

Karl MAY WINNETOU

Peste graniță

vol 3

în românește de Eugen Frunză

DAVID «LITERA

BUCUREȘTI CHIȘINĂU

1997

CZU 830-31

M52

Textul romanului se reproduce după ediția:

Karl May. *Winnetou*. Editura Minerva, București, 1992.

WINNETOU

Karl May's Gesammelte Werke

Band 78-9, Karl May Verlag, Rabedeul bei Dresden

Coperta: *Vladimir Zmeev*

Ilustrații: *Boris Jancov* |

© Traducere, DAVID, 1997

ISBN 9975-74-072-9 © Prezentare grafică, LITERA, 1997

Capitolul IX

PESTE GRANIȚĂ

O săptămână mai târziu, cinci călăreți — patru albi și un negru — atingeau punctul unde se întâlnesc meleagurile sudice a două districte din Texas: Medina și Uvalde. Albii călăreau alături doi câte doi, iar negrul venea în urmă. Perechea din față purta îmbrăcăminte aproape identică, numai că hainele tânărului erau mai noi decât ale tovarășului său mai în vârstă și neobișnuit de slab. Roibii lor călcau în trap sprinten și nechezau din când în când cu voioșie — dovadă că drumurile lungi și grele din acel ținut le priau destul de bine. Cei doi călăreți din spate se vedeau că sunt tată și fiu. Erau și ei îmbrăcați la fel, dar nu în haine de piele ca perechea din față, ci în costume de stofă de lână. Aveau pe cap pălării de păslă cu boruri largi. Armele lor, câte o pușcă cu două țevi, cuțite și pistoale. Negrul, un flăcău deosebit de vânjos, purta îmbrăcăminte dintr-o țesătură ușoară, de bumbac, de culoare închisă, iar pe capul lui creț trona un joben aproape nou, strălucitor. În mână ținea o flintă mare cu două țevi, iar la brâu o macheta, una din acele lame lungi, încovoiate, nici cuțit, nici sabie — folosite mai ales în Mexic. '

Numele celor patru albi ne sunt cunoscute: Old Deăth, fierarul Lange, fiul său și eu. Negrul era omul lui Cortesio din La Grange, același care în seara memorabilă ne introdusese în casa mexicanului.

Trei zile îi trebuiseră lui Old Death pentru a-și vindeca stupida lui contuzie. Bănuiam că pățania îl cam rușina. Să fii rănit în luptă e o cinste; dar să cazi în timpul dansului și să-ți strivești jumătate din șold, e tare neplăcut pentru un *westman* cu faima lui Old Death. Asta îl și necăjea pe bătrânul cercetaș. Desigur că îndurase în taină dureri mult mai mari decât cele mărturisite — altminteri n-ar fi acceptat să amânăm cu trei zile plecarea noastră. Desele sale strâmbături dovedeau că nici acum durerea nu-i trecuse cu totul. Cortesio aflând, firește, de hotărârea celor doi Lange de a ne însoți, ne vizitase în pre-ziaua plecării și ne rugase să-i facem un serviciu, adică să-l luăm cu

noi și pe negrul Sam. Rugămintea ne-a cam surprins, deși n-am lăsat să se vadă acest lucru. În plus, nu mi se părea o plăcere să târăști după tine, săptămâni întregi, un negru cu care n-ai nici în clin nici în mănecă. Dai Cortesio ne-a lămurit că primise de la Washington o depeșă importantă, în urma căreia trebuia să expedieze la Chihuahua un plic nu mai puțin important. Ar fi putut să ni-l încredințeze nouă, dar aștepta un răspuns pe care noi nu i-l mai puteam aduce.

De aceea se vedea nevoit să trimită un curier și drept cel mai potrivit pentru această misiune îl socotea pe Sam. Era un om simplu, un negru de rând, dar îi întrecia cu mult pe semenii săi. Îl slujea pe Cortesio de multă vreme, îi era devotat și făcuse nu o dată primejdiosul drum până peste granița mexicană, dovedindu-se plin de curaj în momentele grele. Cortesio ne-a asigurat că Sam nu ne va stingheri câtuși de puțin și că, dimpotrivă, ne va fi de un real ajutor. Drept care ne-am dat consimțământul. Și trebuie spus că până acum nu aveam motiv să regretăm. Sam era un călăreț remarcabil. Deprinsese această artă de pe vremea când, împreună cu stăpânul său, mai locuia în Mexic și trebuia să măie cirezile mergând călare. Era sprinten și foarte îndatoritor, se ținea mereu respectuos la distanță și, dintre toți cei patru albi, părea să mă simpatizeze cel mai mult pe mine. Mă copleșea cu tot felul de atenții care îmi dovedeau atașamentul său.

Old Death considerase inutil să ne pierdem vremea tot căutând urmele lui Gibson și luându-ne pas cu pas după ele. Știam precis în ce direcție o apucase detașamentul de care s-a alăturat și prin ce localități avea să treacă. De aceea, bătrânul *westman* opinase să călărim direct spre Rio Nueces și mai departe — spre trecătoarea Eagle. Acolo era foarte probabil să întâlnim detașamentul. Bineînțeles că trebuia să ne grăbim pentru a recăștiga atâta timp pierdut. Eu, unul, refuzasem să cred că ar fi posibil să-l ajungem din urmă. Dar Old Death îmi dăduse asigurări că escorta mexicană care-i însoțea pe recruți se va feri de ochii observatorilor nedorți și va fi, deci, nevoită

să facă ocoluri mari, în timp ce noi vom merge în linie dreaptă, ceea ce ar compensa pe deplin avansul de câteva zile al detașamentului. Roibii noștri parcurseseră în șase zile aproape două sute de mile engleze, performanță de care nimeni, afară de Old Death, nu i-ar fi crezut capabili. Căi aceștia bătrânei păreau să fi întinerit aici, pe drumurile Vestului. Iarba bogată, aerul curat, ritmul susținut — toate le priau de minune; deveneau din zi în zi mai zdraveni și mai vioi, iar bătrânul cercetaș nu mai putea de bucurie: se dovedise un excelent cunoscător în materie.

Lăsasem în urma noastră San Antonio și Castroville, străbătusem districtul Medina, cel cu ape îmbelșugate, și ne apropiam de ținutul din ce în ce mai arid care se pierde apoi în trista nisipărie texană, a cărei dezolare culminează între Rio Nueces și Rio Grande. Voiam să apoi la vărsarea lui Turkey Creek în Rio Nueces. La nord-vest de noi se înalță Leona, muntele semeț din vecinătatea fortului Inge. Presupuneam că pe acolo trebuie să fi trecut detașamentul, desigur fără a fi fost observat de garnizoana fortului. Ne așteptam deci să descoperim vreo urmă a lui Gibson și a celor de care se alăturase.

Terenul era cât se poate de bun pentru călărie. Ne găseam într-o prerie vastă, cu iarbă mărunță. Căi aproape că zburau pe netezimea ei. Aerul era pur și, în fața ochilor noștri, zarea se desfășura limpede și luminoasă. Când călăream drept spre sud-vest, nici nu ne uitam în altă direcție. Așa se explică faptul că nu observăm decât destul de târziu apariția unor călăreți. Old Death îi zări primul și ne atrase luarea-aminte arătând spre dreapta:

— Priviți, domnilor! Ce părere aveți?

Un punct întunecos parcă se mișca și se apropia încet-încet de noi.

— Hm! medita Lange ducându-și palma streășină la ochi. O fi vreun animal care paște.

— Așa! zâmbi Old Death. Un animal! Și încă unul care ronțăie iarbă! Frumos! Ochii dumneavoastră par să nu se împace prea bine cu perspectiva. Punctul acela se află cam la două mile engleze de noi. La o asemenea distanță, până și un punctuleț ca ăsta nu poate reprezenta un singur animal. Ar trebui să fie un bizon cât cinci elefanți launloc; or, pe aici nu se află bizoni, cu excepția câte unui exemplar rătăcit. Dar și acela, nici gând să hoinărească în alt anotimp afară de primăvară sau toamnă. În plus de asta, dacă nu ai ochi format, mișcările unui punct atât de depărtat te înșală foarte lesne. În timp ce pasc, bivoli și calul înaintează extrem de încet, cu câte un pas. Iar eu pun rămășag pe orice că punctul acela se deplasează în galop îndrăcit.

— Imposibil! exclamă Lange.

— Păi, dacă dumneata, ca alb, nu te dumerești, reluă Old Death, să auzim ce părere are negrul. Ia spune, Sam, ce crezi tu că se vede acolo?

Negrul, în modestia lui, tăcuse până atunci. Dar, interpelat direct, răspunse:

— Călăreți este. Patru, cinci sau șase.

— Așa vad și eu. Să fie oare indieni?

— O, nu, sirra! Indian nu așa drept la alb vine. Indian se ascunde ca să vede cine este alb, apoi vorbește la el. Asta călăreții drept la noi vine. Asta alb.

— Foarte adevărat, Sam. Constat, spre bucuria mea, că mintea ți-e mai luminoasă decât culoarea feței.

— O, sirra, o! își sticli dinții bravul nostru flăcău.

Laudele lui Old Death reprezentau pentru el o rară cinste.

— Dacă oamenii aceia au într-adevăr intenția să se apropie de noi, zise Lange, atunci să-i așteptăm.

— Nici să nu vă gândiți la așa ceva! îl corectă bătrânul *westman*.

Vedeți doar că nu vin chiar în direcția noastră, ci mai degrabă tind spre miazăzi. Au observat încotro ne îndreptăm și, ca să ne iasă în drum, au luat-o în diagonală. Așadar, înainte! Nu e timp să stăm pe loc. S-ar putea să fie soldați din fortul Inge, plecați în recunoaștere, în cazul acesta, întâlnirea n-ar avea de ce să ne bucure.

— Și de ce nu?

— Fiindcă am afla lucruri neplăcute, mașter. Fortul Inge e destul de departe de aici, la nord-vest. Când comandantul fortului trimite patrulă la o asemenea distanță, înseamnă că situația nu e tocmai roză. O să vă lămurii în curând.

Ne continuăm drumul în același tempo. Punctul se apropia acum văzând cu ochii, divizându-se treptat în șase punctulețe care se măreau din ce în ce. Nu aveam nici o îndoială că e vorba de călăreți. După câteva minute, recunoscuserăm și uniforme militare. Călăreții se apropiară atât de mult, încât auzirăm și un glas care ne somă să ne oprim, în fața noastră se afla un sergent de dragoni însoțit de cinci ostași. — Încotro așa de grăbiți? întrebă el, strunindu-și calul. N-ați văzut că ne apropiem?

— Ba da, răspunse calm Old Death. Numai că nu înțeleg de ce ar fi trebuit să așteptăm.

— Pentru că aveți obligația să vă prezentați.

— Ei, uite, suntem albi și mergem spre sud. Sper că ajunge atât.

— La dracu! se răsti sergentul. Să nu credeți că vom permite să ne luați în bășcălie!

— *Pshaw!* făcu Old Death zâmbind cu superioritate. Parcă mie îmi arde de glume?! Doar ne aflăm aici în prerie și nu la vreo școală unde dumneavoastră să ne-o faceți pe dascălul înarmat cu nuiaua, iar noi să răspundem înfricoșați la întrebări.

— Eu execut ordinele pe care le-am primit. Vă somez să ne spuneți pe rând numele!

— Și dacă n-am avea poftă?

— Vedeți doar că ne-am putea face ascultați: avem arme!

— Va să zică, așa! îmi pare nespun de bine. Numai că nu vă sfătuim să încercați. Noi, domnule sergent, suntem oameni liberi! Ia să-l văd eu pe acela care ne-ar sili să-i dăm ascultare! Rețineți: ne-ar *sili* L-aș vârî în pământ, l-aș strivi sub copitele calului!

Ochii îi scăpărau. Strâns cu genunchii, roibul său se cabra și făcu un salt în direcția sergentului. Acesta se dădu repede îndărăt, gata de

ripostă. Dar Old Death nu-i lăsă răgaz și vorbi supărat:

— Nici nu pun la socoteală că sunt de două ori mai bătrân decât dumneavoastră și că am trecut deci în viață prin mai multe decât veți avea vreodată dumneavoastră prilejul. Vreau numai să răspund amenințării cu armele. Vă imaginați că aceste cuțite ale noastre sunt de marțipan, că țevile puștilor sunt de zahăr și gloanțele de ciocolată? Luați seama, dulciurile astea vă pot veni de hac! Spuneți că executați ordinele primite. *Well*, așa se și cuvine, n-am nimic împotriva. Dar vă cere, oare, ordinul să vă răstiți la niște *westmeni* încercați și să adoptați un ton de care se servește generalul față de recruti? Suntem gata să stăm de vorbă. Dar noi nu v-am poftit încoace și vă pretindem să fiți politicoși!

Subofițerul se cam fâstâci. Old Death părea transfigurat, și atitudinea lui nu rămase fără efect.

— De ce vă supărați degeaba, *sir*? întrebă sergentul. N-am avut intenția să fiu grosolan.

— Iar eu n-am simțit nici în tonul, nici în expresiile dumneavoastră prea multă delicatețe.

— Înțelegeți, desigur, că nu ne aflăm în salonul unei lady. Bântuie pe aici tot felul de vagabonzi și trebuie să fim cu ochii în patru. Suntem într-un post înaintat.

— Vagabonzi? Ne numărați oare și pe noi printre acești gentlemen dubioși? se burzului bătrânul.

— Nu pot spune în nici un fel. Dar un om cu conștiința curată nu refuză să se recomande. Cercul pe aici destui afurisiți care vor să treacă dincolo, la Juarez. În asemenea canalii nu poți avea nici o încredere.

— Sunteți, așadar, de partea secesioniștilor, a Statelor din Sud?

— Da. Sper că și dumneavoastră.

— Eu sunt totdeauna de partea oamenilor de treabă și împotriva mișeilor. În ce privește numele și originea noastră, nu văd nici un motiv să le trecem sub tăcere. Venim din La Grange.

— Sunteți, va să zică, din Texas. Și Texasul a mers împreună cu Sudul. Înseamnă că am de-a face cu oameni de aceleași convingeri politice.

— Convingeri politice! *AU devils!* Vă exprimați prea subțire pentru un simplu sergent. Dar decât să vă înșirăm cele cinci nume ale noastre, pe care desigur că le veți uita imediat, mai bine vi-l spun numai pe-al meu. Sunt un vechi cercetaș de prerie și cei care mă cunosc îmi spun de obicei Old Death.

Numele făcu impresie. Sergentul se înălță în șa și se uită țintă la bătrân. Ceilalți militari îl priveau surprinși, dar prietenoși. Subofițerul, în schimb, își încruntă sprâncenele și vorbea sever:

— Old Death? Sunteți, va să zică, Old Death, spionul Statelor din Nord!

— Domnule! îi răspunse indignat bătrânul. Luați seama cum vorbiți! Dacă ați auzit de mine, veți ști, desigur, că nu sunt omul care se lasă jignit! Mi-am pus în joc pentru Uniune toată averea, sângele și viața, fiindcă așa mi-a plăcut și fiindcă am considerat și consider că principiile Nordului sunt juste. Prin spion se înțelege cu totul altceva. Iar dacă un ținău ca dumneavoastră aruncă asemenea vorbă, și eu, vezi bine, nu-l altoiesc cu pumnul, înseamnă ca mi-e milă de el! Old Death nu se teme nici de șase dragoni, nici de zece, nici de mai mulți. Din fericire, soldații dumneavoastră par mai deștepți. S-ar putea să raporteze ei comandantului de la fortul Inge cum l-ați întâmpinat pe Old Death și cum l-ați tratat ca pe un mucos. Sunt convins că ați încasa-o pe cinste. V-ar scădea nasul într-atât, încât nici cu binoclul nu i-ați mai da de urmă.

Ultimele cuvinte își atinseră scopul. Comandantul fortului probabil că era un om mai inteligent decât sergentul său. În raportul lui, acesta din urmă trebuia, bineînțeles, să pomenească de întâlnirea cu noi. De fapt, pentru un șef de patrulă e un eveniment fericit să dea peste un vânător cu atâta faimă, care îi poate împărtăși sumedenie de idei și sfaturi folositoare. *Westmenii* de soiul lui Old Death sunt tratați de către ofițeri cu cea mai mare considerație și stimă, ca niște egali ai lor. Așadar, ce avea să raporteze sergentul după ce s-a com-

portat ca un mojiș în fața viteazului cercetaș? Desigur că în sinea lui își punea această întrebare. Nu degeaba se îmbujorase la față. Pentru a-l intimida și mai mult, Old Death adăugă:

— Toată cinstea uniformei ce-o purtați, dar nici hainele mele nu valorează mai puțin. La vârsta dumneavoastră, nu strică să ascultați câteva sfaturi din gura lui Old Death. Cine e comandantul fortului Inge?

— Maiorul Webster.

— Cel care acum doi ani era căpitan în fortul Ripley? continuă Old Death cu întrebările.

— Chiar el.

— Atunci transmiteți-i salutări din partea mea. Mă cunoaște bine. Am tras adeseori la țintă amândoi și, dintr-un foc, am bătut cuiul drept în centru. Dați-mi carnetul dumneavoastră, să-i scriu câteva rânduri.

Cred că o să-l bucure nespun când va afla că un subaltern al lui m-a făcut spion.

Descumpănit de-a binelea, sergentul nu mai știa ce să facă. Înghiți în sec și, în cele din urmă, îngăimă cu vizibilă neliniște:

— Dar, *sir*, vă asigur că n-am avut nici un gând rău! Pentru alde noi, serviciul nu e o joacă. Avem neazuri destule și nu e de mirare dacă uneori ne scapă câte un cuvânt nelalocul lui.

— Mă rog! Asta sună ceva mai politicos. Să presupunem, deci, că abia acum începe convorbirea. Sunteți bine aprovizionați cu țigări în fortul dumneavoastră?

— Acum nu. S-au terminat.

— Asta-i rău. Ostașul fără tutun n-are chef de nimic. Prietenul meu și-a umplut coburul cu țigări de foi. Poate că vă cedează ceva din rezervele sale.

Ochii sergentului și ai celorlalți militari se îndreptară curioși spre mine. Scosei un pumn de țigări și le împărții între ei, oferindu-le și foc. Subofițerul trase câteva fumuri și fața i se lumină de încântare, îmi mulțumi din cap și zise:

— O havană ca asta e o adevărată pipă a păcii. Cred că l-aș ierta pe cel mai înverșunat dușman dacă aici, în prerie, după săptămâni de renunțare, mi-ar oferi un asemenea deliciu.

— Păi, dacă havana e mai tare decât cea mai rea vrăjmășie, atunci se cheamă că nu sunteți chiar atât de crunt, râse Old Death.

— Firește că nu sunt. Dar, *sir*, trebuie să ne vedem de drum și să nu discutăm decât strictul necesar. Ați observat cumva urme de indieni pe unde ați trecut?

Old Death răspunse negativ și se interesă la rândul lui dacă există indicii că s-ar afla indieni prin partea locului.

— Ba bine că nu! Avem toate motivele să bănuim că indienii se foiesc pe-aici. Bestiile au dezgropat din nou securea războiului!

— La naiba! Înseamnă că-i grav! Despre ce triburi e vorba?

— Comanși și apași.

— Așadar, cei mai periculoși! Și ne aflăm tocmai între cele două teritorii ale lor! Vai de capul celui pe care-l prind în foarfecă!

— Da. Fiți cu băgare de seamă. Noi am luat toate măsurile; am și trimis curieri după întăriri și provizii. Zi și noapte cutreierăm regiunea în lung și-n lat. Pe oricine ne iese în cale îl cercetăm ca să știm ce hram poartă. De aceea, se cade să-mi scuzați purtarea de adineauri.

— Ce-a fost s-a uitat. Dar cine și ce îi determină pe indieni să se bată între ei?

— Vinovat e tocmai blestemul acela de... Pardon, *sir*! Poate că aveți altă părere despre... vreau să zic președintele Juarez. Sunteți, desigur, informat că Juarez a fost nevoit să se retragă până la El Paso. Bineînțeles că francezii îl urmăresc. Au ajuns la Chihuahua și la Coahuila. A trebuit să se ascundă de ei ca ursul hăituit de câini. L-au fugărit până la Rio Grande și l-ar fi urmărit încă mai departe sau l-ar fi prins pur și simplu, dacă președintele nostru de la Washington n-ar fi fost atât de prost să-i oprească. Toată lumea era împotriva lui Juarez; s-au dezis de el până și indienii din care face parte prin obârșie.

— Și apașii?

— Nu. Aștia n-au fost nici pentru, nici contra. N-au luat nici o atitudine și au stat liniștiți în bârlog. Așa i-a sfătuit Winnetou, tânărul și vestitul lor șef. În schimb, agentul trimis de Bazaine i-a stârnit pe comanși împotriva "președintelui roșu". Au venit în cete compacte, firește, pe ascuns, cum e felul lor, și au trecut în Mexic, pentru a face de petrecanie partizanilor lui Juarez.

— Hm! Adică pentru a jefui și ucide, pentru a distruge și pârjoli. Dar mă întreb, ce interes ar avea comanșii în Mexic? Doar nu acolo se află așezările și domeniile lor de vânătoare, ci dincoace de Rio Grande. Ce le pasă lor, dacă în Mexic guvernează Juarez, Maximilian sau Napoleon? Nu, vinovații sunt cei care îi agită și îi asmut împotriva unor oameni pașnici. Nu putem condamna un trib înapoiat, dacă se lasă ispitit și profită de prilej ca să se înavuțească. Dar îi cunoaștem noi pe cei ce poartă vina... Nu vreau să intru în amănunte.

— Nici eu. În fond, nu mă privește. Și, cum ziceam, cetele comanșilor au trecut granița, au executat, firește, toate ordinele primite și, ca urmare, s-au izbit de apași. Comanșii sunt dintotdeauna dușmanii

neîmpăcați ai apașilor. De astă dată au năvălit în tabăra lor, au semănat moarte, au capturat prizonieri, le-au luat corturile și caii.

— Și pe urmă?

— Și pe urmă, *sir*? Toți prizonierii bărbați, așa cum e obiceiul la indieni, au fost legați la stâlpul torturii.

— Bănuiesc că obiceiul acesta nu e prea plăcut pentru victimele ciopârțite cu cuțitul și fripte de viu... Ei, și atunci, probabil că apașii au hotărât să se răzbune.

— Nu. Sunt niște fricoși.

— Asta o aud pentru întâia oară. Oricum, nu-mi închipui să fi acceptat în liniște această fărâdelege.

— Au trimis câțiva războinici să trateze cu căpeteniile cele mai în vârstă ale comanșilor. Întâlnirea a avut loc la noi.

— În fortul Inge? De ce tocmai acolo?

— Au ales un teren neutru.

— Aha, înțeleg. Va să zică, șefii comanșilor s-au prezentat la întâlnire?

— Au venit cinci căpetenii, însoțite de douăzeci de războinici.

— Și câți apași?

— Trei.

— Cu ce escortă?

— Singuri.

— Hm! Și mai susțineți că sunt fricoși! Trei oameni fără nici o gardă au curajul să străbată teritoriul inamic pentru a se întâlni cu douăzeci și cinci de adversari! Domnule, dacă-i cunoașteți cât de cât pe indieni, trebuie să admiteți că e un act eroic. Și cum s-a terminat întrevederea?

— Nu prea bine. Neînțelegerile s-au adâncit și mai mult. Până la urmă, comanșii au tăbărât pe solii apașilor. Doi au fost uciși, iar al treilea, deși rănit, a reușit să ajungă la calul său și să sară un gard de trei coți înălțime. Comanșii l-au urmărit, dar fără rezultat.

— Și asta se întâmplă pe teren neutru, sub protecția unui fort comandat de un maior din trupele Uniunii! Ce perfidie din partea comanșilor! Mai e de mirare dacă, în urma celor întâmplate, apașii au dezgropat securea războiului? Solul lor, care a scăpat din ghearele morții, le va fi adus știrea, și acuma, firește că au pornit să se răzbune. Și cum crima s-a petrecut într-un fort al albilor, se vor ridica și împotriva acestora. Dar cum credeți, ce atitudine vor avea comanșii față de noi?

— Amicale. Înainte de a părăsi fortul, căpeteniile lor ne-au asigurat că se vor bate numai cu apașii; fețele palide, ziceau ei, sunt prieteni.

— Când a avut loc această întâlnire sângeroasă?

— Luni.

— Astăzi e vineri. Au trecut, așadar, patru zile. Cât au mai zăbovit comanșii în fort după fuga apașului?

— Foarte puțin. Preț de un ceas.

— Și i-ați lăsat să plece? De ce nu i-ați reținut ca să dea socoteală de fapta lor? Trădarea și crima au fost săvârșite pe teritoriul Statelor Unite. Maiorul avea datoria să-i ia prizonieri și să raporteze cazul la

Washington. Nu-l înțeleg!

— Plecase în ziua aceea la vânătoare și s-a întors abia către seară.

— Ca să nu asiste la tratative și la crimă! Cunosce eu șmecheria.

Dacă apașii află că li s-a permis comanșilor să părăsească fortul, atunci vai de albi! Ce vor cădea în mâinile lor! N-or să cruțe pe nimeni.

— Vă alarmați degeaba, sir! Au profitat și apașii de pe urma acestor măsuri. Dacă solii comanșilor ar mai fi rămas numai o oră în plus, atunci apașii ar mai fi pierdut încă o căpetenie de-a lor.

Old Death se arată surprins.

— Încă o căpetenie? Ah, încep să înțeleg! Au trecut patru zile de atunci. Or, dânsul avea un cal minunat, galopa mai repede ca noi.

Da, da! Cu siguranță că...

— De cine vorbiți? Întrebă mirat sergentul.

— De Winnetou.

— Da, el a fost. Nu apucaseră bine comanșii să dispară spre apus, că și zărirăm un călăreț. Venea dinspre răsărit, din direcția lui Rio Frio și căuta să cumpere în fort niște praf de pușcă și gloanțe de pistol. Nu purta nici un semn al vreunui trib și nu-l cunoșteam. În timp

ce-și lua în primire muniția, ofițerul de serviciu, care se afla întâmplător acolo, îi povesti cele petrecute.

— Foarte, foarte interesant! exclamă Old Death agitat la culme.

Păcat că n-am fost și eu de. față. Și ce i-a răspuns ofițerului?

— Doar atât: "Mulți albi vor ispăși această fărădelege comisă sub ochii voștri și nepedepsită!" Apoi a ieșit din depozit și a încălecat. Ofițerul s-a luat după el ca să-i admire murgul, un cal într-adevăr splendid. Atunci indianul i-a spus: "Vreau să fiu mai cinstit cu voi decât ați fost voi cu mine. Vă declar că de astăzi începe bătălia între războinicii apași și fețele palide. Oamenii noștri stăteau liniștiți în corturile lor; au venit comanșii, i-au atacat mișelește, le-au luat femeile, copiii, caii și corturile, pe mulți i-au ucis, pe alții i-au făcut prizonieri și i-au dus departe ca să-i pună la stălpul caznelor. Dar și atunci înțelepții noștri, ascultând de glasul Marelui Spirit, și-au păstrat

răbdarea. Nu au dezgropat pe loc securea războiului, ci au trimis încoace, la voi, pe solii neamului lor pentru a se înțelege cu comanșii. Și solii au fost omorâți aici, în fața voastră. I-ați lăsat pe ucigași să plece și v-ați arătat a fi dușmanii apașilor. Nu asupra noastră, ci asupra voastră cadă în valuri sângele acestui război!"

— Da, da, așa e dânsul! Parcă-l aud vorbind! comentă Old Death.

Și ofițerul ce-a făcut?

— L-a întrebat cine e. Și abia atunci indianul își spuse numele:

Winnetou, căpetenia apașilor. Aflând cu cine are de-a face, ofițerul a dat ordin să se închidă poarta și indianul să fie luat prizonier. Avea tot dreptul să procedeze așa, deoarece Winnetou declarase războiul și nu se afla în misiune de parlamentar. Însă indianul i-a râs în nas, a dat pînteni calului, a trecut ca un fulger printre militari și, ca și apașul dinaintea lui, a sărit peste gard. Detașamentul trimis în urmărire s-a întors fără nici o ispravă.

— Ați dat de belea! Acum se dezlănțuie iadul. Vai de fort și de garnizoana lui dacă nu înving comanșii! Veți fi măcelăriți cu toții... i Spuneți-mi, n-ați mai avut și altă vizită? l

— A trecut unul călare, alaltăieri, către seară. Pleca spre Sabinal și-și spunea Clinton. Asta o știu precis: eram tocmai de gardă la poartă.

— Clinton! Hm! Să vi-l descriu un pic, poate se potrivește.

Îl zugrăvi pe Gibson care, după cum se știe, își luase numele de Clinton. Sergentul confirmă. În plus, Old Death îi arată și fotografia, în care sergentul recunoscuse fără nici o rezervă pe omul cu pricina.

— V-ați lăsat duși de nas, zise Old Death. Individul nu mergea la Sabinal, ci a trecut pe la voi ca să spioneze cum stau lucrurile. E unul din păcătoșii de care vorbeați adineauri.

Desigur că s-a întors la banda lui, care-l aștepta. Altceva important nu s-a mai întâmplat?

— Nu mai știu nimic.

— Atunci am terminat. Să-i raportați maiorului că m-ați întâlnit.

Ca subordonat, nu e nevoie să-i comunicați părerea mea despre ultimele întâmplări, dar vă spun că ați fi putut evita mari nenorociri și multă vărsare de sânge dacă v-ați fi făcut datoria cum trebuie. *Good bye, boys!* La revedere, băieți!

Își îndemnă calul și porni. Îl urmăram și noi, salutându-i scurt pe dragonii care se îndreptau spre nord. Galoparam apoi în tăcere o bună bucată de drum. Old Death era necăjit, căzuse pe gânduri. Soarele se pregătea să apună. Rămăsese cel mult o oră până să se însereze și totuși la miazăzi orizontul mai arăta ca o linie subțire. Voiam să ajungem încă în aceeași zi la Rio Leone; or, pădurile de acolo ar fi trebuit să apară la orizont ca o dungă mult mai vizibilă. Însemna, deci, că ne aflam încă departe de ținta noastră. Și Old Death își dădu, desigur, seama de situație; nu-și slăbea deloc calul; zorea întruna.

Graba noastră se dovedi până la urmă utilă. Tocmai când discul dilatat al soarelui se cufunda în apus, zărirăm la miazăzi o dungă întunecată. Pe cât ne apropiam, pe atât dunga devenea mai clară.

Pământul, până atunci nisipos, se acoperea din nou cu iarbă. În sfârșit, deslușirăm limpede și arborii. După ce făcuserăm atâta drum obositor, ni se părea că vârfurile copacilor ne îmbie și ne cheamă la odihnă. Old Death își lăsă calul la pas și zise:

— Unde cresc arbori, musai să fie și apă prin apropiere. În fața noastră e râul Leona. Vom poposi pe malul lui.

Ajunserăm curând la un crâng care se întindea ca o fâșie îngustă pe ambele maluri ale râului. Pe lângă arbori creșteau tufe multe și dese. Albia râului era largă, apa în schimb destul de mică. Totuși, la punctul unde ajunsesem, nu era vad; de aceea o luarăm încet în sus, de-a lungul malului. După o scurtă cercetare, găsirăm un loc unde apa, nu prea adâncă, unduia limpede peste prundișul lucios. Într-acolo ne mânarăm caii ca să trecem pe malul celălalt. Old Death călărea în frunte. Când să intre în apă, bătrânul opri, descăleca și privi atent albia râului.

— *WelU* dădu el din cap. Îmi închipuiam eu! Iată aici o urmă pe care n-am fi putut-o descoperi în pietrișul de pe mal. Uitați-vă și voi! Descălecarăm la rândul nostru și observăm într-adevăr niște adâncituri mai mari de o palmă și ducând spre largul apei.

— Să fie asta o urmă? întrebă Lange. În sfârșit, s-ar putea să aveți dreptate, *sir*. O fi trecut vreun cal, adică un călăreț.

— Să vină și Sam. Să-i auzim părerea.

Negrul se ținea cuviincios îndărătul nostru. Veni în față, se uită în fundul apei și declară:

— Asta doi călăreți; trecut apa încolo.

— De unde știi că au fost călăreți și nu niște cai slobozi?

— Fiindcă asta cai cu fier la picior, *nw* sălbatic. Asta cal blânzi, merge pe ei călăreți. Urma este adânc. Cai avut greutate, adică om. Cai singuri nu trece alături apă, merge unul după altul. Întâi oprește la mal și beî, după aceea trece. Dar asta aici nu stat, ci trecut drept înainte. Ai mers și alături. Asta calul faci numai dacă vine poruncă de la frâu. Și unde frâu, înseamnă că este șa. Și pe șa este călăreți.

— ■ Bravo, Sam! îl laudă din nou bătrânul. Nici eu n-aș ști s-o spun mai bine. Vedeți, domnilor, că sunt cazuri în care un alb poate învăța destule de la un negru. Prin urmare, cei doi călăreți erau grăbiți; nici n-au lăsat răgaz cailor să-și moaie botul în apă. Cum însă bieteile animale vor fi fost însetate și orice călăreț are în primul rând grijă de

calul său, îmi vine să cred că s-au adăpat la malul celălalt. Oricum, oamenii aceștia trebuie să fi avut motive serioase de s-au grăbit atâta să ajungă dincolo. Să sperăm că le vom afla.

În timp ce noi cercetăm urmele, caii se adăpară pe îndelete. Ne săltarăm iarăși în șei și atinserăm malul opus fără să ne udăm măcar cizmele; apa era acolo atât de mică, încât nu ne ajungea nici până la scări. Abia urcarăm pe uscat că Old Death, al cărui ochi atent nu scăpa nici un amănunt, zise:

— Iată de ce erau grăbiți. Uitați-vă la teiul acesta: e descojit cam până la înălțimea unui om. Și cu astea de-aici ce-o fi?

Ne arătă două rânduri de țăruiși înfiți în pământ, nu mai mari ca niște creioane.

— Ce rost vor fi având țăruișii? continuă Old Death. Ce legătură e între ei și scoarța teiului? Vedeți pe jos niște răzătură de coajă, uscată, împrăștiată jur-împrejur? Țăruișii, domnilor, au fost folosiți la împletituri. Ați văzut vreodată un dispozitiv de lemn pentru împletit plase și alte lucruri asemănătoare? Ei, un asemenea dispozitiv se află acum în fața noastră, numai că nu e din lemn și nu e prins în cuie. Cei doi călăreți au împletit din scoarță de copac o legătură de doi coți lungime și doi lățime. Asta se vede din felul cum sunt dispuși țăruișii. După câte știu, asemenea legături sau feșe din scoarță proaspătă le folosesc indienii pentru bandajarea rănilor. Scoarța umedă răcorește rana și apoi, uscându-se, se contractă atât de tare, încât face să reziste chiar și un os beteag. Înseamnă că cel puțin unul din cei doi călăreți era rănit. Și acum priviți fundul apei. Observați în nisip două adâncituri mari de tot ca de la niște scoici gigantice? Aici s-au bălăcit caii. Așa nu fac decât caii indieni. Au fost deșeuati ca să se poată odihni și răcori, ceea ce înseamnă că-i mai aștepta un drum obositor. Sunt aproape sigur că cei doi călăreți n-au zăbovit aici decât pentru a confecționa fesele, apoi și-au continuat în grabă drumul. Iată deci concluzia cercetărilor noastre: doi călăreți pe cai indieni, din care cel puțin unul era rănit, au trecut apa în mare grabă fără să-și adape mai întâi caii; zăriseră teiul acesta și au dat zor încoace ca să bandajeze rana. Apoi au pornit mai departe. Ce rezultă de aici, domnule? Frământați-vă un pic creierul! mă îndemnă bătrânul pe mine.

— Am să încerc. Dar să nu râdeți dacă voi nimeri cu bâta în baltă!

— Nici gând! Vă consider ucenicul meu și de aceea nici nu mă aștept încă la o judecată matură.

— Ei bine, luând în considerare rasa cailor, presupun că stăpânii lor erau indieni, ceea ce mă trimite cu gândul la întâmplările din fortul Inge. Unul dintre solii apașilor, deși rănit, s-a salvat prin fugă. Winnetou a părăsit și el mai apoi fortul, s-a luat în toată graba după omul lui și, având un cal foarte sprinten, l-a ajuns curând din urmă.

— Nu e rău! aprobă Old Death. Și altceva?

— Cei doi apași trebuiau să ajungă repede la ai lor, ca să-i informeze despre crima săvârșită de comanșii la fortul Inge și să-i pună în gardă asupra unui eventual atac din partea acestora. De aci și graba lor. Abia după ce au trecut dincoace, și-au îngăduit răgazul de a se ocupa de bandajarea răni; știau, probabil, dinainte că aici vor putea face rost de coajă de tei. Au lăsat caii să se mai înviorzească și pe urmă și-au reluat cursa.

— Așa e! Sunt mulțumit de răspuns. Nici o îndoială că e vorba de Winnetou și de solul scăpat din mâinile comanșilor. Firește că urmele lăsate în iarbă s-au șters până acum, dar îmi închipui ce direcție au apucat. Vor fi traversat Rio Grande, continuându-și apoi drumul în linie dreaptă. Așa vom merge și noi. Sper că vom da de vreun semn al lor. Deocamdată, să ne căutăm un loc de popas; mâine va trebui să o pornim foarte devreme.

Ochiul lui ager găsi curând un loc potrivit, un mic luminiș cu iarbă deasă și înconjurat de tufe, unde caii noștri se puteau ospăta din belșug. Le scoaserăm șeile și îi priponirăm cu ajutorul lasso-urilor pe care le luasem din La Grange. Apoi, din ultimele rezerve alimentare, pregătirăm o cină modestă. Întrebându-l pe Old Death dacă n-ar fi cazul să aprindem un foc de tabără, acesta mă măsură ironic și răspunse:

— Mă așteptam, *sir*, la o astfel de întrebare din partea dumneavoastră. Veți fi citit, desigur, vreo dulceagă istorioară cu indieni, din cele ale lui Cooper sau ale altor autori. Îmi închipui că v-au plăcut, nu-i așa?

— Oarecum.

— Păi da! Toate astea se citesc cu plăcere; lucrurile merg strună, fără greutate. Îți aprinzi pipa sau țigara, te lungești pe canapea, îți rezemi picioarele pe spate și te scufunzi în lectura cărții împrumutate de la bibliotecă. Dar ia încearcă să intri aievea în pădurile E vorba de Fenimore Cooper, scriitor american (1789-1851), autor al unor romane de aventuri din viața pieilor-roșii.

virgine, în Vestul sălbatic! O fi fost Cooper un foarte iscusit romancier, nu zic ba, de altfel am savurat și eu cărțile lui cu mohicani și cu alte drăcovenii, dar în Vest nu i-a călcat vreodată piciorul. S-a priceput de minune să amestece poezia cu realitatea, numai că în Vest n-ai de-a face decât cu faptul concret. Eu, unul, n-am descoperit nici strop de poezie. Citești în volumele lui despre niște splendide focuri de tabără, la flacăra cărora se frig pulpe suculente de bizon. Eu, însă, atâta vă spun, dacă aprindem un foculeț cât de mic, orice indian aflat la două mile engleze de aici i-ar simți mirosul.

— Va să zică la distanță de aproape un ceas călare? E cu putință?

— Veți mai avea prilejul să descoperiți cum lucrează nasul indienilor. Și nu numai ei, dar și caii lor adormesc orice miros și îl semnalează cu acel nechezat specific în urma căruia destui albi și-au pierdut viața. Iată de ce cred că va trebui să renunțăm astăzi la farmecul focului de tabără.

— Bănuiesc, totuși, că nu sunt indieni prin apropiere: comanșii încă nu pot fi pe drum. Până să se fi întors parlamentarii, până să fi dat curierii alarma în diferitele triburi, trebuie să fi trecut destul timp.

— Hm! Ce mai vorbe deștepte poate să înșire un *greenhorn*! Ați uitat, din păcate, trei lucruri. Întâi, că ne aflăm chiar pe teritoriul comanșilor; al doilea, că războinicii lor mișună până și dincolo, în Mexic; al treilea, că nici cei rămași acasă nu așteaptă să fie mobilizați cu toba, ci sunt de mult gata de luptă. Sau credeți cumva că comanșii sunt atât de proști încât să-i ucidă pe solii apașilor, fără să se fi pregătit pentru o bătălie în stil mare? Aflați că acțiunea împotriva solilor apași nu s-a produs în urma unui simplu impuls de mânie: totul a fost dinainte chibzuit și hotărât. Pun rămașag că încă de pe acum comanșii

se află la Rio Grande. Și mă tem că n-o să-i fie ușor lui Winnetou să treacă râul pe ascuns.

— Sunteți, așadar, de partea apașilor?

— În sinea mea, sunt. Li s-a făcut o nedreptate. Au fost atacați mișelește. În plus, am o simpatie deosebită pentru Winnetou. Dar prudența ne obligă să nu luăm atitudine pe față. Să fim bucuroși dacă

vom ajunge teferi la țintă; să nu cedăm cumva ispitei de a face ochi dulci vreunui din părți. De altfel, nu prea am motive să mă tem de comanși. Ei mă cunosc. Nu le-am făcut niciodată cu bună știință vreun rău. I-am vizitat adeseori și m-au primit prietenește. Una din cele mai cunoscute căpetenii ale lor, Oyo-coltsa, adică *Biberul alb*, mi-e chiar prieten. I-am făcut cândva un serviciu pe care a promis să nu-l uite nicicând. Asta s-a întâmplat sus, lângă Red River; fusese atacat de o trupă de cicazași și, dacă nu soseam eu, și-ar fi pierdut, desigur, scalpul și viața. Acum prietenia asta poate fi de mare însemnătate pentru noi. Dacă-i întâlnim pe comanși și vedem că ne întâmpină cu dușmănie, atunci fac apel la prietenia cu șeful. Și, la urma urmei, suntem cinci oameni în toată firea și sper că toți știm să tragem cu pușca. Până să-mi jupoaie vreun indian pielea de pe cap, vă asigur că o duzină de-ai lui vor primi bilete de călătorie spre veșnicele plaiuri ale vânătoarei. Oricum, să fim pregătiți ca și când ne-am afla pe teritoriu inamic. Nu ne culcăm toți deodată; trebuie să avem mereu câte un om de gardă; ne schimbăm din oră în oră; tragem la sorți cu cinci fire de iarbă și stabilim schimbul fiecăruia. Vom dormi deci fiecare câte cinci ore. E suficient.

Smulse firele de iarbă și traserăm la sorți. Eu căzui în ultimul schimb. Între timp se înnoptase și domnea un întuneric de nepătruns. Cât eram încă treji, nu trebuia nici o gardă. Și se părea că nici nu aveam poftă de somn. Ne aprinserăm câte o țigară și ne așezărăm la taclale. Mai cu seamă Old Death ne antrena cu istorisirile lui. Alegea cu bună știință întâmplări din care să avem ceva de învățat. Astfel trecu o bună parte din timp. Când să-mi reglez deșteptătorul de la ceasul meu de buzunar, constatai că se făcuse ora zece și jumătate. Deodată, Old Death tăcu și trase cu urechea. Unul din caii noștri sforăise într-un fel aparte, ca de neliniște sau teamă.

— Hm! făcu bătrânul. Asta ce-o fi? Știam eu ce știam când i-am declarat lui Cortesio că gloabele astea trebuie să fi trăit cândva în prerie! Numai un cal obișnuit cu Vestul sforăie așa. Pesemne că a simțit

ceva suspect prin apropiere. Dar, domnilor, nu mai căscați degeaba ochii ca să descoperiți cauza neliniștii sale! Aici, între tufe, e întuneric beznă și, dacă vă concentrați privirea, ochii capătă o strălucire care poate fi observată de dușman. Mai bine uitați-vă în pământ și lăsați că scrutez eu întunericul; îmi trag pălăria pe ochi ca să nu se vadă licărul... Atenție! Nu vă mișcați!

Sforăitul se repetă. Unul din cai — probabil al meu — tropăia de parc-ar fi vrut să se smulgă din *lasso*. Amuțirăm cu toții, dar Old Death șopti, muștrându-ne:

— Ce dracu' ați amuțit? Dacă e ceva prin preajmă și ne-a iscodit, atunci știe că stăteam la taifas; și tocmai tăcerea noastră de acum îl va face să priceapă că sforăitul, calului ne-a trezit bănuiele. Ei, hai, discutați! Vorbiți ce vă trece prin cap!

Atunci negrul anunță în șoaptă!

— Sam știe unde este om. Sam ai văzut doi ochi.

— Bine! Dar nu te mai uita încolo, că te vede și el. Unde zici că e omul?

— Unde Sam legat cal, dreapta de corcoduș. Jos, la pământ, văzut doi scântei slab.

— Am înțeles! Mă strecor eu în spatele lui și-l iau de ceafă. Nu cred să fie mai mulți, deoarece caii noștri s-ar comporta în alt chip. Hai, vorbiți, discutați cu glas tare! Asta ne aduce un dublu folos: întâi de toate, îl faceți pe individ să creadă că nu bănuim nimic și, în al doilea rând, îmi acoperiți zgomotul pașilor care, pe asemenea întuneric, e greu de evitat.

Lange mă întrebă ceva în gura mare și eu îi dădui un răspuns sonor. De aci se porni un dialog susținut în care ne căzneau să picurăm cât mai mult umor, pentru a crea o atmosferă de veselie și voie bună. Râsul degajat era, desigur, cel mai potrivit spre a-l convinge pe spion

de totala noastră nepăsare și a-i abate atenția de la zgomotul provocat de apropierea lui Old Death. Will, fiul lui Lange, ca și negrul Sam ni se alăturară și sporovăirăm așa, fără nici o reținere, timp de vreo

zece minute, până când ne întrerupse glasul lui Old Death:

— Ei, ăia de colo! Nu mai turuiți atâta! Nu mai e nevoie. L-am prins. Vi-l aduc plocon!

Dinspre partea unde era priponit calul negrului veni mai întâi ca un foșnet și apoi se ivi bătrânul călcând apăsător. Depuse în fața noastră povara pe care o cărase în spinare.

— Așa! zise el. A fost o luptă ușoară; larma voastră l-ar fi făcut pe indian să nu audă nici huruitul unui cutremur de pământ!

— Indian? Atunci înseamnă că sunt și alții prin apropiere?

— Se poate, dar nu cred. Deocamdată, să facem un pic de lumină și să-l vedem la față. Am văzut aici destule frunze uscate, ba și niște vreascuri. Stați să le aduc. Între timp, aveți grijă de dumnealui.

— Văd că nu mișcă. L-ați ucis?

— Nu. Doar conștiința i-am trimis-o la plimbare. I-am legat mâinile la spate chiar cu brâul lui. Până își vine în fire, mă întorc.

Se duse după vreascurile cu pricina și se înapoie curând. Ne apucărăm să le mărunțim. Chibrituri aveam. Încinșerăm astfel un crâmpiei de foc pentru a desluși chipul prizonierului. Vreascurile erau atât de uscate, încât aproape că nici nu scoteau fum.

Acum îl vedeam bine pe indian. Purta pantaloni de piele cu ciucuri, cămașă vânătoarească tot din piele și mocasini simpli, fără nici o podoabă. Părul îi era tuns mărunț. Numai în creștet păstrase un smoc. Avea fața vopsită: dungi negre, pe fond galben. Armele, adică un cuțit, un arc și o tolbă de piele pentru săgeți, precum și alte lucruri pe care le purta la brâu i le luase Old Death. Indianul zăcea fără simțire, nemișcat, cu ochii închiși. Parcă era mort.

— Un războinic de rând, constată Old Death. Nu poartă nici un semn că ar fi răpus vreun inamic: nici un scalp la brâu, iar încălțările îi sunt simple, fără ciucuri de păr de om. îi lipsește până și punga cu "medicamente". Pare să n-aibă nume, sau poate și l-a pierdut în luptă o dată cu amuletele. Acum l-au trimis ca iscoadă; e o misiune plină de primejdii, în care se poate evidenția doborând vreun dușman și redobândindu-și astfel numele. Aha, uitați-vă! Începe să miște. Își revine. Stați liniștiți!

Prizonierul încercă să-și destindă mădularele și respiră adânc.

Dându-și seama că are mâinile legate, un fior de groază îi străbătu ființa. Deschise ochii, dădu să se salte, dar căzu la loc. Ne privi apoi cu ochii injectați. Zărindu-l pe Old Death, exclamă:

— Coșa-pehve!

Aceasta e o expresie din graiul comanșilor. Însemnând *bătrâna moarte*, adică exact înțelesul numelui *Old Death*.

— Chiar eu, răspunse bătrânul cercetaș. Războinicul roșu mă cunoaște?

— Fiii comanșilor îl cunosc foarte bine pe omul cu acest nume și care a fost oaspetele lor.

— Ești comanș. Se vede după vopseala de pe obrazul tău. Cum te cheamă?

— Fiul comanșilor și-a pierdut numele și n-o să-l mai poarte nicio dată. Credeam că-l recuceresc, dar căzând acum în

mâinile fețelor

palide, m-am acoperit iarăși de ocară și rușine. Vă rog, luați-mi viața! Voi înălța cântece de luptă și nu-mi va scăpa nici un geamăt când mă veți arde la stâlpul caznelor!

— Nu putem să-ți îndeplinim rugămintea; doar îți suntem prieteni! Numai întunericul e de vină că te-am luat prizonier; nu am știut că ești un fiu al comanșilor cu care trăim în bună pace. Vei rămâne în viață și vei săvârși fapte mari ca să-ți cucerești un nume, iar dușmanii or să tremure înaintea ta. Ești liber!

Și Old Death îi dezlegă mâinile. Mă așteptam ca indianul să nu mai poată de bucurie; dar el nici nu se mișcă din loc:

— Nu, fiul comanșilor nu e liber! El vrea să moară. Bagă-i cuțitul în inimă!

— N-am pentru ce, și nici nu-mi face vreo bucurie. De ce, adică, te-aș omorî?

— Pentru că m-ai prins. Dacă războinicii noștri află adevărul, voi fi alungat. Ei vor spune despre mine: "Mai întâi și-a pierdut punga cumedicamente și numele, apoi a căzut în mâinile fețelor palide;

înseamnă că e orb și surd și nu va mai purta niciodată semne de războinic".

Omul vorbea sfâșietor de trist. Ce-i drept, nu-l înțelegeam cuvânt cu cuvânt, pentru că vorbea în graiul comanșilor amestecat cu expresii englezești. Dar ceea ce nu înțelegeam mă sileam să ghicesc.

— Fratele roșu să nu-și simtă fruntea întinată și sufletul apăsător de rușine, intervenii eu, înainte ca Old Death să-i răspundă. Nu e defel rușinos să fii prins de un alb cum e Coșa-pehve. De altfel, războinicii comanșilor nu vor afla niciodată că ai căzut prizonier. Vom ști să păstrăm taina.

— Și Coșa-pehve întărește oare acest legământ? întrebă indianul.

— Bucuros! încuviință Old Death. Vom spune doar că ne-am întâlnit, atât. Tu m-ai recunoscut și, știindu-mă prieten, ai venit pașnic în întâmpinarea mea... Asta nu mai e nici o greșală.

— Vorbele fratelui meu alb, atât de vestit, mă bucură. Acum mă pot ridica de jos; am încredere în cuvântul lui și nu mă mai întorc printre războinicii comanșilor ca un blestemat. Câtă vreme ochii mei or să vadă soarele, voi purta recunoștința fețelor palide pentru tăcerea lor.

Se ridică în capul oaselor, rămase un timp așa și răsuflă ușurat. Pe fața lui vopsită, zadarnic ai fi căutat să-i deslușești starea sufletească; dar se simțea cât de colo că i se luase o piatră de pe inimă.

Firește că lăsa în seama bătrânului *westman* să continue discuția.

Ceea ce dânsul nu întârzie să facă:

— Prietenul nostru roșu a văzut că-i dorim binele. Sperăm că și el ni-e prieten și va răspunde cinstit întrebărilor mele.

— Coșa-pehve să întrebe. Voi spune numai adevărul.

— A pornit oare fratele meu de unul singur și din voia lui ca să răpună vreun dușman sau vreo fiară sălbatică, pentru ca pe urmă să se întoarcă la el, în wigwam, cu un nume nou? Sau poate că mai sunt și alți războinici pe-aici?

— Câtă frunză și iarbă.

— Înseamnă că toți războinicii voștri sunt plecați de la wigwamurile lor?

— Da, au pornit să le ia dușmanilor scalpul.

— Despre ce dușmani vorbești?

— Despre câinii de apași. Au împrăștiat o putoare, de-a pătruns până în corturile noastre. Și atunci războinicii comanșilor au pornit împotriva acestor coioți, fâgăduind să-i șteargă de pe fața pământului.

— Și n-au cerut mai întâi sfatul înțeleptelor căpetenii?

— Ba da. Căpeteniile s-au adunat și au hotărât războiul. Apoi vracii l-au întrebat pe Manitu, Marele Spirit, și răspunsul a fost mulțumitor, începând de la taberele comanșilor și până la marele fluviu pe care albi îl numesc Rio Grande del Norte, pretutindeni mișună războinicii noștri. De patru ori a asfințit soarele de când securea războiului a fost purtată din cort în cort.

— Fratele meu roșu face și el parte dintr-o ceată de războinici?

— Da. Am poposit mai sus de aici, pe malul râului, și iscoadele au plecat să cerceteze dacă ținutul e singur. Eu m-am îndreptat înapoi; mirosisem că se află aici niște cai străini, ai fețelor palide. M-am strecurat printre tufe ca să-i număr; dar m-a prins Coșa-pehve și m-a omorât pentru câțva timp.

— Să uităm ce-a fost și să nu mai pomenim de întâmplarea asta.

Câți războinici ai comanșilor se află acolo sus?

— De zece ori zece.

— Și cine îi comandă?

— Avat-vila, tânără căpetenie.

Avat-vila înseamnă *Marele urs*. Old Death își controla memoria și rosti:

— Nu-l cunosc. Nici n-am auzit de el.

— Și-a primit numele abia de câteva luni, fiindcă a doborât în munți un urs cenușiu și a adus acasă blana și ghearele ursului. E feciorul lui Oyo-coltsa, căruia fețele palide îi spun *Biberul alb*.

— O, pe acela îl cunosc! Suntem prieteni.

— Știu. Am văzut cu ochii mei când ai fost la el. Fiul său, *Marele urs*, va fi bucuros să te întâlnească.

— Și unde îl găsec? Departe?

— După socoteala noastră, ar fi cam o jumătate de oră calare.

— Atunci se cade să-l vedem. Îl vom ruga să ne primească în ospetie. Fratele meu roșu să ne arate drumul.

După nici cinci minute încălecarăm și pornirăm; indianul mergea înainte. Ne conduse mai întâi prin crâng, ne scoase în câmp deschis și o luă apoi în susul malului.

Nu dură decât un sfert de oră și observăm prin întuneric câteva siluete de oameni. Erau străjile. Călăuza noastră schimbă cu ele câteva vorbe și se depărta. Noi ceilalți ramaserăm locului. După un timp, comanșul se înapoie și ne călăuzi mai departe. Era beznă s-o tai cu cuțitul. Cerul se înnourase; pe boltă — nici un licăr de stea. Ne uitam atent ba la dreapta, ba la stânga, dar nu deslușeam nimic. Ne oprirăm din nou.

— Frații mei albi să nu mai înainteze, ne sfătui călăuza. Pe timp de război fiii comanșilor nu aprind focul, dar acum îl vor aprinde, fiindcă sunt convinși că nu se află nici un dușman prin preajmă. Plecă iarăși de lângă noi. La un moment dat, zării prin noapte o luminiță cât o gămălie de ac.

— Asta-i punka, ne lămurii Old Death.

— Ce anume? mă interesai, prefăcându-mă că nu știu.

— Scăpărătoarea preriei. Două bucăți de lemn, una lată, alta subțire, rotundă. Cea lată e prevăzută cu o mică creștătură care se umple cu punka, adică putregai uscat de prin scorburile copacilor. E cea mai bună iască din câte se cunosc. Bețișorul subțire se potrivește apoi în scobitura umplută cu putregai și se freacă repede-repede, cu amândouă mâinile. Prin frecare, iasca se încinge și ia foc. Uitați-vă! Pâlpâi mai întâi o flăcăruie, apoi, alimentată cu frunziș uscat — cresc pâlălaie. Curând, focul scăzu din nou, căci indienii temperează de obicei lumina ca să nu se întindă prea departe. Ei cară uscături și le așază jur-împrejur, cu vârfurile îndreptate spre flacără. Astfel, ap-ropiind sau depărtând vreascurile de foc, lumina poate fi întezită sau domolită după voie.

Când, la un moment dat, flacăra izbucni mai tare, mă dumerii unde ne aflăm. Ne opriserăm sub niște arbori și eram împresurați din toate părțile de indieni. Numai puțini erau înarmați cu puști; majoritatea purtau sulițe, arcuri și săgeți. Dar fiecare ins își avea tomahawkul său, acea teribilă secure a indienilor care, mănuită de oameni iscusiți, e cu mult mai primejdioasă decât pare.

După ce comanșii își reglară focul, ni se transmise invitația să descălecăm. Caii noștri fură duși în altă parte; ne aflam astfel în puterea indienilor, căci în aceste locuri omul fără cal e ca și paralizat. Ce-i drept, nimeni nu ne ceru să depunem armele, dar cinci oameni — fie și înarmați — contra o sută de războinici nu înseamnă un raport de forțe prea plăcut.

Ni se îngădui să venim lângă foc, unde nu ședea decât un singur indian. Avea obrazul atât de vopsit (în aceleași culori ca și călăuza noastră), încât nu deslușeam deloc dacă e tânăr sau bătrân. Părul îi era împletit și adunat într-o chică înaltă. O pană de vultur alb îi flutura pe creștet. La brâu îi atârnav două scalpuri, la gât — punga cu "medicamente" și pipa păcii. De-a curmezișul genunchilor ținea o flintă veche de prin anii douăzeci sau treizeci. Omul ne măsură pe rând din creștet până-n tălpi. Pe negrul nostru parcă nici nu-l luă în seamă, căci indienii îi disprețuiesc total pe semenii noștri de rasă neagră.

— Face pe grozavul, îmi strecură Old Death în nemțește, pentru ca indianul să nu priceapă. Ia să-i arătăm că și noi suntem șefi! Luați loc și lăsați-mă pe mine să vorbesc!

Se așază în fața căpeteniei și noi îi urmarăm exemplul. Numai Sam rămase în picioare. Știa că, fiind un negru, nu-i era îngăduit să se așeze lângă foc și că, abuzând de o favoare rezervată numai căpeteniilor, ar fi putut să-și riște viața.

— Iuf! făcu morocănos indianul și pronunță niște cuvinte neînțelese.

— Pricepi limba fețelor palide? întrebă Old Death.

— Avat-vila o pricepe. Dar nu vrea s-o folosească, nu-i place! rosti căpetenia și Old Death ne tâlmaci pe loc răspunsul.

— Te rog eu să vorbești de astă dată!

— De ce?

— Fiindcă tovarășii mei nu cunosc limba comanșilor și trebuie să înțeleagă ce vorbim.

— Voi sunteți aici la comanși; se cade deci să vorbiți în limba noastră. Așa cere buna-cuviință.

— Te înșeli. Cum să se folosească cineva de o limbă pe care n-o cunoaște? Afară de asta, însoțitorii mei sunt aici musafiri și îți pot cere aceeași bună-cuviință. Doar zici că știi englezește! Vrei să creadă că, de fapt, nu știi?

— Iuf! exclamă el. Apoi vorbi într-o englezească stricăță: Eu nu mint. Dacă nu mă cred pe cuvânt, înseamnă că mă jignesc și am să dau ordin să fie uciși! Cum de-ați îndrăznit să vă așezați lângă mine?

— E dreptul nostru de căpeteniei.

— A cui căpetenie ești tu?

— A cercetașilor.

— Și dânsul? se interesă indianul arătând spre Lange.

— Dânsul e căpetenia meșterilor care fac arme.

— Și asta? continuă indianul fixându-l pe Will.

— Acesta e fiul său. Lucrează săbii și tomahawkuri care sparg țeasta dușmanilor.

Faptul părea să-i impună indianului.

— Dacă face așa ceva, înseamnă că e o căpetenie foarte pricepută. Dar ăla de colo? mă arată roșul pe mine.

— Bărbatul acesta renumit e tocmai de dincolo de apa cea mare. A venit din țara lui depărtată ca să-i cunoască pe războinicii comanși. Dânsul e o căpetenie a înțelepților, a învățaților. Când se va întoarce la el acasă, va povesti mulțimii ce bărbați destoinici sunteți. Acestea parcă depășeau puterea de înțelegere a indianului. Mă privi foarte atent, apoi rosti:

— Va să zică, face parte dintre bărbații cei mai înțelepți și încercați? Dar nici nu i-a albit măcar părul!

— În țara lui tinereii sunt înțelepți ca și bătrânii voștri.

— Atunci Marele Spirit o fi iubind foarte mult acea țară. Numai că fiii comanșilor n-au nevoie de înțelepciune străină; ei au destulă minte ca să știe unde și cum să-și afle norocul. De altfel, se pare că tânărul acesta și-a cam pierdut înțelepciunea, de vreme ce cutează să vină încoace în timp de război. După ce am dezgropat securea războiului, oamenii albi nu mai au ce căuta în ținuturile noastre.

— Pesemne că nu știi ce au făgăduit solii voștri la fortul Inge. Ei au spus că veți porni război împotriva apașilor, dar cu fețele palide veți rămâne prieteni.

— N-au decât să se țină ei de cuvânt. Eu n-am fost de față! Vorbise tot timpul pe un ton cât se poate de sever, în schimb, Old Death se menținuse calm și prietenos. Acum, însă, bătrânul socoti necesar să-și schimbe atitudinea și se răsti la indian:

— Așa știi tu să vorbești? Dar cine ești tu, la urma urmelor, de îndrăznești să arunci astfel de vorbe în obrazul lui Coșa-pehve? De ce nu mi-ai spus numele tău? Ori nici nu ai vreunul? Dacă n-ai, atunci spune cum îl cheamă pe tatăl tău!

Indianul, mirat de atâta îndrăzneală, îl ținui cu privirea pe Old Death și rosti:

— Omule! Vrei să te pun la cazne și să te omor?

— N-ai s-o faci!

— Eu sunt Avat-vila, căpetenia comanșilor!

— Avat-vila? *Marele urs!* Află că eu, când am răpus pentru prima oară un urs, nu eram decât un băiețandru. De atunci am ucis atâția grizzly, că aș putea să-mi îmbrac tot trupul cu ghearele lor. Pe cine a doborât abia un urs, încă nu-l socotesc viteaz fără pereche.

— Atunci, uite aici, la brâu, scalpurile!

— *Pshaw!* Dacă i-aș fi jupuit pe toți dușmanii înfrânți de mine, aș avea scalpuri să-ți împodobesc toată ceata de războinici. Nici asta nu-mi spune nimic!

— Sunt fiul lui Oyo-coltsa, marea căpetenie!

— Ei, acum se mai schimbă lucrurile. Cu tatăl tău, *Biberul alb*, am fumat cândva pipa păcii. Atunci ne-am legat ca prietenii lui să fie și ai mei, după cum prietenii mei să fie și ai lui. Și ne-am ținut totdeauna de cuvânt. Nădăduiesc că fiul său va face la fel!

— Ești tare îndrăzneț la vorbă! Îți închipui, pesemne, că războinicii comanși sunt șoareci la care poate lătra orice câine?

— Câine ai spus? Crezi că Old Death e o javră care se lasă ciomăgită de oricine? Dacă așa ți-e gândul, află că te pot trimite numaidecât în veșnicele plaiuri ale vânătoarei!

— Iuf! Am aici o sută de oameni!

Și Avat-vila descrie un cerc cu brațul.

— Mă rog! răspunse bătrânul. Dar crezi că noi nu valorăm cât o sută de comanși laolaltă?! Toată ceata ta de războinici nu mă poate opri să-ți reped un glonț în piept. Și pe urmă mai vorbim și cu ei. Ia uite-ncoace! Am două pistoale și în fiecare câte șase gloanțe. Cei patru tovarăși ai mei sunt tot atât de bine înarmați. Asta face launloc șaiszeci de gloanțe. Ei, și mai adaugă, te rog, puștile și cuțitele. Până să ne răpuneți, ar cădea jumătate din războinicii voștri!

Nimeni încă nu-i vorbise astfel acestui tânăr șef indian. Cinci contra o sută! Și, totuși, Old Death ședea înaintea lui, plin de siguranță! Ciudat lucru! Avat-vila i se adresa cu oarecare șovăială:

— Se vede că ai leacuri tari!

— Da, am un "medicament" care până acum i-a trimis la moarte pe toți dușmanii mei. Așa va fi și de-acum încolo. Răspunde: vrei să fii prieten cu noi, ori ba?

— Trebuie să mă sfătuiesc cu războinicii mei.

— O căpetenie a comanșilor mai are nevoie de asemenea sfat?

Asta n-aș fi crezut-o. Dar dacă spui tu, hai să te cred. Noi, în calitate de șefi, hotărâm toate după gândurile noastre. Înseamnă, deci, că avem mai multă trecere și putere. De aceea nu se cade să stăm aici împreună cu tine. Ne luăm caii și plecăm.

Bătrânul se ridică ținând ambele pistoale în mâini. Ne scularăm și noi, la rândul nostru. *Marele urs* sări de la locul lui ca mușcat de năpărcă. Ochii îi fulgerau și dinții albi îi scăpărau prin buzele întredeschise. Era vădit că ducea o luptă crâncenă cu sine însuși. Dacă ne-ar fi atacat, desigur că am fi plătit cu viața curajul lui Old Death; dar tot atât de sigur era că mulți comanși ar fi fost uciși sau răniți. Tânărul șef știa ce armă teribilă e un pistol din acesta cu repetiție și că dânsul ar fi fost prima lui victimă. Pe de altă parte, era răspunzător față de tatăl său în ce privește întregul detașament. Și chiar dacă la indieni nu funcționează obligația de a deveni războinic — totuși, odată investit cu această calitate, trebuie să te supui unei discipline de fier și unor legi necruțătoare. Potrivit acestor legi, tatăl își trimite la moarte chiar propriul fiu. Cine se dovedește laș, inapt sau prea puțin rezistent în luptă, incapabil de a se stăpâni și de a ține seama de interesul general — se expune disprețului tuturor și nici un alt trib, fie și inamic, nu-l mai primește în sânul lui. Proscris, omul rătăcește prin locuri pustii și sălbătice și își poate redobândi un nume cât de cât onorabil numai dacă se întoarce în preajma tribului său și se sinucide lent, în cele mai groaznice chinuri, demonstrând astfel că știe măcar să îndure suferința. Aceasta e singura cale pentru a avea din nou acces în veșnicele plaiuri ale vânătoarei. Și în acest scop, indianul, spre deosebire de orice altă rasă, nu se dă îndărăt de la nimic.

Asemenea simțăminte frământau, probabil, și sufletul tânărului șef. Să poruncească oare ca să fim omorâți și abia pe urmă să-l anunțe pe tatăl său? Și dacă va cădea chiar el ucis și tatăl său va afla de la alții cum n-a fost în stare să se stăpânească și cum, pentru a-și da aere de căpetenie, a refuzat dreptul la ospitalitate unui prieten, cum s-a răstit la dânsul și la tovarășii lui ca la niște potâi?

Pe astfel de ezitări conta, desigur, Old Death. Chipul său nu trăda nici cea mai mică îngrijorare. Stătea în fața indianului, cu ambele pistoale gata să tragă și privindu-l ținând în ochii băntuiți de mânie.

— Vreți să plecați? strigă indianul. Unde vă sunt caii? Nu-i puteți lua! Sunteți încercuiți!

— Și tu laolaltă cu noi! Gândește-te la *Biberul alb*! Dacă te împușc, tatăl tău nu-și va înveli capul și nu va îngâna pentru tine rugăciunea morților, ci va spune: "N-am avut nici un fiu. Cel pe care l-am împușcat

Old Death era un băiețuș fără minte; nu mi-a respectat prietenii și a dat ascultare numai prostiei sale". Umbrele celor pe care îi vom ucide o dată cu tine îți vor închide intrarea în veșnicele plaiuri ale vânătoarei, și babele știrbe îl vor batjocori pe conducătorul care n-a știut să cruțe viața războinicilor săi, fiindcă nici pe sine însuși n-a știut să se conducă. Privește cum stau în fața ta! Am eu mutră de fricos? Nu de teamă îți vorbesc așa, ci pentru că ești fiul fratelui meu roșu și așa vrea cu dânsul să fie mândru de tine. Acum n-ai decât să hotărăști! Un singur cuvânt necugetat spus alor tăi, o singură mișcare pripită, și trag! Lupta începe!

Căpetenia mai rămase preț de un minut pe gânduri... Apoi se așeză încet la loc, desprinsese calumetul de la gât și zise:

— *Marele urs* va fuma pipa păcii cu fețele palide.

— Bine faci! Cine vrea să lupte cu apașii nu trebuie să se dușmănească și cu albi.

Ne așezară cu toții.

Marele urs își scoase punga de la brâu și își umplu pipa cu kinnikinnik, acel tutun amestecat cu frunze de cânepă sălbatică. Îi dădu foc, rosti o scurtă cuvântare din care nu mai rețin decât numeroasele referiri la pace, la prietenie și la frații albi, trase câteva fumuri, le slobozi apoi în sus, în jos și în cele patru puncte cardinale, după care îi trecu pipa lui Old Death. Acesta, la rândul lui, improviza o foarte amicală cuvântare în numele întregului nostru grup, trase și el șase fumuri procedând aidoma indianului și îmi întinse pipa mie, cu observația că noi, cei albi, nu avem decât să repetăm jocul cu fumul. Apoi calumetul trecu la bătrânul Lange și, în fine, la fiul său. Sam al nostru fu trecut cu vederea, căci niciodată un indian nu s-ar mai folosi de o pipă care a poposit între buzele unui negru. Totuși, Sam era și el cuprins în legământul nostru de prietenie.

În sfârșit, după ce încheiarăm pactul, comanșii care stătuseră până atunci în picioare, formând un cerc larg, se așezară și ei, iar iscoada fu chemată să raporteze despre întâlnirea noastră. Bietul indian nu pomeni nici o vorbă despre pățania lui cu Old Death. Rugai pe urmă ca Sam să fie condus până la caii noștri, ca să-mi aducă țigări. Firește că nu oferii țigări decât *Marelui urs*, având în vedere că ar fi fost incompatibil cu rangul meu de "căpetenie" dacă m-aș fi purtat prea familiar cu războinicii de rând. *Marele urs* părea să prețuiască mult țigara de foi. După ce aprinse havana și simți gustul fumului, chipul i se transfigura de plăcere... Pe urmă ne întrebă cât se poate de prietenos, ce anume scop are de fapt călătoria noastră. Old Death evită să-i mărturisească adevărul. Îl informă doar că vrea să-i ajungă din urmă pe niște albi aflați la Rio Grande și să trecem apoi în Mexic.

— Atunci frații mei albi ne-ar putea însoți, propuse indianul. Noi suntem în căutarea unui apaș. Îndată ce ne cade în mână, pornim la drum.

— Și din ce direcție îl așteptați?

— A trecut și el pe-acolo, unde solii noștri s-au întâlnit cu creștii muncători de stârvuri. În limba albilor, locul acela se cheamă fortul Inge. Ticălosul era să fie ucis, dar a scăpat numai cu câteva răni. În orice caz, nu se poate ține multă vreme în șa. Trebuie să se fi ascuns pe-aici, prin împrejurimi. Oare frații mei albi nu i-au dat de urmă?

Evident că vorbea de apașul cu care Winnetou trecuse apa ca să-l bandajeze. Despre căpetenia apașilor, însă, *Marele urs* nu știa nimic.

— Nu, n-am văzut nici o urmă, răspunse Old Death și, de fapt, nu mințea, fiindcă nu zărisem alt semn decât adânciturile acelea pe fundul râului. Bineînțeles că nu ne-ar fi trecut prin minte să-l trădăm pe Winnetou.

— Atunci câinele trebuie să zacă undeva mai la vale. Cu rănilor lui, nu putea să ajungă prea departe. Și apoi, războinicii noștri l-ar fi prins numaidecât dacă ar fi venit dinspre fortul Inge, de partea astălaltă a râului. Doar erau pregătiți să-i iasă în drum.

Vorbele lui anunțau serioase primejdii pentru Winnetou. Eram, ce-i drept, convins că semnele de pe fundul apei nu au putut fi descoperite de comanși, deoarece caii noștri trecuseră peste ele, dar aflându-se de patru zile prin aceste locuri, nu era exclus ca Winnetou și omul său să fi căzut în mâinile unei cete de comanși. Faptul că *Marele urs*

nu era informat încă nu era o dovadă concludentă. Old Death, care nu scăpa nimic din vedere, observă:

— Cercetând cu atenție, frații roșii vor găsi locul pe unde am trecut apa și am descojit un tei. Mi s-a deschis o rană veche și am avut

nevoie de coajă cu care să mi-o leg. E un leac minunat. Fratele meu roșu n-ar face rău să-l țină minte.

— Războinicii comanșilor îl cunosc și se folosesc de el când se află vreo pădure în preajmă. Fratele meu alb nu-mi spune nimic nou.

— Sper ca războinicii comanșilor să nu aibă trebuință de acest leac. Ca prieten, vă doresc izbândă și slavă și îmi pare rău că nu pot rămâne cu voi; știu că veți pierde încă timp cu căutarea urmelor, pe când noi suntem grăbiți să-i ajungem pe alții noștri.

— În cazul acesta, frații mei îl vor vedea pe *Biberul alb*. Tatăl meu va fi bucuros de întâlnire. Vă dau o călăuză care să vă conducă până la el.

— Unde se află tatăl tău, vestita căpetenie a comanșilor?

— Ca să răspund întrebării, trebuie să numesc toate locurile cu numele pe care i le-au dat fețele palide. Dacă frații mei pornesc călare spre asfințit, vor ajunge la afluentul lui Rio Nueces, căruia îi zice Turkey-Creek, adică Brațul Curcanului. După aceea vor trece peste Chicom-Creek, de unde se întinde un mare deșert până la Elm-Creek. Acest deșert e cutureierat de războinicii tatălui meu, care veghează ca nimeni să nu pătrundă prin vadul ce duce peste Rio del Norte, mai sus de trecătoarea Eagle.

— Fir-ar să fie! îi scâpă lui Old Death, dar se grăbi să adauge: E tocmai drumul pe care vrem să apucăm și noi. Fratele meu roșu ne-a făcut o mare bucurie. Sunt fericit că-l voi revedea pe *Biberul alb*. Dar acum câtă să mergem la culcare, ca să ne putem scula în zori.

— Vă arăt eu un loc bun pentru odihnă.

Indianul se ridică și ne conduse până la un arbore masiv, cu coroana bogată. Trimise apoi după șeile și păturile noastre. De când fumase cu noi pipa păcii, parcă era alt om. După ce plecă, ne controlaram coburii. Nu lipsea absolut nimic, lucru vrednic de toată lauda. Ne puserăm șeile la căpătâi și ne culcarăm, învelindu-ne cu păturile. După puțin veniră și comanșii; în ciuda întinericului, observaram cum se rânduiesc și se culcă în jurul nostru.

— Să nu cădeți la bănuială, ne liniști Old Death. Oamenii ne iau sub ocrotirea lor, asta-i tot. După ce ai fumat cu un indian pipa păcii, poți să te bizui pe el. Mai pe urmă vom căuta s-o ștergem de-aici cât mai departe posibil. I-am amestecat frumos în ce-l privește pe Winnetou; trebuia, nu-i așa, să le abat atenția. Mă tem doar că-i va fi extrem de greu să ajungă dincolo de Rio Grande. Altcineva nici vorbă să izbutască. Pe el, ce-i drept, îl cred în stare, dar mă neliniștește faptul că mai duce cu sine și un rănit. La tratative se trimit, de obicei, războinicii cei mai înțelepți. Înseamnă că apașul cu pricina trebuie să fie un om în vârstă. Dacă mai adaug și frigurile provocate de rană, care, îndeosebi la un asemenea ritm de călărie sunt inevitabile, atunci mă cam înspăimântă soarta amândurora. Ei, să lăsăm deoparte gândurile și să dormim. Noapte bună!

Ne urase noapte bună! Dar nu avui parte de liniște. Nici vorbă să adorm. Grijă pentru Winnetou nu-mi dădea pace. Zorile mă găsiră treaz, adică tot treaz.

Îi deșteptai și pe ceilalți. Se sculară ușurel, fără nici un zgomot.

Dar în aceeași clipă și indienii erau în picioare. Acum, la lumina zilei, îi puteam deosebi mult mai clar. Mă înfiorau desenul și coloritul straniu al fețelor, ca, de altfel, întregul lor aspect. Doar puțini își aco-periseră pe de-a-ntregul goliciunea. Majoritatea purtau niște zdrențe jalnice, probabil pline de paraziți, dar erau flăcăi înalți, chipeși, comanșii fiind renumiți pentru frumusețea lor bărbătească. În schimb, femeile lor nici nu sunt băgate în seamă. Femeia, *squaw*, cum o numesc ei, este o roabă tratată cu dispreț.

Căpetenia se interesă dacă n-am vrea să ne "ospătăm" și, într-adevăr, ne aduse câteva porții de carne de cal, vânoasă, bătătorită sub șa. Îi mulțumirăm și scăparăm de "ospăț" sub pretextul că avem destule provizii proprii, deși acestea se rezumau de fapt la o rămășiță de șuncă. *Marele urs* ni-l prezentă pe omul care urma să ne însoțească, iar Old Death își epuiza toată arta diplomatică pentru a-l face să renunțe în cele din urmă la această idee. Căpetenia acceptă abia după ce bătrânul *westman* îi de-

clară că ar fi o jignire pentru niște războinici albi atât de sus-puși, dacă li s-ar afecta o călăuză. De așa ceva n-au nevoie decât copiii sau oamenii fără experiență. Il vom găsi noi singuri pe *Biberul alb*.

Ne umplurăm burdufurile cu apă, pregătirăm câteva legături de iarbă pentru hrana cailor și plecarăm după un scurt schimb de amabilități. Ceasul meu arăta ora patru.

Mai întâi o luarăm încet, la pas, ca să se mai dezmoștească animalele. Călcăm încă pe iarbă, dar vegetația devenea tot mai rară, mai seacă, până dispăru cu totul și lăsă loc nisipului.

După ce arborii de pe mal se pierdură în urma noastră, s-ar fi zis că ne aflăm în plină Sahara. Un șes întins, fără o colină cât de mică, se desfășura în fața noastră: nisip, nimic decât nisip și deasupra soarele care, în pofida orei matinale, începuse să dogorească.

— Acuși o luăm la trap, hotărî Old Death. Trebuie să ne grăbim, mai ales înainte de amiază, când avem soarele în spate. Drumul duce exact spre apus și după-amiază, cu soarele în ochi, va fi mult mai greu.

— Nu cumva o să pierdem direcția în șesul acesta monoton, fără nici un punct de reper? întrebai eu, făcând pe *greenhorn-ul*.

Old Death râse cu duioasă compasiune.

— Iarăși una din celebrele dumneavoastră întrebări, sir! Soarele e cel mai sigur ghid din câte există. Ținta noastră imediată e Turkey-Creek, la vreo șaisprezece mile de aici. Dacă n-aveți nimic împotrivă, vom ajunge în mai puțin de două ore.

Bătrânul își porni calul la trap, apoi la galop. Făcurăm și noi la fel. De aci încolo, amuțirăm cu toții. Căutam fiecare să ne menajăm caii, scutindu-i de zdruncinături și de eforturi inutile.

Trecu o oră, trecură două. Pe parcurs mai lăsarăm uneori caii la pas, să răsuflă. Deodată, Old Death arătă drept înainte și-mi spuse:

— Uitați-vă la ceas, sir! Am călărit două ore și cinci minute. Și iată, în fața noastră e Pdo Nueces! Este?

Într-adevăr, așa era.

— Ei, vedeți, continuă el, noi,ăștia, avem, ca să zic așa, ceasul în mădule. Chiar și noaptea, pe cel mai grozav întuneric, vă pot spune aproape cu precizie cât e ora. Nu greșesc decât cel mult cu câteva minute. Veți învăța și dumneavoastră, încet-încet.

O dungă întunecată desena cursul râului, dar nu zăream nici un copac, doar niște tufișuri. Găsirăm ușor un loc de trecere și ajunserăm apoi la vărsarea lui Turkey-Creek în Rio Nueces. Puțin după ora nouă ne aflam pe malul lui Chico-Creek. Și aici albia era secată. Doar pe alocuri, din câte o băltoacă murdară, se prelingea la vale un firicel subțire de apă. Nici urmă de arbore, de arbust. Până și iarba puțină era uscată ca iasca.

Descălecarăm pe celălalt mal și adăparăm caii cu apă din burduf. Pălăria lui Will Lange făcea oficiu de găleată. Sarcinile de iarbă pe care le luasem cu noi se topiră repede în burțile cailor și, după un popas de jumătate de oră, pornirăm mai departe, spre Elm-Creek, ultima țintă a călătoriei noastre.

Pe drum, animalele începură să dea semne de oboseală. Popasul și odihna fuseseră prea scurte pentru refacerea forțelor. De aceea călăream la pas.

Se făcuse amiază. Soarele dogorea ca focul și nisipul era atât de adânc, încât caii parcă înotau în valurile sale fierbinți. Înaintam cu greu.

Către ora două, descălecarăm din nou pentru a adăpa caii cu apa ce mai rămăsese pe fundul burdufurilor. Noi nu băurăm nici un strop. Old Death ne oprise să bem. Zicea că noi, oamenii, putem îndura setea cu mult mai ușor decât caii care ne poartă în spinare pe nisipul încins.

— De altfel, zâmbi bătrânul pe sub mustață, v-ați ținut foarte bine.

Nici nu vă dați seama ce distanță am parcurs. Spuneam că vom ajunge la Elm-Creek abia deseară, dar o să-l atingem în cel mult două ore. E

un succes pe care nu mulți l-ar putea obține cu asemenea cai. În fine, Old Death o coti nițel spre sud și se miră:

— E pur și simplu un miracol că n-am dat încă de urmele nici unui comanș! Se vede că s-au ținut mereu pe lângă apă. Auzi prostie, să pierzi atâta vreme în căutarea unui apaș fugar! Dacă ar fi mers drept peste Rio Grande, i-ar fi surprins cu siguranță pe cei urmăriți.

— Își vor fi zicând că nici acum nu-i prea târziu, raționa bătrânul Lange. Dacă n-au trecut încă dincolo, Winnetou și rănitul nici n-au de unde bănuî că trupele comanșilor sunt atât de aproape.

— Hm! E un pic de adevăr în ceea ce spuneți, *sir*: Faptul că nu-i întâlnim pe comanși îmi sporește îngrijorarea în legătură cu Winnetou. Țștia nu mai cutreieră regiunea, cum spunea *Marele urs*. Dimpotrivă, se pare că s-au repliat undeva. Semn rău pentru cei doi apași: te pomenești că i-au și prins!

— Și în acest caz, ce-l așteaptă pe Winnetou?

— Cea mai cruntă soartă din câte se pot imagina. Să nu credeți că va fi torturat sau ucis în timpul campaniei. A-l captura pe cel mai de seamă conducător al apașilor e un eveniment excepțional, pe care comanșii l-ar sărbători cu cea mai mare pompă, adică în chip oribil. Aceștia l-ar pune sub pază sigură și l-ar duce până la ei acasă, unde n-au rămas decât femeile, copiii și bătrânii. Acolo l-ar îngriji cum nu se poate mai bine, lipsindu-l numai de libertate. Femeile i-ar citi din ochi orice dorință. Dar dacă apreciați cumva că tratamentul acesta aplicat unui prizonier e frumos și uman, atunci vă înșelați sută la sută. Ei nu urmăresc decât să-l fortifice, ca să poată rezista mai târziu chinurilor și să nu-și dea sufletul de la primele încercări. Ascultați ce vă spun: dacă-l prind pe Winnetou, comanșii îl omoară cu siguranță, dar nu pe moment, nici după un ceas, nici a doua zi. Trupul i-ar fi sfășiat bucată cu bucată, cu o meticulozitate aproape științifică. Ar trece multe zile până să-l izbăvească moartea. După credința lor, asta înseamnă o moarte demnă de un șef. Și sunt convins că, îndurând toate aceste cazne rafinate, victima nici nu s-ar strâmba măcar de durere; mai

curând și-ar râde de călăi, i-ar batjocori. Pe mine unul m-ar durea nespus soarta lui Winnetou și vă spun cinstit că, într-un asemenea caz, mi-aș risca fără preget viața ca să-l scap din mâinile dușmanilor. În sfârșit, comanșii se află, va să zică, la vest de noi. Hai s-o apucăm mai spre sud. Mă gândesc să ajungem la un vechi prieten al meu, unde vom căpăta, probabil, informații despre situația de la Rio Grande, înnoptăm la dănsul.

— Dar va fi bucuros de oaspeți?

— Fără îndoială! Altminteri, nici nu l-aș număra printre prieteni. E vorba de un *ranchero*, un agricultor mexican de cea mai curată obârșie spaniolă. Unul din strămoșii lui a fost ridicat de nu știu cine la rangul de cavaler, așa că-și spune și el *caballero*. Iar ferma și-a botezat-o cu răsunătorul nume de *Estanzia del Caballero*. Dumnea-voastră să-i spuneți seșor Atanasio.

Ne continuărăm apoi drumul în liniște. De galop nu putea fi vorba: caii înotau în nisip până aproape de genunchi. Dar încet-încet, stratul de nisip scăzu și, către ora patru, salutarăm primele smocuri de iarbă. Dădurăm apoi într-o prerie, unde niște *vaqueros*, adică văcari, își supravegheau cornutele, caii și oile. Bietele noastre animale se însuflețiră pe dată și își iuțiră pasul. Mai în fund apărură primii arbori și, în fine, în mijlocul decorului verde, licări silueta albă a unei clădiri.

— Asta e *Estanzia del Caballero*, explică Old Death. E o construcție foarte curioasă, exact în stilul clădirilor "Moqui" și "Zunni". O adevărată fortăreață, ceea ce prin partea locului e cât se poate de necesar.

Ne apropiară de acest edificiu și-l examinarăm mai în amănunt.

Casa era împrejmuată cu un zid înalt cât două statui de om și prevăzută cu o poartă mare, masivă. La poartă se ajungea trecând un podeț boltit peste un șanț adânc de apă — acum secăt. Întreaga construcție avea formă de cub. Parterul nu se vedea, fiind pe de-a-ntregul mascat de zid. Etajul era mai retras și jur-împrejurul lui se întindea o terasă acoperită cu foaie albă de cort. Nu descoperisem nicăieri nici o ferestruie. Deasupra etajului întâi se ridica un al doilea, în aceeași formă cubică, având baza mai mică decât cel de dedesubt și împrej-

muit, la rândul lui, de o terasă umbrită și ea cu foaie de cort. În felul acesta, clădirea se compunea din trei cuburi suprapuse — adică parterul și cele două etaje —, având dimensiuni din ce în ce mai reduse. Pereții erau albi, ca și pânza de cort. De aceea, întreaga casă parcă lumina de departe. Abia când ajunserăm aproape de tot, zărirăm la fiecare etaj câte un rând de creneluri care probabil slujeau și ca ferestre.

— Frumos palat! zâmbi Old Death. O să vă mire și interiorul. Mă întreb, căruia dintre șefii indieni i-ar trece măcar prin minte să ia cu asalt o asemenea casă!

Trecurăm călare podețul până la poarta prevăzută cu un ochi discret. La o margine atârna un clopot cât un cap de om. Old Death trase de clopot și stârni un sunet care putea fi auzit pe puțin la o jumătate de ceas depărtare. Foarte curând se iviră în deschizătura porții un nas indian și niște buze groase.

— Cine-i? întrebă omul în spaniolă. .

— Prieteni ai stăpânului, răspunse Old Death. E acasă señor Atanasio?

Nasul și buzele dispărură și în locul lor sclipiră doi ochi negri.

— Ce bucurie! Señor Death! Vă deschid numaidecât. Pofțiți, señores! Mă duc să vă anunț.

Se auzi zăvorul. Apoi poarta se dădu în lături și intrarăm de-a călare. Paznicul era un indian voluminos, îmbrăcat în haine de pânză albă; era unul din acei *indios fideles*, adică indieni supuși, credincioși, care, spre deosebire de temerarii *indios bravos*, s-au împăcat cu normele civilizației moderne. El închise poarta după noi, făcu o plecăciune adâncă, străbătu solemn curtea și trase de o sârmă atârnată de zid.

— Mai avem vreme să ocolim casa călare, zise Old Death. Haide s-o admirăm!

Vedeam acum și parterul, înzestrat cu creneluri jur-împrejur.

Clădirea se înălța în mijlocul unei ogrăzi înconjurată de ziduri, largă, nepavată, crescută cu iarbă. În afara crenelurilor — nici o fereastră.

Făcurăm ocolul și revenirăm în fața casei, fără să fi descoperit nici o ușă de intrare. Indianul ne aștepta.

— Dar cum se intră în casă? întrebă Lange.

— Veți vedea numaidecât, răspunse Old Death. Pe terasa parterului apăru cineva și, aplecându-se peste balustradă, ne cercetă din ochi. Zărintu-l pe indian, dispăru îndată și slobozi de sus o scară îngustă pe care ne urcarăm până la primul etaj. Cine ar fi crezut că găsește barem aici o ușă, ar fi rămas cu buzele umflate. La etajul al doilea ne aștepta un alt servitor, îmbrăcat de asemenea în alb. Acesta potrivi încă o scară și astfel ajunserăm tocmai sus, pe o platformă de tablă acoperită cu nisip. În centrul platformei se căsca o deschizătură pătrată prin care cobora o scară în interior.

— Vedeți, așa construiau indienii încă demult, cu secole în urmă, ne lămurii Old Death. Nimeni nu e în stare să pătrundă în curte. Și dacă, prin absurd, vreun dușman reușește să treacă totuși zidul, scara e retrasă imediat și omul rămâne neputincios în fața pereților masivi, fără intrări. În timp de pace, firește că ai putea să intri și să ieși de aici fără să te folosești nici de poartă, nici de scară. Te ridici în picioare pe spinarea calului și te salți peste zid în sus, pe galerie. Dar în timp de război n-aș sfătui pe nimeni să încerce experiența. Cum vedeți, de pe această platformă și de pe terase, prin creneluri, poate fi semănată cu gloanțe toată curtea, ca și terenul dimprejurul zidului. Señor Atanasio dispune de vreo douăzeci de *vaqueros* și de alți slujitori înarmați cu puști. Când acești douăzeci de flăcăi trag de sus, atunci sute de indieni trebuie să cadă până ce vreunul mai norocos izbutește să treacă peste zid. Aici, la graniță, o asemenea construcție e de mare preț. Datorită ei, stăpânul fermei a rezistat nu o dată unor asedii serioase.

De sus, de pe casă, puteam cuprinde cu ochii întreaga împrejurime.

Observai că la mică distanță, în spatele clădirii, curgea Elm-Creek.

Apa era clară, abundentă și fertiliza ambele maluri. Atât de ispititoare și limpede era apa, încât imi trezi dorința de a face o baie.

Conduși de un slujitor, coborârăm scara și ajunserăm într-un coridor lung, îngust, luminat la fiecare capăt prin două creneluri. De am-bele laturi ale coridorului erau uși, iar în fund o scară conducea

spre catul de jos. Așadar, pentru a ajunge aici dinspre curte trebuia să urci mai întâi două rânduri de scări și apoi, înăuntru, să cobori alte două. Lucrul mi se păru foarte complicat, dar împrejurările îl justificau pe deplin.

Servitorul dispăru îndărătul unei uși și reveni abia după un răstimp, anunțându-ne că suntem așteptați de către señor Capitano de Caballeria. Până atunci, Old Death avusese grijă să ne pună în gardă:

— Nu-i luați în nume de rău bătrânului señor Atanasio dacă vă primește excesiv de ceremonios. Spaniolul nu poate fără etichetă, iar mexicanul de obârșie spaniolă a păstrat uzanțele. Dacă eram singur, mi-ar fi ieșit de mult în întâmpinare. Așa însă primirea căpătă un caracter oficial. Să nu zâmbiți dacă îl veți vedea în uniformă. În tinerețe a avut gradul de căpitan în cavaleria mexicană și a rămas cu obiceiul de a se arăta în uniforma lui veche, așa zice antică. Plăcerea lui, ce vreți! Altminteri, e un om de zahăr.

În sfârșit, servitorul ne conduse într-o odaie răcoroasă, plăcută, cu mobilier cândva prețios, însă degradat în toată legea. Trei ferestre, cu perdelele trase pe jumătate, răspândeau o lumină dulce și primitivă. În mijlocul odăii stătea un bărbat înalt, uscățiv, cu părul și mustața albe ca zăpada. Purta pantaloni roșii cu lampasuri late, aurii, cizme de lac, înalte, de cavalerie și piteni cu roțile mari, câte două carboave. Tunica era albastră și semăna cu un frac, împodobit cu brandenburguri strălucitoare. Pe epoleții, de asemenea aurii, nu purta grade de căpitan, ci de general. La șold, într-o teacă de oțel, îi atârna sabia cu mânerul suflat în aur. În mâna stângă ținea un tricorn cu ciucuri de aur și cu agrață lucioasă în penajul multicolor. Pe scurt, parcă era îmbrăcat într-un costum de mascaradă. Privindu-l pe omul acesta cărunț, grav, semeț, cu ochii încă tineri și blajini, trebuia să zâmbești măcar pe ascuns. Când pășirăm pragul, omul își pocni călcăiele și pitenii zornăiră militărește. Apoi señor Atanasio rosti: — Bună ziua, domnii mei! Fiți bineveniți! Cuvintele sunau marțial. Ne înclinărm tăcuți. Old Death răspunse în englezește:

— Mulțumim, señor Capitano de Caballería! Aflându-mă în acest ținut, am voit să ofer însoțitorilor mei plăcerea de a face cunoștință cu eroicul luptător pentru independența Mexicului. Îngăduiți-mi să vi-i prezint.

Un zâmbet măgulit se așternu pe fața bătrânului *haciendero*.

Aprobă din cap și zise:

— Cu dragă inimă, señor Death! Sunt încântat să-i cunosc pe acești señores!

Old Death îi înșiră numele noastre, iar *caballero* ne strânse tuturor mâna, chiar și negrului Sam. Apoi ne pofti să luăm loc. Old Death se interesa de seșora și seșorita, la care stăpânul casei deschise o ușă și amândouă femeile — pregătite din timp și așteptând invitația — intrară în odaie. Seșora era o matroană foarte frumoasă, cu privirea caldă și sinceră; iar seșorita — o fată drăgălașă — era de fapt nepoata ei, după cum aflărm mai târziu. Amândouă purtau rochii negre de mătase, gătite ca pentru o recepție la curtea regală. Old Death se grăbi să le întâmpine și le scutură mâinile atât de viguros, încât mi-era teamă să nu le strivească. Lange și fiul său încropiră o închinăciune, iar Sam exclamă arătându-și toți dinții:

— O, missis, missis, ce frumos, ce mătase!

Mă apropiai la rândul meu de seșora, îi luai mâna cu vârful degetelor, mă aplecai și o dusei la buze. Doamna primi cu atăta emoție gestul, încât îmi oferă și obrazul ca să depun acel *beso de cortesía*, sărutul stimei — ceea ce însemna o mare cinste acordată persoanei mele. La fel au decurs lucrurile și cu seșorita. În sfârșit, ne așezărm din nou. Firește că veni vorba de scopul călătoriei noastre. Le povestirăm cât socoteam necesar despre întâlnirea noastră cu comanșii. Toți ascultară cu cea mai mare atenție, schimbând priviri semnificative, încheindu-mi relatarea, señor Atanasio ne pofti să-i descriem pe cei doi oameni căutați de noi. Atunci scosei din buzunar fotografiile și le arătai întregii familii. Cum își aruncă ochii asupra lor, seșora izbucni:

— Ei sunt, ei sunt! Cu siguranță! Nu-i așa, dragă Atanasio?

— Într-adevăr, confirmă *caballero*. Señores, acești doi domni au dormit azi-noapte la mine.

— Când au sosit și când au plecat? se interesează Old Death.

— Au venit târziu seara, obosiți de drum, istoviți. Un *vaquero* de-al meu i-a observat și i-a condus până la mine. Au dormit adânc și s-au deșteptat abia către prânz. Acum trei ore au plecat mai departe.

— Perfect! Înseamnă că-i găsim mâine cu siguranță. Urmele, în tot cazul, le vom descoperi.

— Da, da, firește, señor. Aveau de gând s-o apuce spre Rio Grande și să-l traverseze mai sus de trecătoarea Eagle, cam între Rio Moral și

Rio las Moras. De altfel, vom mai afla noutăți. Am trimis după ei câțiva *vaqueros* și aceștia ne vor spune precis încotro au luat-o.

— De ce i-ați mai trimis pe slujitori?

— Vedeți, "musafirii" mi-au răsplătit ospitalitatea în chip mârșav. După ce-au ieșit pe poartă, l-au expediat la mine cu o așa-zisă scrisoare pe paznicul de acolo și, în lipsa lui, au șters-o furându-mi șase cai.

— Ce rușine! Înseamnă că nu erau singuri?

— Nu. Erau împreună cu niște militari camuflați care escortează un detașament de recruți pentru Mexic.

— Atunci nu cred că oamenii dumneavoastră vor mai pune mâna pe caii furați. Sunt prea puțini în raport cu numărul tâlharilor.

— O, n-aveți grijă, oamenii mei știu să-și folosească puștile! Am trimis băieți din cei mai curajoși.

— V-au vorbit cumva Gibson și Ohlert despre situația și planurile lor?

— Nici un cuvânt. Primul era, de altfel, foarte volubil, în timp ce al doilea tăcea întruna. Eu le-am acordat toată încrederea. Mi-au solicitat să le arăt încăperile și aranjamentul casei. N-am refuzat. I-am condus peste tot. L-au văzut chiar și pe indianul rănit pe care îl țin ascuns la mine.

— Un indian rănit?! Cine-i? Cum a ajuns la dumneavoastră?

Caballero zâmbi superior și răspunse:

— Da, firește, asta vă interesează foarte mult, señores! Aflați că-l

adăpostesc aici pe solul apașilor, despre care mi-ați povestit adineauri și căruia Winnetou i-a bandajat rănila sus, la Rio Lena.

E vorba de

căpetenia Inda-nișo.

— Inda-nișo, *Omul bun*, care-și merită pe deplin numele! Cel mai în vârstă, mai chibzuit și mai pașnic dintre șefii apași! Trebuie să-l văd și eu!

— Am să vi-l arăt. Când a venit încoace, era într-un hal fără de hal. Trebuie să știți că Winnetou, faimosul Winnetou, mă cunoaște și trage la mine ori de câte ori se află prin apropiere. Dânsul e sigur că poate avea oricând încredere în ospitalitatea mea. De data asta, a venit cu Inda-nișo de la fortul Inge, unde solul apașilor fusese rănit la braț și la coapsă. Ajunși la Rio Leona, Winnetou i-a pansat rănila, apoi au călărit în grabă mai departe. Dar pe bătrânul sol l-au năpădit la un moment dat niște friguri crunte, în timp ce comanșii cutreierau deșertul ca să-l prindă pe fugar. E o minune cum de-a reușit Winnetou, înfruntând atâtea piedici, să-l aducă până aici, la *Estancia del Caballero*. Numai un Winnetou e în stare de așa ceva. Însă de aici, ar fi fost cu neputință să mai continue drumul împreună cu bătrânul rănit și bolnav. Inda-nișo nu se mai putea ține pe cal. Era tare slăbit și-l scuturau groaznic frigurile. Pierduse o mare cantitate de sânge și, să nu uităm, a trecut de șaiszeci de ani.

— Cine-ar crede! Să fii rănit și să călărești, la vârsta lui, tocmai de la fortul Inge până aici, peste o sută șaiszeci de mile engleze! Numai un indian poate rezista atâta. Continuați, vă rog!

— Așadar, au sosit seara. Auzind clopotul de la poartă, am coborât chiar eu și l-am recunoscut pe Winnetou care îmi istorisi tot ce s-a întâmplat și mă rugă să-i acord rănitului ocrotirea mea până va veni cineva să-l scoată de aici. În ce-l privește, trebuia să treacă repede Rio Grande și să anunțe triburilor trădarea și operațiile ostile ale comanșilor. I-am dat pe cei mai buni *vaqueros* ai mei ca să-l însoțească și, întorcându-se apoi în grabă, să-mi raporteze dacă Winnetou a reușit să se strecoare neobservat.

— Și? Întrebă încordat Old Death. A trecut?

— Da. Și lucrul acesta m-a liniștit pe deplin. A fost foarte prevăzător. Nu s-a deplasat în sus de Rio Moral, unde se află comanșii, ci a traversat Rio Grande mult mai la vale. Bineînțeles că acolo nu există vad de trecere. Apa e sălbatică și, dacă încerci s-o treci înot, îți riști serios viața. Totuși oamenii mei au trecut dincolo împreună cu Winnetou și l-au mai însoțit o bucată, până s-au încredințat că nu-l ame-

nință primejdia unei întâlniri cu comanșii. Acum apașii sunt puși în gardă și îi vor primi pe dușmani cum se cuvine. Dar, señores, dacă doriți, putem să mergem la bătrânul Inda-nișo.

Ne ridicărm cu toții și, înclinându-ne în fața doamnelor, coborârăm la parter. Jos, ne pomenirăm într-un coridor identic cu cel de sus. Intrărm printr-o ușă pe partea stângă a coridorului.

Bătrâna căpetenie a apașilor zăcea într-o odaie cu aer proaspăt, răcoros. Frigurile se domoliseră, dar omul era atât de istovit, încât cu greu reușea să vorbească. Avea ochii adânciți în orbite și obrajii căzuți. Medici nu existau. Dar *caballero* ne asigură că Winnetou e un mare meșter în tratarea rănilor. îl oblojise pe bătrân cu niște buruieni de leac și stăruise să nu i se desfacă bandajele. După trecerea frigurilor, bolnavul va scăpa de primejdie. Ar fi însă grav dacă ar mai și pierde sânge și febra s-ar întoarce.

După ce ieșirăm din odaie și scara se ivi din nou în fața noastră, îmi exprimai dorința să mă scald în apa râului.

— Dacă vrei, nici nu mai e nevoie să coborâți scările, mă lămurii seșor Atanasio. Puteți ieși de aici de-a dreptul în curte.

— Credeam că nu există uși.

— Ba există, dar secrete. Le-am construit ca să-mi asigur o ieșire pentru cazul când, totuși, niște bandiți ar izbuti, în cele din urmă, să intre în casă. O să le vedeți imediat.

Lângă zid era un dulăpior. îl împinse în lături și apără o deschizătură prin care se putea ajunge în curte. Afară, deschizătura era camuflată cu arbuști plantați în acest scop.

Seșor Atanasio mă conduse până afară, îmi arată zidul din partea opusă a clădirii, unde se aflau arbuști asemănători, și reluă explicațiile:

— Pe acolo se iese în câmp, fără ca vreun ochi străin s-o bănuiască.

Vreți să vă folosiți de această trecere? Duce de-a dreptul spre râu.

Dar stați nițel să vă trimit un costum mai comod.

În clipa aceea sună clopotul la poartă. Seșor Atanasio se duse să deschidă. Erau cinci călăreți, niște bărbați splendizi, viguroși, pe care stăpânul fermei îi trimisese pe urma hoților de cai.

— Ei? întrebă el. Ați adus caii?

— Nu, răspunse unul. Era gata-gata să-i ajungem. Tocmai trecuserăm peste apa de aici, le descoperisem urmele. I-am fi prins în cel mult un sfert de oră. Dar deodată urmele lor se amestecară cu altele, multe la număr, venind dinspre dreapta. Se întâlniseră cu comanșii. Ne-am luat imediat după ei și, peste puțin, i-am și zărit înaintea noastră. Erau peste cinci sute de comanși și, față de numărul lor atât de mare, am renunțat să ne aventurăm.

— Foarte bine. Doar n-o să vă riscați viața pentru câțiva cai! Și comanșii ce-au făcut? Cum i-au tratat pe albi?

— Ar fi trebuit să ne apropiem prea mult ca să deslușim ce se petrece.

— Încotro călăreau?

— Spre Rio Grande.

— Adică tot înainte. Deci n-ar fi nici un motiv de neliniște. În regulă. Mergeți la cirezile voastre!

Călăreții se depărtară. Dar bunul *caballero* se înșela amarnic. Pericolul era iminent. Comanșii — după cum aveam să aflăm mai târziu — fuseseră informați de Gibson că bătrânul apaș rănit se află în *hacienda* lui Atanasio. Drept care, un grup de războinici s-au detașat numaidecât de grosul trupei și au luat drumul îndărăt, galopând nebunește. Primiseră sarcina să-l smulgă din adăpost pe Inda-nișo și să-l pedepsească pe seșor Atanasio pentru gestul său amical față de dușmanii comanșilor.

Dar, deocamdată, acesta urcă liniștit în casă și, după puțin, se ivi rugându-mă să-l urmez. Mă scoase pe poartă afară și mă conduse la râu. Mai sus de *hacienda* era un vad ușor de ghicit după jocul undelor. Lângă vad, însă, apa era foarte adâncă. Acolo se opri peonul. Ținea pe braț un costum de pânză albă.

— Aici, seșor! mă invită el. După baie, îmbrăcați acest costum.

Hainele dumneavoastră, dacă-mi îngăduiți, le iau cu mine. Când terminați cu scăldatul, trageți clopotul de la poartă și vă vom deschide. Plecă cu hainele mele, iar eu sării în apă. După arșița zilei și după atâta călărit era o adevărată desfătare să te afunzi într-o asemenea răcoare și să înoți.

Cred că mă bălăcii în apă cam o jumătate de oră, apoi urcai pe mal și-mi pusei costumul. Eram tocmai gata, când privirea îmi căzu pe malul opus. De aici, dintre copaci, vedeam bine până la cotul râului, unde se mișca un șir lung de călăreți indieni. Se apropiau de casă. Dădui fuga la poartă și trăsei de clopot. Peonul mă aștepta. Îmi deschise imediat.

— Du-mă repede la caballero! îi poruncii. Vin indienii!

— Câți?

— Peste cincizeci.

În prima clipă omul se cam sperie. Dar după ce află numărul indienilor, se însenină numaidecât.

— Numai atâtia? comentă el. Ei, atunci nu-i mare lucru. O scoatem noi la capăt cu cincizeci de piei-roșii, chiar și cu mai mulți. Suntem pregătiți pentru asemenea vizite. Acum nu pot să urc la *caballero*; trebuie să-i vestesc mai întâi pe paznici. Pofțiți hainele, señor. Eu ies afară, dumneavoastră închideți poarta pe dinăuntru și alergați la señor Atanasio. Dar, pe măsură ce urcați, aveți grijă să trageți scările!

— Cum stăm cu caii noștri? Sunt în siguranță?

— Da, señor. I-am dus afară, la păscut, sub pază bună. Har-nașamentul l-am adăpostit în casă. Să n-aveți nici o grijă în privința cailor.

Închisei poarta și urcai în toată graba ambele scări, trăgându-le pe rând după mine.

Când ajunsei sus, pe platformă, señor Atanasio și Old Death tocmai ieșeau din interiorul casei. Gazda nu se sperie deloc când îi comunicai apariția indienilor și numărul lor. Se mărgini să mă întrebe calm:

— Cărui trib aparțin?

— Nu știu. N-am putut recunoaște vopselele de pe fața lor.

— Ei, o să aflăm noi curând. Ori sunt apași pe care Winnetou i-a întâlnit în drum și i-a trimis după Inda-nișo, ori sunt comanși. Dacă-s comanși, sunt, desigur, un grup de recunoaștere; ne vor întreba dacă n-am văzut niște apași. Aflând răspunsul nostru, vor pleca imediat.

— Mie îmi face totuși impresia că vin cu gânduri rele, interveni Old Death. Vă sfătuiesc să luați urgente măsuri de apărare.

— S-a și făcut. Oamenii mei își știu fiecare sarcina într-un asemenea caz. Priviți, peonul de colo aleargă de pe acum la caii cei mai apropiați. Va sări în spinarea unuia și va pune în gardă pe *vaqueros*. Aceștia, în cel mult zece minute, vor aduna cirezile, lăsându-le în paza a doi oameni. Pe urmă, vor face front împotriva dușmanilor. *Lasso*-urile sunt arme teribile: un *vaquero* le mănuieste și mai abil decât indienii. În plus, puștile noastre trag mai departe decât arcurile sau flintele învechite ale pieilor-roșii. Nu se sperie flăcăii mei de cincizeci de indieni! Iar noi aici, în *estanzia*, suntem bine apărați. Nici picior de roșu nu poate să treacă dincoace, peste zid. De altfel, contez și pe dumneavoastră. Dacă-l socotim și pe negru, sunteți cinci la număr, bine înarmați. Mai sunt și eu cu cei opt peoni aflați în casă. Deci, în total paisprezece inși. Să-i văd și eu pe indienii care ar izbuti să-mi forțeze poarta! O, nu, señor! Pieile-roșii vor trage de clopot, ne vor spune ce-i interesează și vor pleca iarăși cum au venit. Când cercetașul lor va zări aici sus paisprezece bărbați hotărâți, se va retrage respectuos. Situația nu e deloc dificilă.

Chipul lui Old Death exprima îndoială. Bătrânul *westman* clătină din cap și zise:

— Pe mine, însă, mă bat alte gânduri. Sunt convins că nu de apași e vorba, ci de comanși. Ce caută ei aici? O simplă acțiune de recunoaștere? Nu cred. Dacă ar fi intrat la bănuială că apașii se află prin

împrejurimi, le-ar fi căutat urmele și le-ar fi găsit. Într-un asemenea caz, nu mai umblă ei după informații. Nu, banda urmărește un alt scop. Vrea să pătrundă în casa dumneavoastră, señor, ca să-l răpească pe apașul rănit.

— Dar ei nu știu nimic! Cine să le fi spus?

— Chiar Gibson, omul pe care-l căutam și care a dormit la dumneavoastră. I-ați arătat pe apaș, iar dânsul v-a vândut comanșilor pentru a se pune bine cu ei. Dacă nu-i așa, să nu-mi spuneți pe nume!

— Se poate. În cazul acesta, mă vor sili să-l predau pe apaș.

— Fără îndoială. Și aveți de gând să-l predați?

— Nici în ruptul capului! Winnetou mi-e prieten. El mi l-a încre-dințat pe Inda-nișo și n-am să-i înșel prietenia. Comanșii se vor zbate

în zadar. Ne vom apăra.

— Vă expuneți unui mare pericol. E adevărat că putem să le ținem piept acestor cincizeci de inși, dar pe urmă vor aduce întăriri: serioase și mă tem că veți pierde partida.

—Asta e în mâna sorții. Eu, însă, fie ce-o fi, îmi respect cuvântul dat.

Old Death îi strânse mâna spaniolului și rosti:

— Sunteți un om de onoare și vă puteți bizui pe ajutorul nostru.

Eu îl cunosc pe șeful comanșilor; suntem prieteni. Poate reușesc să-l abat de la acte ostile. I-ați arătat lui Gibson și ușile secrete?

— Nu, señor.

— Foarte bine. Câtă vreme pieile-roșii nu cunosc aceste intrări, ne vom apăra. Acum să coborâm, să ne luăm armele.

În timpul absenței mele, ni se repartizaseră odăi în care fusese adăpostit bagajul nostru. Pentru mine se nimerise o odaie din față, luminată prin două ferestru. Acolo îmi găsii agățată arma. Când s-o desprind din cui, zării printr-un crenel pe indienii care se apropiiau dinspre vadul de lângă *hacienda*. Trecuseră dincoace și goneau în galop către noi. Nu țipau, după cum le era obiceiul, ci păstrau o tăcere perfidă, care mi se păru și mai periculoasă. Erau comanși. Îi recunos-cui după culoarea vopselelor de pe obraz. Cât ai clipi, ajunseră lângă

zid, care — masiv și înalt — îi ascundea vederii noastre. Erau înarmați cu sulițe, arcuri și săgeți. Numai călărețul din frunte, probabil conducătorul, purta pe umăr o flintă. Unii târau niște pari lungi, solizi, legați în spatele cailor. La început crezui că e vorba de bețe de cort, mai groase, dar îmi dădui curând seama că greșesc. Firește că alergai să-i anunț pe ai noștri. Pe coridor mă întâlnii cu Old Death, care tocmai ieșea din camera lui situată față-n față cu a mea.

— Atenție! strigă el. Comanșii trec zidul! Au adus trunchiuri de copaci tineri. Se servesc de ele în loc de scări. Repede sus, pe platformă!

Dar lucrurile nu meraseră chiar atât de repede. Peonii se aflau jos, la primul etaj, rezervat servitorilor. Nici Old Death și cu mine nu puturăm urca imediat, deoarece o dată cu *caballero* ieșiseră pe coridor și cele două doamne, speriate în toată legea și copleșindu-ne cu lamentările lor. Trecură deci pe puțin două minute până să urcăm scara — timp prețios într-o asemenea situație. Consecința nu întârzie să se arate. În clipa când ajunserăm pe platformă, primul indian se și sălta pe bordura ei, urmat de alții. Aveam armele pregătite, dar nu-i mai puteam opri decât dacă ne-am fi hotărât să-i împușcăm. Folosindu-se de trunchiurile de copaci, indienii escaladaseră zidul exterior și, traversând curtea, se cățăraseră cu o viteză uluitoare pe ambele etaje. Noi stam acum în centrul platformei de sus, pe când comanșii se mai aflau la marginea ei.

— Îndreptați armele asupra lor! porunci Old Death. În primul rând, trebuie să câștigăm timp.

Numărai cincizeci și doi de indieni. Operaseră fără o vorbă, fără un strigăt, luându-ne prin surprindere. Totuși, nu se hotărâu încă să ne atace. Stăteau la bordură cu arcurile și săgețile în mâini. Sulițele, fiind prea lungi, i-ar fi stânjenit la cățărare. De aceea le lăsaseră jos. *Caballero* înainta câțiva pași și, într-un amestec de spaniolă, engleză și indiană — folosit în acel ținut de graniță — întrebă:

— Ce doresc oamenii roșii de la mine? De ce au pătruns în casa mea fără să-mi ceară voie?

Șeful, care între timp își scosese flinta de pe umăr, înainta și el câțiva pași, apoi răspunse:

— Războinicii comanșilor s-au convins că le ești dușman. De aceea îți vei lua astăzi rămas-bun de la lumina soarelui.

— Ba nu sunt dușmanul vostru. Mie îmi sunt dragi toți oamenii roșii; nici măcar nu-i întreb din care trib fac parte.

— Fața palidă minte! Aici, în casă, se află ascunsă o căpetenie a apașilor. Căinii de apași îi dușmănesc pe comanși, iar cel care ascunde pe un apaș înseamnă că e dușmanul nostru și trebuie să moară.

— *Caramba!* Vreți să-mi interziceți să dau adăpost cui îmi place?

Dar cine-i stăpân aici, voi sau eu?

— Războinicii comanșilor au ocupat casa. Acum ei sunt stăpânii.

Predă-ni-l pe apaș! Sau tăgăduiești că se află la line?

— Nici prin gând nu-mi trece să tăgăduiesc. Numai fricoșii se folosesc de minciuni. Eu însă nu mă tem. Pot să vă spun deschis că...

— Stați! îl întrerupse Old Death mai mult în șoaptă. Nu faceți prostii, señor!

— Credeți că e mai bine să neg? Întrebă mexicanul.

— Bineînțeles. Minciuna e un păcat, recunosc. Dar adevărul ar fi în cazul acesta curată sinucidere. Și vă întreb: ce păcat e mai mare: să minți sau să te sinucizi?

— Sinucidere? Ce sunt în stare să facă indienii împotriva celor paisprezece puști ale noastre?

— Multe pot face! Doar îi vedeți aici, sus. Majoritatea vor cădea, desigur, dar ne-am alege și noi cu câteva săgeți și cuțite în piept. Și dacă-i alungăm, vor aduce altă ceată și va porni din nou măcelul. Lăsați-mă pe mine! Vorbesc eu!

Se întoarse către șeful indienilor:

— Vorbele fratelui nostru ne miră foarte. Cum de vă trece prin gând că s-ar afla aici un apaș?

— Știm! răspunse scurt comanșul.

— Atunci știți mai mult decât știm noi.

— Vrei să zici că ne înșelăm? Minți!

— I-ar tu, dacă mai spui o dată cuvântul acesta, o plătești cu viața! Nu îngădui să fii făcut de mincinos. Uite cum te pândesc armele noastre! Un semn al meu, și de fiecare pușcă ar cădea un comanș.

— În schimb, ceilalți v-ar trimite pe urmele celor uciși. Colo, afară, sunt încă mulți războinici de-ai noștri, mai mulți decât de zece ori zece ori cinci. Vor sări și vor dărâma casa.

— Nici măcar zidul n-au să-l treacă! Acum știm totul și suntem pregătiți. Îi vom saluta cu gloanțe de n-o să rămână unul viu.

— Fratele meu alb e bun de gură. Dar de ce vorbește dânsul? E cumva stăpânul casei? Ia să-mi spui cum te cheamă și cum de grăiești astfel cu un șef al comanșilor?

Old Death dădu din mână cu dispreț.

— Și cine-i, mă rog, șeful ăsta al comanșilor? E cumva un războinic vestit, sau face parte din sfatul înțelepților? Nu văd să poarte pană de vultur sau de cerb, nici vreun alt semn al rangului. În schimb, eu sunt o căpetenie a fețelor palide. Mă întreb, din ce trib veți fi fiind, dacă nici măcar nu mă cunoașteți! Eu sunt Coșa-pehve și am fumat pipa păcii cu Oyo-coltsa, căpetenia voastră. Nu mai departe decât ieri am stat de vorbă cu fiul său, cu Avat-vila, și am înnoptat în tabăra lui. Va să zică e limpede că sunt prietenul vostru, al comanșilor. Dar dacă mă faceți de mincinos, răspund cu arma.

Un murmur străbătu rândurile indienilor. Șeful se întoarse spre ei și le vorbi în șoaptă. Felul cum îl priveau pe Old Death vădea că numele lui făcuse impresie.

După o scurtă deliberare, șeful se adresă din nou bătrânului *west-man*:

— Războinicii comanșilor știu că *Bătrâna moarte* este prieten cu *Biberul alb*, dar vorbele tale nu sunt vorbe de prieten. De ce tăinuiești că în casa asta se ascunde un apaș?

— N-am ce tăinui. Vă spun cinstit că nu e nimeni.

— Noi însă am aflat că Inda-nișo e aici. Ne-a spus-o chiar o față palidă, care ne-a cerut ocrotire.

— Cum se numește acea față palidă?

— Are un nume pe care gura comanșilor nu-l prea poate rosti, ceva ca Ta-hi-ha-no.

— Nu cumva Gavilano?

— Da, da, așa-i spune.

— În cazul acesta, ați făcut o mare greșală. Eu îl cunosc pe Gavilano. E un ticălos fără pereche și pe limbă nu are decât minciuni. Războinicii comanșilor se vor căi că l-au luat sub scutul lor.

— Fratele meu se înșală. Fața palidă ne-a spus adevărul. Noi știm că Winnetou l-a adus încoace pe Inda-nișo și că a fugit apoi peste Avat-hono, adică Rio Grande. Dar o să-l găsim, o să-l prindem și o să-l legăm la stâlpul caznelor. Mai știm că Inda-nișo e rănit la braț și la picior. Știm chiar și locul unde stă ascuns.

— Dacă-i așa, atunci spune-mi și mie locul.

— Cobori de aici pe două scări, în casă, până dai de o trecătoare îngustă, lungă, cu o mulțime de uși pe amândouă părțile. Deschizi ultima ușă pe stânga și acolo zace Inda-nișo. N-are putere nici să se dea jos din pat.

— Fața palidă te-a mințit. În locul acela n-ai să găsești nici un apaș.

— Atunci lasă-ne să coborâm și să vedem cine spune adevărul: tu sau fața aceea palidă.

— Asta n-am s-o îngădui, firește. Casa e deschisă numai pentru oamenii care vin aici cu voia stăpânului, nu și pentru cei care năvălesc cu dușmănie" asupra ei.

— Cuvintele tale dau de înțeles că apașul se află totuși aici. *Biberul alb* ne-a poruncit să i-l aducem și vom împlini porunca.

— Te înșeli și acum. Dacă nu te las să intri, n-o fac pentru că apașul ar fi aici, ci pentru că pretenția ta mă jignește. Când Old Death vă spune că ați fost mințiți, trebuie să-l credeți. Dar dacă vreți, totuși, să intrați cu de-a sila, mă rog, n-aveți decât! Încercați! Nouă ne ajunge

un singur om ca să apărăm intrarea! Stând jos, pe scară, omul nostru poate împușca pe oricine ar îndrăzni să coboare. V-ați urcat aici, sus, ca niște vrăjmași. De aceea nu vă dau drumul. Întoarceți-vă jos, la poartă, și rugați prietenește să vă deschidem. Atunci vă vom primi și noi ca prieteni!

— *Bătrâna moarte* știe să dea sfaturi foarte bune, dar care nu se potrivesc pentru noi. Dacă n-ai nimic pe cuget, lasă-ne să intrăm. Dacă nu, atunci stăm aici și trimitem un om să aducă întreaga oaste a comanșilor. Veți fi nevoiți să ne lăsați înăuntru.

— Nicidecum! O mie de comanși de-ar veni, tot numai câte unul poate să treacă, iar noi îi vom ucide pe rând. De altfel, nici trimisul tău n-o să facă vreo ispravă; cum se depărtează de zid și iese în bătaia puștii mele, îl și culc la pământ. Eu vă sunt prieten, dar pentru că ați venit cu gânduri de vrăjmășie, n-am să vă cruț defel.

În tot timpul discuției, puștile noastre erau îndreptate asupra indienilor. Deși izbutiseră să escaladeze zidul și să se cațare până pe platformă, aceștia se aflau totuși în dezavantaj față de noi — lucru de care își dădea seama șeful. De aceea începu iarăși consultațiile cu ai lui. Ce-i drept, nici poziția noastră nu era de invidiat. Old Death se scarpină după ureche și zise:

— Încurcată treabă, zău așa! Prudența ne cere să nu-i tratăm cu ostilitate. Dar dacă-i aduc și pe ceilalți împotriva noastră, atunci o pățim! Da, da, ar fi bine să-l ascundem pe apaș, pentru ca dumnealor să-l caute fără nici un rezultat! Mă tot gândesc la casa asta, pe care o cunosc la perfecție, și nu văd nici o ascunzătoare ca lumea.

— Să-l scoatem afară, propusei eu.

— Afară? râse bătrânul. Sunteți într-o ureche, *sir*? Cum să-l scoatem?

— Ați uitat cele două uși secrete? Sunt în spate, pe când comanșii stau în fața casei și nu pot observa nimic. Îl duc eu afară, în tufărișul de pe mal; să rămână acolo până se depărtează primejdia.

— Știți că nu-i rea ideea! admise Old Death. Nici nu m-am gândit la ușile din dos. Dar ce ne facem dacă au postat afară o santinelă?

— Asta nu cred. Numărul lor nu trece cu mult peste cincizeci. Dintr-aceștia, unii au trebuit să rămână lângă cai, dincolo de zid. Greu de presupus ca să fi rânduie oameni și în spatele casei.

— Bine, hai să încercăm, *sir*. Preluați sarcina, împreună cu unul din peoni. Noi vom avea grijă ca indienii să nu vă observe când coborâți și să nu sesizeze lipsa dumneavoastră. S-ar putea ca și doamnele să vă ajute; după ce ieșiți pe ușă, să împingă la loc dulăpiorul.

— Mai am o propunere: ce-ar fi să le instalăm pe doamne în odaia rănitului? Comanșii vor crede că acolo stau într-adevăr femeile și că nu e vorba de nici un indian.

— Foarte just! observă señor Atanasio. E nevoie numai de niște cuverturi și de hamacurile din odăile soției și nepoatei mele. Cărlige se află peste tot. Doamnele să se culce, iar dumneavoastră căutați o ascunzătoare pentru apaș; cel mai bine ar fi să-l duceți nițel mai la vale de locul unde v-ați îmbăiat adineauri. O mulțime de petunii în floare atârnă scolo până deasupra apei; acolo veți găsi și barca noa-ștră. Culcați-l pe apaș în barcă și n-o să-l descopere nimeni. Luați-l și pe Pedro cu dumneavoastră. Până vă întoarceți, îl ținem pe comanș aici; apoi îl lăsăm să intre în casă.

Împreună cu peonul căruia îi zicea Pedro, coborâi scara până jos, unde femeile așteptau îngrijorate desfășurarea evenimentelor. Aflând care-i situația, se arătară gata să ne ajute. Aduseră chiar ele cuverturile și hamacurile. Apoi îl înfășurară pe apaș într-o pătură. La vestea că e căutat de comanși, *Omul bun* rosti anevoie:

— Inda-nișo a văzut multe ierni și zilele lui sunt numărate. De ce bunele fețe palide să-și pună în joc viața din pricina lui? Mai bine să-l ucidă și să-l predea comanșilor. Ascultați-i rugămintea! Refuzai ideea, clătînând doar energic din cap. Apoi îl scosei în coridor. Dădui la o parte dulăpiorul, ieșii cu rănitul și-l dusei fără nici o greutate până dincolo de zid.

Până atunci nimeni nu ne observase. Arbuștii ne serviseră de camuflaj, însă mai departe, către râu, se întindea o fâșie de teren neacoperit, pe care trebuia s-o tăiem de-a latul. Prudent, mă uitai de după rămuriș dacă nu se află nimeni prin apropiere. Spre marea mea dezamăgire, zării un comanș care ședea ghemuit lângă sulita, tolba și arcul lui. Supraveghea zidul din spatele casei. Această împrejurare părea să ne dea peste cap întregul plan.

— Trebuie să ne întoarcem, seînor, zise peonul după ce i-l arătasem pe indian. Am putea, ce-i drept, să-l omoram, dar ne-am atrage răzbunarea celorlalți.

— Nu-l omoram în nici un caz. Poate găsim o soluție mai bună: îl scoatem de-aici, îl ademenim în altă parte.

— Dar nu vād cum s-o facem. Santinela nu-și părăsește postul fără ordin.

— Am eu un plan care ne poate salva. Tu ascunde-te aici, iar eu îi voi atrage atenția asupra mea. Când mă observă, fac pe speriatul și o iau la fugă. Firește că dânsul se va lua după mine.

— Sau va trage cu arcul.

— Mă rog, trebuie să risc.

— Să nu riscați, seînor! E prea periculos! Comanșii trag cu arcul cum tragem noi cu pușca, la sigur. Ca să fugiți, trebuie să-i întoarceți spatele, și nu vă puteți feri de săgeată.

— Sar în apă și înot pe spate; atunci vād cum țintește și mă dau repede la fund. El, închipuindu-și că plănuiesc ceva împotriva comanșilor, va grăbi, probabil, înot după mine. Și pe urmă, pe malul celălalt, mă descurs eu; îi izbesc un pumn și gata. Până mă întorc, stai aici, nu-ți părăsi locul! Adineauri mă scāldam, am văzut locul acela cu petuniile. Știu și unde se află barca. O trag eu până aici.

Peonul se strădui cât putu să mă abată de la ideea mea — dar cum era să-l ascult dacă nu vedeam altă soluție ca să ne îndeplinim misiunea! Plecai, așadar. Pentru a deruta santinela, mă strecurai mai întâi printre tufșuri, pe lângă zid, ivindu-mă apoi de după colț. Comanșul nu mă zări numaidecāt. Abia mai pe urmă își îndreptă privirea spre mine și sări ca ars. Îmi întorsei pe jumătate fața, ca să nu fiu recunoscut mai târziu. Omul strigă, mă somă, dar nu-i dădui ascultare. Atunci apucă arcul, scoase din tolba o săgeată și ochi. Câteva salturi — și ajunsei pe mal, înainte ca el să tragă. Sării în apă și cârmii, pe spate, spre malul opus. Imediat ajunse și comanșul pe mal. Mă zări și trase cu arcul. Eu mă scufundai pe moment. Săgeata nu-și atinse ținta. Când ieșii iarăși la suprafață, îl văzui pe comanș cum pāndește, ghemuit pe mal. Își dădea seama că nu m-a rănit. Altă săgeată nu avea, fiindcă nu-și luase tolba. Atunci lepădă arcul și sări în apă. Era exact ceea ce prevăzusem. Pentru a-l înșela, mă prefăcuî că sunt un prost înotător și îl lăsai să se apropie. Apoi mă dădui la fund și înotai cât putui de repede în josul râului. Când mă ridicai din nou, eram în imediata apropiere a malului. Comanșul, mult mai sus, departe, se ținea pe apă și aștepta să ies la vedere. Acum aveam avansul dorit, înotai deci spre mal, mă săltai pe uscat și fugii printre copaci, de data asta în susul apei. La un moment dat, zării un arbore al vieții, solid de tot și acoperit cu mușchi. Îl depășii în fugă și apoi, ocolind, mă întorsei iarăși, pitindu-mă în dosul trunchiului său masiv. Astfel așteptam ivirea indianului care, fără îndoială, grābea pe urmele mele. Iată-l că sosește, cu sufletul la gură, șiroind de apă — ca și mine, de alfel —, gāfāind și cu ochii ațintiți asupra urmelor. Trece în dreptul meu, cu privirea în pāmānt, iar eu — în vârful picioarelor — după el. Respirația grea îl împiedică să-mi audă pașii.

Îmi trebuiră câteva salturi ca să-l ajung. Mă nāpustii asupra lui și-l doborāi. Apoi, îngenunchind lângă el, îl apucaî de beregată. Doi pumni în cap — și omul se liniști.

Nu departe se afla un platan frānt, culcat în direcția râului; apa trecea la vreo doi coți sub crengile lui veștede. Copacul acesta îmi

oferea o cale minunată ca să ajung iarăși la râu, fără a lăsa nici o urmă. Mă sălta pe trunchiul lui, alergai așa o bucată și sării apoi în apă. Drept în față, pe celălalt mal, străluceau petuniile. Înotai într-acolo, dezlegai barca și vâslii spre locul unde aștepta Pedro cu apașul

rănit. Prinsei iarăși barca de o rădăcină și sării pe mal. Trebuia să ne grăbim, să terminăm toată operația până comanșul își va fi venit în fire. Îl culcarăm pe Inda-nișo în barcă, după ce-i încropirăm un așternut bunicel din pături și din propriile-i veșminte.

Peonul se întoarse numaidecât la zid. Eu mânai barca până sub petunii, o legai bine și apoi, înot, făcui cale întoarsă. Pe când îmi storceam hainele de apă și le îmbrăcam din nou, tot scrutam cu privirea malul opus. Mă interesa dacă indianul își revenise și dacă nu cumva observase apariția noastră. Dar, nimic. Omul nu era nicăieri de văzut.

Intrarăm în casă prin ușa secretă. Totul nu durase decât un sfert de oră. Señora îmi oferă alte haine, uscate, și astfel puteam să-i râd în nas oricărui comanș care ar fi îndrăznit să afirme că eu, inocentul, am fost pe afară, sau, mai ales, că am făcut o partidă de înot.

Femeile se tolăniră în hamacurile lor, iar noi urcarăm iarăși pe platformă, fără să uităm, bineînțeles, puștile.

Sus, tratativele mai continuau. Old Death susținea punctul de vedere că percheziționarea casei ar fi o insultă grea pentru el și pentru *haciendero*. După ce-l informai repede că apașul e pus în siguranță,

bătrânul *westman* catadicsi să cedeze încet-încet și, până la urmă, declară că va permite unui număr de cinci comanși să se convingă cu ochii lor că Inda-nișo nu se află în casă.

— De ce numai cinci? întrebă șeful. Nu suntem egali cu toții?

Lucrăm toți laolaltă. Old Death poate avea încredere în noi. N-o să ne atingem de nimic, nici de cel mai mărunț lucru.

— Bine! Să vedeți și voi cât de largi suntem la inimă. Puteți intra toți: toată lumea să se convingă de adevăr. Dar vă cer, la rândul meu, să depuneți armele și să ne dați dreptul de a reține și pedepsi pe cei care s-ar atinge de vreo persoană sau de vreun obiect fără permisiunea noastră.

Comanșii se sfătuiră între ei și, în cele din urmă, căzură de acord. Își lepădară arcurile, tolbele, cuțitele și urcară apoi în șir, unul după altul. Încă înainte de a mă fi depărtat cu Pedro, slujitorii *vaqueros*, înarmați și călare pe cai buni, se postaseră afară, în câmp, cu privirile ațintite în sus, spre noi. Așteptau semnalul stăpânului și deocamdată se țineau liniștiți.

Din cei paisprezece câți eram, numai *haciendero* și Old Death urmau să-i conducă pe comanși prin încăperile casei. Doi oameni rămaseră pe platformă, iar două grupuri de câte cinci păzeau înăuntru, cu armele în mâini, ambele coridoare, pentru a preîntâmpina orice excese din partea pieilor-roșii. Eu mă aflu pe coridorul de jos, în fața odăii unde zăcuse apașul. Comanșii se duseră de-a dreptul aco-lo. Old Death deschise ușa. Se citea pe chipurile indienilor cât de convinși erau că-l vor găsi pe Inda-nișo. Dar în locul lui dădură de cele două femei culcate în hamacuri și citind.

— Iuf! exclamă conducătorul. Aici sunt femeile!

— întocmai! răsă Old Death. Dacă ar fi după minciunile cu care v-a îmbrobodit fața aceea palidă, ar trebui să-l găsiți aici pe apaș. Pofțiți, căutați-l! Intrați!

Privirea comanșului făcu ocolul camerei. Apoi omul răspunse:

— Un războinic nu intră în wigwamul femeilor. Aici nu e nici un apaș. Ochiul meu l-ar zări.

— Atunci căutați în celelalte odăi!

Dură mai bine de o oră până ce indienii terminară percheziția. Văzând că nu găsesc pe nimeni, o luară iar de la început. Femeile izbutiră să părăsească odaia, iar comanșii cotrobăiră peste tot cu cea mai mare atenție. Se ridicară chiar cuverturile și saltelele, deși acestea erau întinse de-a dreptul pe podea. Cercetară și dușumeaua, dacă n-are cumva vreo deschizătură. În fine, se convinseseră că apașul nu se află în *estanzia*. Când șeful se dădu bătut, Old Death îl muștră:

— Eu v-am spus adevărul și nu m-ați crezut. Ați avut mai multă încredere într-un mincinos decât în mine, care sunt prieten cu comanșii. Să știți că la prima ocazie am să mă plâng căpeteniei voastre, *Biberul alb*.

— Dacă fratele meu alb vrea să-l vadă, poftească împreună cu noi.

— Nu pot. Calul mi-e obosit. Ar fi să plec abia mâine dimineată.
Or, războinicii comanșilor vor trebui să plece încă astăzi de-aici.
— Ba rămânem. Soarele dă în asfințit și nu ne convine să călărim noaptea. Vom porni în zori; atunci fratele meu poate să ne însoțească.
— Bine! Dar nu plec singur. Mai am patru tovarăși.
— Vor fi și ei bineveniți la *Biberul alb*. Frații mei ne vor îngădui să petrecem noaptea în preajma casei.
— N-am nimic împotrivă, răspunse mexicanul. V-am mai spus că sunt prieten cu toți oamenii roșii care vin la mine cu gânduri pașnice. Și, drept dovadă, vă dăruiesc și o vită ca s-o tăiați. Puteți să aprindeți focul și să puneți carnea la fript.
Această promisiune făcu o deosebită impresie asupra comanșilor. Acum erau pe deplin convinși că ne făcuseră o nedreptate. De aceea se purtau cât se poate de frumos. Desigur că, în bună măsură, trebuia să fi contribuit la această schimbare de atitudine și prestigiul de care se bucura printre ei Old Death. Într-adevăr nu se atinseră de nici un lucru și părăsiră casa, fără măcar să fie somați. Scările erau lăsate și poarta deschisă. Câțiva peoni înarmați rămaseră de gardă pe platformă. În ciuda comportării prietenești a comanșilor, vigilența nu era de prisos.
Noi, ceilalți, coborârăm în urma lor, iar slujitorii *vaqueros* primiră ordin să prindă o vită. Caii comanșilor așteptau în fața casei, dincolo de zid. Erau păziți de trei războinici. O santinelă a pieilor-roșii veghea în spatele casei. Toți oamenii aceștia fură numaidecât rechemăți din posturi. Printre ei se afla și comanșul pe care-l ademenisem până dincolo, pe malul opus. Veșmintele lui, foarte sumare, erau încă ude. Întors la postul său, nu avusese încă prilejul să raporteze cele întâmplate. Acum se apropie de șef și-i vorbi, având grijă ca noi, albi, să nu auzim nimic. Părea să-și fi încheiat raportul, când dădu cu ochii de mine. Vopsit cum era, nu observai vreo schimbare pe fața lui, dar văzui că gesticulează furios. Arăta spre mine și-i striga superiorului său niște vorbe neînțelese. Șeful mă privi cu ochi injectați și veni mai aproape:
— Albul acesta tânăr a trecut adineauri prin apă. L-a doborât el oare pe războinicul meu?
Old Death interveni imediat, interesându-se ce anume vrea să spună indianul. Acesta îi relată cele petrecute, la care bătrânul *westman* se porni pe un râs grozav.
— Războinicii roșii par să nu se descurce prea bine când e vorba de chipurile albilor. Mă întreb chiar dacă omul pe care l-a văzut fiul comanșilor a fost într-adevăr un alb.
— A fost un alb, răspunse hotărât santinela. Chiar așa de aici! L-am văzut când înota pe spate. Era îmbrăcat în hainele astea albe.
— Așa! Va să zică a înotat cu hainele pe el? Văd că ale tale sunt ude learcă. Înseamnă că și ale lui ar trebui să fie la fel. N-ai decât să le pipâi și ai să vezi că sunt uscate.
— S-a strecurat în casă și a îmbrăcat altele.
— Și pe unde naiba să fi intrat? Nu stăteau oare străjile voastre la poartă? Nimeni nu poate urca sau coborî din casă fără scară. Or, acolo pândeau toată ceata voastră de războinici. Și atunci, cum ar fi reușit tânărul meu tovarăș să se plimbe pe afară?
Trebuia să recunoască și ei justetea raționamentului, iar paznicul păcălit se resemna și el în cele din urmă. Ultima umbră de îndoială o risipi *haciendero*, afirmând că de câtva timp bântuie prin împrejurimi o bandă de hoți de cai și că, desigur, omul cu pricina face parte din această bandă. Misterios rămânea doar faptul că nu există nici o urmă care să indice pe unde dispăruse individul.
Pentru a dezlega enigma, șeful, împreună cu santinela în cauză și cu alți războinici, porni călare prin vad și apoi către locul unde se petrecuse tărășenia. Noroc că se înserase și o cercetare atentă nu mai era posibilă. Vicleanul de Old Death mă pofți la plimbare de-a lungul malului. Cu ochii țintă la călăreții de pe malul opus, prefăcându-ne că nu avem alt scop decât să-i urmărim cu privirea, ne depărtăram agale și ne oprirăm lângă petunii. Acolo, bătrânul *westman* vorbea încetșor, ca să nu-l audă decât omul din barcă:
— Aici e Old Death și tânăra față palidă care l-a adus încoace pe Inda-nișo. Oare cinstita căpetenie a apașilor îmi recunoaște glasul?
— Da, se auzi răspunsul abia șoptit.

— Comanșii cred, în sfârșit, că *Omul bun* nu se află aici. Ei vor pleca în zori. Va putea fratele meu să mai rămână atâta vreme în barcă?

— Apașul va răbda. Răcoarea apei îl înviează, frigurile i-au trecut. Dar aş vrea să știu cât mai rămâne aici Old Death cu tovarășii lui.

— Plecăm mâine, o dată cu comanșii.

— Iuf! De ce se însoțește prietenul meu alb cu dușmanii noștri?

— Căutăm niște oameni care se află acum la ei.

— Dar pe războinicii apașilor nu-i veți vedea?

— S-ar putea să-i întâlnim, firește.

— Atunci, îngăduiți-mi să-i dau ceva tânărului războinic care și-a primejduit viața pentru mine. E vorba de un totem pe care, arătându-l, va fi totdeauna binevenit în mijlocul apașilor. Old Death e un om iscusit și încercat; câinii de comanși nu-l vor prinde dacă, după lăsarea nopții, îmi va aduce o bucată de piele albă și un cuțit; iar în zori poate să vină iarăși ca să-i dau totemul pe care-l voi pregăti.

— Îți voi aduce pielea și cuțitul. Mai dorești ceva?

— Nu. Apașul e mulțumit. Fie ca bunul Manitu să vegheze pururea căile lui Old Death și ale tânărului prieten alb!

Ne înapoiarăm. Nimeni nu observase absența noastră de un minut.

Bătrânul *westman* îmi lămuri gestul apașului:

— Se întâmplă foarte rar ca un alb să capete un totem de la o căpetenie indiană. Aveți baftă, sir. "Manuscrisul" acesta al lui Indanișo poate să vă fie de mare folos.

— Vreți, într-adevăr, să-i procurați pielea și cuțitul? Dacă vă prind comanșii, v-ați ars și dumneavoastră, și apașul! S-a zis cu amândoi.

— Aș! Mă credeți un școlar neisprăvit? Știu eu ce se poate, și ce nu. Conducătorul comanșilor se întoarse fără nici o ispravă. Urma nu mai putea fi recunoscută.

Seara trecu fără alte întâmplări, noaptea la fel. În zori mă trezi Old Death. Îmi dădu un pătrățel de piele tăbăcită, albă. O întorsei pe ambele fețe și nu descoperii decât pe partea netedă niște creștături subțiri, ce-mi păreau fără însemnătate.

— Acesta-i totemul? Întrebai. Nu văd nimic extraordinar.

— Nici nu-i nevoie să vedeți. Arătați-l primului apaș care vă iese în drum și vă veți lămuri. Aveți în mână o comoară. Mesajul de pe totem e deocamdată invizibil, deoarece *Omul bun* nu a avut vopsele la dispoziție. Dar orice apaș poate colora creștăturile și atunci iese la iveală desenul cu tot tâlcul lui. Vă conjur, însă, nu-l lăsați cumva pe mâna vreunui comanș! Vă veți demasca numaidecât ca prieten al apașilor. Și acum, haide, îmbrăcați-vă și coborâți. Peste puțin comanșii vor fi gata de plecare.

Indienii tocmai își amețeau stomacul cu rămășițele fripturii din ajun. Apoi își duseră caii la adăpat, din fericire hăt dincolo de ascunzătoarea apașului. Apăru și *haciendero* cu cele două femei, bucuroase că scăpaseră de primejdie.

Când slujitorii aduseră caii noștri, señor Atanasio clătină din cap și rosti către Old Death:

— Aceștia nu sunt cai potriviți, señor. Știți ce înseamnă, nu-i așa, un cal bun. Domnul Lange și fiul său, ca și negrul, de altfel, nu mă privesc. Dar dumneavoastră îmi sunteți vechi prieten. Și văzând cât îl îndrăgiți pe acest tânăr señor, mărturisesc că mi-a devenit și mie simpat. Veți primi amândoi niște cai mai cumsecade.

Întâmpinarăm cu satisfacție oferta mexicanului. La porunca lui, slujitorii prinseră doi cai, pe jumătate sălbatici, cu care îi înlocuirăm pe-ai noștri. Apoi ne luarăm rămas-bun de la gazde și plecarăm în tovărășia comanșilor.

Soarele încă nu se ridicase deasupra orizontului că și trecurăm peste Elm-Creek și ne continuăm galopul spre vest. Noi, cinci la număr, călăream în față, împreună cu șeful comanșilor; trupa venea în urmă. Mă simțeam mereu în nesiguranță; îmi era de parcă din clipă în clipă m-aș fi putut pomeni cu o suliță sau cu o săgeată în spate.

Acești indieni, pe caii lor mărunți, slabi, zbârliți și totuși atât de rezistenți, acești indieni, zic, cu armele, vopselele și întreg felul lor de a se purta, nu aveau darul să-mi inspire prea multă încredere. Dar împărțându-i lui Old Death îndoielile mele, acesta mă liniști. Încă nu venise până atunci vorba nici de momentul, nici de locul unde urma să ne întâlnim cu grosul trupelor. Abia acum aflarăm că acestea

nu se opriseră ca să aștepte întoarcerea detașamentului. Șeful de lângă noi primise, de fapt, ordin să pună mâna pe *Omul bun* și să-l trimită în spatele comanșilor sub paza a zece războinici. Acolo, prizonierul avea să fie ucis la stâlpul torturii. Ceilalți patruzeci de oameni din detașament trebuiau să se îndrepte în mare grabă spre Rio Grande și să ajungă din urmă grosul trupei. *Biberul alb*, aflând de la Gibson că Winnetou traversase râul și bănuind că acesta va da alarma printre apași, socotise necesar să se deplaseze cu toată viteza ca să-i surprindă pe dușmani înainte de a-și fi luat măsurile de apărare. Pentru noi țelul principal era să ajungem în tabăra comanșilor și să-l găsim pe Gibson. După vreo două ore sosirăm în punctul unde detașamentul celor cincizeci de războinici se despărțise de grosul trupei. În direcția sud, la Rio Grande, se afla trecătoarea Eagle cu fortul Duncan pe care comanșii trebuiau să-l evite. După alte două ore dădurăm în sfârșit peste ceva iarbă săracă; deșertul Nueces rămase îndărătul nostru. Urmele după care ne orientam mergeau în linie dreaptă, fără nici o încrucișare cu alte urme. Aceasta însemna că trupa comanșilor trecuse neobservată de nimeni. Pământul se colora treptat într-un verde intens și, în fine, zărirăm la apus pădurea. Ajunsesem deci în apropierea lui Rio Grande del Norte.

— Iuf! făcu ușurat conducătorul comanșilor. Nu ne-am întâlnit cu nici o față palidă; prin urmare, putem să trecem numaidecât apa. Căinii de apași se vor pomeni în curând cu noi și vor urla de spaimă. Călărirăm câțva timp la pas pe sub platani și ulmi, pe sub frasini și arbori de cauciuc, până atinserăm malul râului. *Biberul alb* era un comandant și călăuză pricepută. Urmele, deși străbătuserăm câteva

mile, duceau exact până în dreptul unui vad. Acolo albia lui Rio Grande era foarte largă, apa, în schimb, săracă. Din loc în loc se iveau bancuri de nisip moale, afânat, în care ușor te puteai împotmoli. Semnele arătau că aici, pe mal, poposiseră comanșii în cursul nopții. Era de presupus că au pornit, ca și noi, devreme, dar fără să se poată deplasa cu aceeași viteză, dat fiind că intraseră pe un teritoriu cucerit de patrulele apașilor. Această împrejurare impunea măsuri de precauție care, la rândul lor, încetineau deplasarea. Se vedea că și trecerea râului o realizaseră cu foarte multă prudență. Numeroase urme de pași arătau că o seamă de războinici descălecaseră pentru a cerceta înșelătoarele bancuri de nisip. Locurile de aceea fuseseră marcate cu crengi înfipite în fundul albiei. Pentru noi era mai lesne să trecem dincolo; n-aveam decât să ne luăm după semnele lor. Bancurile de nisip despica apă în mai multe șuvoaie pe care caii noștri le trecură înot. Dincolo, traversarăm o fâșie îngustă de teren bogat în arbori și mărăciniș, după care dădurăm de iarbă și, în sfârșit, iarăși de nisip. Ne aflam în ținutul dintre Rio Grande și Bolsón de Mapimi, unde indienii făceau dese incursiuni. Era o întindere largă, nisipoasă, punctată pe alocuri de niște oaze de cactuși. O urmă clară străbătea șesul în direcția vest cu o vagă deviere spre sud. Dar mă înșelasem serios crezând că vom ajunge până-n seară la tabăra comanșilor. Nisipul răscolit de copitele cailor și aruncat departe îndărăt dovedea că trupa comanșilor călărise în galop forțat. Către prânz depășirăm un lanț de dealuri joase, după care ne aștepta iar aceeași monotonie netedă, fără viață.

Nu puteam să nu admir rezistența cailor indieni. Deși trecuse mult de amiază, totuși animalele nu dădeau nici un semn de oboseală. Caii celor doi Lange și al negrului călcau mai anevoie. Al meu, însă, și al lui Old Death ne demonstau că făcusem un schimb excelent.

La primul scăpătat al soarelui, deslușirăm, spre mirarea noastră, că urmele coteau brusc în altă direcție. Cu un sfert de ceas mai înainte,

tăiaserăm drumul dintre San Fernando și Baya; acum însă urma o lua spre sud-vest. De ce? Căutam motivul. Old Death ne lămură și de astă dată. Semnele arătau că aici comanșii făcuseră o haltă. Într-un anumit punct, urmele a doi călăreți, venind dinspre nord, se întâlneau cu cele ale indienilor. Old Death descăleca, le cercetă cu atenție, și zise:

— Aici doi călăreți, desigur, tot indieni, le-au ieșit în drum comanșilor. Se vede că le-au adus o veste care i-a silit pe războinicii *Biberului alb* să-și schimbe direcția. Nu ne rămâne decât să ne-o schimbăm și noi.

Conducătorul comanșilor descăleca la rândul lui și, examinând urmele, confirmă părerea lui Old Death. O luarăm, așadar, spre sud. Călărirăm întruna cât mai deslușeam urmele: eram decisi să mai străbatem până la căderea nopții o bună parte de drum. Chiar și pe înserate încă se mai puteau distinge amprente de copitelor. Apoi nu mai deosebirăm nimic. Eram gata să ne oprim. Dar calul meu, umflându-și nările, necheza mereu și ne îndemna înainte. Simțise, probabil, apă. Îi făcui hatârul și, peste câteva minute, poposirăm într-adevăr pe malul unui râi.

După atâta drum și osteneală sub dogoarea soarelui, apa era un dar neprețuit pentru oameni și cai. Ne aleserăm apoi un loc de popas. Comanșii rânduiră santinele, și caii, puși sub pază bună, se apucară de păscut. Noi, albi, ne gruparăm laolaltă. Old Death se cufundă în tot soiul de calcule, încercând să stabilească denumirea râului la care ajunsesem în chip neprevăzut. Până la urmă, trase concluzia că ar fi râul Morelos care se varsă lângă fortul Duncan în Rio Grande. Dimineața, cercetările ne arătară că ne aflăm lângă un curs de apă frumos, pitoresc, pe care, nu departe de noi, comanșii îl traversaseră înot. Îl trecurăm și noi, continuându-ne apoi drumul pe urmele comanșilor. Către amiază, aceștia își schimbă direcția către vest, spre niște munți pleșuvi. Old Death avea o mină îngândurată. Întrebându-l ce are, bătrânul *westman* mărturisi:

— Nu-mi place istoria asta. Nu înțeleg cum de s-a vârat *Biberul alb* tocmai aici. Știți cum se cheamă ispititorul ținut din fața noastră?

— Da, Bolson de Mapimi.

— Și cunoașteți acest deșert?

— Nu.

— Mapimi, domnule, e un adevărat mușuroi de triburi sălbatice, renumite încă din timpuri vechi pentru jafurile pe care le săvârșeau în regiunile megieșe. Dar să nu credeți că e vorba de un pământ fertil care ar favoriza existența atâtor oameni. S-a făcut de mult constatarea că ținuturile sterpe constituie puncte de pornire ale migrațiunii popoarelor. De triburile acestea, care locuiesc sus pe platou, prin văgăuni ca și în văile din jur, nu te poți apropia. Știu precis că acolo s-au stabilit și numeroase hoarde de apași. Dacă intenția comanșilor e să-i atace, atunci le plâng de milă, nu apașilor, ci comanșilor. Apașii cutreieră regiunea dintre Rio del Norte și Rio Pecos, și controlează întregul ținut din nord-vest până dincolo de Gila. Prin urmare, comanșii pot cădea într-o capcană din care să n-aibă șanse de scăpare.

— Vai! Atunci cădem și noi!

— Da, numai că nu prea vād de ce ne-am teme. Noi nu le-am făcut nici un rău apașilor. S-ar cuveni, deci, să ne trateze fără dușmănie. La nevoie, totemul dumneavoastră își va face efectul.

— N-ar trebui să-i prevenim pe comanși?

— Dacă vreți să încercați, poftim! Zi-i prostului că-i prost, că tot nu te crede. Adineauri i-am mărturisit șefului părerea mea. Și știți ce-a făcut? S-a răstît la mine. Cică el trebuie să meargă pe urmele *Biberului alb*, iar noi, dacă nu ne convine, n-avem decât s-o apucăm în altă parte!

— Urât din partea lui!

— Într-adevăr, comanșii nu frecventează cursuri de bună-cuviință și de conversație. Dar să vedem ce ne mai așteaptă. M-aș mira dacă acolo sus nu se clocește ceva împotriva noastră. Granița, mă rog, am trecut-o. Faptul s-a consumat. Însă dacă și cum ne vom întoarce, astea sunt lucruri scrise într-o carte pe care n-am citit-o încă...

Capitolul X

Fusesem convins că voi pune mâna pe Gibson încă în Statele Unite. Și iată că eram nevoit să-l urmăresc tocmai în Mexic, și încă în cea mai primejdioasă dintre regiuni. Drumul ce m-ar fi dus la Chihuahua atinge nordul acelei pustietăți numită Mapimi și trece îndeosebi prin câmp deschis. Dar acum trebuie să ne îndreptăm spre sud, unde se anunțau primejdii extrem de serioase. Gândurilor sumbre li se adăugau oboseala trupului de care nici comanșii nu mai erau cruțați, încă de la *Hacienda del Caballero* o ținuserăm mereu într-un ritm cât se poate de intens. Comanșii își epuizaseră rezervele de pastramă, în timp ce noi mai dispuneam de foarte puține provizii din cele oferite nouă de *haciendero*. Terenul urca mereu în pantă. Atinseserăm și

munții pe care îi observasem de departe la amiază: niște coloși de piatră, fără pic de vegetație. Trecurăm printre munți, păstrând mereu direcția sud. Între povârnișurile abrupte soarele dogorea și mai tare decât pe câmp. Caii înaintau din ce în ce mai greu. De altfel, după cum arătau urmele, și grosul trupei comanșilor călărise pe aici foarte încet. Deasupra noastră se roteau vulturii, însoțindu-ne ore întregi, de parc-ar fi așteptat să cădem istoviți și să le oferim un ospăț regal. Deodată, pe când coteam după o stâncă, orizontul se întunecă spre miazăzi. Acolo parcă se înălțau niște munți împăduriți și caii, ca și cum ar fi simțit apropierea, grăbiră pasul. Old Death se înșenină la față și vorbește:

— În sfârșit încep să-mi dau seama încotro ne îndreptăm! Cred că am ajuns în preajma lui Rio Sabinas care coboară din Mapimi. Dacă *Biberul alb* și comanșii lui s-au hotărât să meargă în susul râului, înseamnă că mizeria s-a sfârșit. Chiar și în ținutul acesta nenorocit-nu se poate ca, pe lângă un curs de apă, să nu crească iarbă și să nu

fie pădure, poate chiar vânat. Hai să dăm pinteni calului. Cu cât vor face eforturi mai mari, cu atât mai repede se vor odihni.

Urmele se îndreptau acum spre răsărit. Ajunserăm într-un defileu lung și îngust, care, lărgindu-se treptat, ne oferi din ce în ce mai clar privilegiul unei văi înverzite, străbătută de un firicel de apă. Ne repezirăm în goana mare până la pârau și descălecarăm. La rândul lor, comanșii — chiar dac-ar fi preferat să mai rabde de sete — trebuiră să facă pe voia cailor. Dar nici nu se adăpară încă bine ultimii cai, că și pornirăm mai departe. Ceva mai încolo, pâraul se vărsa într-o apă mai mărișoară. Ne continuăm drumul pe mal în sus, trecând printr-o văgăună cu pereți aproape verticali și năpădiți din loc în loc de buruieni. Apoi ajunserăm sub coasta unor dealuri verzi, a căror umbră ne odihni cât de cât ochii orbiți de soare. Între timp începu să se întunece. Trebuia să ne gândim la popas. Șeful comanșilor stăruia să mai mergem o bucată până vom da de niște arbori. Îl ascultăram. Caii — obosiți — se poticneau de pietrele din drum. Se făcu aproape noapte când, deodată, auzirăm un glas, un semnal, căruia șeful comanșilor îi răspunse cu mare bucurie. Ne oprirăm locului. Old Death plecă împreună cu șeful și se întoarse numaidecât:

— În fața noastră e tabăra comanșilor, ne informă el. Judecând după urme, n-aș fi crezut să-i întâlnim atât de repede. Se vede că nu s-au încumetat mai departe fără ca, mai întâi, să facă o recunoaștere a terenului. De aceea s-au oprit aici și, încă la amiază, și-au trimis iscoadele care, probabil, nu s-au întors nici până acum. Se întâmplă! Curând vom zări focurile.

— Știam că într-o asemenea situație nu se aprind focuri de tabără, obiectai eu.

— Pesemne că terenul le-o permite. Buzuindu-se pe vigilența cercetașilor aflați în acțiune, ei sunt siguri că nu se găsește prin preajmă nici un dușman.

Pornirăm mai departe. De la capătul defileului observăm într-adevăr vreo zece focuri arzând — ca de obicei în taberele indiene — cu flacără potolită. Tabăra se afla într-o vale închisă, circulară, ca o căldare. Nu exista nici pădure, nu se vedeau nici arbori izolați, înălțimile, atât cât puteam desluși prin întuneric, urcau prăvălitate jur-împrejur. Probabil că această poziție li se păruse indienilor mai avantajoasă și mai sigură.

Comanșii cu care sosiserăm o luară drept spre tabără, în timp ce noi urmam să așteptăm până vom fi chemați. Trecu câțva timp până ce unul din războinici se întoarse, invitându-ne la căpetenia lor. *Biberul alb* ședea la focul din centrul taberei, flancat de doi bărbați, probabil războinici de frunte. Avea părul înspicat, lung și adunat într-un coc cu trei pene de vultur. Purta mocasini, pantaloni din postav negru, vestă și surtuc mai deschis la culoare. Alături odihnea o armă cu două țevi; la brâu purta un pistol învechit. Căpetenia tocmai se așezase la cină, dar, zărindu-ne, puse la o parte cuțitul și halca de carne. Friptura de cal răspândea un miros puternic. Prin preajmă se auzea murmur de izvor. Nici nu descălecarăm bine, că se și formă în jurul nostru un cerc larg de războinici, printre care se zăreau și câțiva albi. Caii noștri fură imediat duși în altă parte. Cum Old Death nu protestă deloc, însemna că faptul nu prezintă nici un pericol. Căpetenia

și ceilalți doi se ridicară în picioare venind în întâmpinarea lui Old Death. îi strânseră mâna după obiceiul albilor, apoi Oyo-coltsa, adică *Biberul alb*, vorbi solemn și amical:

— Fratele meu Old Death ne-a făcut o bucurie neașteptată.

Cine-ar fi bănuir să-l întâlnească tocmai aici? Fie deci binevenit ca prieten în lupta noastră contra câinilor de apăși.

Vorbise anume în jargonul acela amestecat, spre a se face înțeleș și de noi. Old Death îi răspunse tot în jargon:

— înțeleptul Manitu își călăuzește copiii, roșii sau albi, pe drumuri minunate. Fericit acela care întâlnește prieteni în cuvântul cărora poate avea încredere. Oare *Biberul alb* va binevoi să fumeze pipa păcii și cu însoțitorii mei?

— Prietenii tăi sunt și prietenii mei; oamenii pe care îi iubești se vor bucura și de dragostea inimii mele. Să se așeze lângă mine și să soarbă pacea din calumetel meu, căpetenia comanșilor.

Old Death luă loc. Noi îi urmarăm exemplul. Numai negrul se trase mai la o parte și se așeză în iarbă. Indienii stăteau jur-împrejur, muți, nemișcați ca statuile. În ce-i privește pe albi, îmi era imposibil să le disting trăsăturile. Focul lumina prea slab.

Oyo-coltsa își desprinsese calumetel de la gât, îl umplu cu tutun din punga atârnată la brâu și-l aprinse. Se repetă aproape identic ceremonia la care participasem în tabăra fiului său. Abia acum puteam fi siguri că nu trebuia să ne mai temem de vrăjmășia comanșilor. încă înainte de a pătrunde noi în tabără, șeful celor cincizeci de războinici îl informase pe *Biberul alb* în ce ne privește. Acum, căpetenia îl pofti pe Old Death să-i relateze personal cele petrecute. Bătrânul *westman* zăgrăvi întâmplarea în așa fel, încât să nu provoace bănuieli nici împotriva noastră, nici împotriva lui seșor Atanasio.

Biberul alb își adună câțva timp gândurile, apoi rosti:

— Fratele meu e vrednic de crezare. Din cele istorisite de el, văd că nu umblă cu șiretlicuri. Dar și cealaltă față palidă trebuie crezută, •pentru că mă întreb de ce i-ar minți pe războinicii comanși, de vreme ce minciuna l-ar duce la moarte. Albul acela se mai găsește aici, printre noi. Dacă ne-ar fi mințit, desigur că ar fi căutat s-o șteargă cât mai repede. Va să zică, nu-mi rămâne decât să cred că unul din voi s-a înșelat.

Judecase foarte logic din punctul său de vedere. Old Death trebuia să fie atent. Nu era exclus ca *Biberul alb* să mai trimită o ceată de războinici și să-l atace pe *haciendero* în timpul nopții! Cel mai bine

ar fi fost să i se dea presupusei erori o explicație plauzibilă. Așa gândea și bătrânul *westman*. De aceea răspunse:

— Trebuie să fi fost o neînțelegere la mijloc. Eu, însă, în orice caz, nu m-am înșelat. Greșeala e de cealaltă parte. Fratele meu roșu știe doar că nu s-a găsit încă omul care să-l înșele pe Old Death!

— Atunci lămurește-mă cum s-au petrecut lucrurile!

— Mai întâi trebuie să-ți spun că însăși căpetenia comanșilor, a fost dusă de nas.

— De cine? se interesă *Biberul alb*, devenind deodată foarte serios.

— Bănuiesc că a fost mințit de toți albi aceștia pe care îi adăpostește în tabără.

— Eu nu-mi plec urechea la o simplă bănuială. Vreau dovezi! Oamenii care mă mint după ce au fumat cu mine pipa păcii trebuie să piară!

— Așadar, pe lângă că le-ai întins o mână prietenească, ai fumat cu ei și pipa păcii? Să fi fost eu de față, te-aș fi prevenit. Uite, am să-ți dau dovada pe care mi-o ceri. Spune-mi, al cui prieten te socoti? Nu cumva al președintelui Juarez?

Indianul răspunse cu deșgust:

— Juarez e un roșu care și-a părăsit neamul și datina. Stă în case de zid și trăiește ca și fețele palide. Eu îl disprețuiesc. Războinicii comanși și-au pus vitejia în slujba marelui Napoleon care le dă în schimb arme, cai și pături, ajutându-i în lupta cu apășii. Fețele palide pe care le adăpostesc sunt și ele de partea lui Napoleon.

— Vezi, tocmai asta-i minciuna cu care te-au îmbrobodit. Albi aceștia au trecut în Mexic ca să-l sprijine pe Juarez. Tovarășii mei sunt martori. Știi pe cine îl ocrotește părintele alb de la Washington?

— Știu, pe Juarez.

— Mai știi, desigur, că dincolo se recrutează pentru Juarez soldați, care sunt trimiși pe ascuns peste graniță. Ei, în La Grange locuiește un mexican pe nume Cortesio. Noi doi l-am vizitat deunăzi, iar însoțitorii noștri i-au fost chiar vecini și prieteni. Omul acela ne-a spus-o pe șleau că face recrutări și că în ajunul sosirii noastre câțiva dintre albi care se află acum la tine intraseră în solda lui Juarez. În ce-i privește pe ceilalți, nu sunt decât militari travestiți care-i însoțesc pe

recruți. Iată, așadar, că, mințit și înșelat, ai ajuns să fumezi pipa păcii cu oamenii lui Juarez, tocmai tu, care îl dușmănești atâta!

Ochii căpeteniei scânteiau de mânie. Dădu să vorbească, dar Old Death îl opri:

— Ascultă mai întâi până la capăt! După cum am spus, aceste fețe palide sunt ostași de-ai lui Juarez. Alaltăseară ei au tras la *hacienda* lui señor Atanasio care ține cu Napoleon. Acesta tocmai primise vizita unui bătrân și vestit conducător francez. Dacă ar fi aflat cine-i musafirul, albi l-ar fi ucis. De aceea, omul a fost nevoit să se prefacă bolnav și să se vâre în pat. Slujitorii lui Cortesio i-au vopsit repede fața ca să pară indian. Când fețele palide l-au văzut și au întrebat cum îl cheamă, li s-a spus că e un șef al apașilor, pe nume Inda-nișo. *Biberul alb* ridică sprâncenele a mirare. Credea în povestea născocită de Old Death, dar mai stăruia totuși, din precauție:

— Și de ce Atanasio le-a spus tocmai acest nume?

— Pentru că apașii sunt de partea lui Juarez și astfel albi puteau fi convinși că "bolnavul" cu pricina e un prieten. Se mai adăugă faptul că francezul era bătrân și cărunț, deci se potrivea cu vârsta și înfățișarea lui Inda-nișo. Iată de ce i-au dat tocmai numele apașului.

— Iufl! Acum înțeleg. Acest seșor trebuie să fie tare deștept, dacă a găsit în mintea lui asemenea răspuns. Dar unde era francezul când au sosit războinicii mei? Că doar nu l-au văzut!

— Plecase între timp. Așadar, faptul că Winnetou l-ar fi ascuns pe *Omul bun* la Atanasio nu e decât o poveste ticluită de nevoie. Iar albi au crezut-o. Pe urmă, întâlnindu-vă pe voi și știind cu cine sunteți, s-au dat și ei drept prieteni ai francezilor.

— Te cred, dar îmi trebuie o dovadă sigură că oamenii aceștia sunt cu Juarez. Altfel n-am cum să-i judec. Doar au fumat din pipa noastră!

— Repet că am să-ți dau și dovada. Trebuie să știi însă că, printre aceste fețe palide, se află doi inși pe care vreau să-i iau prizonieri.

— De ce?

— Sunt dușmanii noștri. De multă vreme ne ostenim caii pe urmele lor.

Era cel mai bun răspuns. Dacă Old Death s-ar fi apucat să depene toată istoria cu Gibson și William Ohlert, n-ar fi obținut nici pe departe rezultatul la care îl conduseră aceste trei cuvinte: "Sunt dușmanii noștri".

Căpetenia declară imediat, fără ezitare:

— Dacă sunt dușmanii voștri, atunci, de îndată ce vom desface legământul, îi vom socoti și noi drept dușmani. Am să ți-i dau pe amândoi.

— Bine! Trimite dar după conducătorul fețelor palide: am să vorbesc cu el și vei înțelege numaidecât că e de partea lui Juarez. Căpetenia făcu semn unui războinic și-i dădu ordinul convenit. Acesta plecă în grabă, se opri în fața unuia dintre albi și-i transmise invitația. Albul — un bărbat înalt, bărbos, cu trăsături soldățești — se apropie de noi.

— Ce doriți? întrebă el, măsurându-ne cu ochii întunecați, ostili. Probabil că Gibson mă recunoscuse și îl prevenise asupra primejdiei. Eram curios cum se va descurca Old Death. Bătrânul, șiretul *west-man*, îl privi amical și vorbi cu cea mai aleasă politețe:

— Señor, îngăduiți-mi să vă salut din partea lui Cortesio din La Grange.

— îl cunoașteți? întrebă repede omul, fără a bănuia că mușcă dintr-o nadă extrem de primejdioasă.

— Firește că-l cunosc, răspunse Old Death. Suntem vechi prieteni. Din păcate, am sosit prea târziu ca să vă mai întâlnesc în casa lui, dar mi-a indicat direcția în care vă pot găsi.

— Așa? înseamnă că sunteți într-adevăr buni prieteni. Și ce drum v-a indicat?

— Trecătoarea dintre Las Morās și Rio Moral, apoi peste Baya și Tabal spre Chihuahua. După cum văd, v-ați abătut însă nițel de la această rută.

— Da, pentru că ne-am întâlnit cu prietenii comanși.

— Prieteni? Cred, dimpotrivă, că e vorba de adversarii voștri!

Omul se afla într-o serioasă dilemă; tușea în sec, se lăsa ba pe un picior, ba pe altul și încerca să-i facă semne discrete lui Old Death, care se prefăcea însă a nu le observa. Bătrânul *westman* reluă:

— Dumneavoastră sunteți doar partizanii lui Juarez, în timp ce comanșii luptă de partea francezilor.

Acum, mexicanul deveni iarăși stăpân pe sine.

— Señor, răspunse el, vă înșelați. Și noi luptăm alături de francezi.

— Și-i însoțiți pe voluntarii care vin din Statele Unite în Mexic?

— Da, însă pentru Napoleon.

— Așa? Va să zică señor Cortesio lucrează pentru Napoleon?

— Firește. Pentru cine altul ar lucra?

— Eu cred că pentru Juarez.

— Nici gând!

— Bine! Vă mulțumesc pentru lămuriri, señor! Vă puteți întoarce la locul dumneavoastră.

Pe chipul omului zvâcni o undă de mânie. Să se lase tratat ca un subaltern de către un ins oarecare?

— Señor, exclamă el, cine v-a dat dreptul să-mi porunciți?

— V-am ordonat să vă retrageți, pentru că aici, la focul acesta, nu iau loc decât căpetenii și persoane de vază.

— Eu sunt ofițer!

— Al lui Juarez? întrebă repede Old Death, sărind în picioare.

— Da, adică al lui Napoleon, cum am mai spus.

— Ei, v-a luat gura pe dinainte. Un ofițer, mai ales când se află în asemenea împrejurări, ar trebui să-și controleze mai bine vorbele. Am terminat. Puteți pleca.

Ofițerul ar fi voit să mai spună ceva, dar căpetenia tăie cu brațul un gest de concediere.

— Ei, ce părere are acum fratele meu? întrebă Old Death.

— Chiar propria lui față îl învinuiește, răspunse *Biberul alb*. Dar aceasta încă nu-i o dovadă.

— Te-ai convins, totuși, că e ofițer și că a fost la Cortesio?

— Da.

— Așadar, trebuie să lucreze cu Cortesio pentru același scop?

— Așa e. Dar ca să mă convingi pe deplin, dă-mi o dovadă că acest Cortesio recrutează oameni pentru Juarez.

— Ei bine, iată!

Old Death vâri mâna în buzunar și scoase documentul semnat 'Juárez'. Despături hârtia și rosti:

— Pentru a ne convinge pe noi înșine că señor Cortesio lucrează pentru Juarez și că fețele palide care îl vizitează sunt prietenii acestuia, ne-am prefăcut că am vrea să fim recrutați. Cortesio ne-a împlinit rugămintea și ne-a dat câte un pașaport semnat cu numele lui Juarez. Tovarășul meu îți poate arăta și el o astfel de hârtie.

Căpetenia luă pașaportul și îl examina cu atenție. Apoi spuse cu un zâmbet amar:

— *Biberul alb* nu a învățat meșteșugul albilor și nu știe să vorbească pe hârtie, declară el. Cunoscut însă prea bine un semn care e zugrăvit și aici: e totemul lui Juarez. De altfel, printre războinicii mei se numără un tânăr, un metis, care a trăit de mic printre fețele palide și se pricepe să culeagă asemenea vorbe. Am să-l chem.

Strigă un nume. De îndată apărură un tânăr, mai alb la față și — după ce ascultă porunca șefului — se așeză lângă foc. Traduse apoi documentul cuvânt cu cuvânt. Eu nu înțelegeam ce vorbește, dar chipul lui Old Death se lumina din ce în ce mai mult. Încheind, tânărul — vizibil satisfăcut de propriile-i cunoștințe — înapoie pașaportul și se retrase. Old Death băgă hârtia în buzunar și întrebă:

— Vrea *Biberul alb* să vadă și pașaportul tovarășului meu?

Căpetenia refuză din cap.

— Crede acum fratele meu roșu, continuă Old Death, că aceste fețe palide l-au mințit și că sunt niște dușmani?

— Crede și nu se mai îndoiește. Voi chema numaidecât pe cei mai înțelepți războinici și vom ține sfat.

— Să vin și eu?

— Nu. Fratele meu are gânduri mari și multă vitejie în fapte; dar la sfat nu e nevoie să vină: spusele lui au fost dovedite. Ceea ce urmează e numai treaba comanșilor. Noi am fost cei mințiți.

— Mai am ceva. E drept că n-are legătură cu cele de până acum, în schimb, e de mare însemnătate pentru noi. De ce fratele meu roșu s-a abătut atât de mult spre miazăzi? De ce vrea să urce tocmai sus, pe înălțimile acestei pustietăți?

— La început, gândeam că tot mergem înainte, spre miazănoapte; dar am aflat că Winnetou a pornit cu cete mari către Rio Conchos și că satele apașilor au rămas fără pază. De aceea am cotit repede către miazăzi. Vom căra acasă la prăzi, cum nicicând n-am cărat.

— Winnetou la Rio Conchos? Hm! Oare te poți încrede în această știre? De la cine o ai? Nu cumva de la cei doi indieni cu care v-ați întâlnit ceva mai la miazănoapte?

— Da. Le-ați zărit urmele?

— Le-am zărit. Ce fel de indieni erau aceia?

— Din neamul Topia, tată și fiu.

— Se mai află aici, în tabără? Aș putea să vorbesc cu ei?

— Fratele meu e liber să facă tot ce pofteste.

— Îmi îngădui să vorbesc și eu cu cele două fețe palide pe care urmează să mi le predai?

— De ce nu?!

— Atunci am o singură rugămintă: dă-mi voie să fac un ocol în jurul taberei! Suntem aici în țară dușmană și vreau să mă conving că s-au luat toate măsurile pentru siguranța noastră, deci totul e în bună regulă.

mea lângă șeful lor fără să scoată o vorbă, se ridicară acum și, cu pași rari, apăsăți, plecară să organizeze consfătuirea. Ceilalți războinici se risipiră pe la focurile lor. Fierarul Lange, fiul său Will și negrul Sam fură invitați să se așeze la unul din focuri. Li se oferă câte o porție de carne de cal. Pe mine Old Death mă luă de braț și mă conduse către focul în jurul căruia se așezau albi. Cum ne zări, ofițerul se sculă în picioare până la doi pași de noi și întrebă în englezește, foarte indignat:

— Ce-a vrut să însemne examenul la care v-ați permis să mă supuneți adineauri, mașter?

Bătrânul îi răsă în nas și răspunse:

— Asta o veți afla mai târziu de la comanși, nu e cazul să-mi bat eu gura. De altfel, printre dumneavoastră se află niște hoți de cai. De-aceia s-ar cuveni să nu-i vorbiți lui Old Death pe un ton atât de arrogant! Toți comanșii sunt alături de noi și împotriva voastră. Ajunge un semn cât de mic din partea mea, și sunteți pierduți!

Îi întoarse hotărât spatele, dar nu se urni din loc, pentru a-mi da și mie ocazia să intru în vorbă. Gibson și William Ohlert se așezau printre ceilalți. Fiul bancherului arăta bolnav și întregul său aspect era jalnic. Hainele îi erau zdrențuite, părul vâlvoi. Obrajii îi căzuseră, ochii se adânciseră în orbite. S-ar fi zis că nu vede și nu aude nimic din ceea ce se petrece în jur. Ținea în mâini un creion și o hârtie de pe care nu-și lua ochii. Deocamdată, nu-i dădău nici o atenție. Era cu desăvârșire absent. M-am adresat deci escrocului care îl răpise:

— Ei, ne-am găsit în cele din urmă, mașter Gibson? Să sperăm că de azi înainte vom rămâne mai mult timp împreună.

Individul pufni într-un râs cinic și răspunse:

— Cu cine vorbiți, *sir*?

— Cu dumneavoastră, natural!

— Nu mi se pare chiar atât de natural. Singură privirea dumneavoastră mă face să ghicesc că vă adresați persoanei mele. Mi-ați spus, dacă nu mă-nșel, Gibson?

— Exact.

— Numai că pe mine nu mă cheamă așa.

— Oare n-ați șters-o de frica mea atunci, la New Orleans?

— Cred, mașter, că vă cam umblă șoarecii sub pălărie! Pe mine nu mă cheamă Gibson!

— Ei da, cine posedă atâtea nume se poate ușor dispensa de unul din ele. Oare la New Orleans nu erați Clinton? Și în La Grange nu v-ați dat drept seînor Gavilano?

— Vedeți, acesta din urmă e într-adevăr numele meu. Dar, în definitiv, ce doriți de la mine? N-am nimic comun cu dumneavoastră. Nici nu vă cunosc. Lăsați-mă în pace!

— Cred și eu că nu mă cunoașteți! Se întâmplă, nu-i așa, ca polițiștii să rămână anonimi. Dar cu tăgada n-o să vă meargă. Rolul dumneavoastră s-a încheiat. Doar n-am bătut drumul de la New York până aici ca să fiu luat peste picior! De aici încolo mă veți urma unde vreau eu.

— Oho! Și dacă refuz?

— Atunci vă leg frumușel de spinarea unui cal și sper că animalul mi se va supune.

Gibson sări în sus, își smulse pistolul din teacă și strigă:

— Omule, încă un cuvânt și dracu' te...

Nu mai apucă să termine. Old Death trecuse îndărătul lui și îl pocni peste braț cu patul puștii. Gibson scapă pistolul din mână.

— Nu face pe grozavul, Gibson! îl repezi bătrânul *westman*. Se găsesce pe aici destui oameni în stare să-ți astupe gura!

Gibson, ținându-se de braț, strigă:

— Domnule, vrei cumva să-ți înfig cuțitul în coaste? Crezi că dacă ești Old Death, mi-e frică de dumneata?

— Nu, băiatule, să nu-ți fie frică. Dar te vei supune! Dacă mai rostești o vorbă care să-mi gâdile nasul, află, stimabile, că strănut cu gloanțe de nu te vezi! Să sperăm că gentlemanii aci de față vor fi bucuroși să scape de o pușlama ca tine.

Tonul și atitudinea lui nu rămaseră fără efect asupra lui Gibson.

Acesta răspunse mai potolit:

— Dar nici nu știu ce vreți de la mine! Mă confundați, probabil, cu altcineva.

— Ba deloc. Ai o mutră de pungaș atât de autentică, încât nu poți fi confundat. De altfel, martorul principal al acuzării șade chiar aici, lângă tine.

Și arată spre William Ohlert.

— Ăsta? Martor al acuzării?! se miră Gibson. Iată încă o dovadă că mă confundați. N-aveți decât să-l trageți de limbă!

Pusei mâna pe umărul lui William și îl chemai pe nume. El ridică încet capul, mă privi ca pe o nălucă și nu răspunse.

— Mașter Ohlert, *sir* William, nu mă auziți? repetai eu. Vin din partea tatălui dumneavoastră.

Ochii lui goi rămaseră ațintiți asupra mea într-o tăcere stranie.

Atunci Gibson se răsti la el:

— Vrem să auzim numele tău! Spune-l imediat!

Bietul William întoarse capul spre Gibson și rosti cu jumătate de glas, ca un copil speriat:

— Mă cheamă Guillemo.

— Și cine ești tu?

— Sunt poet.

Atunci îl întrebai, la rândul meu:

— Îți zice Ohlert, nu-i așa? Ești din New York? Ai tată?

Fără să judece măcar o clipă, tânărul răspunse negativ la toate întrebările mele. Era clar că fusese dresat și că, de când se găsea în mâinile aceluia om nefast, mintea i se întunecase din ce în ce mai mult.

— Iată-l pe martorul dumneavoastră! răsescrocul. V-a demonștrat și el eroarea în care vă aflați. Așadar, fiți amabil și vedeți-vă de drum!

— Vreau, totuși, să-l întreb ceva, stăruii eu. Poate că memoria lui e mai tare decât bazaconiile pe care i le-ați vârat în cap.

Îmi venise o idee. Scosei din buzunar portvizitul în care purtam foaia de ziar cu poezia lui Ohlert. O despăturii și citii rar, răsopicat, prima strofă. Credeam că, la auzul propriilor sale versuri, tânărul se va smulge din starea lui de prostrație. Dar el continua să se uite fix în hârtia lui și să tacă. Citii și strofă următoare, dar fără nici un rezultat. Trecui la a treia:

tat. Trecui la a treia:

Cunoști tu noaptea ce în gând se lasă

Și nu-i poți smulge vâlu-ntunecat,

*Și sufletu-i pierdut, ca strâns în plasă,
Și mii de diavoli creierii-ți străbat?*

Ultimele două versuri le rostii cu patos sporit. Ohlert deveni atent, înălță capul, se ridică în picioare. Eu continuai:

Atunci nu-ți afli tihna și nici pace

Căci niciodată ziuă nu se face!

William scoase un chiot și se repezi cu mâna întinsă spre foaia de ziar. I-o dădui. Se aplecă lângă foc și citi cu glas tare toată poezia. Apoi se îndreptă și exclamă triumfător, sfâșiind liniștea noptatică a văii:

— Versuri de Ohlert, de William Ohlert! De mine! Chiar de mine!

Chiar eu sunt William Ohlert! Eu! Nu tu, m-auzi? Nu tu!

Protestul acesta i se adresa lui Gibson. O bănuială gravă încolți în mintea mea. Nu cumva Gibson, aflându-se în posesia documentelor personale ale lui William, se substituia — deși mai bătrân — nefericitei sale victime? Oare?... Dar nu avui timp să-mi duc până la capăt raționamentul, deoarece căpetenia comanșilor, uitând și de consfătuirea cu înțelepții, și de propria-i demnitate, veni într-o goană și-l doborî pe William la pământ:

— Taci, câine! Vrei să audă apașii că suntem aici? Cu glasul tău ascuțit chemi bătălia și moartea asupra noastră!

William Ohlert gemu de durere. Năuc, își ridica ochii spre indianul înfuriat. Scânteia de o clipă se stinse din nou în mintea lui. Îi luai din mână ziarul și-l pusei la loc în portvizit. Poate că mai târziu — mă gândeam — să-l pot readuce la stare normală cu ajutorul acestor versuri.

— Nu-l certa! stăruie Old Death pe lângă șeful comanșilor. Mintea lui e întunecată. De-acum încolo, nu va mai deschide gura. Dar, spu-ne-mi, te rog, nu cumva aceștia doi de colo sunt oamenii din tribul

Topia de care mi-ai vorbit?

El îi arătă doi inși îmbrăcați în veșminte indiene, care ședeau și ei la focul albilor.

— Da, ăștia sunt, răspunse *Biberul alb*. Ei nu înțeleg prea bine graiul comanșilor. Trebuie să le vorbești în limba de la graniță. Dar fii atent ca albul acesta, a cărui minte a cam luat-o razna, să nu mai țipe, altminteri va trebui să-i astupăm gura.

Căpetenia se întoarse la focul unde îl aștepta sfatul înțelepților.

Old Death tăcu un timp, măsurându-i stăruitor pe cei doi indieni. Apoi se adresă celui mai vârstnic dintre ei:

— Frații mei roșii vin din țara tribului Topia? Oare războinicii care trăiesc acolo, în munți, sunt prieteni cu comanșii?

— Da, răspunse indianul. Noi îi ajutăm pe comanși cu toma-hawkurile noastre.

— Cum se face atunci că, după cum arată urmele, ați venit din-spre miazănoapte? Doar acolo nu locuiesc frații voștri, ci dușmanii comanșilor, adică apașii Llanero și Taracon!

Întrebarea îl cam puse în încurcătură pe indian. Nici el, nici fiul său nu erau vopsiți, de aceea dilema se citea pe fețele lor. În cele din urmă, omul răspunse:

— Fratele meu alb ar putea să-și răspundă singur și foarte ușor la întrebare. Tribul nostru a dezgropat securea războiului, iar noi am călărit spre miazănoapte, ca să iscodim unde se află apașii.

— Și i-ați găsit?

— L-am văzut pe Winnetou, cea mai mare căpetenie a apașilor.

Dânsul i-a adunat pe toți războinicii și i-a dus la luptă dincolo de Rio Conchos. Iar noi, după ce am văzut ce-am văzut, am apucat repede calea îndărăt ca să-i înștiințăm pe ai noștri și să-i grăbim la năvală în satele apașilor. Întâlnindu-i în drum pe războinicii comanși, i-am călăuzit încoace ca să tabere și ei asupra dușmanilor.

— Comanșii vă vor purta recunoștință. Dar ia spune, de când războinicii tribului Topia au uitat să mai fie oameni cinstiți?

Era clar că bătrânul *westman* îi suspecta. Deși prietenos, glasul lui avea unele inflexiuni ciudate. Așa îi suna totdeauna glasul când avea de gând să demaște pe cineva. Întrebările lui Old Death erau, desigur, supărătoare pentru acești presupuși Topia. Tânărul îi aruncă priviri dușmănoase. Tatăl căuta să răspundă calm, dar nu izbutea.

— De ce vorbește de cinstite fratele meu alb? spuse el în sfârșit. Ce-l face să se îndoiască de noi?

— Nu vreau deloc să vă jignesc, dar mă întreb de ce nu stați împreună cu războinicii comanșilor, ci vă țineți aici, lângă fețele palide?

— Old Death întreabă prea multe. Dacă ședem aici, înseamnă că așa ne place!

— Dar asta arată ca și când războinicii comanșilor v-ar disprețui și, în ciuda faptului că se folosesc de serviciile voastre, nu v-ar îngădui să vă așezați la focurile lor.

Era o insultă. Indianul se supără:

— Nu rosti asemenea vorbe, altminteri vei avea de furcă cu noi.

Am stat împreună cu comanșii, apoi ne-am mutat aici, lângă fețele palide, să mai învățăm câte ceva. Ori nu-i îngăduit cumva să ascultăm și noi ce se întâmplă în orașele și pe meleagurile albilor?

— Ba e îngăduit. Însă eu, în locul vostru, aș fi cu mai multă băgare de seamă. Ochiul tău a văzut multe ierni. Ar trebui să înțelegi ce vreau să spun.

— Dacă nu înțeleg, n-ai decât să mă lămurești! sună răspunsul cam în doi peri.

Atunci Old Death se apropie de indian, se aplecă puțin și-l întreabă aspru:

— Ați fumat oare pipa păcii cu războinicii comanșilor? Ați scos fumul pe nas?

— Da!

— Dacă-i așa, aveți datoria să faceți totul numai spre binele lor.

— Și crezi că n-am vrea s-o facem?

Interlocutorii se fixau țință în ochi. S-ar fi zis, după privirile lor, că sunt gata să se încaiere. Old Death răspunse:

— Citesc în ochii tăi că m-ai înțeles și că mi-ai ghicit gândul. Dacă l-aș tălmăci în cuvinte, ați fi pierduți amândoi.

— Iufl făcu indianul sărind în picioare și punând mâna pe cuțit. Fiul său se ridică de asemenea furios, scoțându-și tomahawkul de la brâu. Dar Old Death se mulțumi să clatine din cap cu gravitate, și rosti:

— Sunt convins că nu veți rămâne multă vreme printre comanși.

Când vă întoarceți la ai voștri, spuneți-le că suntem prietenii lor. Old Death îi prețuiește pe toți oamenii roșii și nu-i întreabă din care trib fac parte.

Indianul șuieră printre dinți:

— Vrei să zici că nu ținem de tribul Topia?

— Fratele meu roșu ar fi trebuit să se gândească nițel înainte de a pune această întrebare nesocotită. Eu mi-am ascuns anume gândurile, fiindcă nu sunt și nu vreau să-ți fiu dușman. De ce te trădezi tu însuși? Nu-ți dai seama că te pândește moartea?

Mâna indianului zvâcni, ca și cum ar fi vrut să repeadă cuțitul.

— Haide, spune odată drept cine ne iei! îl somă el pe Old Death.

Acesta îl apucă de braț, îl trase deoparte până lângă mine și îi spuse încet, dar în așa fel ca să aud și eu:

— Sunteți apași!

Indianul sări un pas înapoi și, smulgându-și brațul din strânsoarea lui Old Death, se repezi să-l lovească:

— Minți, câine!

Old Death nu se mișcă, nu schiță nici un gest de apărare, ci doar îi șopti în grabă:

— Vrei să-l ucizi pe prietenul lui Winnetou?

Nu știi ce anume nimerise drept la țință: cuvintele acestea sau privirea semeață, hotărâtă a bătrânului *westman*? Destul că indianul își lăsă brațul în jos. Se apropie apoi de urechea lui Old Death și îl avertiză:

— Să-ți ții gura!

În sfârșit, se întoarce și se așază la locul lui. Părea de un calm desăvârșit, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Deși se știa demas-cat, nu dădea nici un semn de frică sau șovăială. Îl cunoștea oare atât

de bine pe Old Death, încât era sigur că nu va fi trădat? Sau poate erau alte motive care îi dădeau atâta siguranță? Fiul său se așază, de asemenea, liniștit, și își vârî tomahawkul în brâu. Acești doi apași îndrăzniseră să iasă în calea comanșilor, dușmanii lor de moarte — și s-o facă pe călăuzele. Ce curaj demn de admirație! Dacă planul lor izbutea, comanșii erau sortiți pieirii.

Cât pe-aci să-i părăsim, când o mișcare în rândurile comanșilor ne opri locului. Sfatul se încheiase. Participanții la sfat se ridicaseră în picioare, iar mulțimea, la un semn al căpeteniei, formă un cerc masiv

în jurul focului nostru. Albii fură împresurați. Căpetenia păși solemn în mijlocul cercului și, ridicând brațul, își anunță intenția de a vorbi. O tăcere adâncă se făcu jur-împrejur. Albii încă nu bănuiau ce avea să urmeze. Se sculară și ei în picioare. Numai cei doi presupuși Topia continuau să șadă și se uitau în gol, ca și când nimic nu i-ar fi interesat. Și William Ohlert rămăsese inert la locul lui, cu ochii țintă la creionul pe care-l ținea între degete. *Biberul alb* începu rar și solemn: — Fețele palide au venit la războinicii comanșilor și i-au asigurat că le sunt prieteni. De aceea au fost bine primiți și au fumat cu ei pipa păcii. Dar acum comanșii știu că aceste fețe palide i-au mințit. Eu, *Biberul alb*, am cumpănit cu luare-amine tot ce vorbește pentru ei sau împotriva lor. M-am sfătuit cu cei mai încercați războinici pentru a hotărî calea de urmat. Am ajuns împreună cu ei la convingerea că fețele palide ne-au mințit și că nu mai au dreptul la prietenia și ocrotirea noastră. De aceea, chiar din clipa asta, legământul nostru e desfăcut și dușmănia ia locul prieteniei.

Tăcu un moment. Ofițerul care se dăduse drept partizan al francezilor se folosi de prilej și interveni:

— Cine ne-a bârfit? Cu siguranță că cei patru albi, care au venit aici împreună cu negrul lor, caută să ne arunce într-o primejdie nemeritată. Noi am dovedit și repetăm: suntem prietenii comanșilor. Poftească și acești străini să aducă vreo dovadă că sunt sinceri față de frații

noștri roșii! Cine sunt ei? Cine-i cunoaște? Dacă au clevetit pe seama noastră, atunci cerem să ni se spună și nouă minciunile lor, ca să ne putem apăra. Dacă nu suntem ascultați, atunci nu ne supunem judecății! Eu sunt ofițer, așadar o căpetenie. De aceea pot să pretind și am dreptul să iau parte la orice sfat în care se hotărăște soarta noastră!

— Dar cine ți-a dat voie să dai din gură? întrebă *Biberul alb* cu asprime. Când vorbesc eu, toată lumea trebuie să aștepte până termin ce am de spus! Ceri să fii ascultat? Te-am ascultat adineauri, când ai vorbit cu Old Death. E limpede că sunteți de partea lui Juarez.

Noi, însă, suntem cu Napoleon. Prin urmare, voi sunteți dușmanii noștri. Mă întrebi cine sunt aceste patru fețe palide și eu îți răspund: sunt niște războinici viteji și cinstiți. Noi îl cunoaștem pe Old Death de multe ierni; în schimb, pe voi v-am întâlnit acum pentru întâia oară. Vrei să iei parte la sfatul nostru? Îți spun ca să știi: nici măcar Old Death nu a primit asemenea învoire. Războinicii comanșilor sunt bărbați în toată firea. Ei n-au nevoie de viclenia fețelor palide ca să înțeleagă ce-i bine și ce nu, ce-i adevăr și ce-i minciună. Am venit acum ca să vă vestesc hotărârea noastră. Nu vă rămâne decât să ascultați în liniște și să nu scoateți o vorbă. Altminteri...

— Am fumat cu voi pipa păcii, îl întrerupse ofițerul. Dacă vă purtați ca vrăjmașii, atunci...

— Taci, câine! tună căpetenia. Te și repezi să ne jignești! Nu uita că sunteți împresurați de cinci sute și mai bine de războinici gata să răzbune orice jignire! V-am întins pipa păcii numai datorită vicleniei și minciunilor voastre. Totuși, războinicii comanșilor cunosc porunca Marelui Spirit. Ei știu că vă mai aflați încă sub scutul legământului și că deocamdată, câtă vreme vă mai ocrotește acest scut, trebuie să se poarte cu voi prietenește. Roșu e lutul sfânt din care a fost plămădit calumetul. Roșie e culoarea luminii, a zilei și a flăcării cu care se aprinde calumetul. Când flacăra se stinge, atunci pacea mai dăinuie

până la ivirea zorilor. O dată cu zorii, încetează pacea și legământul. Până atunci mai sunteți oaspeții noștri. Pe urmă, va fi dușmănie. Puteți șede și dormi aici. Nimeni nu se va atinge de voi. Dar cum se crapă de ziuă trebuie să plecați în direcția de unde ați venit cu noi. Vă lăsăm să călăriți cinci minute după măsura voastră. Apoi vă gonim din urmă. Puteți căra cu voi toate lucrurile; numai că, după ce vă ucidem, vi le luăm pe toate. Și acum, în ce-i privește pe cei doi albi ceruți de Old Death, îi vom socoti și pe ei oaspeții noștri, fiindcă am fumat împreună calumetul; dar ei nu vor pleca în zori cu ceilalți, ci vor rămâne aici ca prizonieri ai lui Old Death. Să facă ce-o vrea cu ei. Aceasta e hotărârea și vă veți supune întocmai. *Biberul alb*, căpetenia comanșilor, a vorbit!

După care se depărta.

— Ce? izbucni Gibson. Eu să fiu captivul acestui boșorog? Păi am să...

— Nu vă pierdeți cumpătul! îl întrerupse ofițerul. Hotărârea căpeteniei e inatacabilă. îi cunosc eu pe indieni. Dar sunt convins că lovitura pregătită nouă se va întoarce împotriva calomniatorilor. Până dimineață se mai pot întâmpla multe. Poate că răzbunarea e mai aproape decât s-ar crede.

Se așezară din nou. Comanșii însă nu se mai înapoiară la locurile lor. Stinseră repede focurile și se culcară formând patru cercuri concentrice și înconjurându-i astfel pe albi. Old Death mă scoase din mijlocul cercului. Intenționa să meargă în recunoaștere.

— Credeți, *sir*, că suntem acum siguri în privința lui Gibson și a lui William? îl întrebai.

— Dacă nu se întâmplă ceva neașteptat, atunci putem fi siguri, îmi răspunse el.

— N-ar fi mai bine să-i luăm de pe acum în seama noastră?

— Imposibil! Cu afurisita aceea de pipă nu-i chip să te joci.

Comanșii n-ar îngădui să ne atingem de Gibson înainte de revărsarea zorilor. Pe urmă, putem să-l fierbem, să-l frigem, să-l mâncăm cu

furculița sau fără, nu importă.

— Vorbeați de "ceva neașteptat". Bănuți vreo primejdie?

— Din păcate, da! Am în vedere faptul că cei doi apași îi vor atrage pe comanși într-o capcană teribilă.

— Credeți că sunt într-adevăr apași?

— Dacă nu sunt, mă las spânzurat. Chiar de la bun început nu prea mi-a venit să cred că doi indieni Topia să se deplaseze încoace, tocmai de la Rio Conchos. Asta i-o poți spune unui comanș dar nu unui *westman* ca mine. Apoi, când i-am văzut, m-am convins imediat că nu mă înșelasem. Topia e un trib de indieni semicivilizat, cu o fizionomie mai ștearsă, mai blajină. Priviți, în schimb, trăsăturile aspre, ascuțite, voluntare ale acestor doi indieni! Și pe urmă, când i-am auzit vorbind! S-au trădat numaidecât prin pronunția lor specifică. Iar când le-am spus în față că sunt apași, nu mi-au confirmat-o chiar ei prin felul cum s-au comportat?

— Sunteți, va să zică, sigur?

— Firește. Când a pomenit de Winnetou, indianul a adăugat "cea mai mare căpetenie". Care dușman al apașilor s-ar folosi de această expresie plină de respect și adorație? Pun rămășag pe viața mea că nu mă-nșel!

— Într-adevăr, argumentele sunt puternice. Dar dacă e așa, atunci oamenii aceștia sunt pur și simplu de admirat. Doi apași care se încumetă să înfrunte cinci sute de războinici comanși! E mai mult decât eroic!

— Ehe, Winnetou își cunoaște oamenii!

— Credeți că i-a trimis chiar dânsul personal?

— Fără îndoială. Știm de la seșor Atanasio când și unde a trecut Winnetou peste Rio Grande. E cu neputință să fi ajuns de pe acum la Rio Conchos, și încă împreună cu toți războinicii săi. După cum îl cunosc, trebuie să se fi dus mai întâi la Bolsón de Mapimi spre a-și aduna oamenii. între timp, a trimis iscoade pentru a-i căuta pe comanși și a-i atrage la Mapimi. Acum comanșii cred că apași s-ar afla la Rio

Conchos și că satele lor au fost lăsate fără apărare. De fapt, însă, Winnetou îi pândește aici ca să-i nimicească dintr-o lovitură.

— Ei, drăcie! Atunci nu stăm pe roze: cei doi apași ne consideră dușmani!

— Nu. Ei știu că nu trebuia decât să-i suflu o vorbă *Biberului alb* și amândoi ar fi fost uciși în chinuri groaznice. Faptul că n-am făcut-o e cea mai sigură dovadă că nu le sunt dușman, ba chiar că le sunt prieten.

— Totuși, nu înțeleg un lucru, *sir*. Nu e oare de datoria dumneavoastră să-i preveniți pe comanși?

— Hm! Ați atins aci un punct nevralgic. Adevărul e că acești comanși sunt niște trădători. Ei îl sprijină pe Napoleon. S-au năpustit în plină pace asupra apașilor și i-au măcelărit mișelește. După orice drept, asemenea faptă trebuie pedepsită. Dar pentru că am fumat cu ei pipa păcii, nu se poate să-i dăm pe mâna adversarilor.

— Aveți, firește, dreptate. Totuși, întreaga mea simpatie se îndreaptă spre Winnetou.

— Și a mea. Îi doresc numai bine, lui, ca și întregului său neam. Desigur că pe acești doi apași nu trebuie să-i trădăm, ceea ce înseamnă, de fapt, pieirea comanșilor. Or, noi, potrivit legământului, avem datoria să fim de partea lor. Și atunci, ce-i de făcut? Dar dacă i-am avea de pe acum în mână pe Gibson și Ohlert, alta ar fi situația. Am șterge-o de aici și am lăsa ca taberele să se răfuiască între ele.

— Păi, mâine dimineată Gibson și Ohlert vor fi ai noștri!

— Da sau ba. E foarte posibil ca mâine pe vremea asta să ne plimbăm, laolaltă cu apașii și comanșii, duși dintre cei vii, prin veșnicele plaiuri ale vânătoarei și să vânăm împreună câteva duzini de biberi sau poate vreun taur din ăia bătrâni.

— Să fie oare pericolul atât de iminent?

— Așa cred, și anume din două motive. Mai întâi că suntem aici destul de aproape de satele apașilor și Winnetou nu-i va lăsa pe comanși să se apropie și mai mult. În al doilea rând, ofițerul acela

mexican a rostit niște vorbe din care reiese că lovitura s-ar pregăti chiar astăzi.

— Foarte posibil. Noi, însă, ne putem bizui nu numai pe calume-tul comanșilor, ci și pe totemul meu; mai ales că Winnetou vă cunoaște personal, iar pe mine mă știe din vedere. Și, totuși, stau și mă gândesc că între două pietre de moară, chiar dacă nu-ți pasă de fiecare în parte, tot sfârșești prin a fi măcinat.

— Așadar, nu rămâne decât să ne ferim de ele sau să împiedicăm ca moara să pornească. Haideți în recunoaștere! Poate că, în ciuda întunericii, vom descoperi cât de cât ceva care să-mi alunge îngrijorarea. Urmați-mă încet, fără zgomot! Dacă nu mă înșel, am mai fost cândva prin valea asta; sper să ne descurcăm ușor.

Peisajul era într-adevăr așa cum îl bănuisem. Ne aflăm într-o vâlcea aproape închisă, circulară, pe care o puteai parcurge în cinci minute de fugă. Amândouă, și intrarea prin care trecusem, și ieșirea erau la fel de strâmte. Prin aceasta din urmă plecaseră iscoadele. Tabăra se afla în mijlocul vâlcele, ai cărei pereți de piatră, abrupti, păreau in-accessibili pentru urcuș sau coborâș. Ocolirăm toată această căldare, trecând pe lângă străjile postate la intrare și la ieșire. Apoi ne îndreptarăm din nou spre tabără.

— Ce soartă nenorocită! bombăni bătrânul *westman*. Ne aflăm într-o capcană și n-am idee cum să scăpăm de aici. Ar trebui să procedăm ca vulpea care-și retează cu dinții piciorul prins între ghearele de fier ale cursei.

— Oare nu l-am putea convinge pe *Biberul alb* să părăsească imediat tabăra și să-și caute alt loc?

— E singura soluție vrednică de încercat. Dar mă îndoiesc că va fi de acord, dacă nu-l informăm despre prezența celor doi apași. Or, asta trebuie evitat cu orice preț.

— Ei, dar prea vedeți totul în negru, sir! Te pomenești că ne aflăm aici în deplină siguranță. Cele două puncte de acces sunt doar destul de bine păzite.

Winnetou-3

95

— Într-adevăr, câte zece santinele de fiecare parte. S-ar părea că-i suficient. Dar să nu uităm că avem de-a face cu Winnetou. Mă mir cum de-a putut *Biberul alb*, altminteri deștept și prevăzător, să se instaleze într-o asemenea căldare! Cele două iscoade ale apașilor trebuie să-i fi înșirat la gogoși, nu glumă. Am să discut cu el. Dacă nu acceptă să se mute și se întâmplă ceva, ne ținem pe cât posibil deoparte. Suntem noi, cum s-ar zice, prieteni cu comanșii, dar trebuie să facem în așa fel, încât să nu fie ucis nici un apaș. În fine, iată că am ajuns în tabără. Uite-l și pe *Biberul alb*. Hai să-i vorbim! Căpetenia ședea lângă focul mocnit. Îl recunoșteai de departe, după penele de vultur din păr. Când ne apropiarăm, întrebă:

— S-a convins fratele meu alb că ne aflăm în siguranță?

— Nu! răspunse bătrânul *westman*.

— Și ce anume nu-i place?

— Suntem aici ca într-o capcană.

— Fratele meu greșește. Locul acesta nu-i o capcană, ci seamănă întocmai, cum spun fețele palide, cu un fort. Aici nu e în stare să pătrundă nici un dușman.

— Ai dreptate. Jos, prin cele două intrări, e greu de pătruns, pentru că sunt foarte strâmte și zece războinici le pot apăra cu succes. Dar dacă apașii vin de sus, de pe înălțimi?

— Nu se poate. Pereții sunt prea drepti.

— Fratele meu roșu s-a convins chiar cu ochii lui?

— Fiii comanșilor au venit încoace în plină zi și au cercetat peste tot. Au încercat chiar să se cațare pe stânci și n-au izbutit.

— Dar poate că la coborâre e mai ușor decât la urcare. Eu știu că Winnetou se cațără mai abilitat decât capra neagră din munți.

— Winnetou e departe. Mi-au spus-o cei doi oameni din tribul Topia.

— Și dacă s-au înșelat, ori au aflat-o de la alții care nu cunosc bine situația?

— Mi-au spus-o răspicat, iar eu îi cred, fiindcă și ei îl dușmănesc pe Winnetou.

— După cât se știe, Winnetou a trecut pe la fortul Inge. În cazul acesta putea el oare, într-un timp atât de scurt, să facă drumul până aici, să-și adune războinicii și să ajungă de cealaltă parte a lui Rio Conchos? Fratele meu să judece.

Căpetenia căzu pe gânduri. Observațiile lui Old Death păreau să-l convingă. În sfârșit, zise:

— Da, timpul a fost scurt și drumul lung. Să-i mai întrebăm o dată pe bărbatii din tribul Topia.

Se îndreptă spre locul unde se odihneau albi. Noi îl urmarăm.

Acolo oamenii ne priviră cu ostilitate. Lange, fiul său și negrul Sam ședeau ceva mai încolo, izolați. William Ohlert mângălea hârtia, surd și orb la tot ce se petrece în jur. Pretinșii Topia își ridicară ochii abia când căpetenia li se adresă:

— Sunt frații mei într-adevăr siguri că...

Se opri. Pe înălțimi răsună ca un piuit de pasăre mărunță, speriată, urmată de un țipăt de cucuvaie. *Biberul alb* deveni extrem de atent. Old Death la fel. Ca în joacă, Gibson apucă o crenguță pe care o ținea lângă el și scormoni jarul, stârnind o flacăra scurtă și vie. Se pregătea să repete gestul, în timp ce albi ceilalți îl priveau mulțumiți, dar Old Death se repezi și-i smulse creanga din mână.

— Lăsați asta, sir! Vă interzic! strigă el amenințător.

— De ce? întrebă mânios Gibson. N-am voie să zgândăresc nițel jarul?

— Nu! Când bufnița țipă sus, nu se cade să faceți aici, jos, semnul convenit.

— Ce semn? Ați înnebunit de-a binelea?

— Da, am înnebunit în așa hal, încât sunt gata să-i trag un glonț în cap individului care ar încerca să mai ațâțe o dată focul!

— Ei, drăcia dracului! Vă purtați aici de parc-ați fi stăpân!

— Păi sunt! Iar dumneata, până m-oi sătura de mutra dumitale și te-oi lichida, ești prizonierul meu. Să nu-ți închipui că ai să-l tragi pe sfoară pe Old Death!

— S-o înghițim și pe-asta? Ce părere aveți, domnilor? Putem oare să mai răbdăm?

Întrebarea fusese adresată celorlalți albi. Old Death își scoase fulgător ambele pistoale. Eu, la fel. Cât ai clipi, cei doi Lange și Sam săriră de la locurile lor cu pistoalele în mâini. Dacă ar fi întins cineva brațul după armă, ar fi tras în el fără ezitare. În plus, căpetenia ordonă oamenilor săi:

— Săgețile!

Comanșii executară ordinul pe dată. Câteva duzini de săgeți țin-teau amenințător asupra albilor.

— Vedeți? rase Old Death. Acum vă mai aflați sub ocrotirea legământului. Până și armele vă stau la dispoziție. Dar puneți mâna barem pe vreun cuțit, și s-a zis cu ocrotirea!

Din nou se auzi un piuit, apoi țipătul cucuvelei. Veneau de sus, ca din țăriile cerului: Gibson tresări, de parc-ar fi vrut să ațâțe iarăși focul, dar se lăsă păgubaș. Căpetenia relua întrebarea întreruptă adineauri:

— Sunt oare siguri frații mei Topia că Winnetou se află dincolo de Rio Conchos?

— Da, știm sigur, răspunse cel mai în vârstă.

— Gândiți-vă bine!

— Frații tăi nu se înșală. Eram ascunși printre tufe și l-am văzut cum trecea dincolo.

Căpetenia continuă interogatoriul primind răspunsuri cât se poate de categorice. În sfârșit, declară:

— Răspunsurile m-au liniștit. Frații mei albi poftescă după mine! Invitația era destinată lui Old Death și mie, dar bătrânul *westman* făcu semn celor doi Lange să vină și ei. Aceștia ne urmară, luându-l și pe Sam.

— De ce fratele meu i-a chemat și pe ceilalți? întrebă căpetenia.

— Fiindcă mi se pare că voi avea nevoie de ei. Vreau ca primejdia să ne găsească laolaltă.

— Nu e nici o primejdie.

— Te înșeli. Nu-ți spune nimic țipătul acela de cucuvea?

După mine, e vorba de un semnal.

— *Biberul alb* cunoaște glasurile tuturor păsărilor și dobitoacelor. El știe să le deosebească de orice sunet prefăcut scos din gura omului. A fost o cucuvea!

— Iar eu știu că Winnetou se pricepe atât de bine să imite glasurile diferitelor animale, încât seamănă aiddoma cu cele adevărate. De aceea, te rog să fii prevăzător. Gândește-te numai: de ce albul acela s-a apucat să zgândărească jarul? Avea sarcina să dea un semn.

— Atunci ar fi trebuit să fie înțeleș cu apașii. Or, el nici nu i-a întâlnit.

— Și dacă s-a înțeleș altcineva cu ei, iar albul acesta s-a oferit să-l ajute, adică să facă el semnul, ca să nu cadă cumva bănuiala asupra adevăratului trădător?

— Crezi că avem trădători printre noi? Eu nu cred. Și chiar dac-ar fi așa, nu trebuie să ne temem de apași. Ei nu pot nici să treacă de străjile noastre, nici să coboare de sus.

— Mă îndoiesc. Dacă, de pildă, coboară puțin câte puțin, folosindu-se de lasso-uri și... Ascultă!

Iarăși se auzi cucuveaua, însă de astă dată mult mai jos.

— E pasărea, constată comanșul, fără să manifeste nici o neliniște. Nu-ți face griji!

— Pe toți dracii! Apașii sunt aici, în vale. Nu-i auzi?

La gura văii izbucni un strigăt puternic, ascuțit, înfiorător. Și numaidecât văzduhul, până atunci netulburat, se cutremură de urletele războinice ale apașilor. Asemenea urlet, dacă l-ai auzit o dată, nu-l mai uiți până în mormânt. Într-o secundă, albi săriră în picioare.

— Iată-i acolo, câinii! exclamă ofițerul, arătând în direcția noastră. Pe ei!

— Da, pe ei! cârâi Gibson. Omorâți-i!

Noi eram în întuneric și ofeream o țintă foarte nesigură. De aceea oamenii, în loc să tragă, se năpustiră asupra noastră cu armele ridicate, în orice caz, își pregătiseră planul dinainte, căci prea se mișcau repede și coordonat ca să fi fost vorba numai de o acțiune spontană. Stăteam la cel mult treizeci de pași de ei. Totuși, Old Death mai găsi răgazul să spună:

— Ei, n-am avut dreptate? Repede, sus armele! Să-i primim cum se cuvine!

Îndreptarăm toate cele șase puști asupra agresorilor, socotind-o și pe a *Biberului alb* care se afla cu noi. Puștile trosniră de câte două ori fiecare. Nu era timp să număr câți oameni fură culcați la pământ. Comanșii ne săriră și ei în ajutor, slobozind o ploaie de săgeți în coasta și în spatele atacatorilor. Mai putui observa că Gibson, în ciuda îndemnului pe care-l lansase împotriva noastră, nu se repezi înainte, ci rămase pe loc. Stătea lângă foc și-l trăgea pe Ohlert de braț, silindu-l să se scoale. O clipă doar, și imaginea dispăru din ochii mei. Apașii se apropiaseră vertiginos și, umplând cerul cu urlete, îi atacară pe comanși.

Pe întuneric, apașii nu puteau ști cu câți adversari au de-a face. Comanșii mai stăteau în cerc, dar acesta fu străpuns și spulberat într-o clipă. Puștile detunau, sulitele vâjâiau, săgețile suierau, cuțitele scăpărau. Unde mai pui strigătele celor două tabere dușmane și

vălmășagul de trupuri încăierate asemenea unor diavoli furioși. Luând-o înaintea cetei sale, unul dintre apași pătrunse în rândurile inamice ținând în mână stângă un pistol și rotindu-și cu dreapta tomahawkul. În timp ce gloanțele sale nimereau în plin, securea fulgera peste capetele comanșilor. Apașul nu purta nici un semn distinctiv, nici fața nu-i era vopsită. Aceasta se vedea clar. Dar fie și numai după curajul lui, și după faptul că posedă pistol — nu era greu de identificat. *Bi-berul alb* îl recunoscuse tot atât de repede ca și noi. „-- Winnetou! exclamă el. în sfârșit, am să-l prind! îl iau pe seama mea!

Ne părăsi în grabă și se aruncă în vârtoarea luptei. Comanșii se buluciră în urma lui, încât ne scăpă din ochi.

— Ei, ce facem? îl întrebai pe Old Death. Apașii sunt mai puțini la număr și, dacă nu se retrag repede, vor fi decimați. Trebuie să-i prevenim. Mă duc să-l scot pe Winnetou din împresurare!

Voiam să mă reped, dar bătrânul *westman* mă apucă de braț:

— Nu faceți prostii! Noi nu avem dreptul să-i trădăm pe comanși; doar am fumat cu ei pipa păcii! De altfel, Winnetou n-are nevoie de ajutor. Se descurcă el și singur. Nu-l auziți?

Într-adevăr, recunoscui glasul prietenului meu. Striga:

— Am fost înșelați! înapoi! Retragerea!

În timpul acestei lupte scurte și crâncene, singurul nostru foc de tabără aproape că se stinsese și el, mai licărea totuși suficient ca să pot urmări ceea ce se petrecea. Apașii se retrăgeau. Winnetou își dăduse seama că inamicul e mult prea puternic. Mă mira însă faptul că el, împotriva bunului său obicei, nu fusese mai întâi în recunoaștere pentru a stabili forța dușmanului. Motivul aveam să-l află curând. Comanșii încercau acum să-i urmărească pe apași, dar gloanțele îi ciocăneau întruna. Cel mai des se auzea pușca de argint a lui Winnetou, moștenită de la tatăl său.

Biberul alb puse să se întetească focul și lumina spori din nou.

Apoi, căpetenia se apropie de noi și ne spuse:

— I-am scăpat. Dar mâine, în zori, îi urmărim și îi nimicim.

— Crezi că se poate? întrebă Old Death.

— Sunt sigur! Oare fratele meu are îndoieli? Se înșală!

— Nu mi-ai spus și adineauri că mă înșel, când te-am prevenit asupra situației? Ziceam că vâlceaua este o capcană. S-ar putea să nu mai ieși de aici.

— Să se crape numai de ziuă și să-i vedem la față, că-i zdrobim numaidecât. Până acum, pe cei ce-au rămas i-a ocrotit întunericul.

— Înseamnă că acum nici n-ar mai trebui să trageți în ei; n-are rost să vă irosiți săgețile. Ce-i drept, lemn se găsește aici berechet pentru altele noi, dar ce te faci dacă n-ai vârfuri de fier?... Ia spune-mi, cum stăm cu cei zece războinici care străjuiau intrarea văii? Mai sunt acolo?

— Nu. Au venit și ei încoace ca să ia parte la bătălie.

— Trimite-i imediat înapoi la postul lor. Trebuie să-ți asiguri barem o cale de retragere.

— Fratele meu se teme fără rost. Apașii au fugit pe dincolo, iar de intrat, nu mai intră nimeni.

— Ascultă-mi, totuși, sfatul! Cei zece oameni nu-ți sunt de nici un folos aici. În schimb, acolo sunt necesari.

Căpetenia îi acceptă sfatul, desigur, mai mult din stimă decât din convingere. Curând se văzu câtă dreptate avea Old Death. Abia ajunseră cele zece străji la posturile lor, că și răsunară acolo două împușcături, însoțite de un urlat crunt. După câteva minute, doi dintre războinici se întoarseră fuga raportând că fuseseră întâmpinați la intrare de două focuri de armă și o mulțime de săgeți și că, din toți cei zece, doar ei scăpaseră cu viață.

— Ei, m-am înșelat și de astă dată? întrebă Old Death. Acum capcana e închisă de amândouă părțile, iar noi suntem prinși!

Biberul alb nu găsea nici o explicație. Întrebă dezolat:

— Iuf! Ce să fac?

— Nu-ți risipi oamenii și armele! Așază câte douăzeci sau treizeci de războinici la ieșire și la intrare. Să păzească măcar aceste două puncte. Ceilalți să se odihnească și să prindă puteri pentru dimineața. Acesta e, singurul lucru ce-ți rămâne de făcut.

De astă dată, căpetenia îi urmă fără șovăire sfatul. Ne apucărăm apoi să-i numărăm pe cei căzuți. În ce-i privește pe albi, dispăruseră toți, adică Gibson, William și încă opt inși. Nu rămăseseră decât morții.

— Foarte rău! exclamai. Indivizii s-au refugiat dincolo, la apași.

— Da. Și au fost, desigur, bine primiți, fiindcă au lucrat împreună cu cei doi cercetași, așa-zișii Topia.

— Înseamnă că Gibson ne-a scăpat din nou!

— Ba nu. Nu uitați că avem totemul lui Inda-nișo. Pe de altă parte, apașii mă cunosc. Așadar, vom fi priviți ca prieteni. Pe urmă, aranjez eu lucrurile ca să ni-i predea pe Gibson și pe Ohlert. Pierdem o singură zi, asta-i tot.

— Și dacă cei doi spală putina?

— Nu cred s-o facă. Ar trebui să străbată întregul Mapimi, și nu vor avea curaj... Dar asta ce mai e?

Un număr de comanși se strânseseră grămadă. Din mijlocul lor răzbăteau gemete și vaiete sfâșietoare. Ne apropiară de ei și văzurăm un alb grav rănit, care tocmai își revenise în simțiri. O suliță îl spintecase pe la spate ieșind prin burtă. Așadar, îl lovise un comanș, în clipa când albi năvăleau asupra noastră.

Old Death ingenunche, cercetă rana și-i vorbe:

— Omule, ți-au mai rămas poate zece minute de trăit. Ușurează-ți sufletul, nu căra minciuna cu tine pe lumea cealaltă. Spune cinstit: ați fost de partea apașilor?

— Da, gemu rănitul.

— Știați că vom fi atacați în noaptea asta?

— Da. Tocmai de aceea oamenii din tribul Topia i-au condus încoace pe comanși.

— Și Gibson trebuia să semnalizeze întărind focul?

— Da, *sir*. De fapt, trebuia să dea câte un semnal din acesta pentru fiecare sută de comanși prezenți în tabără. Dacă apuca s-o facă, atunci Winnetou n-ar mai fi atacat imediat, ci abia mâine, și din altă parte, pentru că, deocamdată, nu dispune decât de o sută de războinici. Mâine, însă, îi vin întăriri.

— Mi-am închipuit. Împiedicându-l eu pe Gibson să stârneasă focul încă de patru ori, apașii au crezut că inamicul e slab și că-l pot ataca numaidecât. Acum, însă, au ocupat ambele ieșiri și nu putem răzbi pe nicăieri. Mâine, vâlceaua noastră se va transforma într-un

mormânt deschis, în care vom fi căsăpiți sistematic.

— Ne vom apăra! scrâșni mânios căpetenia, care se afla de față. Iar acest trădător ducă-se pe plaiurile vânătoarei ca un câine răios și să-l hăituiască lupii și să-i curgă balele din gură în vecii vecilor! Scoase cuțitul și-l înfipse adânc în inima rănitului.

— Neghiobule! exclamă Old Death revoltat. Nu trebuia să-l ucizi!

— Uite că l-am ucis! De-acum sufletul lui e robul sufletului meu. Haide, să ținem sfat de război. Vitejii comanșilor nu vor să aștepte până ce câinii de apași vor năvăli în haite asupra lor. Am putea să ne croim drum și să ieșim din vâlcea încă în noaptea asta.

Se așeză lângă foc, împreună cu sfetnicii lui. Și Old Death fu invitat să participe. Eu, cei doi Lange și negrul rămaserăm mult prea departe de foc ca să putem trage cu urechea la discuția lor; mai ales că se discuta aproape în șoaptă. Deslușeam totuși, din expresia feței și din gesturile lui Old Death, că acesta era în divergență cu indienii. Părea să-și apere cu energie părerile, dar fără rezultat. În cele din urmă, sări mânios de la locul lui și rosti cu glas tare, încât îl auzirăm cu toții:

— N-aveți decât să vă duceți la pieire! V-am prevenit nu o dată, dar n-am fost ascultat. Și de fiecare dată dreptatea a fost de partea mea. Va fi și de-acum încolo. Faceți, așadar, după cum vă taie capul. Eu și tovarășii mei vom rămâne aici.

— Cum adică, ești atât de laș, încât te ferești să lupți alături de noi? întrebă unul din sfetnici.

Old Death își repezi brațul înainte, gata să-i dea un răspuns usturător. Dar se răzgândi și vorbe calm:

— Ar trebui ca fratele roșu să-și dovedească propria vitejie, până a se îndoi de curajul meu. Mă numesc Old Death și cu asta am spus totul.

Se întoarse și se așeză lângă noi, în timp ce comanșii își continuau sfatul. În sfârșit, ajunseră la o hotărâre și se ridicară de la locurile lor. Deodată, de după cercul comanșilor care înconjurau focul, se înălță un glas puternic:

— *Biberul alb* să-și caște bine ochii! Pușca mea nu mai poate de dorul lui!

Toate privirile se îndreptară într-acolo. Cu arma întinsă, Winnetou stătea drept și neînfricat în tabăra comanșilor. Pușca lui fulgeră de două ori. *Biberul alb* se prăbuși la pământ împreună cu sfetnicul de lângă el.

— Așa vor pieri toți fățarnicii și trădătorii! mai spuse Winnetou. Apoi dispăru în noapte.

Totul se petrecu atât de repede, încât comanșii nici nu apucaseră sau, mai bine zis, nu avură timp să intervină. Abia pe urmă țâșniră în picioare repezindu-se după Winnetou. Numai noi rămăserăm pe loc. Old Death se aplecă asupra celor doi comanși. Erau morți.

— Ce curaj! se minună Lange. Winnetou ăsta e dracul gol!

— Ei, aș! răsă Old Death. Fiți atenți, să vedeți ce mai urmează!

Nu isprăvi bine vorba, că și auzirăm un urlet înspăimântător.

— V-am spus eu! sublinie bătrânul *westman*. Nu numai că i-a pedepsit pe trădători, pe *Biberul alb* și pe sfetnicul său, dar i-a mai și atras pe comanși în gura lupului. Săgețile apașilor nu-și vor cruța victimele. Ascultați!

Un pistol detună de opt ori la rând, cu ecou scurt, subțire.

— Acesta e pistolul lui Winnetou, constată Old Death. Cred că pezevenghiul a sărit drept în grămada comanșilor și nimeni nu e în stare să-l strunească.

Pentru bătrânul *westman* asemenea întâmplări erau destul de obișnuite. Stătea atât de calm, încât ai fi zis că urmărește desfășurarea unui spectacol de teatru, al cărui deznodământ îi e dinainte cunoscut. Comanșii se retraseră, fără să-l fi putut răpune pe Winnetou. În schimb, aduseră pe brațe mai mulți camarazi de-ai lor, morți și răniți, într-o asemenea împrejurare, s-ar fi convenit, fie din compasiune pentru victime, fie din prudență, să păstreze liniște. Dar comanșii urlau și zbierau de parc-ar fi fost trași în țeapă și își agitau securile, țopăind în jurul cadavrelor.

— în locul lor, aș stinge focul și aș tăcea mălc, zise Old Death. Așa însă, nefericiții își cântă propriul prohod.

— De fapt, ce se hotărâse în sfatul lor de război? întrebă Lange.

— Să-și croiască imediat ieșire spre vest.

— Ce prostie! Ar însemna să iasă drept în calea celorlalți apași, care urmează să sosească.

— Nu prea, mașter, pentru că nici nu vor izbuti să treacă. Și chiar dac-ar izbuti, l-ar avea în spate pe Winnetou, iar în față s-ar lovi de rezervele sale, ceea ce înseamnă moarte sigură. Ei cred însă că apașii le sunt inferiori ca număr și, drept urmare, vor fi înfrânți. De altfel, comanșii mai știu că fiul *Biberului alb*, cu care am avut ocazia să ne întâlnim, se îndreaptă încoace, împreună cu trupa lui. Faptul acesta le sporește și mai mult încrederea în victorie. Arde în ei dorința de a răzbuna moartea celor două căpetenii. După mine, comanșii ar trebui să aștepte zorile, și abia atunci să treacă la acțiune și să spargă împresurarea. La lumină îl observi mai bine pe inamic și vezi toate obstacolele. Eu i-am sfătuit în acest sens, dar degeaba. Acum, descurcă-se după mintea lor. Pentru noi e cu totul indiferent ce și cum vor face. Nu luăm parte la nimic.

— Dar pasivitatea noastră va fi luată în nume de rău!

— Treaba lor! Eu, unul, n-am chef să-mi pun inutil pielea în joc. Atenție! Ce-a fost asta?

Se auzi un zgomot. Dar comanșii continuau să urle atât de tare, încât era cu neputință să distingem natura și semnificația lui.

— Proștii dracului! se mânie Old Death. Winnetou nu e omul care să nu folosească din plin gălăgia lor. Pesemne că a doborât niște copaci ca să baricadeze ieșirea. Mie așa mi-a sunat la ureche. Aș putea să jur că nici un comanș nu va scăpa de aici. E o lecție dură, dar dreaptă. Să nu uităm că, în plină pace, au năvălit în așezările apașilor.

Până și pe solii acestora i-au ucis. Dacă Winnetou izbutește să închidă ambele ieșiri, își poate aduna în liniște oamenii și să cadă apoi în spatele inamicului. Eu îl cred capabil de o asemenea manevră. Într-un sfârșit, urletele comanșilor se potoliră. Oamenii se adunară laolaltă și cel mai mare în rang, care preluase între timp comanda, le repartiza sarcinile de luptă.

— Cred că vor să pornească neîntârziat, constată Old Death. Trebuie să avem grijă de caii noștri. Nu cumva să pună mâna pe ei. Mașter Lange, mergeți împreună cu fiul dumneavoastră și cu Sam și aduceți caii încoace. Noi rămânem locului; prevăd că noul șef se pregătește să ne țină un scurt discurs.

Într-adevăr, cum plecară cei trei tovarăși ai noștri, noua căpetenie se și apropie cu pași mari de noi:

— Văd că dumneavoastră, fețele palide, stați pe loc, în bună liniște, în timp ce comanșii aleargă la caii lor. De ce ați înțepenit aici?

— Păi, nici nu știm ce-ați hotărât.

— Părăsim vâlceaua.

— N-o să puteți ieși.

— Old Death e ca o cioară care cârâie urât. Comanșii vor trece peste orice stavilă și-i vor călca pe dușmani în copitele cailor.

— Nu veți călca pe nimeni; acolo vă așteaptă prăpădul. Noi rămânem pe loc.

— Oare Old Death nu mi-e prieten? Oare n-am fumat împreună pipa păcii? Nu e de datoria lui să lupte alături de comanși? Fețele palide sunt luptători buni și curajoși. Să vină în fruntea noastră! Atunci Old Death se ridică și, apropiindu-se de indian, îi răsă în obraz:

— Fratele meu e foarte șiret. Fețele palide să meargă în față și să piară deschizându-vă vouă drumul! Suntem, ce-i drept, prietenii comanșilor, dar nu ne aflăm sub ordinele căpeteniei lor. Ne-am întâlnit din întâmplare și nu ne-am obligat să luăm parte la luptă. Că avem curaj și pricepere în război, asta se știe, și fratele meu roșu n-a făcut decât să spună adevărul. Ne ajutăm prietenii când lupta e dusă cu

cap și cu bună judecată. Dar ca să ne batem după niște planuri care știm că nu vor izbuti, asta nu!

— Prin urmare, albi nu vor să meargă alături de noi? Vă credeam mai viteji!

— Viteji vom fi fiind, însă nu și ușuratici. Și apoi, nu uitați că suntem oaspeții voștri. Mă întreb, de când ați luat obiceiul ca, în loc de a-i ocroti pe musafiri, cu toată grija, să-i trimiteți la moarte? Fratele meu e deștept, dar nici noi nu suntem proști. Fratele meu este, desigur, un războinic foarte viteaz și va merge el însuși în frunte. Acolo îi e locul.

Intenția indianului de a ne jertfi pe noi pentru a se salva pe sine era cât se poate de sfruntată. Când văzu că nu-i merge, se simți oarecum încurcat și-l cuprinse furia. Tonul lui, până atunci măsurat, se înăsări.

— Și ce vor face fețele palide după ce vom pleca de-aici? Nu cumva vor trece de partea apașilor?

— Cum adică, să facem una ca asta? Doar fratele meu vrea să-i nimicească pe toți apașii! Nici n-am mai avea la cine să trecem!

— Dar pe urmă, le vor veni întăriri... Nu! Nu veți rămâne aici!

Trebuie să veniți cu noi!

— Ți-am mai spus o dată: nu ne mișcăm din loc!

— Dacă albi nu ne însoțesc, va trebui să-i privim ca dușmani.

— Și dacă roșii ne socotesc dușmani, îi socotim și noi la fel.

— Nu vă dăm înapoi caii!

— Prea târziu! I-am și luat! Uite-i!

Într-adevăr, cei doi Lange și Sam tocmai se întorceau cu caii noștri.

Căpetenia își încrunță sprâncenele și zise:

— Va să zică, albi și-au făcut din timp pregătirile. Înseamnă că ne dușmănesc. Voi da poruncă să fie luați prizonieri.

Old Death răsă scurt și cam acru:

— Căpetenia comanșilor se înșală grozav în privința noastră. I-am spus și *Biberului alb* că rămânem aici. Dacă ne îndeplinim acum hotărârea, nu facem decât să ne ținem de cuvânt, nicidecum să vă

arătăm dușmănie. Nu văd de ce ne-ați lua prizonieri.

— Totuși, așa vom face dacă alții nu făgăduiesc imediat că vin cu noi și vor merge în frunte.

Old Death își plimbă privirea înjur. Zâmbea răutăcios — semn că în gândul lui punea la cale o festă. Discuția la care asistam se desfășura lângă foc. La câțiva pași de noi stăteau cei doi Lange și Sam cu caii noștri. Nici un alt indian nu se găsea prin preajmă. Plecaseră toți după cai.

Old Death ne vorbește în nemțește, pentru ca indianul să nu înțeleagă:

— Dacă-l dobor, săriți pe cai și goniți după mine spre gura văii; comanșii sunt dincolo, la ieșire.

— Fratele meu să nu vorbească în limbă străină. Vreau să știu și eu ce anume are de spus.

— Vei afla imediat. Voi ați nesocotit astăzi în câteva rânduri sfaturile mele și acum, după câte ați pățit, tot nu vă vine mintea la cap. Vă duceți la pieire și vreți să ne aruncați și pe noi în brațele morții. Pesemne că încă nu-l cunoașteți bine pe Old Death! Îți închipui că mă poți sili să fac ceva împotriva voinței mele? Află că nu mă tem nici de tine, nici de toți comanșii tăi. Zici că ne iei prizonieri? Nu-ți dai seama că ești, de fapt, în mâna mea? Uită-te la arma asta! La cea mai mică mișcare, te trăsesc!

Întinse repede pistolul. Indianul încercă să pună mâna pe cuțit, dar în aceeași clipă Old Death îi lipi țeava de piept.

— Jos mâna! tună el.

Indianul se execută speriat.

— Așa! Să știi că nu glumesc. Ai arătat că ne ești dușman. De aceea, ori te supui imediat, ori te împușc!

Fața vopsită a indianului se crispa. Privirea îi lunecă primprejur, cercetătoare, dar Old Death îl preveni:

— Nu căuta ajutorul nimănui. Chiar dacă oamenii tăi ar fi de față, tot te-aș împușca. Ți-e mintea slabă și veștedă ca de muiere bătrână. Ești împresurat de dușmani, înfrângerea se apropie, și tu stârnești noi dușmânii, încă și mai rele. Cu armele noastre nu te joci! Până să ne zgârie o săgeată, ucidem o sută de comanși. Vrei să-ți duci oame-nii la pieire? Treaba ta! Dar pentru noi poruncile tale nu valorează nimic!

După ce se gândi un timp, indianul începu să retracteze:

— Fratele meu nu trebuie să înțeleagă pe dos vorbele mele.

— Le înțeleg așa cum le aud. Că ai fi vrut să spui altceva, mă rog, te privește!

— Lasă arma jos și să rămânem prieteni!

— Asta se poate. Dar mai întâi, trebuie să mă asigur că ai de gând să ne fii prieten cinstit.

— Mi-am rostit cuvântul. Asta ajunge.

— Păi nu spunei chiar tu, adineauri, că într-un fel îți sună vorba și într-altfel gândești? Cum să mai avem încredere în cuvintele și în făgăduielile tale?

— Dacă nu mă crezi pe cuvânt, n-am ce face, n-am altă cheazășie.

— Ba da. Dă-mi calumetul tău și...

— Iuf! făcu acesta speriat. Calumetul nu se dă nimănui.

— Mie, de fapt, nici pipa nu-mi ajunge. Vreau și punga ta cu "medicamente".

— Iuf-iuf-iuf! Nu se poate!

— Nu ți le cer pentru totdeauna. La despărțire ți le dau înapoi, bineînțeles, dacă rămânem prieteni.

— Nici un războinic nu se desparte de "medicamentul" său!

— Și, totuși, va trebui să te desparți. Eu cunosc datinile voastre.

Din clipa când îmi dai calumetul și "medicamentul", sufletul tău trece în mine. Și atunci, dacă mi-ai face vreun rău, te-ai lipsi tu însuși de bucuria din veșnicele plaiuri ale vânătoarei.

— Nu ți le dau!

— Ei, atunci am terminat! Te împușc și-ți iau scalpul, ca să ajungi câinele și robul meu. Uite, ridic mâna stângă de trei ori. La a treia

oară, dacă nu te supui, trag în tine!

Și ridică mâna o dată, de două ori, apăsându-i întruna pieptul cu țeava pistolului. Când să facă al treilea gest, indianul strigă:

— Stai puțin! Mă asigur că le primesc înapoi?

— Da.

— Atunci ne-am înțeles. Am să...

își ridică mâinile, ca și când ar fi vrut să le ducă la gât, unde atârnavu calumetul și punga cu "medicamente".

— Stai! îl opri Old Death. Jos mâinile, că trag! Nu te cred până nu am lucrurile în stăpânirea mea. Tovarășii mei le vor desprinde și le vor atârna la gâtul meu.

Comanșul se supuse. Eu executai operația, după care Old Death își retrase mâna înarmată cu pistolul.

— Așa! zise el. Acum suntem prieteni și fratele meu n-are decât să facă ce-i place. Noi rămânem aici și așteptăm sfârșitul luptei.

Căpetenia de bună seamă că nu mai trecuse niciodată printr-o furie atât de cumplită. Mâna îi zvâcni spre cuțit, dar nu îndrăzni să-l tragă de la brâu. Se mulțumi să scrâșnească din dinți:

— Fețele palide sunt acum sigure că nu li se poate întâmpla nimic rău. Dar când voi fi iarăși în stăpânirea calumetului și a medicamentului, atunci va fi vai de voi. Dușmânia mea se va aprinde ca un foc grozav și nu se va stinge până nu veți pieri la stâlpul caznelor! Ne întoarse spatele și plecă.

— Ei, acum putem viețui ca în sânul lui Avraam! conchise bătrânul *westman*. Totuși, să nu uităm nici o măsură de precauție. Nu stăm aici, lângă foc; ne retragem în fundul văii și așteptăm acolo desfășurarea lucrurilor. Haideți, domnii mei! Luați și caii!

Pornirăm spre locul indicat, priponirăm acolo caii și ne așezărăm la poalele dealului, sub niște copaci. Focul lumina dinspre tabăra pustie. Peste tot domnea pacea.

— Stăm aici până la deznodământ, hotărî Old Death. Presupun că vânzoleala o să înceapă foarte repede. Comanșii vor porni cu urlete drăcești, dar mulți își vor pierde pentru vecie glasul. Aha! Iată că încep! Se dezlănțui un urlet și un țipăt ca de fiare sălbatice.

— Fiți atenți! Auziți vreun răspuns al apașilor? întrebă bătrânul. Bineînțeles că nu. Sunt deștepți și-și văd de treabă.

Clocotind, strigătul de luptă ricoșa de pereții stâncoși. Trosniră deodată două împușcături.

— Tot Winnetou, cu pușca lui de argint, stabili Old Death. Semn sigur că tentativa comanșilor a dat greș.

Dacă s-ar fi auzit și zbârnăitul săgeților și al lăncilor, valea toată s-ar fi umplut de un zgomot neverosimil. Dar nu răzbăteau decât vocile comanșilor și detunăturile puștii lui Winnetou. Toate astea nu durară mai mult de două minute. Apoi un țipăt strident: "Ivivivivivi!" spin-tecă văzduhul și ne înfiora.

— Este apași! constată cu bucurie negrul Sam. Ai învins și bătut comanși.

Avea dreptate. După ce strigătul de izbândă se stinse, tăcerea deplină învălui vâlceaua. Numai decît apărură lângă foc siluetele unor călăreți cărora li se adăugau mereu alții. Erau comanșii. Evadarea eșuase. O învălmășeală grozavă domni un timp în jurul focului. Mulțime de morți și răniți erau aduși pe brațe. Și iarăși se porni un bocet prelung.

Old Death nu avea astâmpăr. Era supărat foc și înjura în fel și chip pe comanși pentru nehibzuința lor. Un singur lucru îl aproba, și anume că postaseră mai întâi un număr de războinici la ambele ieșiri. Asta da, fusese o măsură absolut necesară.

Când, după un răstimp destul de lung, bocetele amuțiră, comanșii păreau să se adune la sfat. Mai trecu vreo jumătate de oră; apoi zărirăm un grup de războinici părăsind tabăra și venind răzleț în direcția noastră, spre fundul văii.

— Ne caută, zise Old Death. S-au convins, pesemne, ce prostie au făcut și, lăsând mândria la o parte, vor să ne ceară sfatul.

Unul din războinici ajunse lângă noi. Old Death tuși ușor. Omul îl auzi și se apropie.

— Sunt fețele palide aici? întrebă indianul. Să poftească lângă foc.

— Cine te-a trimis?

— Căpetenia.

— Și ce să facem acolo?

— Vrem să ținem sfat și s-a îngăduit ca și fețele palide să ia parte.

— S-a îngăduit? Ce drăguț din partea voastră! în sfârșit, merităm să fim ascultați de către înțelepții războinici ai comanșilor? Noi însă

vrem să ne odihnim, ni-e somn. Spune căpeteniei voastre că dușmănia dintre voi și apași nu ne interesează.

Indianul trecu la rugăminți, ceea ce muie inima generoasă a lui Old Death. Acesta răspunse:

— Ei haide, fie. Dacă nu găsiți mântuire fără sfatul nostru, atunci să vi-l dăm. Dar un lucru să fie limpede: nu ne supunem nici unui ordin al șefului vostru. Anunță-l, deci, că dacă are nevoie de noi, să vină încoace.

— Asta n-are s-o facă: e căpetenie.

— Ascultă, omule, eu sunt o căpetenie mult mai mare și mai ves-tită. Pe dânsul nici nu-l știu măcar pe nume. Spune-i și asta!

— Chiar dac-ar vrea să vină, tot n-ar putea: e rănit la braț.

— Dar ce, fiii comanșilor nu mai merg pe picioare, ci pe mâini?

Mă rog, n-are decât să rămână locului. Noi n-avem trebuință nici de el, nici de voi toți!

Vorbise cu atâta hotărâre, încât indianul nu mai stăruia și dădu să se retragă.

— Am să-i duc căpeteniei vorbele lui Old Death. Poate că totuși va veni.

— Dar spune-i să vină singur. N-am chef să mai ascult și vorbăria altora. Hai!

Omul plecă. Îl văzurăm cum se apropie de foc și intră în cercul războinicilor.

Trecu apoi destulă vreme fără să zărim nici o mișcare. În fine, o siluetă se desprinsese dintre războinici și veni către noi. Purta pene de vultur în chică.

— Ia uitați-vă, astea sunt penele *Biberului alb*! S-a și împopoțonat cu însemnele răposatului! Acum o să se poarte cu și mai mare trufie.

Observă că, într-adevăr, brațul stâng îi atârna legat cu o curea. Probabil că i se indicase exact locul unde ne aflam, căci pășea drept spre noi. Se opri apoi tăcut în fața noastră, așteptând, se vede, să deschidem noi vorba. Dar Old Death nu se clinti din loc și nu rosti nici un cuvânt. Noi, la fel.

— Fratele meu alb m-a rugat să vin încoace? Întrebă în cele din urmă indianul.

— Old Death n-are de ce să roage și să se închine în fața oricui.

Tu ai dorit să-mi vorbești. Prin urmare, dacă e vorba de rugămintea, aceasta vine din partea ta. Și acum, te-aș ruga totuși foarte respectuos să-mi spui și mie cum te cheamă, pentru că nu-ți cunosc numele.

— Îl știe toată preria. Îmi zice *Cerbul sprinten*.

— Eu am cutreierat toate ținuturile, dar n-am auzit de numele tău. Se vede că l-ai tănuț. Însă de vreme ce nouă ni l-ai spus, îți îngăduim să te așezi aici.

Căpetenia se dădu un pas îndărăt. N-ar fi dat curs unei astfel de "invitații" umilitoare, dar înțelegea că situația îl obliga să cedeze. Se așeză deci încruntat, fără grabă, drept în fața lui Old Death. Acesta însă nu deschise nici acum discuția. Ședea nepăsător, ca și cum de nimic nu-i păsa. Văzând că așteptarea e zadarnică, indianul se hotărî să spargă el gheața:

— Războinicii comanșilor gândesc să țină un mare sfat, la care să vină și fețele palide și să-și spună părerea.

— N-are nici un rost. Eu v-am spus nu o dată părerea și nu v-ați sinchisit de ea. Or, află de la mine că Old Death s-a deprins ca părerile

săle să fie luate în serios. De aceea nu vă mai spun nimic.

— Fratele meu să înțeleagă, totuși, că avem nevoie de priceperea lui!

— Ah, da! V-au dat apașii o lecție ca să vedeți, în sfârșit, că Old Death are mai multă minte în cap decât toți cei cinci sute de comanși ai tăi? Și, mă rog, cu ce v-ați ales din atacul vostru?

— N-am reușit să spargem împresurarea. Apașii ne-au închis ieșirea cu bolovani și cu copaci retezați.

— Știam! Apașii doborau copacii cu tomahawkurile, iar voi nici gând să-i auziți: tot urlați întruna și acopereați cu gura voastră toate zgomotele! De ce n-ați stins focul? Nu vă dați seama ce primejdie vă paște?

— Războinicii noștri au făcut precum hotărâse sfatul. Acuma, însă, vrem să hotărâm altceva mai înțelept. Îți vei spune cuvântul, nu-i așa?

— Sunt convins că nici de data asta n-o să-l urmați.

— Ba da.

— Dacă-mi făgăduiești, atunci sunt gata să vă ajut.

— Atunci, haide! Să mergem la focul de tabără.

— Mulțumesc! Acolo nu mă duc. Faceți o mare greșală că țineți focul aprins și le arătați astfel apașilor ce se petrece la voi. Pe de altă parte, nu am poftă să mă cert cu oamenii tăi. Îți spun pe loc părerea mea și tu n-ai decât să faci ce-ți place!

— Spune!

— Apașii nu se găsesc numai afară, la amândouă ieșirile, ci și înăuntru. Ei s-au cuibărit aici și au baricadat trecerile. Se pot mișca deci în voie, după cum vor găsi de cuviință. Iar ca să-i alungi, nu se poate.

— Dar suntem mult mai numeroși ca ei!

— Câți războinici ați pierdut?

— Marele Spirit i-a chemat pe mulți sus, la el. Au murit mai bine de zece ori câte zece. S-au prăpădit și destui cai.

— Prin urmare, în noaptea asta nu trebuie să mai întreprindeți nimic, altminteri v-ar merge ca și până acum, de-a-ndoaselea. Pe de altă parte, nici ziua nu e prielnică. Apașii se vor orândui astfel încât să vă doboare cu armele lor, în schimb voi nu-i veți putea nimeri, între timp, vor sosi și întăririle după care a trimis Winnetou. Astfel, o să ajungeți mai puțini la număr decât apașii. Ce să mai vorbim, sunteți condamnați!

— Oare crezi că stăm așa de prost? Atunci spune, cum să scăpăm de aici, și-ți vom urma sfatul.

— Dacă te gândești cum să scapi, înseamnă că recunoști ceea ce ți-am spus dintru început: vâlceaua asta e o capcană. Chibzuind bine, aș vedea două căi pe care să încerci o scăpare. Firește că nu sunt sigur dacă veți izbuti sau nu. Una din ele ar fi să vă cățărați sus, pe stânci. Dar asta înseamnă să așteptați până se luminează de ziua. Or, atunci apașii v-ar zări și s-ar năpusti asupra voastră, dincolo de vâlcea. Și cum ei ar fi călări, iar voi, firește, nu v-ați putea cățăra împreună cu caii, judecă și tu ce s-ar alege. Va să zică, nu mai rămâne decât o singură cale: intrați în vorbă cu apașii!

— Nici cum! protestă căpetenia. Apașii ar hotărî moartea noastră.

— Tot ce se poate. Eu, unul, nici nu le-aș lua-o în nume de rău. Ați atacat satele lor pașnice, le-ați jefuit avutul, le-ați răpit nevestele și ficele, ați ucis mulțime de războinici sau i-ați supus la chinuri până și-au dat suflul. Apoi v-ați călcat cuvântul și le-ați omorât solii. Asemenea ticăloșii se cer răzbunate. De aceea nu vă puteți aștepta la blândețe din partea apașilor. Asta o știi și tu. Înseamnă că recunoști ce păcate mari v-ați făcut cu ei.

Old Death vorbise cât se poate de deschis, fără ocolișuri, încât căpetenia amuți pentru o vreme.

— Iuf! exclamă în cele din urmă indianul. Și toate astea mi le spui mie, mie, căpetenia comanșilor!

— Ți le-aș spune chiar dac-ai fi Marele Spirit în persoană. Felul cum v-ați purtat cu apașii, care nu vă făcuseră nici un rău, a fost o mișelie. Cu ce-au greșit solii lor că i-ați ucis? Pe ce temei ați pornit acest război ca să semănați moarte și jale? Răspunde!

Abia după o lungă tăcere, indianul izbucni mânios:

— Ei sunt dușmanii noștri!

— Nu-i adevărat! Ei au trăit în pace cu voi. Nici măcar nu le-ați dat de știre când ați dezgropat securea războiului. De fapt, voi vă cunoașteți vinovăția; de aceea nici nu aveți nădejde că veți fi iertați. Și totuși, ați putea obține o pace cât de cât blândă. Aveți mare noroc că șeful lor e Winnetou, care nu dorește niciodată vărsare de sânge. El e singura căpetenie a apașilor care s-ar arăta, poate, mai îndurător cu voi. Trimiteți un om să-l caute pe Winnetou și să pregătească o întâlnire. Uite, pot să mă duc chiar eu și să-l rog din partea voastră.

— Comanșii mai bine mor decât să ceară îndurare apașilor!

— Mă rog, asta nu mă privește. Ți-am dat un sfat și atât. Îl urmezi sau nu, treaba ta.

— Fratele meu nu mai știe și altă cale? Văd că el îi vorbește de bine pe apași, va să zică, e prietenul lor!

— Eu sunt prieten cu toți oamenii roșii cât timp nu mă tratează cu dușmănie. Dinspre partea apașilor n-am avut nicicând de suferit.

Așadar, de ce le-aș fi dușman? În schimb, voi erați gata să vă revărsați ura asupra noastră: îți venise în gând să ne faci chiar prizonieri. Acum

judecă și tu cine merită mai mult prietenia noastră, voi sau apașii?

— Tu porți asupra ta calumetul și punga mea cu "medicamente", înseamnă că vorbele tale sunt ca și cum ar fi ale mele. Iată de ce nu-ți pot răspunde precum aș vrea. Dar sfatul tău nu-i bun la nimic. Urmărești să ne dai pe mâna apașilor. Lasă, ne descurcăm noi și singuri!

— Dacă-i așa, mă mir de ce-mi mai ceri sfatul! Am terminat! Nu mai avem ce vorbi!

— Da, am terminat, sublinie comanșul. Dar nu uita că, deși te afli încă sub ocrotire, te numărăm printre dușmani. Nu-ți mai îngădui să păstrezi calumetul și "medicamentul" meu. Trebuie să mi le înapoezi înainte de a ieși noi din vâlcea asta. Pe urmă, ți-o plătim după merit.

— *WelU* Sunt de acord. Oi păți, n-oi păți, eu, unul, aștept în toată liniștea. Deci, să fie limpede: l-ai amenințat pe Old Death. Repet că nu mai avem ce discuta. Poți să pleci!

— Iuf! făcu sălbatic căpetenia.

Apoi ne întoarse spatele și se înapoe cu pași hotărâți la focul de tabără.

— Păcătoșii ăștia parcă-s loviți cu leuca în cap! Îmi spuse Old Death mânios. Nu se mai pot salva decât cerând pace, dar în loc s-o ceară, își pun încă nădejdea în superioritatea lor numerică. Situația e însă de așa natură, încât singur Winnetou face cât o sută de comanși. Dumneavoastră, ca novice în Vestul sălbatic, vi se pare desigur că exagerez. Nici nu vă dați seama însă cât valorează în anumite împrejurări un om priceput. Spre exemplu, v-aș povesti isprăvile pe care acest tânăr apaș le-a săvârșit împreună cu prietenul său alb, Old Shatterhand. Nu v-am istorisit încă nimic despre ei?

Astfel, Old Death îmi rosti pentru întâia oară numele.

— Nu! i-am răspuns. Cine-i Old Shatterhand?

— Un tânăr ca și dumneavoastră, dar cu totul alt tip. Dintr-un pumn îl dă gata pe orice adversar, trage cu pușca de parc-ar avea pe dracul în el și, pe deasupra, e un șmecher fără pereche.

Deodată, se auzi îndărătul nostru un foșnet, apoi un glas reținut:

— Iuf! Old Death aici? N-am bănuat. Mă bucur grozav!

Bătrânul apucă repede cuțitul și întoarse speriat capul. Întrebă:

— Cine-i acolo? Cine îndrăznește să mă spioneze?

— Bătrânul meu prieten să lase cuțitul în pace. Doar n-o să-l înfigă în Winnetou!

— Winnetou! Nemaipomenit! Păi sigur, numai Winnetou putea să se strecoare până în spatele lui Old Death, fără ca acesta să-l simtă! E o ispravă pe care nu m-aș încumeta s-o imit.

Apașul apărură acum întreg lângă noi și, fără a se trăda că mă cunoaște, vorbi:

— Căpetenia apașilor habar n-a avut că Old Death se află aici.

Altminteri, ar fi venit mai devreme ca să mai stea de vorbă.

— Dar te expui unei mari primejdii! Te-ai furișat printre străjile comanșilor, apoi te-ai târât până aici; unde mai pui că va trebui să te întorci...

— Ba nu e nimic din toate astea. Fețele palide îmi sunt prieteni și le pot spune adevărul. Vâlcea e situată pe teritoriul nostru, al apașilor, iar eu am orânduit-o ca să servească de capcană pentru năvălitori. Acești pereți de stâncă nu sunt chiar de netrecut, cum s-ar crede. Apașii au croit sus o cărare ce înconjoară vâlcea la o înălțime de câteva staturi de om. Folosind *lasso-nl*, urci și cobori destul de lesne. Comanșii s-au lăsat atrași în această cursă de către iscoadele mele.

Acum vor pieri aci până la unul.

— Adică, le-ați hotărât pieirea?

— Da. Winnetou a ascultat discuția ce ai purtat-o cu căpetenia comanșilor și a înțeles că ne ții partea. I-ai arătat ce mare vină au comanșii și cu drept cuvânt i-ai spus că avem de răzbunat crimele lor mișelești.

— Dar crezi că e nevoie ca, pentru aceste pricini, să curgă valuri de sânge?

— Oare n-ai auzit cu urechile tale că ei nu-și recunosc vina? Nici nu vor să ia în seamă sfatul tău, nici să judece ca oamenii. Curgă, deci, sângele! Vom da astfel o pildă de felul cum pedepsim trădarea.

N-avem încotro. Trebuie să luăm măsuri ca asemenea ticăloșii să nu se mai repete.

— îngrozitor! Dar nu-mi arde să mai stărui cu sfaturile mele, de vreme ce n-au urechi să audă.

— Nu ți le-ar lua în seamă nici acum. După câte am înțeles, porți la tine lucrurile sfinte ale căpeteniei, calumetul și punga cu "medicamente". Cum de-au ajuns în mâna ta?

Old Death îi povestește întâmplarea. După ce-l ascultă, Winnetou zise:

— I-ai promis să i le înapoezi, deci trebuie să te ții de cuvânt.

Dă-i-le chiar acum și treci la noi. Veți fi primiți cu toții ca prieteni.

— Adică să trecem chiar imediat?

— Da. În trei ore vor fi aici peste șase sute de războinici apași.

Mulți dintre ei sunt înarmați cu puști. Gloanțele lor vor mătura toată vâlcea și veți fi în primejdie.

— Dar cum să ajungem la voi?

— Mă miră că Old Death întreabă asemenea lucruri.

— Hm, da! Încălecăm și mergem la focul de tabără. Acolo îi înapoez căpeteniei lucrurile sfinte. Pe urmă dăm pinteni cailor și mănăm în direcția voastră, trecând în galop peste străjile care ne stau în drum. Toate bune, dar cum escaladăm baricadele?

— Foarte ușor. După ce voi fi plecat, mai stați încă zece minute, până să începeți acțiunea. Între timp, eu ajung la gura văii și vă întâmpin acolo.

Acestea zise, Winnetou dispăru.

— Ei, ce păreri aveți? ne întreabă Old Death.

— Formidabil bărbat! se entuziasma Lange.

— Fără îndoială. Dacă ar fi alb și, să zicem, militar, ar putea să urce până la funcția de comandant suprem. Nu-i invidiez pe albi care l-ar aduce în situația să mobilizeze toate triburile roșii la lupta pentru apărarea drepturilor strămoșești! Dar Winnetou e un om al păcii. De altminteri, el își dă limpede seama că indienii, oricâtă rezistență ar opune, sunt sortiți pieirii. Numai că tace și nu-și divulgă convingerea. O tănuiește în adâncul inimii. Ei, să ne mai așezăm un pic: avem zece minute răgaz.

Vâlcea se scufundase într-o liniște dulce. Comanșii încă nu-și terminaseră sfatul. După zece minute, Old Death se sculă de jos și încălecă.

— Hai după mine! ne îndemnă el.

Călărirăm la pas până la focul de tabără. Comanșii deschiseră cercul și ne făcură loc. Dacă fețele lor n-ar fi fost vopsite, cu siguranță că am fi citit pe ele o uimire fără margini.

— Ce vreți? ne întâmpină căpetenia sărind în picioare. De ce v-ați urcat pe cai?

— Venim călare pentru a cinsti cum se cuvine pe vitejii și înțelepții războinici ai comanșilor. Ei, ce aveți de gând să faceți?

— Sfatul nu s-a încheiat încă. Descălecați imediat! Sunteți vrăjmași și nu putem răbda să ne vorbiți de sus, de pe cai. Ori ați venit să-mi înapoezi lucrurile?

— Nu crezi că ar fi o prostie din partea mea? Doar ne-ai amenințat că, din clipa când vei ajunge din nou în stăpânirea acestor lucruri, dușmănia își va spune cuvântul și vom fi sortiți să murim la stâlpul caznelor?

— Și așa va fi! Eu nu arunc vorbe în vânt, veți pieri de mânia comanșilor!

— Și, totuși, ca să te convingi cât de puțin ne pasă de mânia voastră, iată-ți lucrurile! Vreau să văd ce-o să ne faceți!

Își smulse cele două obiecte de la gât și le zvârli cât colo. În aceeași clipă, își îndemnă calul și, dintr-un salt, trecu peste foc, tăind o breșă în rândurile comanșilor. Sam, negrul, îl urmă primul și-l răsturnă pe șef. Noi, ceilalți, sărirăm după ei. Vreo zece-cincisprezece comanși fură călcați de cai, printre care și un străjer ce se afla în calea lui Old Death. Zburărăm apoi peste vâlcea, petrecuți de urletul turbat al așa-zișilor noștri prieteni de până atunci.

— Iuf! ne întâmpină o voce. Stați! Aici e Winnetou!

Strunirăm caii, pe care ni-i luă imediat în primire câțiva războinici

apași. Împreună cu Winnetou, ne continuăm drumul pe jos, până la ieșirea din vâlcea. Acolo totul era pregătit. Chiar și caii putură trece în șir, unul câte unul.

Cum depășirăm baricada, priveliștea se lărgi. Nu prea departe, doi indieni sedeau ghemuiți lângă un foc slab, răsucind o frigare. Văzându-ne, se ridicară respectuoși și se dădură în lături. La fel procedară și ceilalți apași, retrăgându-se după ce ne priponiră caii. La oarecare distanță, pășteau o mulțime de cai ai apașilor sub paza unor străjери. Totul avea aspect de bivuac. Mișcările erau sigure, precise, ca și când toți oamenii aceștia ar fi fost îndelung și minuțios instruiți.

— Frații mei să poftescă lângă foc, ne invită Winnetou. Am pus să se frigă o ciozvărtă de bivol. Ospățați-vă până mă întorc.

— Vei lipsi mult? se interesă Old Death.

— Nu. Trebuie doar să văd ce se mai întâmplă în vâlcea. Te pomenești că, furioși de a vă fi scăpat din mână, comanșii se vor lega de războinicii mei. Vreau să le expediez câteva gloanțe.

Se depărta. Așezându-se tacticos lângă foc, Old Death își scoase cuțitul și tăie din friptură. Era excelentă. Amândoi nu mâncaserăm cam de mulțisor. De altfel, și ceilalți trei abia dacă gustaseră din carnea de cal a comanșilor.

Friptura dispărea văzând cu ochii. În scurt timp, se întoarse și Winnetou, privindu-mă cercetător. Voia să afle dacă mai e cazul să ne tăinuim prietenia în fața celorlalți. Drept răspuns, mă ridicai de la foc și-l prinsei de amândouă mâinile.

— Așadar, n-a mai fost nevoie să bat drumul până la Rio Peco spre a-l întâlni pe fratele meu Winnetou! Sunt nespus de bucuros să te văd aici!

Ne îmbrățișarăm. Old Death înlemni de mirare. Apoi izbucni:

— Dar asta ce-o fi însemnând? Vă cunoașteți?

— Cum să nu ne cunoaștem! răspunse apașul. E fratele meu, Old Shatterhand!

— Old... Shat... ter... hand! silabisii bătrânul, făcând o mutră grozav de caraghioasă.

Și după ce eu, răsând, confirmai adevărul, bravul Old Death bombăni supărat:

— Vă să zică, m-ați mințit, m-ați dus de nas! Pe mine, Old Death! Auzi! Old Shatterhand! Și dumnealui mi-o juca pe novicele, ba înghițea chiar porecla de *greenhorn*!

Îi lăsarăm pe toți să se mire singuri, căci Winnetou avea să-mi spună multe.

— Fratele meu știe că am fost la fortul Inge. Acolo am aflat că...

— Știu totul. Când vom avea mai mult răgaz, îți voi povesti cum am aflat întâmplarea. Acuma, însă, mă interesează ce s-a făcut cu cei zece albi care au poposit printre comanși și pe urmă au șters-o cu iscoadele tale, așa-zișii Topia?

— Au plecat.

— Încotro?

— Spre Chihuahua, la Juarez.

— Prin urmăre, au și plecat?

— Da. Erau foarte grăbiți. Ziceau că întârziaseră din pricina ocolului făcut împreună cu comanșii.

— Mare păcat! Printre ei se aflau și cei doi inși pe care vreau să pun mâna.

— Iuf, iuf! Asta n-o știam. Ei mi-au spus că trebuie să fie într-o anume zi la Chihuahua și că se grăbesc pentru că au pierdut o mulțime de timp. Ca prieten al lui Juarez, i-am ajutat să plece cât mai repede. Le-am dat cai odihniți, alimente și, drept călăuze, pe cei doi Topia, care cunosc bine drumul prin Mapimi spre Chihuahua. Spuneau că nu mai au nici un minut de pierdut.

— Asta mai lipsea! Provizii, cai odihniți, călăuze pricepute! Îl și aveam pe Gibson în mână! Acum îmi scapă iarăși!

Winnetou se gândi o clipă, apoi spuse:

— Fără să vreau, am săvârșit într-adevăr o mare greșeală. Dar am s-o repar. Îl voi prinde pe Gibson. Misiunea pe care o aveam în Matagorda s-a încheiat; îndată ce-i voi învăța minte pe comanși, voi fi liber și te voi însoți. Vă dau caii cei mai buni și, dacă nu se întâmplă ceva neprevăzut, îi ajungem pe albi până a doua zi la prânz.

Deodată, un apaș veni în goană dinspre vâlcea și raportă:

— Căinii de comanși au stins focul și au ieșit din tabăra lor. Se pregătesc să ne atace.

— Vor păți-o ca și până acum, răspunse Winnetou. Dacă frații mei albi doresc să mă urmeze, îi conduc într-un loc de unde vor auzi totul. Ne ridicarăm imediat în picioare. Winnetou ne conduse înapoi, până aproape de baricade. Acolo îi întinse lui Old Death capătul de jos al unui *lasso* agățat de stâncă și rosti:

— Urcați până la vreo două staturi de om. Acolo vedeți niște copăcei. Îndărătul lor e poteca pe care au tăiat-o războinicii apași. Eu nu vă pot însoți; trebuie să alerg la oamenii mei. Între timp, desprinses un obiect spânzurat de peretele stâncii. Era pușca lui.

— Hm! bodogăni Old Death. Să te sui vreo douăsprezece picioare pe un *lasso* subțirel ca ăsta! Doar n-oi fi maimuță care se catără pe liane! în sfârșit, hai să încerc.

Totuși izbuti. Îl urma și eu, apoi ceilalți, desigur, nu fără eforturi. Ajunserăm la un copac cu rădăcinile înfipte în stâncă, de trunchiul căruia era legat *lasso*-u. Alături, niște arbuști camuflau poteca. Era întuneric beznă, așa că mai degrabă pipăiam decât vedeam locul, înaintărăm astfel câte puțin, orbecăind, până ce Old Death se opri. Rezemați de stâncă, ne puserăm pe așteptare. Îmi făcea impresia că peste vâlcea coborâse liniștea de plumb a morții. Oricât îmi încordam auzul, nu deslușeam decât zbârnăitul ușor al nărilor lui Old Death care adulmeca aerul.

— Niște nătărăi comanșii ăștia, nu-i așa? mi se adresă el. De acolo, dinspre dreapta, simt că vine miros de cai aflați în mișcare. Da, da, în mișcare! Pentru că atunci când caii stau pe loc, mirosul e cu totul altul, gros, leneș ca să zic așa; poți să-ți vâri nasul în el. Când caii merg, mirosul devine mai rar, mai fluid, se răspândește ușor. Oricât de curios ar părea, totuși un *westman* deslușește după densitatea mirosului dacă e vorba de niște cai în repaus sau în deplasare. Bineînțeles, cu condiția ca atmosfera să fie liniștită. Acum, iată că-mi vine din-spre dreapta un asemenea iz de cai în mișcare, iar bătrânele mele urechi parcă aud călcătura de copite, ușoară, înăbușită, ca pe iarbă. Cred că acum comanșii se îndreaptă încetișor spre fundul vâlcele, ca să forțeze ieșirea.

Deodată răsună un glas limpede:

— Ntsa-ho!

Cuvântul acesta înseamnă *acum*. În clipa următoare, pușca de argint a lui Winnetou trosni de două ori. Urmără focuri de pistol. O larmă nemaipomenită urcă până la noi. Țipetele indienilor răscoleau toată valea. Tomahawkurile vâjâiau prin văzduh. Lupta se încinse. Nu dură mult. Peste sforăitul și nechezatul cailor, peste vacarmul pe care îl produceau comanșii se înălța victoriosul "Ivivi-vi" strigat de apași. Auzeam cum comanșii se retrag în goană nebună. Oameni și cai fugeau de-a valma spre inima vâlcele.

— N-am spus eu? triumfă Old Death. Apașii luptă admirabil. Stau pitiți, trag cu arcul și aruncă sulile de ție mai mare dragul! în schimb, comanșii sunt toți grămadă; săgețile, sulile, gloanțele lui Winnetou, toate nimeresc în plin. Apoi, când dușmanul se retrage, apașii sunt destul de deștepți să nu-l urmărească. Ei rămân frumușel ascunși. Ce rost ar avea să iasă în câmp deschis, când și așa nimeni nu poate să le scape?

După noul lor eșec, comanșii, parcă amintindu-și de sfatul lui Old Death, rămaseră liniștiți. Urletul încetă, focul dispăru, și astfel apașii nu mai știau ce se întâmplă în tabăra adversă. Mai pândirăm câțva timp, dar nici o mișcare nu se produse. Deodată, auzirăm glasul reținut al lui Winnetou:

— Frații mei albi să coboare. Lupta s-a încheiat și nu mai începe din nou.

Ne întoarserăm la copacul de care era legat *lasso*-ul și ne lăsarăm în jos. De acolo, împreună cu Winnetou, revenirăm la micul foc de tabără și ne așezarăm în jurul lui.

— Au încercat de cealaltă parte, zise apașul. Dar nici acum nu le-a mers. Sunt supravegheați cu atenție și nu mai pot face un pas fără să-i simțim. Războinicii mei au pătruns până în preajma lor și s-au

pitit în iarbă, înșirați de la un capăt la altul al vâlcele. Orice mișcare a dușmanului e pusă sub control.

Vorbind, își aplecă puțin capul spre dreapta, ca și când ar fi auzit ceva. Sări apoi brusc în picioare și statura lui se înalță măreață în lumina focului.

— Ce s-a întâmplat? întrebai.

— Aud copite de cal pe drum pietros. Vine un călăreț, un războinic de-al meu și o să vrea, desigur, să descalece, ca să cerceteze cine șade aici, lângă foc. De aceea m-am ridicat în picioare; să vadă de departe că e vorba de Winnetou.

Auzul lui fin nu-l înșelase. Un călăreț se apropie de noi la trap, își struni calul și sări din șa. Căpetenia îl întâmpină oarecum sever. Îl muștră pentru călcătura zgomotoasă a calului.

Războinicul ascultă mustrarea într-o atitudine demnă, respectuoasă.

Părea un om mândru și liber, care recunoaște cu satisfacție înaltele însușiri ale șefului său.

— Sosesec, raportă el.

— Câți?

— Toți până la unul. Când aud chemarea lui Winnetou, războinicii apași nu mai întârzie în preajma femeilor.

— La ce depărtare se află acum?

— Vor fi aici o dată cu zorile.

— Bine. Leagă-ți calul și culcă-te lângă străji. Caută de te odihnește.

Omul făcu întocmai. Winnetou se așeză iarăși lângă noi. Îi povestirăm despre popasul nostru la *Hacienda del Caballero*, apoi despre întâmplările din La Grange. Timpul înainta mereu, dar nouă nu ne ardea de somn. Căpetenia asculta cu atenție relatările noastre, intercalând câte o scurtă observație sau întrebare. În felul acesta, noaptea trecu pe nesimțite și începu să se crape de ziuă.

La un moment dat, Winnetou întinse brațul și arătă spre apus:

— Frații mei albi se pot convinge încă o dată cât de punctuali sunt războinicii apași. Iată-i!

Ceața vălurea în văzduh ca o apă cenușie, lină, și își strecura trâmbele opace printre culmile munților. Din acest ocean lăptos se iviră mai întâi unul, apoi o coloană lungă de călăreți. Zărindu-ne, capul coloanei se opri pentru un moment și, recunoscându-l numaidecât

pe Winnetou, se apropie în trap mărunț de noi. Era o căpetenie; purta două pene de vultur înfipite în chică. De fapt, călăreții nu posedau ceea ce se cheamă harnașament. Își conduceau caii din căpăstru, și atât. Totuși, cum se apropiară în galop elegant și luară poziție în cinci șiruri paralele, ai fi zis că fac parte dintr-o unitate de cavalerie europeană de prim rang. Majoritatea războinicilor aveau puști; doar câțiva erau înarmați cu arc, săgeți și suliță. Comandantul unității se întreținu câtva timp cu Winnetou, după care acesta făcu un semn și, într-o clipă, toți descălecară. Cei fără puști luară în grija lor caii. Ceilalți se îndreptară spre potecă, urcând unul după altul cu ajutorul *lasso*-ului pe care ne cățăraserăm adineauri. Operația se desfășura într-o liniște totală și atât de precis, de ordonat, încât părea că fiecare își învățase dinainte rostul și locul. Winnetou stătea calm, urmărind cu atenție mișcarea. După ce dispăru și ultimul războinic, căpetenia apașilor se întoarse spre noi:

— Frații mei albi își dau, desigur, seama că, la un ordin al meu, comanșii ar fi făcuți una cu pământul.

— Fără îndoială, suntem convinși, replică Old Death. Dar vrea Winnetou să verse sângele atâtor oameni?

— Iar eu vă întreb: merită ei altceva? Ce fac albi când un semen de-al lor e omorât? Nu-l caută pe ucigaș? Și după ce-l găsesc, nu se adună căpeteniile lor la sfat, pentru a-l judeca și a-l osândi la moarte? De ce le-ați reproșa apașilor dacă fac și ei la fel?

— Dar vezi că lucrurile nu seamănă întru totul!

— Și care-i deosebirea?

— Noi îl pedepsim chiar pe ucigaș. Voi, însă, aveți de gând să ucideți niște oameni care nici n-au fost de față la pustiirea satelor voastre.

— Vina e aceeași. Ei au încuviințat crima. Ei au stat și au privit cum apașii noștri pier la stâlpul caznelor. Ei au pus stăpânire pe soțiile și pe fiicele noastre, pe caii și pe averea prădată.

— Oricum, nu-i poți numi ucigași!

— Nu înțeleg ce vrea Old Death! Doar voi pedepsiți cu moartea nu numai pe ucigași, ci și tot soiul de alți răufăcători. De pildă, orice *westman* îi împușcă pe hoții de cai. Dacă cineva răpește soția sau fiica unui alb, e omorât împreună cu toți părtașii la această faptă. Și iată că aici, în vâlcea, se află blestemații care ne-au răpit femeile și fetele, ne-au furat caii. Nu cumva să-i mai împodobim pe deasupra cu ceea ce albi numesc distincție sau ordin?

— Firește că nu! În schimb, puteți să-i iertați și să vă luați avutul înapoi.

— Caii îi putem lua, nu însă și femeile. Cât privește iertarea, de ce vrea fratele meu să ne purtăm cu totul altfel decât bunii lui creștini? Oare pe noi ne iartă creștinii? Și, la urma urmei, pentru ce să ne ierte când ei sunt aceia care ne cotropesc pământul? Când la voi cineva mută o piatră de *hotar* sau doboară în taină vreo sălbăticiune, îl și aruncă după zidurile temniței. În schimb, aici ce faceți? Unde sunt preriile și savanele noastre? Unde sunt hergheliile de cai, cirezile de bizoni și atâtea alte vite care ne aparțineau? Ați venit hoarde peste hoarde și orice băiețandru cu pușcă și-a luat dreptul să ne fure hrana noastră zilnică. Fără nici un temei ne-ați răpit ținut după ținut. Și când omul roșu își apără glia, îi ziceți ucigaș și-l împușcați laolaltă cu ai săi. Ai vrea să-i iertăm pe niște răufăcători cărora noi niciodată nu le-am făcut vreun rău! Atunci de ce nu ne iartă pe noi albi care, fără nici un motiv, seamănă jalea în inimile noastre? Dacă ne apărăm, e dreptul nostru; nu ne facem decât datoria. Și pentru asta voi ne ucideți. Vă întreb, ce-ați zice dac-am veni la voi și v-am sili să trăiți ca indienii? Ne-ați omorî până la unul, sau ne-ați vâri în case de nebuni. De ce n-am avea dreptul să procedăm și noi la fel? Da, toată lumea țipă că omul roșu e un sălbatic și nu merită cruțare, că nu va învăța niciodată ce înseamnă cultura și de aceea trebuie nimicit. Dar judecați cinstit: oare purtarea voastră dovedește că aveți ceea ce se cheamă cultură?... Mă rog, ajunge! Acesta mi-e răspunsul. N-o să-ți placă, știu,

dar, în locul meu, n-ai vorbi nici tu altfel. *Howgh!*

Rostind această expresie indiană, menită să întărească cele spuse, Winnetou ne întoarse spatele și se depărta câțiva pași. Se opri apoi, scrutând depărtarea. Era bântuit de propriile-i gânduri și făcea eforturi să se țină în frâu. Pe urmă reveni și se adresă lui Old Death:

— Am vorbit cam mult. Nădăjduiesc însă că fratele meu îmi va da dreptate, fiindcă are cugetul drept și sufletul cinstit. Și, totuși, inima mea nu dorește vărsare de sânge. Gândul mi-e mai blând decât vorbele. Credeam că dușmanii noștri, comanșii, vor trimite un sol ca să cădem la înțelegere. Cum n-au făcut-o, nici eu n-am fi trebuit să-i cruț. Dar, uite, am să trimit eu un om să le vorbească în numele meu.

—Asta mă bucură mult, spuse Old Death. Aș fi plecat de aici foarte mâhnit dacă toți acești oameni ar fi fost omorâți, fără să încerc salvarea lor. Doar sunt și eu oarecum vinovat că au căzut în mâinile voastre.

— Nu trebuie să ai remușcări. I-aș fi înfrânt și fără ajutorul tău, replică Winnetou.

— Dar știi că alte sute de comanși se îndreaptă încoace.

— Știu. M-am furișat până la ei împreună cu Inda-nișo. Nu sunt decât o sută. Îi voi închide aici, în vâlcea, laolaltă cu cei vechi și, dacă nu se predau, îi omor pe toți.

— Vezi numai să nu vină prea devreme. Ar trebui să termini mai întâi cu cei de aici.

— Chiar dac-ar veni acum, tot nu mi-e teamă. Dar nu strică să mă grăbesc.

— Ai vreun om potrivit ca să vorbească cu comanșii?

— Am destui, dar l-aș prefera pe fratele meu alb.

— Cu plăcere. Mă apropii de ei și-l chem la mine pe șef. Ce condiții să le pun?

— Le cerem câte cinci cai pentru fiecare om ucis în luptă și câte zece pentru cei omorâți la stâlpul caznelor.

— Foarte puțin. Totuși, acuma, când au dispărut marile herghelii de mustangi, nu e prea lesne să faci rost de un cal.

— Să ne înapoieze întreg avutul. Totodată, să ne dea câte o fată tânără pentru fiecare femeie sau copil ce ne-au răpit. Femei de-ale lor nu ne trebuiesc. Apoi să ne restituie copiii. Crezi că-i prea mult?

— Deloc.

— Și, în sfârșit, să hotărâm împreună locul unde căpeteniile apașilor și ale comanșilor să se adune la sfat spre a statornici pacea pentru cel puțin treizeci de veri și ierni.

— Dacă vor cădea la înțelegere, eu, unul, am să-i felicit.

— Propun ca sfatul să aibă loc chiar în vâlceaua asta unde-i ținem împresurați pe războinicii lor. Tot aici să aducă și cele hotărâte de noi. Deocamdată, până ce-or împlini toate cererile, comanșii să se predea și vor fi prizonieri.

— Găsesc că pretențiile tale nu sunt prea mari. Mă duc chiar acum să le vorbesc.

Old Death își petrecu pușca pe umăr și tăie o creangă, semn distinctiv al parlamentarului. Dispăru apoi împreună cu Winnetou. Nu era deloc lipsit de primejdie să te apropii de comanși; dar bătrânul nu știa ce-i frica.

După ce constată personal că Old Death intrase în vorbă cu șeful comanșilor, Winnetou reveni și ne conduse la caii sosiți de curând. Erau acolo și unii de rasă nobilă, aduși ca rezervă și cruțați pe drum de povara călărețului. Aceștia urmau să fie folosiți numai în situații cu totul excepționale. Restul erau cai de toată mâna, fără calități deosebite.

— Am făgăduit fraților mei să le ofer cai mai buni, zise Winnetou. Hai să alegem! Lui Old Shatterhand îi dăruiesc un bidiviu de-al meu. Alese cinci cai. Eram încântat de frumusețea bidiviului. Cei doi Lange și Sam nu erau mai puțin bucuroși. Negrul își sticlă dinții și exclamă:

— O-o, ce cal primit! Negru cum și Sam! Și voinic cum Sam! Cal și Sam grozav potrivește!

Old Death se întoarse după aproximativ trei sferturi de oră. Era serios și grav. Fusesem convins că, dată fiind situația lor disperată, comanșii vor accepta condițiile lui Winnetou, dar chipul bătrânului *westman* arăta contrariul.

— Fratele meu îmi aduce, desigur, vestea ce o bănuiam, îl întâmpină Winnetou. Comanșii refuză.

— Din păcate, da.

— Marele Spirit le-a luat mintea, ca să-i pedepsească pentru faptele lor. El nu vrea ca ei să aibă parte de îndurare. Și de ce nu se învoiesc?

— Încă mai speră că vor învinge.

— Le-ai comunicat că mi-au mai sosit peste cinci sute de războinici? Le-ai spus și unde se află?

— Le-am spus totul, dar nu vor să creadă. Ba m-au luat și peste picior.

— Atunci, nu le rămâne decât moartea. Întăririle lor vor veni prea târziu.

— Când mă gândesc câți vor pieri, zău dacă nu mi se face părul măciucă!

— Fratele meu are dreptate. Deși nu mă încercă vreo teamă, totuși simt că inima mi-e grea la gândul că va trebui să fac semnul pierzării. N-am decât să ridic un braț și toate puștile prind să trosnească. Dar hai să mai fac o ultimă încercare! Poate că Marele Spirit le va lumina pentru o clipă mintea. Mă voi duce chiar eu să le vorbesc. Frații mei să mă însoțească până la baricade. Dacă nici cuvântul meu nu va găsi urechi care să-l audă, atunci Manitu va înțelege că nu fac decât să-i împlinesc voia.

Ne deplasăm împreună până la baricade. Acolo Winnetou se săltă cu ajutorul lasso-ului până sus, pe poteca tăiată de apași — în așa fel încât să fie văzut de războinicii comanșilor. De altfel, nici nu ajunse bine sus, că și porni o ploaie de săgeți. Dar bătaia lor era prea scurtă. Se auzi și un foc de armă. Era pușca *Biberului alb* cu care noul șef al comanșilor trase asupra lui Winnetou. Glonțul se izbi de stâncă, în timp ce apașul își văzu de drum ca și când n-ar fi auzit nimic. Apoi se

opri și își înălță glasul. Vorbi preț de cinci minute pe un ton răspicat, energic. La un moment dat, în timpul vorbirii, făcu un semn cu brațul și văzurăm cum toți războinicii săi, până hăt-departe în jurul vâlcele, se ridicau din ascunzișuri pentru a fi observați de dușmani. Aceștia nu puteau să nu priceapă că sunt împresurați de un inamic care dispune de forțe superioare. Încercarea lui Winnetou de a-i convinge că

n-au nici o șansă de reușită și că e preferabil să depună armele era un gest cât se poate de loial și de generos. Căpetenia apașilor își reluă apoi discursul.

Deodată, dispăru fulgerător din ochii noștri și, în aceeași clipă, răsună încă un foc.

— Șeful comanșilor trage iar asupra lui Winnetou, constată Old Death. Țsta e răspunsul. Noroc că apașul a sesizat la timp primejdia și, într-o frântură de secundă, s-a lăsat la pământ. Acum însă... ia uitați-vă! La fel de repede cum se pitise, Winnetou țâșni iarăși în sus, își potrive la ochi pușca de argint și trase. Un urlet prelung al comanșilor cutremură vâlceaua.

— L-a pocnit pe șef, zise Old Death.

Acum Winnetou tăie cu mâna un semn pe orizontală. Apașii, câți îi puteam cuprinde cu privirea, duseră toți armele la ochi. Trosniră pe puțin vreo patru sute de puști...

— Veniți, domnilor! ne îndemnă bătrânul *westman*. Să nu asistăm la spectacol. E prea "indian" pentru ochii mei, deși trebuie să recunosc că nățăraii de comanși își merită soarta. Winnetou a făcut tot ce a putut ca să evite prăpădul.

Ne întoarserăm la cai, unde Old Death își cercetă pe îndelete darul. Mai răsună o salvă, apoi, strigătul de victorie al apașilor.

După câteva minute se înapoie și Winnetou. Pe chipul lui stăruia ca o umbră a suferinței. El rosti:

— în corturile comanșilor va fi numai jale și bocet. Nimeni dintre războinicii lor nu va mai veni acasă. Marele Spirit a vrut ca morții noștri să fie răzbunați și dușmanii m-au silit la neîndurare. Dar ochii

mei nu mai pot privi această vale a morții. Ce-a mai rămas de făcut, vor face războinicii mei. Las totul în seama lor. Eu plec numaidecât cu frații mei albi.

Într-o jumătate de oră pornirăm la drum, aprovizionați din belșug cu cele necesare. Winnetou mai luă cu el zece apași, dintre cei mai buni călăreți. Cu câtă bucurie păraseam, în sfârșit, aceste locuri blestemate!

Mapimi se găsește pe teritoriul celor două provincii mexicane: Chihuahua și Chohahuila. E o regiune de șes, foarte întinsă, aparținând platoului înălțat la peste o mie și o sută de metri față de nivelul mării. Cu excepția limitei de nord, regiunea e înconjurată de un lanț de stânci abrupte, calcaroase, despărțite prin numeroase râpe de ținutul Mapimi propriu-zis. Acesta e alcătuit din terenuri ondulate, neîmpădurite, cu iarbă sărăcăcioasă, care alternează cu întinderi de nisip arareori punctate de mărăciniș. Ici-colo se înalță în acest șes golaș câte un deal singular. Adeseori pământul se cascadează până în străfund, iar călătorul e nevoit să facă drumuri lungi pentru a ocoli prăpăstiile. Totuși, Mapimi nu este cu totul lipsit de apă cum îmi imaginasem eu. Există lacuri care, deși cele mai multe seacă pe vreme de arșiță, dăruiesc totuși umiditate aerului și permit perpetuarea unei oarecare vegetații în preajma lor.

Către unul din aceste lacuri, Laguna de Santa Măria, ne îndreptam noi. Se afla la aproximativ zece mile germane, adică vreo 75 de kilometri, de vâlceaua unde se desfășurase masacrul, deci o bună zi de marș după o noapte nedormită. Călăream aproape numai prin văgăuni, care se țineau lanț și ne închideau orice perspectivă.

Soarele nu pătrundea la noi decât arareori, și atunci doar pentru câteva clipe. În plus, trebuia să cotim ba la dreapta, ba la stânga, ba să ne întoarcem înapoi, încât aproape că pierdeam orientarea în teren.

Cobora seara când atinserăm țărmul lacului. Pământul era nășipos, în locul unde poposirăm, nu creștea nici un copac, doar niște specii necunoscute de arbuști. Apa se odihnea tulbure, înconjurată

de mărăciniș sărac și învecinându-se cu un șes mărginit spre apus de câteva coline joase. Soarele se și culcase îndărătul colinelor. Pe înălțimi, razele mai ardeau cu toată puterea; în schimb, prin văgăunile strâmte și adânci aproape că dărdăiau de frig. Sus, unde poposeam, pământul radia o căldură la care puteai coace cozonaci. Dar în cursul nopții, după ce aerul absorbi dogoarea, se făcu atât de rece, încât ne învelirăm temeinic în păturile noastre de lână.

În zori ne reluarm drumul, mai întâi exact spre vest. Dar apoi furăm nevoiți să tot mergem în ocol din cauza râpelor. Să cobori pe

astfel de stânci prăpăstioase ar fi practic imposibil dacă natura n-ar fi avut grijă să formeze un fel de scări, deși și acestea pline de primejdie. Iar dacă ai coborât, cată să mai ieși de-acolo! Trebuie să treci călare un șir lung de văgăuni sumbre, întunecoase, și de gropi prăvălătice, până ce, după multe peripeții, ajungi în sfârșit sus, pe teren mai deschis. Dar și acolo nu e nici o plăcere. Călăreț și cal parcă sunt suspendați deasupra stâncilor. Sus, un petic de cer fierbinte; jos, prăpastie căscată amenințător. Și în acele adâncimi nu se găsește strop de apă, numai bolovăniș, numai piatră seacă și dezolantă. În văzduh rotesc vulturii, însoțindu-l pe drumeț din zori până-n seară. Când omul se dă odihnei, coboară și ei la mică depărtare, iar în zori își continuă urmărirea, avertizându-l cu glasuri aspre, flămânde, că nu așteaptă decât să-și dea duhul sau să cadă în prăpastie cu cal cu tot. Altminteri, cel mult dacă zărești câte un șacal jigărit, scheletic, dispărând ca o fantomă după vreo stâncă, pentru ca să reapară apoi hămesit și sperând, asemenea vulturilor, într-un eventual ospăț.

Către prânz trecurăm iarăși printr-un fel de labirint fără sfârșit, apoi străbăturăm în galop o câmpie verde. Acolo descoperirăm urmele a cel puțin zece călăreți venind dinspre dreapta în unghi ascuțit. Winnetou găsea că acestea sunt urmele ce ne interesează. Desluși chiar, după tiparul copitei, caii potcoviți ai albilor și caii nepotcoviți ai celor doi preținși Topia pe care dânsul îi trimisese ca însoțitori. Old Death susținea, de asemenea, că ne aflăm pe drumul cel bun. Din păcate, constatarăm că Gibson câștigase față de noi un avans de cel puțin șase ore. Bănuind că vor fi urmăriți, el și grupul lui călăriseră, probabil, fără ostentare, toată noaptea.

Spre seară, Old Death, care mergea în frunte și se cam distanțase de noi, își struni calul și așteptă să ne apropiem. Pe acolo treceau dinspre sud alte urme, provenind de la vreo treizeci-patruzeci de călăreți dispuși în șir câte unul, ceea ce îngreua stabilirea exactă a numărului. Acest fel de a călări în monom, ca și faptul că toți caii erau nepotcoviți, ne duse la concluzia că e vorba de indieni. Călăreții cotiseră dinspre stânga în direcția noastră. După ce, prin comparație, stabilirăm vechimea urmelor — aproape identică cu a celor întâlnite la prânz — se trezi în noi bănuiala că, de fapt, indienii aceștia se întâlniseră cu albi. Old Death se foi, se socoti, apoi spuse:

— Mă întreb, ce fel de indieni or fi fost? Apași nicidecum. Prin urmare, nu ne putem aștepta la nici o plăcere.

— Fratele meu alb are dreptate, îl aprobă Winnetou. Apași nu se mai găsesc acum pe-aici. Și în afara lor, numai hoarde vrăjmașe dacă mai circulă de obicei prin această vale din Mapimi. Să fim deci cu băgare de seamă.

Pornirăm iar și ajunserăm curând la punctul unde indienii îi întâlniseră pe albi. Probabil că ambele grupe se opriseră aici și duseseră tratative. Rezultatul părea să fi fost favorabil albilor; indienii îi luaseră sub ocrotirea lor. Aceasta reieșea din faptul că cele două călăuze, oamenii lui Winnetou, se desprinseseră de grup. Urmele lor duceau în altă parte.

După câțva timp, sub niște dealuri acoperite cu iarbă și tufăriș, dădurăm — lucru rar în acele locuri — peste izvorul unui pârâiaș unde fugarii își adăpaseră caii. Malurile pârâului erau aproape golașe, încât puteai urmări cursul apei până hăt-departe, spre nord-vest. Old Death își puse palma streașină la ochi și se uită lung în josul pârâului.

— Văd în depărtare două puncte. Parc-ar fi lupi. Dar ce vor fi făcând acolo? Dacă ar fi cu adevărat lupi, ar șterge-o numaidecât; nici o fiară nu e mai fricoasă ca lupul de prerie.

— Frații mei să tacă un pic! interveni Winnetou. Parcă aud ceva. Făcurăm liniște deplină și, într-adevăr, dinspre cele două puncte venea ca o chemare stinsă, desperată.

— E glas de om! stabili Old Death. Hai într-acolo!

Încălecarăm repede. Simțind că ne apropiem, cele două fiare care stătuseră pe mal o rupseră la fugă. Și iată că din apă se ȳtea capul descoperit al unui om. Era asaltat de ȳntări. I se vărau în ochi, în urechi, în nas, în gură.

— Salvare, seňores, pentru Dumnezeu! Îngână el în spaniolă. Mor, nu mai pot!

Bineînțeles că sărirăm imediat din ȳei.

— Ce-i cu dumneata? întrebă Old Death tot în spaniolă. Cum de-ai ajuns acolo? De ce nu ieși la mal? Apa nu-i deloc adâncă. Nici două picioare.

— Sunt îngropat.

— Cum? Pe toți dracii! îngropat de viu? Dar cine a făcut pozna asta?

— Niște indieni și albi împreună.

Abia atunci băgarăm de seamă că urmele unor tălpi se înșirau pe mal în direcția victimei.

— Să-l scoatem numaidecât! Haidem, domnilor! Cum n-avem unelte, îl despresurăm cu mâinile.

— Am o sapă aici, la spatele meu. Mi-au vârât-o în nisip, rosti omul gemând.

— O sapă? Ce căuta la dumneata?

— Eu sunt *gambusino*, căutător de aur. Oamenii ca mine nu se despart de sapă și târnăcop.

Găsirăm unealta, intrarăm în apă și ne puserăm pe lucru. Fundul apei era moale, nisipos, încât săpatul nu ne ceru prea multă trudă. Descoperirăm abia acum că gâtul îi era legat de o lance înfiptă bine în pământ, în spatele său, astfel încât victima să nu-și poată înclina deloc capul. Apa i se ridica până sub bărbie, dar imobilizat cum era omul n-ar fi reușit să soarbă măcar o picătură. Afară de aceasta, îi unseseră fața cu carne proaspătă, sângerândă, ca să atragă insectele și să-l chinuiască. O degajare din această poziție i-ar fi fost imposibilă: mâinile și picioarele îi erau legate. Groapa în care îl scufundaseră avea o adâncime de peste doi coți. Când, în sfârșit, îl scoaserăm la suprafață și îi slobozirăm legăturile, omul leșină. Nici nu era de mirare. Fusese despuiat de haine și biciuit pe spate până la sânge.

Dar omul își recăpătă curând cunoștința și-l duserăm spre locul unde aveam intenția să poposim. Înainte de toate, îi dădurăm să mănânce. Scosei apoi o cămașă din cobur și încropirăm din ea un bandaj. În cele din urmă, omul porni să ne lămurească asupra celor întâmplate:

— Am lucrat ultima oară într-o *bonanza*, într-un zăcămint de aur situat în munți, la o zi depărtare de aici. Aveam acolo un camarad, un yankeu, pe nume Harton, care...

— Harton? îl întrerupse Old Death. Și mai cum?

— Fred.

— Nu știi unde s-a născut? Câți ani are?

— E din New York. Cred că numără vreo șazececi de ani.

— Ți-a spus cumva dacă are familie?

— Nevasta i-a murit. Un fecior al lui lucrează la San Francisco, dar nu știu în ce meserie. îl cunoașteți cumva?

Old Death părea extrem de agitat. Ochii îi ardeau și obrajii lui căzuți se îmbujoraseră. Făcea însă eforturi să rămână stăpân pe sine.

Răspunse pe un ton mai indiferent:

— Da, l-am cunoscut cândva. Se pare că avea o situație foarte bună. Ți-a vorbit și de asta?

— Mi-a spus că părinții săi fuseseră oameni onorabili și că dânsul apucase la început calea negustoriei. Cică treptat-treptat ajunsese la o poziție excelentă, dar un frate ticălos se tot ținea de capul lui și-l

sugea ca o lipitoare.

— Știi și numele fratelui?

— Da, Henry.

— Exact. Sper că voi avea ocazia să-l revăd pe Harton al dumi-tale.

— Cam greu. Cred că nu mai are mult de trăit. L-au dus cu ei bandiții care m-au îngropat aici.

Old Death se încorda ca un arc gata să sară. Dar se stăpâni din nou și întrebă liniștit:

— Cum s-a ajuns la situația asta?

— Tocmai voiam să vă spun. Harton fusese, așadar, negustor, însă fratele său îi mănecase toată averea mințind și escrocând. Și, totuși, omul pare să-l mai iubească și azi pe neisprăvitul de frate-său care l-a ruinat. După ce a sărăcit, s-a ocupat de una, de alta, însă fără noroc. Într-un timp, s-a angajat ca *vaquero*. Pe scurt: a încercat de toate și fără succes,

până ce s-a alăturat căutătorilor de aur. Numai că nu avea stofă de aventurier. În meseria asta de *gambusino* i-a mers tot pe dos.

— Nici n-ar fi trebuit să se apuce de ea!

— Dumneavoastră, señor, vă vine ușor să vorbiți. Milioane de oameni nu ajung niciodată ceea ce ar dori sau pentru ceea ce ar avea chemare, ci se ocupă cu treburi pentru care n-au pic de talent. Poate că vreun motiv ascuns l-a determinat pe Hartón să-și încerce norocul printre căutătorii de aur. Fratele lui asta făcuse. Și ce mai baftă a avut!

— Dar povestea e cam încurcată. Cum se face că destrăbălatul după ce ajunge un *gambusino* atât de norocos, îl despoaie totuși pe fratele său de toată averea? Păi, unul ca el trebuie să se fi scăldat în bani!

— Și dacă i-a tocat mai repede decât i-a găsit? Fratele lui Hartón era un risipitor fără pereche. Bietul Fred, când a venit la Chihuahua, a căutat să se angajeze la patronul meu. Atunci l-am cunoscut și l-am îndrăgit, un caz rar de altfel, pentru că pizma și dușmănia domnesc

aproape pretutindeni printre căutătorii de aur. De atunci am tot săpat împreună.

— Cum îi zice patronului dumitale?

— Davis.

— Nu mai spune! Știi cumva engleza, señor?

— Ca și spaniola.

— Atunci fă-mi hatărul să vorbim englezește, deoarece doi dintre tovarășii mei nu înțeleg spaniola. Or, povestirea dumitale îi va interesa, desigur, extrem de mult.

Și Old Death arată spre cei doi Lange.

— De ce i-ar interesa chiar atât de mult? Întrebă străinul.

— Ai să vezi numaidecât. Auziți, mașter Lange, omul acesta e căutător de aur și se află în slujba unui anume Davis din Chihuahua.

— Cum? Davis? Sări nerarul. Păi ăsta e patronul ginerelui meu!

— Nu vă grăbiți, sir! Poate că există mai mulți inși cu același nume.

— Dacă acest mașter se referă la domnul Davis care exploatează zăcămintele de aur și de argint, atunci nu există decât unul singur, preciza omul pe care îl salvasem.

— Exact! La el mă gândeam! se bucură Lange. îl cunoașteți?

— Cum să nu-l cunosc! Doar mi-e patron!

— Și pe ginerele meu?

— Cine anume?

— Un german. îi zice Uhlmann. A studiat la Freiberg.

— Da, da. E director de mine și câștigă bani grei. De câteva luni lucrurile s-au întors în așa fel, încât e pe cale să ajungă chiar asociatul patronului. Sunteți, va să zică, socrul lui Uhlmann?

— Păi, cum! E căsătorit cu fiica mea, Agnes.

— Noi îi spunem señoara Inez. O cunoaștem bine, sir! Auzisem că părinții ei ar locui în Missouri. Vreți să-i faceți o vizită?

— Da, da.

— Atunci nu e nevoie să mai mergeți până la Chihuahua. O luați de-a dreptul spre *bonanza* de care am pomenit adineauri. Nu știți? E proprietatea ginerelui dumneavoastră! Nu demult, la o excursie în munți, a descoperit un zăcământ de aur excepțional de bogat. Señor Davis i-a pus la dispoziție lucrători ca să înceapă imediat exploatarea. Acum, munca se desfășoară din plin și rezultatele sunt atât de bune, încât señor Davis pare să se gândească la o tovărășie foarte rentabilă pentru amândoi.

— Grozav! Ai auzit, Will?

Se-adresase fiului său. Acesta tăcea și plângea de bucurie. Firește că și noi, ceilalți, ne bucuram sincer de neașteptata veste care îi ferea pe tovarășii noștri. Old Death făcea tot soiul de grimase care, deși foarte anapoda, nu reușeau să ascundă tâlcul lor; bătrânul *west-man* era mișcat până în adâncul sufletului.

Trecu un timp până să se mai potolească emoția produsă de această știre senzațională. Apoi străinul își reluă povestirea:

— I-am ajutat lui Hartón să pună în funcțiune *bonanza*. Pé urmă, ne-am pus în gând să cercetăm dacă nu cumva există aur prin Mapimi. Timp de trei zile am cutreierat ținutul călare, dar n-am găsit nici o urmă de zăcământ. Azi, înainte de amiază, am poposit la pârâul acesta.

Nu dormisem aproape deloc toată noaptea și eram obosiți. Ne-a furat somnul. Când ne-am trezit, eram înconjurați de o mulțime de albi și de indieni.

— Ce fel de indieni?

— Din tribul Cimarra, patruzeci la număr. Și zece albi.

— Cimarra! Păi ăștia sunt cei mai periculoși dintre bandiții care vântură regiunea. Și toată haita asta a tăbărit pe doi bieți oameni fără apărare? De ce? Oare se dușmănesc cu albi?

— Nu se știe niciodată de partea cui sunt; nici tu prieteni, nici tu dușmani. Se feresc pe cât posibil să-și dea pe față ostilitatea, de altfel sunt și prea slabi pentru o luptă deschisă, dar nici nu ni se alătură vreodată în mod sincer, amical. Ceea ce implică primejdii și mai mari decât dușmănia declarată; nu știi la ce să te aștepți.

— Mă întreb, ce i-a făcut, totuși, să se poarte chiar atât de crunt cu voi. Poate i-ați provocat...

— Cătuși de puțin. Dar seșor Davis ne echipase excelent. Aveam câte doi cai, arme bune, muniții, hrană, unelte și toate cele necesare pentru un popas mai îndelungat într-o regiune atât de pustie.

— Hm! Firește că toate astea sunt foarte atrăgătoare pentru niște indivizi puși pe jaf.

— Ne-au înconjurat, întrebându-ne cine suntem și ce căutam.

Le-am spus adevărul. Atunci s-au făcut foc, susținând că Mapimi, cu toate bogățiile solului și subsolului, le aparține exclusiv lor. Apoi ne-au cerut să le dăm lucrurile noastre.

— Și v-ați supus?

— Harton, mai deștept, le-a dat totul. Eu, însă, am pus mâna pe armă, nu ca să trag (față de numărul lor mare ar fi fost o nebunie!), ci ca să-i intimidez. Atunci au sărit pe mine, m-au doborât și m-au despuiat până la piele. Albii nu ne-au dat nici o mână de ajutor; în schimb, ne-au săcăit cu tot felul de întrebări. Cum nu voiam să răspund, m-au biciuit cu lasso-urile. Și de data asta Harton s-a descurcat mai bine. Le-a spus totul, până și despre *bonanza* lui seșor Uhlmann. Aici albii au devenit foarte atenți. L-au obligat pe Harton să le descrie locul, dar am intervenit eu și l-am sfătuit să tacă. Drept pedeapsă, m-au legat și m-au îngropat aici, iar pe Harton l-au bătut până le-a mărturisit toate amănuntele. Totuși, bănuind că i-ar fi putut induce în eroare, l-au dus cu ei sub amenințarea că, dacă până mâine seară nu vor ajunge la mină, îl vor ucide în chinuri groaznice. Deși îl cunoșteam din atâtea împrejurări, Old Death mi se părea acum foarte straniu. O hotărâre crâncenă, sălbatică, neînduplecată i se întipări pe obraz. Arăta ca un om ferm decis să nu-și cruțe deloc victima, să o șteargă de pe fața pământului.

Cu o voce aspră, răgușită, întrebă:

— Și crezi că s-au dus direct la *bonanza*?

— Da. Vor să atace și să jefuiască mina. Se află acolo mari rezerve de muniție, provizii de alimente și tot felul de obiecte valoroase, chiar și cantități mari de argint.

— Pe toți dracii! Își vor împărți prada. Albii vor lua metalul, indienii restul. Cât e până la mină?

— O zi călare. Mâine seară ar putea ajunge acolo, dacă Harton nu-mi urmează sfatul.

— Ce sfat?

— L-am îndemnat să-i poarte pe drum ocolit. Speram ca, între timp, să treacă cineva pe-aici și să mă salveze. În acest caz, gândeam să-l rog pe salvatorul meu ca să măie la galop și să-i prevină pe cei din *bonanza*. Eu însumi nu văd cum să-i anunț, de vreme ce nu am cal.

Old Death căzu o clipă pe gânduri, apoi zise:

— De preferat ar fi să plecăm numaidecât și să ne ținem de urmele acestor canalii, însă numai până se întunecă. Apoi se schimbă situația. N-ai putea dumneata să ne descrii drumul încât să ne orientăm și noaptea?

Omul răspunse negativ, sfătuindu-ne categoric să nu ne deplasăm în cursul nopții. Ca urmare, Old Death hotărî să așteptăm până în zori.

— Va să zică noi, șaisprezece inși, socoti el, am avea de-a face cu patruzeci de indieni și zece albi; cred că nu e cazul să ne temem. Cum erau înarmați indienii Cimarra?

— Doar cu sulite, arcuri și săgeți, răspunse străinul. Însă acum dispun și de cele două puști, precum și de pistoalele noastre.

— Nu-i nimic. Ei nu se pricep să mănuiască asemenea arme. De altfel, vom căuta să ne folosim de orice împrejurare favorabilă. Ori-cum, primul lucru e să aflăm precis unde se află zăcămintul. Ziceai că e atât de ascuns, încât nu poate fi descoperit decât întâmplător. Asta n-o pricep. Trebuie ca *bonanza* să fie totuși în apropierea vreunei ape. Or, aceasta desigur că izvorăște dintr-o râpă, să zicem, care nu se poate să nu bată la ochi dacă ținutul e deschis și neîmpădurit. Descrie-mi locul!

— Închipuiți-vă o văgăună tăiată adânc în pădurea lătită la centru și împrejmuită de stânci înalte, calcaroase, foarte bogate în zăcămintele de argint, aramă și plumb. Pădurea împresoară văgăuna din toate părțile; până și pe pereții de piatră cresc arbori și tufe. Din adânc izvorăște un fir de apă care, lărgindu-se treptat, devine un pârâiaș. Văgăuna, sau mai curând valea aceasta are o lungime de vreo două mile engleze, dar nicăieri nu se arată vreo potecă, vreun coborâș. Singurul punct de trecere se află chiar pe albia pârâului și anume la ieșirea acestuia din vale. Dar acolo, între stânci și firul apei, nu e loc decât pentru trei oameni umblând pe jos sau doi călăreți alăturați.

— Înseamnă că acolo e o foarte bună poziție de apărare împotriva unui atac!

— Bineînțeles. Altă trecere nu există, cel puțin pentru oamenii care nu populează actualmente această vale. În inima ei se muncește. Cum uneori drumul de o jumătate de ceas până la ieșire crea dificultăți în muncă, señor Uhlmann a pus să se amenajeze într-un anume loc o altă trecere. Acolo peretele stâncos urcă mai lin. S-au tăiat trepte ascunse sub un fel de streșină solidă de copaci doborâți și de crengăriș. Astfel, treptele sunt invizibile pentru orice ochi neavertizat.

— Oho! Pun rămășag că eu aș descoperi imediat aceste faimoase trepte. Chiar voi înșivă, doborând arborii, v-ați trădat secretul. Un loc despădurit indică prezența oamenilor.

— Nici n-ați bănuî că acești copaci sunt doborâți. Oamenii au lucrat din greu, folosindu-se de lasso-uri și riscându-și viața. Să mă înțelegeți bine! Copacii n-au fost tăiați. Nu veți întâlni nicăieri cioturi. Au fost desprinși din rădăcini și înclinați încet-încet peste văgăună. Cam la treizeci de oameni țineau cu otgoane fiecăruia un copac pentru ca să nu se prăbușească, ci să lunece treptat, oprindu-se sus, pe podișul de piatră.

— Așa de mulți lucrători are Uhlmann?

— Acum sunt la vreo patruzeci.

— Ei, atunci nu trebuie să ne îngrijorăm în cazul unui atac. Și legătura cu lumea de afară?

— O dată la două săptămâni vin convoaie de catări care aduc cele necesare și încarcă în schimb minereul.

— Intrarea e păzită?

— Numai noaptea, când majoritatea oamenilor se odihnesc. De altfel, a fost angajat și un vânător care toată ziua cutreieră împrejurimile și asigură aprovizionarea cu vânat. Țăstăia nimic nu-i scapă.

— S-au construit și case?

— Nu. Señor Uhlmann locuiește într-un cort spațios. Acolo se adună toată lumea după lucru. În alt cort învecinat e magazia de materiale. Amândouă corturile se reazemă de peretele stâncos. În dreptul lor, rânduie în semicerc, se află niște bordeie improvizate unde stau lucrătorii.

— Dar de sus, de pe muchea acestei clădiri, probabil că orice străin poate vedea corturile, nu-i așa?

— Nu. Corturile sunt ascunse sub niște coroane de arbori și, în plus, acoperișul nu e ca de obicei din foaie de cort albă, ci dintr-o pânză cauciucată și de culoare închisă.

— Așa da. Și cum stați cu armele?

— Excelent. Toți lucrătorii au câte o armă cu două țevi, cuțit și pistol.

— Dacă-i așa, atunci drăguții de Cimarra n-au decât să poftească! Bineînțeles, cu condiția ca noi să sosim înaintea lor. Măine va trebui

să ne punem caii la grea încercare. Haideți dar să ne culcăm, să ne odihnim cu toții, oameni și cai.

Dar iată că, deși nu dormisem deloc în noaptea precedentă, somnul râvnit mă ocolea. Gândul că a doua zi voi pune, în sfârșit, mâna pe Gibson, nu-mi dădea pace. Nici Old Death nu dormea. Se tot foia sub pătură. Era într-o stare neobișnuită.

Ba suspina, ba își spunea sieși niște vorbe pe care, deși eram culcați alături, nu le deslușeam. Ceva îi împovăra inima. De altfel, nu-mi scăpase tulburarea lui în momentul când străinul *gambusino* adusese

vorba despre Harton și nu mi-o explicam decât prin faptul că bătrânul cercetaș îl cunoscuse într-adevăr pe omul în cauză. Sau poate va fi avut cu el relații care depășeau o simplă cunoștință trecătoare?

După vreo trei ore de veghe, Old Death se sculă. Câteva clipe stătu să ne asculte respirația și să se convingă că dormim. Apoi se strecură pe tăcute, mergând de-a lungul pârâului. Straja, un indian, îl lăsă să treacă. Eu rămăsei pe loc în așteptare. Se scurse astfel un sfert, două, trei sferturi de oră. Bătrânul tot nu venea. Atunci mă ridicai și eu din culcuș, luând-o pe urmele lui.

Se depărtase mult. îl zării abia după vreo zece minute. Stătea la malul apei, întors cu spatele spre mine și privind discul lunii. Deși nu-mi dădeam osteneala să calc fără zgomot, totuși iarba îmi înăbușea pașii. Dar și așa Old Death m-ar fi simțit dacă n-ar fi fost atât de confundat în gânduri. Abia când ajunsei aproape de tot, bătrânul tresări și întoarse capul.

— La naiba! Cine ești? Ce tot îmi dai târcoale? Ți-a venit poftă de glonț...

Deodată, tăcu. Cine știe unde-i fusese mintea, că mă recunosc atât de târziu.

— Ah, dumneavoastră! se miră el. Cât pe-aci să trag. Credeam că e vreun străin. De ce nu dormiți?

— Mă frământă gândul la Gibson și Ohlert.

— Așa? Îmi închipui. Dar lăsați că mâine ne pică, în sfârșit, în mână amândoi. De nu, să nu-mi ziceți Old Death. Pe urmă, gata, nu mă mai țin de ei. Rămân la *bonanza*.

— Dumneavoastră? De ce? Sau e secret?

— Da.

— Atunci, nu mai stăruie. Nu vreau să vă sâcâi cu curiozitatea mea.

V-am auzit suspinând și mă gândeam că mi-ați putea împărtăși și mie cauza mâhnirii dumneavoastră. Noapte bună, sir!

Dădui să plec, dar Old Death mă opri:

— Stați! Ați spus mâhnire. Într-adevăr, mi-e sufletul greu, sunt mâhnit. Vă știu ca pe un tânăr discret, cu inima caldă. Cred că nu mă veți judeca prea aspru. Iată de ce am să vă spun câte ceva în legătură cu zbuciumul meu. Restul vi-l veți imagina singur.

Mă luă de braț și o pornirăm încet de-a lungul malului.

— Cam ce părere v-ați făcut despre mine? mă întrebă el pe neașteptate. De fapt, ce credeți despre caracterul meu, despre... ei... despre moralitatea lui Old Death?

— Sunteți un om de onoare. De aceea vă stimez și vă iubesc.

— Hm! Dumneavoastră ați comis vreodată o faptă rea?

— Hm! făcui la rândul meu. Mi-am necăjit părinții și profesorii.

Am sărit gardul în livada vecinului. Pe băieții care se întâlneau cu mine îi scârmănam serios și... așa mai departe.

— Nu mai îndrugați prostii! Mă refer la vreo faptă gravă, pedepsită de codul penal, de pildă, o crimă.

— O, m-a ferit sfântul!

— Atunci sunteți un om fericit. Vă invidiez. Nu există pedeapsă mai grea decât o conștiință încărcată! E mai rău decât ștreangul și închisoarea!

Vorbise pe un ton care mă zgudui profund. Da, omul acesta purta povara unei fapte grave, altminteri n-ar fi atât de zbuciumat. Tăceam. Trecu un răstimp până să continue:

— Domnule, să nu uitați un lucru: există o justiție immanentă, lăuntrică, față de care justiția oficială, organizată de oameni, e un simplu joc de copii. Conștiința își are tribunalul ei care osândește fără cruțare. Trebuie să vă mărturisesc vina mea. Trebuie! De ce tocmai dumneavoastră? Fiindcă, deși sunteți atât de tânăr, îmi inspirați multă

încredere. Și pentru că presimt că mâine mi se va întâmpla ceva ireparabil, ceva care nu-i va mai permite bătrânului cercetaș să-și recunoască păcatele.

— Ați înnebunit, sir? Vă obsedează moartea?

— Da, confirmă el. Ați auzit ce-a povestit adineauri acel *gambusino* în legătură cu Harton. Ce părere aveți despre fratele lui?

Începeam să ghicesc adevărul; de aceea dădui un răspuns evaziv:

— Era, probabil, cam ușuratic.

— *Pshaw!* Vreți să fiți indulgent? Ascultați-mă pe mine: un om ușuratic e mai rău ca o canalie. Pe ticălos îl recunoști de la distanță; în schimb, ușuraticul e de obicei băiat simpatic, și de aceea mult mai primejdios. O mie de răufăcători pot fi îndreptați, educația îi poate schimba. Dar dintr-o mie de ușuratici, de iresponsabili, abia dacă unul singur se corijează, fiindcă superficialitatea, lipsa de seriozitate și de morală n-au contur, n-ai de unde să le apuci pentru a le combate. De fapt, n-am fost niciodată un ticălos, dar ușuratic am fost, fără margini de ușuratic, căci acel frate Henry, care i-a răpit lui Harton toată averea, absolut totul, acela era... adică eram eu!

— Dar îmi spuneți cândva că numele dumneavoastră adevărat e altul!

— Firește! Mi-am luat alt nume; pe cel autentic l-am dezonorat. Nici un păcătos nu vorbește cu plăcere despre păcatul lui. Vă amintiți ce v-am povestit la New Orleans, și anume că răposata mea mamă mă îndemnase pe drumul fericirii, dar că eu am apucat alt drum?

— Da, îmi aduc aminte.

Atunci, să mă spovedesc pe scurt. Cu limbă de moarte mama m-a îndemnat pe drumul virtuții, dar n-am ascultat-o. Voiam să ajung bogat, milionar. Am negustorit fără pricepere și mi-am pierdut partea din moștenire o dată cu cinstea de negustor. M-am dus apoi printre căutătorii de aur. Ce-i drept, mi-a mers bine, am găsit aur cu grămada, dar l-am risipit în jocuri de noroc. Trudeam luni de zile în căutarea aurului, pentru ca apoi să mizez totul pe un număr și să-mi pierd în cinci minute întreaga avere. Dar nici asta nu-mi era de ajuns. Zăcă-mântul meu de aur producea prea puțin față de lăcomia mea. Îmi pusesem în gând, nebunul de mine, să mizez o sută de mii de dolari, să sparg banca de joc și apoi toate băncile de acest gen din lume. Am

plecat în Mexic, m-am angajat *gambusino* și am avut parte de un noroc chior, dar și de astă dată am risipit totul. Felul acesta de viață m-a ruinat fizicește. S-a mai adăugat și faptul că am ajuns fumător de opiu. Fusesem cândva un tânăr puternic, musculos, un atlet, și am devenit cu vremea o zdreanță. Nu mai puteam continua. Nimeni nu mă mai lua în seamă, doar câinii se țineau de mine și mă lătrau. Atunci l-am căutat pe fratele meu care avea prăvălie în San Francisco. Cu toată starea mea deplorabilă, fratele m-a recunoscut și m-a primit în casa lui. Mai bine n-ar fi făcut-o! Să mă fi lăsat în voia sorții! Și-ar fi cruțat lui suferința și mie toate muștrările de cuget.

Tăcu un timp. Vedeam cum i se zbate pieptul și mă simțeam cuprins de o adâncă milă.

— Eram nevoit să mă port bine, reluă el. Fratele credea că mă corijasem pe deplin și mă angaja în întreprinderea lui. Dar demonul jocului dormita în mine și, când se deșteptă, mă prinse în ghearele lui mai abtîr ca înainte. Am sustras bani din casă ca să-mi încerc norocul. Am iscălit polițe în fals. Dar pierdeam, pierdeam întruna, până n-a mai fost chip să mă salvez. Atunci am dispărut fără urmă. Fratele meu, obligat să-mi onoreze polițele false, a ajuns sărac lipit pămîntului. A dispărut și el împreună cu băiețașul lui, după ce soția îi murise de inimă rea. Toate astea le-am aflat abia după ani de zile, când am îndrăznit să revin la San Francisco. Atunci am încercat să repar răul. Lucrasem între timp iarăși ca *gambusino*, avusesem din nou noroc, și voiam să-l despăgubesc pe fratele meu. Dar ia-l de unde nu-i. L-am căutat peste tot și nu l-am mai găsit. Această viață de pribegie veșnic agitată m-a făcut să devin cercetaș în Vest, reușind adeseori să fiu și un sprijin moral pentru alții. M-am lăsat de joc, dar nu și de opiu. Nu-l mai fumez; îl mănânc. Bag otrava în tutunul de mestecat, ce-i drept, în doze foarte mici. Iată mărturisirea mea. Și acum scuipați-mă, călcați-mă în picioare! Altceva nu merit.

își desprinsese brațul de al meu, se așeză pe iarbă și, sprijinindu-și coatele de genunchi, își îngropa obrazul în palme. Rămase așa multă, multă vreme, încremenit într-o tăcere grea. Eu îl priveam covârșit de gânduri ce nu se pot descrie. În cele din urmă, Old Death se ridică în picioare, mă fixă cu niște ochi fantomatici și mă întrebă:

— Mai sunteți aici? Nu vă e scârbă de o zdreanță ca mine?

— De ce mi-ar fi scârbă? Vă compătimește, *sir*. Ați greșit mult, dar ați și suferit, iar regretul dumneavoastră e sincer și profund...

— Da, am suferit mult, foarte mult. Ce sunt toate trâmbițele din lume față de glasul mut și veșnic răscolitor al unei conștiințe încărcate? Trebuie să ispășesc și să îndrept pe cât pot răul pe care l-am pricinuit. Măine sper să-l revăd, în fine, pe fratele meu. Simt de parcă mi-ar răsări un soare nou în față, unul din alte văzduhuri. În sfârșit, toate astea nu vă privesc. Altceva aș vrea să vă spun și să vă rog. Puteți să-mi îndepliniți o dorință?

— Firește, din tot sufletul!

— Atunci, ascultați: am un motiv temeinic să port cu mine șaua chiar și atunci când umblu fără cal. Tăindu-i căptușeala, dai de niște lucruri destinate fratelui meu. Vreți să rețineți, *sir*, acest amănunt?

— Îmi cereți o nimica toată.

— Nu chiar. Poate că vă veți convinge câtă încredere vă acord. Și acum, plecați! Lăsați-mă singur! Ceva mă îndeamnă ca în noaptea asta să-mi răsfoiesc registrul datoriilor. Măine s-ar putea să nu mai am răgaz. Există presimțiri de care ești conștient că anunță o viitoare realitate. Vă rog, plecați! Dormiți liniștit! Doar n-aveți nimic pe conștiință! Noapte bună, *sir*!

Mă întorsei fără grabă în tabără și mă culcai. Abia într-un târziu adormii, când noaptea era pe sfârșite. Bătrânul *westman* tot nu se înapoiase.

Când ne treziram, Old Death era în șa. Parcă un neastâmpăr febril îl gonia spre împlinirea presimțirii sale. Străinul *gambusino* ne asigură că se simte destul de bine; doar spinarea îl cam durea. Îi dădurăm o pătură cu care își înfășură mijlocul, iar cu alta își acoperi

umerii. Un apaș îl săltă pe cal, în spatele său. Apoi pornirăm.

Până la amiază, străbăturăm din nou o mulțime de văgăuni și râpe, depășind — cel puțin pentru ziua respectivă — unul din cele mai dificile terenuri. Trecurăm apoi șesuri bogate în iarbă și punctate ici-colo cu dealuri și coline. Ceasuri multe urmarăm astfel drumul marcat de caii indienilor Cimarra.

La un moment dat, mexicanul *gambusino* rosti, plin de satisfacție:

— De aici încolo, părăsim urmele. Văd că Harton mi-a ascultat sfatul și a luat-o pe drum ocolit. Noi, însă, vom coti la dreapta și vom ține drumul cel mai scurt.

— *Well!* Să mergem cum spui dumneata.

În direcția pe care o urmam, spre nord-vest, zărirăm la orizont niște mase albastrii. Mexicanul susținea că sunt munți. Dar erau atât de departe, încât abia după câteva ore de mers începurăm să le deosebim contururile. Imediat după-amiază făcurăm un scurt popas, după care ne continuarm drumul cu viteză sporită. În sfârșit, apărui primul copăcel, firav și uscat, apoi tufăriș din ce în ce mai des. În cele din urmă, se deschise în fața noastră preria verde, cu insule de arbuști pe care trebuia să le ocolim. Respiram ușurați. Caii rezistau cât se poate de bine. Erau într-adevăr mult superiori celor pe care îi promisem de la senor Atanasio. Înaintau sprinten, de parcă abia ar fi ieșit din grajd. Încet-încet, ne apropiam de munți. Era și timpul. Soarele coborâse mult, apropiindu-se de piscurile lor. Un copac straniu ne întâmpină în drum. Stătea stingher în largul preriei, cu crengile sfâșiate de vânt. Îl salutarăm însă ca pe un sol răvnit al pădurii. În sfârșit, după mici pâlcuri izolate de copaci, se alcătui o dumbravă luminoasă ce urca în pantă lină. Dincolo de pantă, terenul cobora brusc într-o vale nu prea adâncă, pe care trebuia s-o străbatem. Apoi ne aștepta urcușul anevoios către culmea pleșuvă a unui deal, în spatele căruia creștea o pădurice. Drumul ducea când printre copaci, când peste coclauri sterpe. Până la urmă, urcarăm pe un mic platou acoperit de iarbă, fără altă vegetație. Dar abia ajunserăm acolo, că și observarm niște

dâre late căzând perpendicular pe drumul nostru.

— Urme! exclamă mexicanul. Cine să fi trecut pe-aici?

Cobori de pe cal ca să le cerceteze.

— Le văd și eu și fără să descalez, zise posomorât Old Death.

Asemenea urme nu pot proveni decât de la o trupă de cel puțin patruzeci de călăreți. Prin urmare, am întârziat,

— Credeți că e vorba de indienii Cimarra?

— Fără îndoială!

Winnetou descăleca și el. Examina urmele pe oarecare distanță și conchise:

— Da, zece fețe palide și patruzeci de indieni! Au trecut acum o oră și mai bine.

— Ei, señor *gambusino*, ce mai zici acum? întreba Old Death.

— Chiar și așa, încă le-o putem lua înainte, răspunse omul. Până să atace, trebuie să facă o recunoaștere minuțioasă. Or, asta cere timp.

— L-or fi silit pe Harton să le descrie totul, ca să nu-și mai piardă timpul cu recunoașterea.

— Dar indienii nu atacă la orice oră. Ei așteaptă totdeauna mijitul zorilor.

— Lasă-mă-n pace cu zorii dumitale! Doar știi că sunt și albi printre ei! O să-i doară-n cot de obiceiul indienilor. Pun rămășag că nu s-ar sfîi să atace *bonanza* și ziua-n amiaza mare. Haideți mai departe! Dădurăm pinteni cailor și, ca în zbor, străbăturăm șesul în cu totul altă direcție decât aceea a indienilor Cimarra. Harton nu-i condusesse spre intrarea în *bonanza*, ci spre limita din spate a văii. În schimb, noi grăbeam să ajungem cât mai curând la intrare. Din nefericire, întunericul se lăsa din ce în ce mai des. În câmp deschis mai mergea. Dar prin pădure, printre copaci, pe un teren absolut neumblat, ba în urcuș, ba în coborâș, drumul era foarte dificil. Până la urmă, a trebuit să ne lăsăm cu totul în seama mexicanului care mergea înainte. Ne mai puneam nădejdea și în privirea ageră a cailor. Dădeam mereu de cioturi și crengărișul ne biciuia obrazii, amenințând să ne răstoarne de pe cai. De aceea descălecarăm și ne continuarm drumul pe jos, cu o mână purtând caii de dârlogi, în cealaltă ținând pistolul încărcat — deoarece ne așteptam ca, din clipă în clipă, să apară vreun inamic. În fine, auzirăm clipocit de apă.

— Am ajuns la intrare, ne șopti călăuza. Fiți cu băgare de seamă! În dreapta e apă. Mergeți în șir câte unul și țineți mereu pe stânga, lângă stânci.

— Foarte bine! aprobă Old Death. Dar nu e nici o strajă pe aici?

— Acuma, nu. Încă nu e ora de culcare.

— Ce să zic, strașnică rânduială pentru o *bonanza*! Dar drumul cum e? Umblăm ca orbii.

— Mergeți drept înainte. Terenul e neted. Până la cort nu mai e nici un obstacol.

Nu sesizam, prin întuneric, decât faptul că terenul era într-adevăr neted. În stânga se înălța peretele de piatră al muntelui în dreapta susura apa. Înaintam cu dârlogii la mână. Eu, Old Death și mexicanul mergeam în frunte. Deodată, mi se păru că zăresc furișându-se pe lângă stâncă o umbră ca de câine; totul nu dură decât o clipă. Atrasei atenția celorlalți. Ne oprirăm. Traserăm cu urechea. Era liniște.

— Întunericul înșală, zise călăuza. De altfel, scările camuflate se află îndărătul nostru.

— Atunci, poate că umbra venise de acolo.

— În acest caz, n-am avea motive de teamă. Ar fi vorba de un prieten. Cum însă, la ora asta, nici un locuitor al văii n-are ce căuta aici, cred că v-ați înșelat.

Nu ne mai ocupăm de această chestiune care, din păcate, avea să fie fatală pentru unul din noi. Mai trecu puțin și o rază se strecură până în preajma noastră, venind dinspre cortul luminat de lămpi. Se auziră voci. Old Death, Winnetou și cu mine mersem înainte.

— Dumneata stai și așteaptă-i pe ceilalți, îl rugă Old Death pe mexican. Rămâneți lângă cort până îl vom înștiința pe señor Uhlmann. Zgomotul copitelor trebuie să fi pătruns în cort, dar nimeni nu se arată.

— Veniți, sir! mi se adresă Old Death. Să intrăm și să împărtășim cu cei dinăuntru bucuria surprizei.

Se vedea de afară perdeaua de la intrare. Old Death o dădu în lături.

— Iată-i, au și sosit! exclamă cineva. Nu-i lăsați! Și, pe neașteptate, trosni un foc de armă. Old Death se agăță cu mâinile de cadrul perdelei, în timp ce câteva puști îl pândeau amenințătoare. Bătrânul se chirci și căzu gemând:

— Presimțirea... frate... iertare... în șaua mea....

— Pentru Dumnezeu, señor Uhlmann, nu trageți! strigai eu de afară. Suntem prieteni! Socrul și cumnatul dumneavoastră sunt aici. Venim să vă apărăm împotriva atacului pus la cale împotriva voastră!

— Doamne! se auzi dinăuntru un glas. Adevărat?

— Da, e adevărat, nu trageți! Lăsați-mă să intru, barem eu singur!

— Intrați! Dar numai unul!

Pătrunsei în cort. Se aflau acolo vreo douăzeci de oameni înarmați cu puști. Trei lămpi agățate sus luminau încăperea. Mă întâmpină un tânăr. Lângă el stătea un om mai în vârstă, cu înfățișare jalnică.

— Era și asta printre ei, Harton? îl întrebă tânărul, arătând spre mine.

— Nu, señor!

— Absurd! exclamai eu. Nu mai umblați cu cercetări! Noi vă suntem prieteni, dușmanii vin în urma noastră. Din clipă-n clipă pot fi aici. Pe acest om îl cheamă Harton? Vă să zică, pe dânsul l-au cărat pe drumuri indienii Cimarra?

— Da. A reușit să scape. Nu sunt nici zece minute de când a sosit.

— Atunci, chiar dumneavoastră v-ați furișat adineauri pe lângă noi, mașter Harton. Eu v-am zărit, însă tovarășii mei nu mi-au dat crezare. Și cine a tras?

— Eu! răspunse unul.

— Slavă Domnului! răsuflai ușurat, căci mă temusem ca însuși Harton să nu-și fi împușcat fratele. A fost ucis un om nevinovat, căruia îi datoram salvarea voastră!

În clipa aceea, intrară și cei doi Lange, împreună cu mexicanul.

Nu mai răbdaseră să aștepte. Revederea provocă o explozie de bucurie, care îi atrase și pe locatarii corturilor din jur. A trebuit să strig din răsputeri ca să-i astâmpăr și să impun liniște. Old Death era mort, lovit în inimă. Negrul Sam îl duse înăuntru și, jelind cu glas tare, îl culcă la picioarele noastre. Dintr-o despărțitură a cortului, apărură două femei, dintre care una — îngrijitoarea — cu un băiețuș în brațe. Cealaltă abia se ținea pe picioare. Era susținută de tatăl și de fratele ei.

În aceste împrejurări nu mai puteam să mă bizui decât pe propria mea luciditate. Îl întrebai pe Harton cum de a reușit să scape. În timp ce oamenii se foiau care încotro și trăncăneau întruna, Harton începu:

— I-am condus anume pe alt drum până sus, în pădurea din spatele văii. Acolo au poposit, în vreme ce căpetenia a făcut recunoașterea. Apoi, pe întuneric, au pornit mai departe, lăsându-și caii sub paza câtorva oameni. Eu, cu mâinile și picioarele legate, zăceam lângă paznici. La un moment dat, am izbutit să-mi dezleg mâinile, apoi m-am eliberat de tot. M-am furișat repede până la scara secretă și de acolo am coborât în vale. Zărindu-vă pe dumneavoastră și crezându-vă dușmani, am dat fuga încoace, unde erau adunați majoritatea muncitorilor. I-am anunțat că se pregătește un atac asupra noastră. Așa se explică de ce primul om care a dat să intre în cort a și fost împușcat.

— Mai bine v-ați fi dus la dracu-n praznic! Ați provocat o mare nenorocire. În sfârșit... Spuneați că ticăloșii aceia se pot ivi din moment în moment. Să luăm, deci, măsurile cuvenite.

Vorbii tare ca să mă audă Uhlmann, tânărul care — la apariția mea — stătuse lângă Harton. Îi dădui apoi câteva detalii asupra situației și, cu ajutorul lui, luarăm la iuțea măsurile de rigoare. Caii fură duși departe, în fundul văii. Apașii noștri se postaseră în spatele cortului, împreună cu lucrătorii lui Uhlmann. Old Death, sârmanul, fu scos din cort. Duserăm repede de pe malul apei un butoiuș cu gaz și o sticlă cu benzină. După ce desfunderăm butoiușul, dădurăm sarcină unui om să stea de veghe și, la semnalul convenit, să toarne benzina peste gaz și să-i dea foc. Îndată ce va fi izbucnit pălălaia, butoiușul trebuia aruncat în pârâu. Gazul aprins, revărsându-se la suprafața apei,

avea să lumineze întreaga vale.

Stăteam acum mai bine de cincizeci de oameni în așteptarea atacului. Eram egali ca număr cu dușmanul, dar mult mai bine înarmați. Câțiva muncitori mai descurcăreți și mai cu experiență fură trimiși la

punctul de acces în *bonanza*, ca să ne dea de știre când vor sosi răufăcătorii.

Avurăm, de asemenea, grijă să desprindem cârligele de la spatele cortului, pregătindu-ne astfel o ieșire dosnică. Femeile și copilul se ascuseră în fundul văii. Uhlmann, Winnetou, cei doi Lange și cu mine rămaserăm singuri în cort. Negrul Sam aștepta afară, împreună cu apașii.

Cred că stăturăm așa vreo zece minute. Deodată, apărură unul dintre oamenii noștri trimiși în recunoaștere și ne vesti că a adus doi albi care, cică, vor să-l viziteze pe seșor Uhlmann. Totodată, ne atrase atenția că îndărătul acestor "musafiri" observase o mișcare suspectă; probabil că toată haita se afla prin apropiere.

Albii fură poftiți înăuntru. Între timp eu, amândoi Lange și Winnetou ne ascuserăm în cealaltă despărțitură a cortului.

Ei bine, cei doi "musafiri" erau chiar... Gibson și William Ohlert.

Fură primiți cu politețe și invitați să ia loc. Gibson se recomandă Gavilano și se dădu drept geograf care, împreună cu colegul său întreprind cercetări în această regiune de munte. Zicea că-și așezase tabăra prin apropiere, dar un *gambusino*, un anume Harton, trecând pe acolo, îl informase că aici s-ar putea adăposti mai confortabil. Colegul lui e bolnav și de aceea dănsul, Gavilano, acceptase propunerea lui Harton de a-i conduce până aici pentru ca seșor Uhlmann — dacă va binevoi — să-l găzduiască în noaptea asta pe suferind.

Nu avui răbdare să stau și să judec dacă spusele lui erau bine sau prost ticluite. Fără să mai aștept, ieșii la vedere. Gibson sări ca ars.

Mă fixă cu niște ochi plini de spaimă.

— Dar indienii Cimarra care vin în urma dumatle sunt și ei bolnavi, mașter Gibson? îl întrebai. Desigur, William Ohlert poate să rămână aici. Ba îl și iau cu mine. Pe dumneata la fel. Ohlert era, ca

de obicei, cu totul absent. Gibson, însă, își reveni repede.

— Mizerabile! se răsti el la mine. Te-ai apucat să-i urmărești până și aici pe oamenii cumsecade? Am să te...

— Taci! îi tăiai vorba. Ești prizonierul meu!

— încă nu! replică el furios. Mai întâi, uite!... Se repezi să mă lovească în cap cu patul puștii. Dar îi prinsei brațul răsucindu-l fulgerător, încât lovitura devie în capul lui Ohlert. Acesta se prăbuși.

Pe moment năvăliră din spate câțiva lucrători și își îndreptară armele asupra lui Gibson, pe care-l mai țineam încă strâns de braț.

— Nu trageți! le strigai, căci voiam să-l am viu la dispoziția mea.

Dar era prea târziu. Un glonț îi găuri țeasta, și Gibson se prăbuși.

— Nu ne-o luați în nume de rău, domnule, dar așa e obiceiul pe la noi, mi se adresă muncitorul care trăsesese.

Ca și când împușcătura ar fi fost un semnal, poate chiar cel convenit între Gibson și complicității săi, în preajma bordeielor izbucni deodată urletul de luptă al indienilor. Iată cât de aproape ajunseseră împreună cu fărtașii lor albi!

Uhlmann se repezi afară, urmat de ceilalți. îi auzeam glasul. Se porni un schimb de focuri, exclamații, blesteme. Eu rămăsesem în cort, lângă Ohlert. Îngenuncheai să văd dacă nu cumva murise. Mă liniștii însă numaidecât: pulsul bătea. Prin urmare, puteam să particip și eu la luptă.

Ieșind din cort, îmi dăduri seama că nici nu mai era nevoie de ajutorul meu. Valea se luminase toată de flăcările ce pluteau la suprafața apei. Bandiților li se făcuse o primire cu totul neprevăzută. Cei mai mulți zăceau la pământ; alții, urmăriți, fugeau către ieșire. Ici și colo mai rezista câte unul, încolțit de doi sau trei dintre oamenii lui Uhlmann, dar, firește, fără speranță de scăpare.

Uhlmann stătea lângă cort și trăgea foc după foc. îl îndemnă să trimită un grup de oameni sub conducerea lui Harton, pe scara sec-retă, ca să pună stăpânire pe caii invadatorilor. Tot acolo ar putea fi lichidați și cei din urmă fugari. Uhlmann îmi ascultă sfatul fără întârziere.

Nu trecuseră nici trei minute de la primul foc de armă, și terenul era complet curățat.

Prefer să nu descriu aici amănuntele acestui carnagiu. Imagini care cutremură inima omului e mai bine să nu fie zugrăvite nici cu pene-lul, nici cu condeiul. Simțământul de omenie îi refuză învingătorului bucuria unui astfel de triumf.

Grupul trimis de Uhlmann puse ușor stăpânire pe cai. Oamenii rămaseră toată noaptea acolo. Singur Harton se întoarse. Nici nu bănuia cine e omul care fusese prima victimă a acelei seri, omul care, datorită pripelii, căzuse ucis de propriii să-i tovarăși. De altfel, Old Death era singura jertfă pe care o dăduse tabăra noastră. Ieșii cu Harton afară, în vale, unde între timp fuseseră aprinse câteva focuri. Ne așezarăm într-un loc retras și îl informai asupra tragicului adevăr. Bietul om plângea în hohote, ca un copil. Îl iubise dintotdeauna pe Old Death, îl iertase de mult și se făcuse căutător de aur numai în speranța că această ocupație îi va da prilejul să-și întâlnească undeva fratele dispărut.

A trebuit să-i povestesc totul, de la întâia mea întâlnire cu bătrânul *westman* până în clipa când glonțul pregătit pentru alții i-a curmat firul vieții. Voia să afle fiece cuvânt schimbat între noi. Și când, după mai bine de un ceas, ne înapoiarăm în cort, mă rugă să-i găsesc loc în inima mea și să-i fiu prieten cum fusesem cu fratele său.

Dimineața ni se aduse șaua lui Old Death. Fără nici un martor, Harton și cu mine desfăcurăm căptușeala șei și dădurăm de un portvizit. Era ușurel, în schimb foarte prețios. Decedatul lăsa fratelui său valori bancare importante și, ceea ce era principalul, îi indica pe un plan, minuțios desenat, o *bonanza* cu mari resurse, descoperită de el la Sonora. Din clipa aceea Harton era, de fapt, un om bogat.

Firește că nu mai putui afla care anume fuseseră planurile lui Gibson în legătură cu William Ohlert. Nici chiar sora lui Gibson, Felisa Perillo, la care, probabil, intenționa să ajungă, n-ar fi fost în stare să

mă lămurească. Între lucrurile lui găsii toți banii ridicați în contul bancherului Ohlert, minus cheltuielile de călătorie.

Tânărul Ohlert trăia, nu-i vorbă, dar nu-și revenea în simțiri. Era deci de prevăzut că va trebui să mai întârzie aici destulă vreme, ceea ce, la drept vorbind, nu-mi plăcea. Aveam prilejul să mă refac după atâtea ostenele și să cunosc îndeaproape viața și activitatea unei exploatare aurifere. Aceasta, până ce starea lui Ohlert va fi îngăduit să-l transport la Chihuahua și să-l dau în îngrijirea unui medic priceput. Old Death fu înmormântat cum se cuvine. Îi ridicarăm un monument cu o cruce cioplită din minereu de argint. Fratele său renunță la slujba de până atunci la mina lui Uhlmann și se pregăti să plece la Chihuahua. Dorea să se odihnească un timp după viața grea pe care o dusesse ca *gambusino*.

De nedescris era bucuria ce o trăiau soții Uhlmann datorită regăsirii cu bătrânul Lange și cu fiul său. Erau o pereche amabilă, ospitalieră, care își meritau pe deplin fericirea.

Luându-și rămas-bun, Fred Harton mă invită să-l însoțesc în căutarea zăcămintului din Sonora. Nu eram în situația de a-i da un răspuns definitiv, dar îi promisei că am să-l vizitez la Chihuahua. În ce-l privește pe Winnetou, acesta se hotărî să rămână cu mine.

Pe cei zece apași îi trimise acasă, după ce Uhlmann îi răsplăti cu daruri bogate. Negrul Sam plecă și el ca însoțitor al lui Harton. Am aflat mai târziu că și-a făcut bine datoria. Nu știu însă dacă și-a mai reluat slujba la señor Cortesio.

Și iată că, peste două luni, mă aflu la bravul călugăr Benito din congregația *El buono Pater* de la Chihuahua. Era cel mai renumit medic din provinciile nordice. Îl dădui în grijă pe William Ohlert și, până la urmă, călugărul reuși, într-adevăr, să-l vindece pe deplin. Zic "pe deplin", fiindcă — ciudat lucru! — pacientul reveni nu numai la bunăstare fizică, dar și la o comportare normală. Părea că lovitura ce o primise în cap cu patul puștii i-ar fi spulberat ideea fixă cu poetul nebun. Se arăta vioi, sănătos, uneori chiar exuberant, și dorea foarte mult să se întâlnească iarăși cu tatăl său. De fapt, bătrânul bancher, înștiințat de mine, urma să sosească în curând; dar tânărul nu știa nimic despre această vizită. Tatăl primise din parte-mi un raport detaliat asupra tuturor peripețiilor prin care trecusem și mă asigurase, prin corespondență, că va veni personal ca să-și ducă acasă fiul regăsit. Îl rugasem totodată să obțină de la mașter Josy Taylor eliberarea mea din funcția de detectiv. Mă simțeam din ce în ce mai atras de propunerea lui Harton de a-l însoți la Sonora. Acesta venea zilnic să mă vadă. Îmi arăta o prietenie cu adevărat emoționantă și se bucura din tot sufletul de însănătoșirea tânărului Ohlert.

în privința acestuia din urmă, trebuie să mărturisesc că se întâmplase pur și simplu un miracol. William Ohlert refuza să audă până și cuvântul "poet". Își amintea de orice clipă a vieții, excluzând perioada dintre fuga cu Gibson și revenirea lui la normal. Acest răstimp rămase în mintea lui ca o pagină goală.

Ne aflam, așadar, într-o zi împreună: călugărul, eu, Ohlert și Harton. Depanam diversele întâmplări și speranțe ale vieții noastre. Deodată, auzirăm bătăi în ușă. Servitorul deschise și în prag își făcu apariția un domn, la vederea căruia William scoase un strigăt de bucurie. Câtă suferință și câte griji pricinuiseră părintelui său — aceasta o aflase încă înainte din gura mea. Acum se aruncă plângând în brațele bătrânului, în timp ce noi, ceilalți, părăsirăm discret odaia.

Mai târziu, avurăm destul timp să ne deschidem inimile și să ne povestim de toate. Tatăl și fiul se așezau alături, mână în mână. Bătrânul bancher obținuse de la Taylor eliberarea mea din post și, fără să mai preget, mă angajai să-l însoțesc pe Harton. Firește că ne-ar fi bucurat să participe și un al treilea la expediție. Și când spun "al treilea", mă gândesc, bineînțeles, la sărmanul Old Death, faimosul cercetaș al Vestului sălbatic.

Capitolul XI

OLD FIREHAND

Multe, foarte multe ar fi de povestit despre întâmplările trăite < alături de Harton. Dar cum urmăresc să-l înfățișez în special pe Winnetou — care se afla atunci în altă parte — mă voi mărgini să spun că, după numeroase eforturi și înfruntând multe primejdii, descoperirăm până la urmă *bonanza*. Nefiind dispus să mă ocup de exploatarea părții ce-mi revenea, hotărâi s-o vând pe un preț care îmi acoperi cu vârf și îndesat toate pagubele suferite în naufragiu. Pornii apoi călare spre Rio Pecos, la apași. Acolo, în pueblu, apași mă primiră ca pe un frate; dar Winnetou lipsea. Făcea un tur de control pe la toate așezările și detașamentele sale.

De fapt, îmi lăsase vorbă să-l aștept. Cum însă așteptarea ar fi durat cel puțin o jumătate de an, nu mă lăsai convins să rămân și făcui o escapadă în Colorado, pentru ca apoi, prin Kansas, să mă întorc la Saint Louis. Pe drum, mi se alătură englezul Emery Bothwell, un bărbat extrem de instruit, întreprinzător și curajos pe care, după cum stimații cititori vor afla cu alt prilej — aveam să-l regăsesc mai târziu în Sahara.

Toate întâmplările prin care trecusem alături de Winnetou, ca și cele trăite împreună cu Harton și acum, de curând cu Bothwell — deveniră repede cunoscute, încât, sosind la Saint Louis, fusei de-a dreptul surprins de câte se discuta pretutindeni în legătură cu Old Shatterhand. Când bătrânul mister Henry îmi observă mirarea, zise, în felul său original:

— Al dracului om! Treceți într-o lună prin mai multe aventuri decât altul în două decenii, scăpați din primejdii ca prin minune, vă luați, ca, un *greenhorn* tinerel, coala, la întrecere cu cei mai mari oameni ai Vestu-

lui, dați peste cap toate obiceiurile sângeroase de acolo, cruțându-i până și pe dușmanii cei mai răi, și pe urmă căscați gura de mirare că se

discută peste tot de isprăvile lui Old Shatterhand! Eu atâta vă spun: în ce privește faima, l-ați depășit în scurtă vreme până și pe marele Old Firehand, care numără de două ori atâția ani ca dumneavoastră. Nici nu știți câtă bucurie îmi face când aud aceste discuții! Doar eu, și nimeni altul, v-am sfătuit să apucați drumul Vestului! Pentru bucuria ce-mi dăruieți, se cade să-mi arăt recunoștința. Ia priviți încoace! Deschise scrinul în care își ținea armele, scoase la iveală primul exemplar din carabina "Henry" făurită de el, îmi explică mecanismul, modul de întrebuințare și mă conduse apoi la poligonul de tir ca să încerc și să apreciez neîntrecuta lui operă. Eram mai mult decât entuziasmat de carabină, dar, așa cum procedasem și altădată, îi atrasei atenția asupra faptului că răspândirea unei asemenea arme cu repetiție va avea cele mai grave urmări în ce privește fauna și chiar existența populației din Vest.

— Știu, știu, confirmă meșterul. Mi-ați mai spus-o și cu alt prilej. Eu, însă, nu fac decât puține exemplare. Asta de aici, adică primul, vă aparține dumneavoastră. I-ați dus faima în lume doborâtului meu

de urși; păstrați-l, deci, împreună cu carabina. Cred că o să vă folosească pentru viitoarele expediții dincolo de Mississippi.

— O, nu mă îndoiesc! Însă, pentru moment, nu pot să accept darul.

— De ce?

— Fiindcă, deocamdată, n-am intenția să plec în Vest.

— Atunci, încotro?

— Întâi de toate, în patrie, apoi în Africa.

— Ha?... făcu mister Henry, uitând să-și închidă gura. Sunteți într-o ureche? Vreți să ajungeți negru... hotentot?

— Ei, nu merg eu până acolo! Dar i-am promis domnului Bothwell să ne întâlnim în Algeria, unde locuiesc niște rude ale sale. Și ne bate gândul să facem o călătorie în Sahara.

— Ca să vă înghită leii sau hipopotamii?

— *Pshaw!* Hipopotamii nu le place carnea și nu trăiesc în pustiu.

— Dar leii?

— Nici aștia nu stau chiar în inima Saharei. Au și fiarele nevoie de apă.

— Știu, stimabile, știu. Doar n-o să bea sirop! E vorba însă de ceva mult mai complicat. Nu-i așa că în Algeria se vorbește franceza?

— Da.

— Și? Vă descurcați?

— Mă descurc. Știu franțuzește.

— Dar în deșert?

— Acolo e nevoie de arabă.

— Ei, asta-i problema! O să aveți dificultăți.

— Ba nu. Profesorul meu de arabă trecea în Germania drept cel mai mare specialist în limbile orientale.

— Ei, bată-vă norocul! Nimeni nu vă poate veni de hac! Mă mai gândesc însă la ceva care pesemne că v-ar scoate din cap ideea expediției.

— Ce anume?

— Cheltuiala! Vreau să zic, paralele.

— Am eu niște economii.

— Ei, aș!...

— Vorbesc serios. *Bonanza* mi-a adus câștiguri mari. În plus, bancherul Ohlert m-a onorat cu o gratificație considerabilă. Nu mai vorbesc de restul salariului pe care l-am încasat de la Josy Taylor pentru serviciile mele ca detectiv.

— Atunci, poftim, luați-o la picior, ștergeți-o în Sahara! izbucni meșterul supărat. Nu înțeleg ce poate să caute un om acolo! Nisip, nisip și iar nisip, și, pe deasupra, milioane de purici ai deșertului! Aici, la noi, ați duce-o mult mai bine. În sfârșit, aflați că între noi doi s-a declarat divorțul. Nici nu știu dacă ne vom mai vedea vreodată! Se plimba cu pași mari, grăbiți, prin atelier, bombănea și ocăra întruna, gesticulând cu ambele mâini. Dar firea lui, în fond blândă, răzbi repede. Se proțăpi în fața mea și mă întrebă:

— Acolo, prin pustiu, vă mai folosește la ceva doborătorul meu de urși?

— Desigur.

— Și carabina?

— Mai ales!

— Atunci, luați-le în spinare și cărați-vă! Hai, să nu vă mai prind pe-aici, că vă dau pe ușă afară, măgar de Sahara ce-mi sunteți! Îmi vârî cu de-a sila armele în mâini, deschise ușa larg, mă îmbrânci și trase zăvorul în urma mea. Dar pe când ieșeam în stradă, își scoase capul pe fereastră și strigă:

— Deseară treceți pe la mine, nu-i așa?

— Mai încape vorbă?

— *Well!* Vă pregătesc o supă de bere, cina dumneavoastră preferată. Ei, ce mai stați? N-ați șters-o?

Când, după câteva zile, îmi luam rămas-bun de la bătrânul meșter, acesta îmi ceru cuvântul că — dacă nici o piedică serioasă nu-mi va sta în cale — mă voi întoarce în cel mult șase luni. Și, într-adevăr, am reușit să mă țin de cuvânt. Exact după o jumătate de an, mă aflu din nou la Saint Louis.

Bătrânul meșter se bucură din inimă auzind cât de mult îmi folosiseră cele două arme la stârpirea faimoasei gum — cea mult te-

mută caravană de tâlhari. Totodată, mă informă că Winnetou îl vizitase între timp.

Aflând termenul când promisesem să mă întorc, Winnetou îl rugase pe meșter să mă îndrepte spre Rio Suanca unde, împreună cu un grup de războinici apași, avea să organizeze o mare vânătoare.

Pornii numaidecât la drum. Îmi trebuiră trei săptămâni încheiate până să ajung la râul cu pricina și, după o scurtă recunoaștere, dădui de tabăra vânătorilor. Winnetou admiră plin de entuziasm carabina lui Henry, dar nu-și exprimă deloc dorința s-o încerce; considera că arma e proprietatea mea exclusivă, sfântă și intangibilă. Spre plăcuta mea surpriză, tânărul apaș îmi oferă un armăsar murg pe care mi-l adusese în dar anume. Animalul, datorită vioiciunii sale, fusese botezat

"Swallow", adică rândunică sau rândunel. Se bucurase de cea mai înaltă dresură indiană și se obișnuise cu mine foarte curând.

După vânătoare, Winnetou intenționa să viziteze tribul Navaio, ca să aplaneze conflictul ce izbucnise între acesta și oamenii tribului Niora. L-aș fi însoțit cu dragă inimă, dar nu se putu. Câteva zile înainte de proiectata noastră plecare, ne întâlnirăm cu un transport californian de aur. Călătorii se speriaseră cumplit văzându-se deodată înconjuțați de indieni, dar se calmară curând auzind de numele lui Winnetou și al lui Old Shatterhand. Ce răsunet aveau aceste două nume se vedea și din faptul că oamenii mă rugară, firește, contra unei remunerații corespunzătoare, să-i călăuzesc până la fortul Scott. Eu refuzai din capul locului, pentru că nu voiam să mă despart de Winnetou, dar dânsul, ca fost dascăl al meu, măgulit de atenția și încrederea de care mă bucuram, mă sfătuie să le fac serviciul cerut și apoi, de la fortul Scott, să mă îndrept spre mieznoapte, către preria Gravei, la vest de Missouri, unde urma să ne regăsim. Avea intenția să-l viziteze pe vechiul și vestitul său prieten Old Firehand, care se afla în acele ținuturi.

Despărțindu-ne, așadar, din propria lui dorință, plecai împreună cu străinii aceia, conducându-i, nu fără a înfrunta destule primejdii, până la destinație. Trebuie spus că numai mulțumită carabinei Henry și calului meu excelent reușii să ies teafăr din toate încercările.

Trecui apoi prin Kansas și Nebraska, străbătând ținutul siucșilor, de urmărirea cărora scăpai tot datorită lui Swallow, calul meu nemai-pomenit de iute. Winnetou îmi explicase că acest drum mă va duce către un teren petrolifer proaspăt descoperit și pus în exploatare de un anume Forster; îmi spusese că ar exista acolo și un magazin universal, unde puteam să-mi cumpăr de toate.

După calculele mele, trebuia să fi ajuns în preajma aceluia teren petrolifer. Știam că-i spune New Venango și că se află în una din acele văgăuni numite "*bluffs*", tăiate aproape vertical în prerie și străbătute, de obicei, de un pâraiaș care fie că dispare fără urmă sub stânci, fie

că se scurge treptat în pământul avid sau — dacă volumul de apă e mai mare — se lărgeste și devine râu în toată legea. Până aici, însă, câmpul plin de floarea-soarelui nu vedea nici un semn care să indice apropierea unei astfel de depresiuni. Calul simțea nevoie de odihnă și eu însumi, ostenit de lunga mea călătorie în necunoscut, râvneam din ce în ce mai mult să ating odată țelul ce mi-l fixasem pentru ziua respectivă. Acolo gândeam să poposesc o zi, să mă odihnesc și să-mi procur muniția necesară, pentru că-mi epuizasem pe drum aproape toate rezervele.

Când să-mi pierd cu totul nădejdea că voi ajunge la țintă, Swallow își înalță capul și scoase acel fâșăit specific, prin care adevăratul cal de prerie anunță prezența unei ființe. Îl oprii ușurel în loc și mă răsucii în șa scrutând împrejurimile. Nu era nevoie de prea multă cercetare. La orizont, doi călăreți care, probabil, mă văzuseră la rândul lor, se apropiau de mine în galop. Distanța dintre noi era încă prea mare ca să le pot desluși chipurile, dusei la ochi luneta și, spre surpriza mea, constatai că unul din călăreți — fapt neobișnuit în acele ținuturi — era un tânăr aproape nevârstnic.

"Ciudat lucru! comentai în sinea mea. Un copil călare prin prerie! Și îmbrăcat într-un autentic costum vânătoresc!" Cuprins de nerăbdare, îmi vârâi la loc pistolul și cuțitul pe care, din precauție, le scoseam de la brâu.

"Și bărbatul de alături să fie oare un yankeu din tagma celor care se dau în vânt după întâmplări excentrice? Sau e vorba de acel *flats ghost*, duh al câmpiei, care, după credința indienilor, călărește noaptea pe un cal de foc și ziua, sub tot felul de înfățișări înșelătoare, pribegeste în preajma pădurilor, momindu-i pe albi și ducându-i la pierzanie? Sau e un ostatic alb capturat în regiunile de răsărit?"

Îmi controlai, oarecum stânjenit, aspectul exterior, care nu semăna nici pe departe cu al unui gentleman; jambierele erau numai noroi, pantalonii plini de jeg — deoarece respectam onorabilul obicei

vânătoresc de a înlocui șervetul sau ștergarul cu postavul nădragilor; pătându-i din belșug cu grăsimi de bizon și de urs. Vesta, ca un sac de piele, care suportase cu stoicism atâtea intemperii și calamități atmosferice, îmi dădea înfățișarea unei sperietoare de ciori biciuită de

furtuni. Iar căciulită de biber nu numai că se lățise peste măsură, dar și năpărlise parcă după termen: părea să fi fost în foarte intime relații cu focurile de tabără.

Din fericire, nu mă aflam într-o lojă a Operei Mari, ci între Black-Hills — Colinele Negre — și Munții Stâncoși. Și nici timp n-aveam să mă necăjesc; abia apucasem să-mi examinez ținuta, că ciudații călăreți și ajunseră lângă mine. Drept salut, băiatul își înălță cravașa cu mânerul în sus și rosti cu glas pur, aproape copilăresc:

— *Good day, sir* Ați pierdut ceva de vă uitați atât de atent la propria persoană?

— *Your servant*, sluga dumneavoastră, domnișorule! Îmi încheiam platoșa ca nu cumva privirea dumneavoastră ageră să-mi sfredească pieptul.

— Vă să zică, e strict interzis să vă privesc?

— Nicidecum. Consider însă că și mie mi-e îngăduit să vă măsoar cu toată atenția.

— Mă rog, cu un cavaler care poartă platoșă și coif de biber trebuie să te porți frumos. Ridicați-vă, deci, privirea cruntă și studiați-mă!

— Mulțumesc. Ne putem cântări deci în toată voia, ceea ce pentru mine e, desigur, mai plăcut; ținuta dumneavoastră impecabilă s-ar potrivi de minune cu orice salon. Și, răsucindu-mi calul, adăugai:

— Așa, acum mă puteți vedea din toate părțile, călare și în mărime naturală! Vă plac?

— Stați nițel, uitați-vă și la mine! Răspunse băiatul râzând. Își cabra calul și se roti la rândul lui. Acum prezentarea e completă. Binevoiți a vă exprima primul: vă plac?

— Hm, nu e rău! În orice caz, păreți destul de acceptabil pentru aceste locuri. Dar eu?

— Așa și așa! Numai că nu se cade să mă apropii de dumneavoastră mai mult decât îmi impune o anume prudență.

— Într-adevăr, făcând abstracție de persoana ca atare, alura e destul de impozantă, adăugă însoțitorul lui pe un ton de zeflemea și privindu-l cu vădită admirație pe Swallow.

Neluând în seamă jignirea, mă adresai băiatului, care, pentru vârsta lui, dovedea o excepțională bună creștere:

— Rezerva dumneavoastră, *sir*, e îndreptățită. Cred însă ca mă scuza însăși sălbăticia acestor locuri.

— Sălbăticie! Vă să zică, sunteți străin?

— Atât de străin, încât caut de o zi întreagă o anume adresă și nu o găsesc.

— Atunci, dacă vreți să cunoașteți nemărginirea acestei sălbăticii, haideți cu noi!

Apucă în direcția pe care o urmasem eu și își îndemnă calul în toate felurile, de la trap ușor până la galopul cel mai vijelios. Swallow al meu îl imită fără greutate, deși nu se odihniase toată ziua. Da, bravul animal parcă înțelesese că e vorba de un mic concurs și o luă atât de repede înainte, încât băiatul, neputând să se mai țină de el, își struni calul exclamând:

— Extraordinar, *sir*! Nu aveți cumva de gând să vindeți armăsarul?

— Cu nici un preț, *sir*, răspunsei, mirat de propunere.

— Nu mă tot luați cu "*sir*"

— Cum doriți. Însă mustangul acesta, care m-a scos din atâtea primejdii, nu-l vând pentru nimic în lume.

— A fost dresat de indieni, observă el cercetându-l cu ochi de cunoscător. De unde îl aveți?

— De la Winnetou, căpetenia apașilor, cu care m-am văzut ultima oară la Rio Suanca.

Mă privi vădit surprins.

— De la Winnetou? Păi asta e indianul cel mai vestit și mai temut dintre Sonora și Columbia! Nu faceți deloc impresia că l-ați cunoscut, sir!

— Și de ce nu? întrebai, zâmbind.

— Păreți mai degrabă vreun geometru; veți fi măsurând terenul sau cam așa ceva. Oamenii aceștia sunt de obicei destul de pricepuți și curajoși, dar nu-i văd să se aventureze tocmai printre apași, niori sau navaicași. Ar fi prea de tot. Pistolul dumneavoastră curățel, lucios, cuțitul prea delicat, pușca aceea de paradă prinsă în curea, până și poziția călărețului pe cal nu prea se potrivesc cu imaginea unui *squatter* sau vânător de prerie.

— Ce-i drept, e drept: nu sunt decât un vânător de duminică. Dar armele mele nu sunt chiar de lepădat. Le am din Saint Louis, de pe Front-Street. Și dacă, după cum se pare, sunteți aici ca și acasă, atunci trebuie să știți că la Saint Louis găsești pe preț bun marfă cores-punzătoare.

— Mă rog, numai că marfa își dovedește calitatea abia după ce-a fost folosită cum trebuie. Ce părere aveți de pistolul acesta?

Își vârî mâna în coburul șei și scoase un coșcocea pistol vechi și ruginit, care semăna mai degrabă cu un retevei uzat decât cu o armă.

— Deh! E de pe vremea lui Pazvante, dar în mâna unui trăgător obișnuit cu astfel de arme s-ar putea dovedi destul de bună. Am văzut nu o dată indieni mânuind admirabil cele mai prăpădite puști.

— Atunci, spuneți-mi dacă atingeau și ei asemenea performanță? Își îndemnă calul, se roti apoi în trap întins împrejurul meu, înălță pistolul și, până să-mi dau seama de intenție, trase asupra mea. Căciulită îmi zvâcni ușor și, în același timp, floarea-soarelui cu care mi-o împodobisem zbură pe dinaintea ochilor mei. Pesemne că acest trăgător excelent voia să-mi vadă reacția și să se convingă câte parale făc în calitatea mea de vânător duminical. De aceea rostii foarte calm:

— Cred că oricine e capabil de asemenea performanță. În schimb, nu oricui îi face plăcere să-și expună astfel pălăria, sub care s-ar putea să se afle din întâmplare și un cap. De aceea vă sfătuiesc să nu mai

trageți înainte de a-l fi convins pe interlocutor că mânuiți într-adevăr fără greș stropitoarea asta de pulbere.

— *Wherefore?* Și de ce? auzii întrebând în spatele meu. Însoțitorul tânărului călărea o mârtoagă înaltă, greoaie, care nu reușise să țină pasul cu caii noștri și ne ajunsese din urmă abia când trosni pistolul.

— Capul unui vântură-lume, reluă el, plus căciulită nu fac, în orice caz, mai mult decât o porție de pulbere.

Era un bărbat înalt, uscățiv, deșirat, cu gâtul subțire, cu o fizionomie de yankeu viclean. Din considerație pentru tovarășul său, trecui și peste această grosolănie, deși mi se păru că atitudinea mea pasivă era atribuită de băiat unei alte cauze. Evident, tânărul nu-mi admira deloc lipsa de combativitate.

Toată această întâlnire mi se părea foarte stranie. Dacă-aș fi găsit-o relatată într-un roman, l-aș fi bănuț cu siguranță pe autor că dă imposibilul drept posibil. Oricum, un lucru era limpede: trebuia să fie vreo așezare omenească pe aproape și, cum în aceste locuri de mult nu se mai desfășuraseră bătălii între triburile sălbatice, chiar și un adolescent putea să se plimbe fără teamă prin prerie.

Nu-mi era tot atât de limpede cum să mă port cu acest tânăr interesant. Dibăcia și cunoștințele lui asupra Vestului mă făceau să bănuiesc că-și duce viața în condiții cu totul speciale. Nu era, deci, de mirare că-l cercetam din ochi cu cea mai vie atenție.

Călărea înaintea mea la o jumătate lungime de cal și soarele, coborând spre apus, îl scălda în razele-i de aur. Era "oacheș și frumos", cum vorbește psalmul despre micul David. Trăsăturile lui nobile, cu toată frăgezimea specifică vârstei, aveau accente hotărâte,

dovedind o dezvoltare precoce a spiritului și o voință dărză. Întreaga-i ținută, sigură, degajată, parcă te obliga să nu-l tratezi ca pe un copil, deși nu părea să aibă mai mult de șaisprezece ani.

Mă gândeam fără voie la unele povestiri pe care le citisem odinioară, la istorisirile despre vitejia și cutezanța proprii până și copiilor, aici, în *Far West*. Dar această dezinvoltură și hotărâre nu puteau fi

puse numai pe seama firii sale, ci și a bunăstării materiale de care, probabil, se bucura. Altminteri, nici nu m-ar fi întrebat adineauri dacă vreau să vând mustangul. Deodată, băiatul strânse de frâu și domoli trapul calului.

— Vreți să ajungeți la New Venango, *sir*? mă întrebă el.

— Da.

— Și veniți din savană, nu-i așa?

— Exact. Se și vede, de altfel, după înfățișare.

— Dar *westman* nu sunteți!

— Trebuie să aveți niște ochi foarte ageri, ca să mă pătrundeți numai dintr-o privire!

— German?

— Da. Pesemne că mă cam trădează engleza mea, adică accentul.

— Accentul nu e chiar atât de prost, însă destul de caracteristic ca să vă ghicesc obârșia. Dacă n-aveți nimic împotriva, putem vorbi în limba maternă.

— Cum, suntem compatrioți?!

— Tata e german; eu, însă, m-am născut la Quicourt. Mama era indiană, din tribul assineboinilor.

Abia acum îmi explicam profilul său caracteristic și nuanța închisă a pielii. Așadar, mama îi murise și tatăl trăia. Mă aflam în fața unui caz neobișnuit și curiozitatea mea se transformă dintr-o dată într-un interes profund.

— Uitați-vă în zare, mă îndemnă băiatul. Vedeți fumul de colo, care se ridică din pământ?

— Ah, am ajuns, va să zică, la acel "*bluff*" pe care-l caut! Acolo, cică, se află New Venango, așezat ca într-o copaie. îl cunoașteți pe Emery Forster, prințul petrolului?

— Oarecum. E tatăl cumnatei mele, adică a soției fratelui care locuiește în Omaha. Tocmai le-am făcut o vizită, și la înapoiere am tras aici, la o gazdă. Aveți vreo treabă cu Forster, *sir*?

— Nu. Mi-ar trebui doar să găsesc un magazin ca să-mi procur câte ceva de acolo. De Forster n-am întrebat decât din curiozitate, cum fac, desigur, toți drumeții care trec pe-aici. Nu se poate să nu te interesezi de unul din cei mai mari prinți ai petrolului!

— L-ați și văzut?

— O, habar n-am cum arată!

— Ba dimpotrivă! îl vedeți și acum. Călărește alături. Ce-i drept, nu am făcut prezentările, dar e de scuzat: în prerie nu se prea respectă normele bune-cuviințe.

— Nu sunt de aceeași părere, protestai, fără a-l onora pe yankeu măcar cu o privire. Socot chiar că preria are un mod al ei de a selecta oamenii, nu după criteriul bogăției, ci al valorii autentice. Dați arogantului dumneavoastră prinț al petrolului arma pe care o mânuiți cu atâta precizie și expediați-l de unul singur în Vest: cu toate milioanele lui, se va prăpădi. Și, dimpotrivă, întrebați pe orice *westman* serios care, ca un stăpân absolut, cutreieră cu pușca lui imensitatea preriei, câți bani posedă și vă va râde în nas. Acolo unde omul se măsoară după primejdii pe care știe să le înfrunte, căciulița mea, de pildă, face mai mult decât actul de proprietate asupra nu știu câtor izvoare de țiței. În prerie nu profesorii de dans, ci cuțitele de vânatoare stabilesc regulile de conduită.

Tânărul își îndreptă privirea mai întâi asupra lui Forster, apoi asupra mea. Observai că vorbele mele îi merseseră la inimă. Totuși, nu se putu abține de la o rectificare:

— N-am să vă contrazic întru totul, *sir*. Cred însă că există pe ici, pe colo și *trapperi* sau *squatter* care nu mi-ar râde în nas dacă i-aș întreba cât aur posedă. Ați auzit vreodată de Old Firehand?

— Cum să nu! E unul din cei mai vestiți vânători ai pădurilor; îl cunosc, dar numai din auzite.

— Ei bine, el și Winnetou, va să zică un alb și un roșu, fac parte dintre oamenii la care mă refer. Ei știu toate hățiturile, munții, râpele, pădurile și vă pot conduce la zăcămintele de aur sau argint nebănuite

de alții. Mă îndoiesc că vreunul din ei ar face schimb cu un petrolist!

— *Pshaw*, Harry, interveni Forster, sper că nu vrei să mă jignești!

Tânărul evită să răspundă. Eu însă rostii glacial:

— Oricum, nu petrolistul a descoperit aceste comori și cred că nici n-ar cuteza să le exploateze cu prețul scumpei sale vieți. De altfel, tinere mașter, veți conveni că observația dumneavoastră confirmă, de fapt, cele spuse de mine. Un adevărat *westman*, chiar dac-ar descoperi cea mai bogată vână de aur, nu și-ar da pentru ea libertatea la care ține mai presus de orice. Dar iată că am ajuns la "*bluff*", ținta călătoriei noastre!

Ne oprirăm la marginea unei râpe și zării pe fundul ei o așezare mai mărunță decât bănuisem. Terenul, jos, era relativ mic, străjuit jur-împrejur de stânci prăpăstioase și străbătut de un râu destul de lat, ce-și tăia drum prin bolovăniș. Peste tot — instalații de foraj. O sondă lucra din plin chiar pe malul apei. La centru, în vecinătatea unor hale, se afla o clădire cu locuințe. Deși improvizată, clădirea părea destul de confortabilă. Orișunde îți roteai privirea, vedeai doa-ge, funduri de butoaie și tot soiul de rezervoare, unele încă goale,

altele pline cu mult râvnitul carburant.

— Da, *sir*, acesta este "*bluff*"-u, spuse Harry. Dincolo vedeți magazinul, alături restaurantul, apoi un hotel și altele. Iar aici e drumul cam povârnit, pe care va trebui să coborâm, desigur, cu precauție, ca să nu ne rupem gâtul. Veniți și dumneavoastră?

Descălecarăm sprinten amândoi.

— Luați calul de dârlogi, mă Sfătui băiatul.

— Swallow al meu mă urmează singur. Luați-o dumneavoastră înainte!

Într-adevăr, mustangul venea după mine fără nici un îndemn și, în timp ce Forster cu gloaba lui ne urma anevoie și cu teamă, eu admiram viteza și siguranța băiatului la coborâș. Era exclus ca asemenea deprinderi să și le fi însușit în Est. Și faptul acesta îmi sporea și mai mult interesul pentru persoana lui. Jos, încălecarăm iarăși. Eram

pe punctul de a mă despărți de ei, crezând că se vor îndrepta spre clădirea cu locuințe, în timp ce eu trebuia să caut magazinul. Dar Forster mi se adresă arrogant:

— Fără grabă, stimabile! Mergem și noi până la magazin. Mai am o bagatelă de aranjat cu dumneavoastră.

Datorită interesului pe care mi-l stârnise băiatul, mă ispitea într-adevăr gândul să mai rămân puțin în societatea lui. Dar pe Forster nici măcar nu-l întrebai ce anume "bagatelă" va fi având de aranjat cu mine. De altfel, aveam să mă lămuresc foarte curând în această privință. Ajunși la "Store and Boardinghouse", magazin și hotel — precum scria cu cretă pe ușa acelei construcții simple ca o cabană —, sărirăm de pe cai, și Forster, nici una, nici două, îl prinse pe Swallow de dârlogi.

— Cumpăr calul. Cât costă?

— Nu-l vând.

— Două sute de dolari!

Am pufnit în râs, refuzând categoric.

— Două sute cincizeci!

— Nu vă mai osteniți degeaba, *sir*!

— Trei sute!

— Nu-l vând!

— Trei sute și, în plus, alegeți la magazin, în contul meu, tot ce vă trebuie.

— Credeți cu adevărat că un om al preriei își înstrăinează calul, fără care s-ar putea duce de răpă?

— Vă mai dau și calul meu pe deasupra.

— Păstrați-vă, domnule, gloaba! Nu merită nici un fir de păr din căciula mea!

— Dar îmi place! Trebuie să-mi dați calul! Își pierdu răbdarea Forster.

— Cred și eu că vă place, însă degeaba stăruiti. Sunteți prea sărac ca să-l puteți cumpăra.

— Prea sărac?! repetă Forster, privindu-mă de sus, ca și când ar fi vrut să mă intimideze. N-ați aflat că mă cheamă Emery Forster? Cei care mă cunosc știu bine că pot să cumpăr și o mie de mustangi ca ăsta!

— Banii dumneavoastră mă lasă rece. Dacă vă trebuie un cal, n-aveți decât să apelați la geambași. Dar armăsarul meu lăsați-l, vă rog, în pace! Dați-i drumul!

— Ia te uită, neobrăzatul, neisprăvitul! Asemenea individ, căruia îi ies degetele prin spărtura gheții, ar trebui să se bucure nespun că i se oferă bani pentru o pereche de cizme și că-i agonisește barem o dată în chip cinstit!

— Emery Forster, ține-ți limba-n frâu! Altfel te vei convinge îndată că omul care, după cum te-ai exprimat adineauri, nu face mai mult decât "o porție de pulbere", știe să ți-o plătească pe merit.

— Oho, băiete, aici nu ne aflăm în prerie, unde orice haimana își poate face mendrele! În New Venango eu sunt stăpân, eu poruncesc! Iar pentru cel ce nu înțelege cu binele, găsim noi leacul! Te mai întreb o singură dată: îmi dai calul, ori ba?

Orice alt *westman* i-ar fi răspuns de mult cu pistolul. Dar pe mine, în loc să mă înfurie, purtarea lui Forster mă amuza. Pe de altă parte, simpatia pentru tânărul său însoțitor mă îndemna la răbdare. Așadar, refuzai încă o dată, liniștit:

— Nu-l dau! Luați, vă rog, mâna de pe dârlogi! Dădui să-mi iau calul în primire, dar Forster mă împinse zdravăn și sări în șa.

— Așa, viteazule, ca să vezi că Emery Forster știe să cumpere chiar când i se refuză vânzarea! Urcă-te pe calul meu, îți aparține. La magazin târguiește în contul meu. Iar dolarii îi capeți când dorești! Vino, Harry! Am terminat discuția!

Băiatul nu-l urmă imediat. Mai stătu câteva clipe locului, privindu-mă țintă în ochi. Cum nu schițam nici un gest ca să-l pun la respect pe Forster și să-mi reiau calul, o expresie de scârbă se așternu pe chipul lui tânăr.

— Știți ce înseamnă coiot, *sir*? mă întrebă el.

— Da, confirmai cu tot calmul.

— Ei?

— Vă referiți la lupul preriei? E un animal extrem de laș. Fuge la orice lătrat de câine și nu merită decât dispreț.

— Ați răspuns bine. De altfel, nici nu era greu, fiindcă sunteți din același neam... un coiot!

Total decepționat, îmi întoarse spatele și plecă după individul care stăpânea și porunca în New Venango.

Eu nu scosei nici o vorbă. Știam ce fac. îl lăsam pe Forster să se legene câtva timp în iluzii. În felul acesta îmi asiguram prilejul de a-l mai revedea pe Harry, ale cărui ultime cuvinte nici măcar nu mă înigniseră.

Câțiva cetățeni ieșiseră între timp din magazin și asistaseră la penibila noastră tocmeală. Unul din aceștia legă mârtoaga lui Forster de un stâlp și se apropie de mine. După părul său roșcat, îi dădeai seama de la o poștă că individul, cam cherchelit de altfel, era irlandez.

— Nu pierdeți ocazia, mașter, mă sfătui el. E o afacere bună. Aveți intenția să stați mai mult timp la New Venango?

— N-am nici un chef! Sunteți, cumva, proprietarul acestui renumit complex comercial?

— Da, eu în persoană. Iar complexul, vorba dumneavoastră, e într-adevăr renumit. Aveți întru totul dreptate. Unde mai pui că și eu personal sunt cât se poate de faimos: nu-mi găsiți pereche la suptul rachiuului. Se pare că norocul v-a adus încoace.

— Cum așa?

— Uite ce-i: ați putea rămâne la mine nu o zi-două, ci definitiv. Am nevoie de un teșghetar căruia să nu-i sară țandăra când se pomenește cu un picior în spate. În meseria noastră de negustor, orgoliul nu e rentabil, ba dimpotrivă. O, am văzut adineauri că știți să înghițiți chiar și un brânci tărișor. Batem palma? E spre binele dumneavoastră!

De fapt, ar fi trebuit să-l plesnesc. Dar propunerea lui era mai curând caraghioasă decât supărătoare. De aceea intrai în magazin, fără să-i dau nici un răspuns. Alesai o seamă de lucruri și-l întrebai de preț. Negustorul mă privi mirat.

— N-ați înțeles că plătește Forster? Dumnealui e om de cuvânt. Puteți lua tot ce vă trebuie. Nu-mi datorați nici un penny.

— Mulțumesc! Eu nu apelez la punga unui hoț de cai. Îmi achit singur marfa.

Negustorul parc-ar fi vrut să mai stăruie. Dar când văzu monedele de aur din mână mea, făcu subit o mutră extrem de amabilă, și târgul începu cu acel amestec de viclenie și dârzenie cu care, în orice parte a lumii, negustorii știu să-i buzunărească pe naivi.

Până la urmă, căzurăm la învoială. Intrai în posesia unui costum vânătoresc nou-nouț, și, în schimbul unei sume buniș, îmi asigurai provizii de alimente și muniții pentru un răstimp destul de lung.

Între timp, seara coborî de-a binelea și peste tot se așternu un întuneric dens, opac. Odăile scunde ale hanului nu mă prea îmbiau, îmi săltai deci pe umăr sacul cu târguieli bucșit până la refuz și ieșii afară, la aer. Gândeam să-l caut pe Forster și să-i spun o vorbuliță despre "drepturile" sale de atotstăpân.

Drumul ducea de-a lungul râului și ceea ce nu observasem mai înainte mi se preciza abia acum, când atenția nu-mi mai era sustrasă de prezența însoțitorilor: mirosul de gaz răspândit peste tot se înțețea și mai mult cu cât te apropiai de apă. Însemna, deci, că pe râu se scurgea o mare cantitate de carburanți.

Clădirile spre care mă îndreptam se înălțau sumbre, mohorâte.

Dar după ce înaintai pe drumul ușor cotit, un val de lumină mă întâmpină dinspre veranda casei lui Forster. Îmi dădui seama că patronul avea musafiri. Mă apropiai de gardul ce împrejmuia curtea și deslușii un furnăit pe care-l recunoscu de îndată.

Știam că Swallow al meu nu se lasă dus în grajd de nici o mână străină. De aceea fusese lăsat afară și priponit chiar sub verandă, unde putea fi mai ușor supravegheat. Mă strecurai tiptil în curte, până la

zidul scund pe care se sprijinea terasa. Ajunsei astfel la mustangul meu și iată că de acolo îl zării pe Harry întins într-un hamac. Era tocmai pe punctul de a se angaja într-o discuție cu Forster care ședea alături. Fără să-mi iau ochii de la ei, legai sacul cu târguieli de șaua lui Swallow. Dragul de el, nici nu se lăsase măcar deșeuat. Când îl încălecase Forster, n-ar fi trebuit decât să fluier o dată și mustangul ar fi dat cu el de pământ și s-ar fi întors la mine.

— Treabă inutilă și urâtă, *dear uncie*, dragă unchiule, îl auzii pe băiat vorbind. Nici n-ai judecat bine ce faci, te-ai pripit.

— Doar n-oi fi vrând să mă-nveți tu cum să procedez! Afacerile sunt afaceri. Prețurile au scăzut din cauza debitului prea mare. Dacă lăsăm deci să se scurgă țițeiul timp de o lună, prețul va crește, beneficiul va spori. Asculta-mă pe mine! Lovitura trebuie dată până la capăt.

Așa s-a hotărât, și așa va fi! Prin spărtura aceea se duce totul pe Venango-River. Până urcă iarăși prețurile, punem în funcțiune și noua sondă.

De butoaie nu ducem lipsă: peste câteva zile, expediez un transport în Est și pun mână pe o sumă considerabilă, câteva sute de mii.

— E o afacere necinstită. Și, pe urmă, se pare că ați uitat cu totul de existența zăcămintelor din vechiul continent și din alte părți ale lumii. Politica voastră îi va îndemna pe adversari la eforturi maxime, așa că voi înșivă veți pune în mână concurenței, deocamdată neinformate, armele de rigoare. De altfel, și aici, în Statele Unite, stocurile sunt atât de mari, încât acoperă necesarul pentru multă vreme.

— Habar n-ai ce uriașe sunt cererile; de aceea nu ești în măsură să apreciezi. Și nici vârsta nu te ajută.

— Asta rămâne de văzut.

— Ce să se mai vadă?! E limpede ca bună ziua. Nu mi-ai spus chiar tu, adineauri, că te-ai înșelat în legătură cu pădurarul acela, sau ce dracu' o mai fi? Mie nici prin vis nu mi-ar fi trecut că te-ai putea complăce într-o asemenea tovărășie!

Îl văzui pe Harry că se simte jenat.

— Știi doar că am crezut tocmai într-o asemenea tovărășie, răspunse el cu fermitate. Știi că mi-am trăit până acum viața în așa-zisa "lume de jos". Ar fi să nu-mi iubesc tatăl nici atâtea, dacă aș disprețui această lume numai pentru aspectul ei exterior. Găsești acolo oameni cu care mulți dintre nobilii voștri gentlemen și baroni putrezi de bogați nu se pot măsura în privința valorii. Iar în legătură cu cazul de astăzi, nu înseamnă că m-am înșelat. Ți-am spus doar că la început omul mi se păruse altfel. Pentru mine nu e totuna să presupun sau să mă conving.

Forster își pregătea replica, dar nu apucă să deschidă gura că buibui ca un trăsnet infernal, de parcă pământul de sub noi ar fi crăpat

în două. Văzduhul se cutremură până hăt-departe și când îmi întorsei speriat privirile, constatai că mai în sus, pe mal, acolo unde funcționase până adineauri sonda, se ridica o trambă incandescentă de vreo cincizeci de picioare înălțime, zbuciumându-se în aer, prăbușindu-se apoi în adânc și inundând cu o viteză uimitoare terenul înclinat în pantă, în același timp, năvăli asupra-mi un miros tare, înțepător de gaz. Aerul părea încins de un foc străveziu, fluid.

Cunoșteam fenomenul acesta teribil, căci mai asistasem la o asemenea catastrofă în valea Kanawha. Dintr-un salt, țâșnii în fața oamenilor adunați pe verandă și împietriți de groază.

— Stingeți luminile! strigai. Repede, stingeți luminile! A erupt sonda, năvălește gazul! Stingeți, că de nu, în două minute totul ia foc, m-auziți?!

Și, nici una, nici două, mă apukai să sting lămpile. Dar și în odaia de sus era lumină, ca și dincolo, în prăvălie. Gazul se răspândea cu o iuțeală fantastică. Trebuia pus totul în joc pentru salvarea oamenilor.

— Fugiți de-aici! Fugiți, pentru numele lui Dumnezeu! Urcați sus, cât mai sus, cocoțați-vă pe stânci! strigam întruna.

Fără să mă mai sinchisesc de ceilalți, îl înșfăcai pe Harry și, cât ai clipi, îl urcai în șa, săltându-mă la spatele lui. Băiatul, interpretându-mi greșit gestul și nebănuind cât de gravă e primejdia, se zbătea din răputeri să scape din strânsoare. Dar cum în asemenea momente

forța fizică se manifestă la extrem, îl strânsei cu atâta tărie, încât rezistența lui slăbi curând, în timp ce Swallow, al cărui instinct făcea de prisos zăbala și pintenii, ne duse ca vântul în jos, de-a lungul râului. Poteca pe care coborâsem din savană spre New Venango nu mai putea fi folosită. o năpădise focul. Abia la capătul văii puteam încerca o salvare. Ziua, când cercetasem locul, nu observasem nici un drum care să ducă pe acolo; dimpotrivă, pereții de piatră erau atât de apropiați, încât apa își croia anevoie cale printre ei, zbuciumându-se și spumegând.

— Spuneți repede, mă adresai lui Harry, există vreun drum care să ne scoată din valea asta?

— Nu, nu! gemu băiatul, încercând din nou să scape din strânsoarea mea. Lăsați-mă! Dați-mi pace!

Firește că nu puteam lua în seamă dorința lui. Măsurai cu atenție peticul de cer care mijea printre cei doi pereți abrupti de piatră. Deodată, simții o apăsare sub piept, însoțită de glasul hotărât al lui Harry:

— Dați-mi drumul, că de nu, vă tai cu propriul dumneavoastră cuțit!

Zării cuțitul scânteind în mâna lui; mi-l smulse de la brâu. Nu mai era timp pentru explicații. Îi încheștai cu dreapta încheieturile ambelor mâini, iar cu brațul stâng îl strânsei și mai tare.

Pericolul creștea cu fiecare clipă; valul arzător inundase depozitele și butoaiile detunau ca niște salve de artilerie. Conținutul lor se revărsa ca un evantai de foc în oceanul arzând care potopea totul în calea lui. Aerul se înfierbântase. Aveam senzația că mă sufoc fierbând într-un cazan cu apă. Dogoarea crescuse atât de mult și de repede, încât mi se părea că-mi frige măruntaiele. Mai-mai să-mi pierd cunoștința, dar îmi încordai toate fibrele corpului. Nu-mi era numai de mine: răspundeam și de viața lui Harry.

— *Come on*, Swallow, înainte, înainte, *well...* Căldura ucigătoare îmi uscăse gâtleejul; glasul nu mă mai asculta. Dar nici nu era nevoie de glas. Fără să aștepte îndemn, neînfricatul meu Swallow alerga cu

o iuțeală fantastică. Iar eu nu mai vedeam cu ochii decât că dincoace de râu nu era scăpare. Flăcările luminau suficient pereții de piatră ca să mă pot convinge că escaladarea e imposibilă. Trebuia să sărim în apă! Trebuia să tot mergem prin apă până am fi putut ieși undeva, pe partea cealaltă.

Strânsei ușor genunchii și Swallow, dintr-un salt, despică valurile care ne înghițiră apoi pentru o clipă. Simțeam că se nasc în mine puteri noi; sângele îmi pulsa proaspăt în vine. Saltul fusese atât de puternic, încât mustangul, bunul meu Swallow, dispăru sub mine în adâncuri. Acum, însă, îmi era totuna. Trebuia să ajung dincolo, trebuia să ne tăiem cale! Swallow întrecuse în viteză focul ce ne gonia din urmă. Acum, pălălaia se înălța până la cer și învăluia râul, alimentată de țiteiul scurs în șuvoaie. Într-un minut, în câteva secunde,

poate și mai repede, putea să ne ajungă și pe noi. Băiatul se lipise de mine, inert. Leșinase. Înotam ca niciodată în viața mea; de fapt, nu înotam, ci mă aruncam înainte, nebunește, prin fulgerele ce zvâcneau luminând fundul apei. Mă stăpânea o groază cumplită, neîndurătoare, ca un coșmar. Deodată, auzii înaintea mea furnăitul lui Swallow. "Bravo, credinciosule, viteazule... tu ești?" Malul era aproape... Repede, în șa!... Dar cum să mă salt? Parcă mi s-a uscat și măduva din oase... Doamne, ajută-mă, nu mă lăsa!... încă o încercare... sus... am izbutit!... "Swallow, înainte, înainte!... încotro vrei, numai să ieșim din iadul acesta!"

Înaintam, și asta era tot; nici nu mă întrebam unde vom ajunge. Ochii orbiți de lumină mă ardeau ca metalul topit; limba îmi atârna între buzele crăpate; trupul parcă-mi era burete ars, cenușă, gata să se destrame. Calul de sub mine icnea, gemea aproape omeneste; alerga întruna, se sălta pe înălțimi, se cățara, zbura cu iuteală de tigru și cu mlădieri de șarpe. Îi cuprinsesem gâtul cu brațul drept; cu stângul îl strângeam la piept pe Harry. O săritură, un salt lung, neverosimil și, în sfârșit, în sfârșit trecurăm de peretele de piatră! Încă o sută-două de pași și iată-ne în prerie! Swallow se opri. Eu căzui din șa ca o cârpă.

Totuși, încordarea, emoția dusă la culme alungară leșinul ce mă amenința. Mă ridicai cu greu, mă lipii de grumazul viteazului, devotatului animal care tremura din toate măduarele și, stăpânit de un plâns convulsiv, îl sărutai cu atâta patimă, cum rareori vreun îndrăgostit își va fi sărutat aleasa inimii sale.

"Swallow, prieten minunat, îți mulțumesc. Mi-ai salvat viața, ne-ai salvat pe amândoi! Ceașul acesta n-am să-l uit niciodată!"

Cerul se colorase în sângerie și aburii de țigări pluteau ca niște valuri negre-purpurii peste așezarea devastată. Dar nu era timp de contemplări; în fața mea zăcea Harry, palid, rece, cu mâna înțepenită pe cuțit. Mă temeam că murise înecat în valuri, în timp ce eu încercam să-l salvez de năvala flăcărilor.

Hainele îi erau numai apă, lipite de trupul nevolnic. Pe fața lui palidă jucau reflexele sinistre ale focului care lingeau până pe creștet înălțimile de piatră. Îl luai în brațe, îi dădui părul de pe frunte, îi frecai tâmpile, îmi lipii gura de buzele lui ca să-i trezesc răsuflarea, într-un cuvânt, făcui tot ce-mi stătea în puteri ca să-l readuc la viață. Și iată, în fine! Îl străbătu un fior, mai întâi abia perceptibil, apoi din ce în ce mai tare; îi simții bătaia inimii și suflul respirației. Se trezi, deschise ochii mari și mă privi cu o expresie pe care n-aș putea-o descrie. Apoi se însufleți brusc și, sărind drept în picioare, strigă cu groază:

— Unde... cine ești... ce s-a întâmplat?

— V-am smuls de jos, din prăpădul acela! Sunteți salvat! La auzul glasului meu și observând abia acum incendiul, băiatul își reveni pe deplin:

— Prăpăd?... Vai de mine, arde!... Și Forster cu ai lui... Ca și când, pronunțând numele lui Forster, ar fi înțeles dintr-o dată întreaga primejdie în care-și lăsase rudele, băiatul mă apostrofă cu pumnii ridicați:

— Sunteți un laș, domnule, un laș fără seamăn, un coiot, cum am mai spus! Puteați să-i salvați pe toți! pe toți! Dar ați fugit cum fuge coiotul din fața unei potăi. Vă... vă urăsc! Trebuie să mă întorc numaidecât! Dădu să plece, dar îl ținu strâns de mână.

— Stați! Nu mai e nimic de făcut! Vă duceți la pieire!

— Lăsați-mă! Cu fricoși ca dumneavoastră nu vreau să am de-a face!

Își smulse mâna din strânsoare și o luă la goană. Simții atunci în palmă un obiect fin, rotund. Era inelul lui, care, datorită smuciturii, i se desprinsese din deget.

Alergai să-l ajung, dar băiatul dispăru fulgerător printre stâncile povărnite. N-aveam motive să mă supăr pe el. Era încă prea tânăr și catastrofa îi răpise calmul necesar pentru a judeca normal. Vârâi deci inelul în buzunar și, trebuind să mă odihnesc după atâta trudă și zbuclum, hotărâi să-mi petrec noaptea pe loc — firește că până la ivirea zorilor nici vorbă nu putea fi să mai cobor iarăși în valea pustie.

Tremuram din toate fibrele trupului, iar valea, în care incendiul continua cu furie turbată, îmi părea un cazan al iadului din care izbutisem să scap. Hainele de pe mine se făcuseră ferfeniță; mi le schimbai cu cele noi, care, deși îmbibate de apă, altminteri rămăseseră nevătămate.

Swallow se lungi în preajma mea. Iarbă era destulă, dar bravul meu mustang nu se atinse de nici un fir, fiind, probabil, și mai istovit ca mine. Iar eu stam și mă tot gândeam ce vor fi ajuns oamenii din vale. Întrebarea aceasta mă obseda, mă chinuia, deși aveam atâta nevoie de odihnă.

Stătui astfel treaz întreaga noapte, deplasându-mă mereu până pe marginea "*bluff*"-ului pentru a cerceta situația. Incendiul scăzuse oarecum, totuși oferea o priveliște sinistă, de neuitat. Păcura fășnea vertical, într-o coloană de vreo treizeci de coți, care ardea năprasnic, se pulveriza în jerbe și în puzderie de scântei, cădea la pământ pentru a se scurge apoi ca un brâu de foc înspre albia apei, acoperind-o pe toată lățimea ei.

Astfel, dezastrul continuă până dimineața și avea să mai dureze încă multă vreme. Lumina zilei estompă oarecum lumina orbitoare a flăcărilor. Când îmi arunca din nou privirea în jos, constatai că, în afară de o căsuță izolată, unde focul nu ajunsese, totul, absolut totul fusese mistuit. Locuința, instalațiile industriale, ca și restul clădirilor și depozitele căzuseră pradă focului. Întregul "*bluff*", până sus, pe cea mai înaltă stâncă, era negru de funingine și semăna cu o tigaie uriașă pe care un bucătar neglijent a uitat-o pe plita încinsă.

În fața singurei căsuțe scăpate de la piere stăteau câțiva oameni, printre care și Harry. Mănat de un curaj excepțional, băiatul reușise să ajungă acolo în timpul nopții. Acum, ziua, drumul nu mai prezenta dificultăți. Apucați, așadar, poteca pe care coborâsem ieri, la sosire. La un moment dat, îl zării pe Harry arătând în direcția mea. Un bărbat intră repede în casă și reveni cu o pușcă în mână. Îmi ieși în întâmpinare pe malul opus al râului și se opri, așteptând să ajung în dreptul lui.

— Alo, dumneata de colo, îmi strigă el, ce te foiești întruna pe-aici? Cară-te, dacă nu vrei să te trăsesc imediat!

— Am rămas aici ca să vă dau, pe cât posibil, o mână de ajutor.

— Las' că știm noi! Râse el în bătaie de joc. Cunoaștem asemenea ajutoare!

— Vreau, totuși, să vorbesc cu tânărul Harry!

— Cam greu!

— Trebuie să-i dau ceva.

— Nu mă duce dumneata pe mine! Adică ce-oi fi având să-i ofer, haimana păcătoasă? După ce că ești laș, te mai și răzbuni și dai foc păcurii!

În prima clipă, nici nu fusei în stare să scot o vorbă. Eu și incendiator! Eram stupefiat. Se vede însă că omul îmi interpreta tăcerea în alt chip. Credea că e o dovadă a vinovăției mele.

— Ia uitați-vă la el cum s-a speriat! Păi da, ne pricepem noi la de-alde ăștia! Dacă n-o ștergi imediat, te lichidez!

— Ce-ți veni, omule? Cum adică, îmi pui în cărcă asemenea crimă?! Gazul emanat de la sondă a luat foc din cauza lămpilor voastre. Numai neglijența voastră a provocat întreaga nenorocire.

— Lasă, nu ne învăța tu! Cărbănește-te, că trag numaidecât!

— Oare dacă eram eu făptașul, l-aș mai fi salvat pe băiat cu riscul propriei mele vieți?

— Gogoși! Dacă n-o luai la goană, puteai să-i salvezi pe toți! Dar așa, scrumul s-a ales de bieții oameni! Ei bine, ia-ți răsplata!

Trase. Împietrit de mirare, nu făcui nici un gest pentru a mă feri de bătaia puștii. Spre norocul meu, glonțul dădu greș. Mă frigeau degetele să-i răspund cu aceeași monedă, însă mergând la sigur. Bineînțeles că n-am făcut-o. I-am întors pur și simplu spatele și am plecat fără să-i arunc o singură privire. Ajuns sus, încălecai și-mi continuai drumul. Când, în loc de mulțumită pentru salvarea unei vieți, te pomenești învinuit de crimă, nu-ți rămâne altceva de făcut decât să pleci și să-ți vezi de treburile tale.

Peste câteva zile, mă aflu în preria Gravai, unde îl așteptai o săptămână întreagă pe Winnetou. În ce privește hrana, mă descurcam binișor; se găsea acolo vânat din belșug. De altfel, regiunea nu

mi se părea deloc părăsită și plicticoasă. Mișunau peste tot cetele siu-
cșilor, obligându-mă la vigilență ca să nu fiu descoperit. După ce, în
sfârșit, sosi Winnetou și îl informai de prezența indienilor, căzurăm
de acord să părăsim cât mai repede ținutul.

Mă bucuram nespus la gândul că-l voi vedea pe Old Firehand și
mă pregăteam să învăț multe, foarte multe de la faimosul *westman*.
Drumul până la el nu era lipsit de primejdii. Chiar a doua zi ne
dădurăm seama de această realitate, descoperind urmele unui cerce-taș indian.

Studiai cu atenție locul. Calul indianului fusese prionit și rete-
zase în jurul lui iarba veștedă a preriei; călărețul șezuse jos și își deșertase, probabil, tolba cu săgeți; o tijă ruptă în două
rămăsese acolo,

uitată — neglijență aproape de necrezut când e vorba de un indian.

Ridicai bucățile de jos și constatai imediat că nu era o săgeată de
vânătoare, ci una de campanie.

— Va să zică, indianul a trecut pe-aici în misiune de luptă, comen-
tai eu. Se vede însă că e tânăr și lipsit de experiență; altminteri, ar fi
strâns numaidecât cele două fragmente de tijă. Și apoi, nici urmele
tălpilor nu sunt ale unui bărbat în puterea vârstei.

Dintr-o privire, ajunserăm la concluzia că omul plecase doar cu
puțin înainte; conturul urmelor era încă precis, iar firele de iarbă
călcate încă nu se ridicaseră la loc.

O luarăm deci pe drumul bătut de iscoada indiană, până ce um-
brele noastre se tot lungiră și seara coborî de-a binelea. Trebuia să
descălecăm ca să nu pierdem urma din ochi. Dar, până atunci, dădui
să mai scrutez împrejurimile.

Ne aflam pe una din numeroasele coline ce se înalță în acea parte
a preriei ca valurile unei mări împietrite. De sus, dominam cu privi-
rea întregul peisaj.

Nici nu-mi potrivisem bine luneta la ochi, că și zării la nord o linie
lungă, dreaptă, prelungindu-se în zare, dinspre răsărit până departe
spre apus. Bucuros de descoperire, îi trecui luneta lui Winnetou. După
ce privi câteva clipe, acesta scoase acel "Iuf!", exclamație de surpriză
sau mirare a indienilor.

— Știe fratele meu ce drum e acela? îl întrebai. Pe acolo nu cred
să fi călcat nici bizoni, nici oameni roșii.

— Știu. Bizonul nu aleargă pe atâta întindere, iar omul roșu nu
are cum să-și taie asemenea drum prin prerie. Drumul acesta e al
calului de foc, pe care îl vom zări chiar astăzi.

Ridică din nou luneta, privind cu deosebit interes linia ferată pe
care lentila o apropia vederii. Apoi, pe neașteptate, sărind din șa, își
trase repede calul jos, într-o adâncitură.

Desigur că n-o făcuse fără vreun motiv serios; de aceea îi urma
neîntârziat exemplul.

— Lângă drumul calului de foc se află niște oameni roșii, mă lă-muri Winnetou. Sunt ascunși, dar am zărit un cal de-al lor.

Procedarăm just pitindu-ne cu atâta grabă. Dacă rămâneam sus,
pe creasta colinei, puteam fi lesne observați. Ce-i drept, distanța era
mare chiar și pentru ochii cei mai pătrunzători, dar în cursul expe-
dițiilor mele văzusem nu o dată indieni folosindu-se de lunete.

Civilizația înaintează cu pași uriași, oferind chiar și neamurilor
năpăstuite de purtătorii ei mijloace de apărare împotriva agresiunii.

— Ce crede fratele meu, ce gânduri vor fi având acești oameni? îl
întrebai pe Winnetou.

— Vor să distrugă drumul calului de foc, răspunse acesta.

— Așa mi se pare și mie. Mă strecur până la ei să iscodesc. Luându-i
luneta din mână, îl rugai să mă aștepte și pornii în direcția indienilor.
Deși eram convins că aceștia nu bănuiesc deloc prezența noastră,
înaintai cu mare precauție, apropiindu-mă atât de mult, încât, culcat
pe burtă, îi puteam observa și număra.

Erau treizeci de inși, toți vopsiți în culorile războiului, înarmați cu
săgeți și cu arme de foc. Numărul cailor priponiți era însă cu mult
mai mare și acest amănunt îmi întări convingerea că e vorba de o
bandă pornită pe jaf.

Deodată, auzii îndărătul meu o respirație ușoară. Scosei repede
cuțitul. Din fericire, era Winnetou. Nu mai avusese răbdare să-mi
aștepte întoarcerea.

— Iuf! Fratele meu prea se vără până sub nasul dușmanilor. Țștia sunt poncași, cei mai curajoși din neamul siucșilor, iar acolo iată-l pe Parranoh, căpetenia albă. îl privii mirat:

— Căpetenia albă?

— N-a mai auzit fratele meu de Parranoh, crunta căpetenie a atabaskahilor? Nimeni nu știe de unde a răsărit, dar fiind un războinic grozav, a fost primit în sfatul oamenilor roșii. Când căpeteniile cărunte s-au dus pe veci la Manitu, Marele Spirit, atunci Parranoh a ajuns

căpetenie și a cucerit în războaie o mulțime de scalpuri. Pe urmă, însă, orbit de spiritul cel rău, a început să se poarte cu războinicii ca și când ar fi din neamul negrilor și aceștia, mânioși, l-au pus pe fugă. Acum face parte din neamul poncașilor și îi va conduce, desigur, la fapte cumplite.

— Fratele meu îl știe cum arată?

— Ne-am și înfruntat cu tomahawkul. Dar căpetenia albă umblă cu viclenii, nu luptă cinstit.

— Pesemne că-i un ticălos. Vrea să oprească în drum calul de foc, să-l jefuiască și să-i ucidă pe frații mei.

— Pe albi?! se miră Winnetou. Doar e și dânsul de aceeași culoare! Și ce-ai de gând să faci?

— Aștept să văd dacă într-adevăr se apucă să strice drumul și alerg înaintea calului de foc ca să-i previn pe călători.

Winnetou aprobă din cap. Pe atunci nu rareori se întâmpla ca bandiții albi sau indieni să provoace deraieri pentru a jefui trenurile. Despre asemenea nelegiuiri am să mai pomenesc în aceste pagini. Noaptea devenea tot mai neagră. Îmi era din ce în ce mai greu să urmăresc mișcările dușmanilor. Trebuia să mai rămân totuși, ca să mă informez exact asupra intenției lor. îl rugai pe Winnetou să se întoarcă la caii noștri și să mă aștepte acolo.

— Dacă fratele meu va fi în pericol, îmi spuse el, să țipe ca găinușă de prerie. Atunci am să-i vin în ajutor.

Plecă târâș, iar eu, evitând orice zgomot, mă îndreptai spre terasamentul liniei ferate. Dură mult până să ajung acolo. Rostogolindu-mă, trecui dincolo de linie și mă așezai la pândă. Poncașii erau foarte aproape. Lucrau de zor. Fapt extrem de rar: tocmai acolo, în mijlocul preriei, se găseau o mulțime de bolovani. Probabil că de aceea indienii își aleseseră acest loc pentru punerea în aplicare a planului. Auzeam cum îngrămădesc bolovanii pe linie. Din icnelile și opintelile lor, înțelegeam că e vorba de pietroaie mari, nu glumă.

Nu mai era nici o clipă de pierdut. După ce mă târâi de-a-ndoaselea o bucată de drum, mă sculai în picioare și o pornii în goana mare îndărăt. Nu știam în ce punct al căii ferate ne aflam și nici ora când urma să treacă trenul; bănuiam, totuși, direcția din care avea să vină. Oricum, dacă voiam să nu dau greș, trebuia să-mi asigur un avans important pentru a-l preveni pe mecanicul locomotivei. Eram atât de agitat și grăbit, încât nu lipsi mult să mor înjunghiat de Winnetou care, până a mă recunoaște, crezuse un moment că vine un dușman asupra lui.

Ne înțelesărăm din câteva vorbe, apoi o luarăm călare spre răsărit, de-a lungul căii ferate. Firește că nu ne-ar fi stricat măcar un petic de lună, dar și la lumina stelelor distingeam drumul cât de cât.

Călărirăm în întâmpinarea trenului mai bine de o jumătate de oră. Așadar, dacă izbuteam să ne facem văzuți de mecanic, primejdia deraierii nu mai era chiar atât de mare. Distanța până la indieni era convenabilă. Aceștia nu mai puteau observa apariția și oprirea trenului, a căruia locomotivă americană, cu faruri puternice, străbătând șesul neted și întins, se anunța vederii încă de la câteva mile depărtare. Așadar, lăsarăm frâu liber cailor și, tăcuți, mai făcurăm încă o bună bucată de drum.

În sfârșit, mi se păru că a sosit momentul să ne oprim. Descălecarăm amândoi. După ce legarăm bine caii, făcurăm un șomoioag de iarbă uscată, semănând cu o torță. îl presărarăm cu pulbere, ca să se aprindă mai ușor și ne puserăm pe așteptat.

Lungiți pe pături, pipăiam cu auzul tăcerea neagră, privind încordați în direcția din care urma să sosească trenul.

În scurt timp, care ni se păru o veșnicie, o luminiță, la început abia vizibilă, apoi din ce în ce mai clară, se ivi din adâncul nopții. Pe

urmă se auzi un huruit, amplificându-se treptat ca un tunet în roș-togol.

Sosise clipa. Trenul se apropia, duduind și luminând depărtările.

Luai pistolul și trăsei în șomoilogul de iarbă. Pulberea luă foc imediat și torța izbucni în flăcări. O agităm într-o mână; cu cealaltă făceam

semne de oprire.

Mecanicul trebuie să mă fi observat repede prin gemulețul locomotivei, căci numaidecât răsună un șuier ascuțit, repetat și, aproape în aceeași clipă, frânele se puseră în funcțiune și vagoanele împiedicate scrâșniră asurzitor, trecând prin fața noastră. Îi făcui semn lui Winnetou să mă urmeze și alergarăm după trenul care își încetinea mereu viteza.

În fine, trenul se opri. Fără a-i lua în seamă pe călătorii care își șteau capetele prin ferestre, fugii de-a lungul vagoanelor până la locomotivă, acoperindu-i farurile cu pătura pe care avusesem grijă să o iau cu mine. Totodată, strigai din răputeri:

— Stingeți peste tot!

Felinarele se stinseră imediat. Personalul liniei "Pacific" era alcătuit din oameni energici și cu prezență de spirit.

— *'s death!* Fir-ar să fie! se auzi de sus, de pe locomotivă. De ce-ai acoperit farurile, omule? Sper că nu se întâmplă nimic grav pe traseu.

— Stați așa, pe întuneric, sir! Îl avertizai pe necunoscut. Niște indieni vor să provoace deraierea trenului.

— Ei, drăcie! Dacă-i așa, înseamnă că sunteți tipul cel mai curajos din câți a poposit prin aceste locuri blestamate! Și, sărind jos, îmi strânse mâna, de-mi veni să țip de durere. Cât ai clipi, ne trezirăm înconjurați de pușinii călători care populau trenul.

— Ce s-a întâmplat? De ce-ați oprit?

Le explicarăm în puține cuvinte situația și se stârni zarvă mare.

— Bine, foarte bine! exclamă conductorul trenului. Chiar dacă tărășenia asta ne cam încurcă treburile, avem, în schimb, prilejul să-i învățăm minte pe bandiți. Om fi noi pușini, dar în schimb suntem înarmați cumsecade. Știți cumva numărul indienilor?

— După aprecierea mea, cam treizeci de poncași.

— Atunci, ne batem cu plăcere. Dar ăla de colo cine-i? Un roșu, pe onoarea mea!

Își duse repede mâna la pistol, gata să tragă în Winnetou care stătea mai la o parte, mândru și netemător.

— Calmați-vă, sir! E tovarășul meu de vânătoare, care va fi foarte bucuros să-i cunoască pe vitejii călăreți ai calului de foc!

— Așa se mai schimbă situația. Chemați-l! Cum îi spune?

— Winnetou, căpetenia apașilor.

— Winnetou? se auzi un glas din spatele grupului ce ne înconjura și un bărbat își croi repede drum spre noi. E aici Winnetou, marea căpetenie a apașilor?

Omul, cum deslușeam prin întuneric, avea o statură de gigant și nu purta nici haine obișnuite, nici uniformă de feroviar, ci un costum vânătoresc de prerie. Se opri în fața lui Winnetou și-l întrebă cu vădită bucurie:

— Să fi uitat oare Winnetou cum arată și cum vorbește prietenul său?

— Iuf! izbucni atunci tânărul șef indian. Chiar dac-au trecut multe luni de când ne-am întâlnit ultima oară, Winnetou nu l-a uitat pe Old Firehand, cel mai mare dintre vânătorii albi!

— Te cred, te cred, frate! Nici eu nu te-am uitat!

— Old Firehand! Old Firehand! se mirau în gura mare cei de față, privindu-l cu venerație pe faimosul *westman*, în jurul căruia se țeseau legende de necrezut și al cărui renume creștea mereu, alimentat de imaginația vânătorilor.

— Old Firehand! exclamă și conductorul. De ce nu mi-ați spus numele dumneavoastră când v-ați urcat în tren? V-aș fi oferit locul cel mai bun!

— Mulțumesc, *sir*; călătoresc și așa destul de comod. Dar să nu ne pierdem vremea. Mai bine să vedem ce-i de făcut în chestiunea cu indienii.

Toți se adunară în jurul lui, ca și când ar fi fost de la sine înțeles că dânsul, și nimeni altul, avea să decidă — iar eu fui obligat să mai prezint o dată toate amănuntele situației.

— Sunteți, așadar, prieten cu Winnetou? mă întrebă în cele din urmă Old Firehand. Nu-mi prea stă în obicei să fac tovărășie tam-nisam cu persoane necunoscute; dar cine se bucură de încrederea lui Winnetou, acela se poate bizui și pe mine. Dați-mi voie să vă strâng mâna!

— Suntem prieteni și frați, confirmă Winnetou. Am băut fiecare din sângele celuilalt pentru veșnica noastră unire.

— Ah, v-ați unit, așadar, prin legământul sângelui! vorbi Old Firehand înfigându-și privirea în mine. Înseamnă că e... da, da... e...

— Old Shatterhand, care doboară dintr-un pumn pe orice vrăjmaș, întregi Winnetou.

— Old Shatterhand! Old Shatterhand! repetară cu uimire cei din jur, zgâindu-se să-mi vadă mai bine fața.

— Old Shatterhand? se bucură conductorul. Ce întâlnire grozavă! Old Firehand, Old Shatterhand și Winnetou, tustrei laolaltă! Cei mai renumiți oameni ai Vestului, treimea invincibilă! Ei, atunci ne-am asigurat! Vai de bandiții aceia roșii! Domnilor, vă stăm la dispoziție. Spuneți ce avem de făcut!

— Va să zică, treizeci de haimanale roșii, chibzui Old Firehand. Ei bine, îi lichidăm pe toți fără multă vorbă.

— Dar, *sir*, sunt și ei oameni! intervenii eu.

— Oameni? Poate. Însă niște decăzuți, niște brute, sălbatici, obiectă el. Știu bine că și în cele mai grave împrejurări dumneavoastră vă arătați indulgent cu asemenea indivizi; numai că atitudinea mea e alta. Dacă ați fi pățit câte am pățit eu, atunci nu s-ar mai vorbi despre Old Shatterhand ca despre omul care îi menajează pe dușmani. Și cum această bandă e condusă de Parranoh, renegat și ucigaș notoriu, cine îmi poate lua dreptul de a-i lichida pe toți, absolut pe toți?! Am eu o veche socoteală cu el! Scrisă cu sânge!

— *Howgh!* aprobă Winnetou, pe care îl știam atât de generos din fire. Avea, probabil, motive temeinice să adopte astăzi, în ciuda caracterului său pașnic, o atitudine atât de dură.

— Aveți perfectă dreptate, *sir*, declară și conductorul. În cazul nostru, crățarea ar echivala cu o crimă. Așadar, ce plan aveți?

— Personalul trenului va rămâne pe loc. Sunteți funcționari, nu trebuie să vă amestecați în luptă. Ceilalți gentlemeni își pot îngădui plăcerea de a lua parte la acțiune și de a-i învăța minte pe bandiți că e puțin rentabil să se ocupe de jefuirea trenurilor. Ne furișăm până la ei și-i atacăm fulgerător. Astfel, surprinși și îngroziți, nici nu vor apuca să se apere. După ce-i fugărim de la linia ferată, la un semnal trenul se va pune în mișcare, dar încet, cu precauție, pentru că nu se știe dacă, între timp, vom fi fost în stare să înlăturăm toate obstacolele. Așadar, cine merge cu noi?

— Eu, eu, eu! strigară toți, în afară de feroviar.

Nimeni nu voia să rămână cu brațele încrucișate.

— Atunci, luați-vă armele și haidem! Trebuie să acționăm rapid.

Indienii știu, desigur, cu aproximație, când ar trebui să sosească trenul.

Dacă mai întârziem, ar putea să cadă la bănuială.

Winnetou și cu mine o luarăm înainte. Peste tot era o liniște adâncă, și ne sileam să n-o tulburăm. Nimic, în această pace blândă a preriei, nu trăda catastrofa atât de iminentă.

Mai întâi, străbăturăm o bună distanță mergând normal, fără prea mari eforturi, dar pe urmă o luarăm târâș, câte unul, de-a lungul terasamentului, sprijinindu-ne numai în mâini și în vârful picioarelor. Între timp, răsărise luna luminând, calm și familiar, depărtările. Ochii vedeau la o distanță apreciabilă. Ce-i drept, lumina ne cam stingherea la furișat, dar în același timp ne ajuta, căci colinele, semănând între ele și peisajul repetându-se aidoma, ne-ar fi fost destul de greu să ne orientăm prin beznă și să nu cădem în brațele poncașilor.

Din când în când mă opream, mă săltăm nițeluș de la pământ și îmi aruncam privirea dincolo de terasament. La un moment dar, văzui din partea cealaltă silueta unui om profilată pe orizont. Era o strajă. Dacă omul, care privea țință în direcția de unde urma să sosească trenul, ar fi fost mai atent la ceea ce se petrecea în preajma lui, atunci desigur că ne-ar fi simțit.

După câteva minute, îi zărirăm și pe ceilalți poncași. Așteptau liniștiți, întinși la pământ. Își priponiseră caii foarte aproape chiar îndărătul lor, ceea ce ne cam încurca socotelile. În momentul când am fi pornit atacul, caii aceștia ne-ar fi putut trăda. Vedeam acum și măsurile pe care indienii le luaseră pentru a provoca deraierea, îngrămădiseră pe șine o cantitate și mai mare de bolovani decât văzuserăm noi înainte. Mă îngrozeam, gândindu-mă la soarta ce i-ar fi așteptat pe călători dacă nu descopeream la timp tentativa. Ne furișarăm apoi încă o bucată până exact în dreptul poncașilor. Acolo ne oprirăm, întinși pe burtă, cu armele pregătite. În primul rând, trebuia să scăpăm de străjer, misiune pe care cu greu aș fi încredințat-o altuia decât lui Winnetou. La lumina lunii, omul putea să deslușească ușor cea mai neînsemnată mișcare, și orice zgomot, cât de mic, se auzea amplificat în tăcerea din jur. Chiar dacă izbuteai să te apropii, era nevoie să te ridici de la pământ, să sari în picioare ca să-ți înfiți cuțitul. Or, lucrul acesta putea să atragă atenția celorlalți poncași. Totuși, Winnetou se oferă imediat să execute dificila sarcină. Se furișă ușor de tot și, într-o clipă, străjerul dispăru ca înghițit într-o genune, pentru ca, aproape simultan, să apară din nou, drept, neclintit, ca mai înainte. Totul se petrecu uimitor de repede. Winnetou stătea acum de... strajă în locul poncașului.

Făcuse iarăși una din acele operații specific indiene, care cer o iscusință neobișnuită. Liniștea nu fusese tulburată. Poncașii nu simțiseră nimic. Astfel, problema cea mai grea fusese rezolvată. Puteam trece la acțiune.

Dar iată că încă înaintea semnalului de atac, îndărătul meu răsună un foc de pistol. Cineva din grupul nostru, un imprudent, apăsase din neatenție pe trăgaci. Deși surprinși, poncașii nu-și pierdură cumpătul. Nouă, însă, nu ne mai rămânea nimic de făcut decât să sărim din ascunziș și să tăbărâm asupra lor. Indienii izbucniră într-un strigăt cumplit, alergând spre cai. Voiau, deocamdată, s-o șteargă cât mai repede, punându-se la adăpost, să hotărască ce au de făcut.

— Fiți atenți! ne strigă Old Firehand. Trageți asupra cailor, ca să nu ne scape, blestemații! Apoi săriți pe ei!

Armele trosniră și numaidecât se produse o învălmășeală de oameni și cai rostogoliți, de călăreți care încercau să se salveze în goana mare și pe care nu-mi era deloc greu să-i opresc cu ajutorul carabinei "Henry". Cum dădea vreun poncaș să fugă, îi culcam calul la pământ și omul se trezea aruncat cât colo.

Old Firehand și Winnetou se repeziră cu tomahawkurile în vâlmășagul acela de oameni și animale. Ceilalți albi, după cum bănuisem, de altfel, nu ne puteau fi de folos. Trăgeau la întâmplare, nimerind cel mai adesea în gol și o luau la sănătoasa, ca niște lași, de câte ori vreun indian se apropia de ei.

Isprăvind-mi gloanțele, lepădai doborătorul de urși și carabina, intrând în acțiune cu tomahawkul, alături de Old Firehand și Winnetou. De fapt, nu rămăseserăm decât noi trei să continuăm lupta cu poncașii.

Winnetou, a cărui neînfricare îmi era cunoscută, nu mai constituia pentru mine o noutate. În schimb, mă uimea grozav Old Firehand. Statura lui îmi evoca personaje din alte vremuri, despre care, ca adolescent, citisem atâtea povești eroice. Cu picioarele rășchirate, stătea drept, semeț, imbatabil, luându-i în primire pe dușmanii fugăriți de noi și zdrobindu-le țestele cu tomahawkul. Părul lung îi flutura în jurul tâmpelor, și pe chipul lui se citea, în bătaia lunii, acea siguranță a izbânzii care împrumută fizionomiei accente stranie.

Îl văzui pe Parranoh în mijlocul mulțimii învălmășite și încercai să ajung până la el. Dar șeful poncașilor, căutând să-mi scape, fugi în direcția lui Winnetou pentru ca, sesizând imediat pericolul, s-o ia iarăși la goană în altă parte. Atunci Winnetou se avântă în urma lui strigând:

— Parranoh, câine de atabaskah, ai vrea să fugi de mânia lui Winnetou, căpetenia apașilor? Trădătorule blestemat, fie ca pământul să-ți soarbă sângele, vulturii să-ți mănânce trupul, iar scalpul tău să-mi împodobească cingătoarea!

Lepădă în grabă tomahawkul, smulse cuțitul de la brâu lui

împodobit cu scalpuri și, cât ai clipi, îl prinse pe Parranoh de bere-gată. Dar nu-l omorî pe loc, fiind oprit de Old Firehand.

Tocmai în clipa când, împotriva obiceiului său, Winnetou se năpustise urlând asupra adversarului, Old Firehand recunoscuse pe neașteptate în șeful alb al poncașilor un individ pe care-l ura din toate fibrele ființei sale și pe care îl căutase cu o perseverență neînduplecată

ani și ani de-a rândul. Acum, în sfârșit, îl avea în fața ochilor!

— Tim Finnetey! exclamă el și, măturându-i pe indienii ce-i stăteau în drum, se repezi la Winnetou și-i încleștă brațul ridicat: Oprește, frate, nu lovi! De omul acesta mă ocup eu!

O clipă, auzindu-se strigat pe adevăratul său nume, Parranoh împietri de spaimă. Dar când îl recunoscuse pe Old Firehand, profită de un moment de neatenție, se smulse din strânsoarea lui Winnetou și, ca împins de un resort, o luă la goană. În acea clipă, mă descotorosii repede de adversarul meu și alergai cât putui de repede în urmărirea lui Parranoh...

Old Firehand și Winnetou țâșniră și ei, în aceeași secundă, pe urmele lui. Dar le-o luasem binișor înainte și-mi dădeam seama că nu vor putea să mai recupereze distanța. În plus, Parranoh se dovedea un alergător extrem de iute și de sprinten, pe când Old Firehand, deși mare meșter în toate deprinderile specifice Vestului, nu mai era la vârsta cea mai prielnică unei asemenea întreceri pe viață și pe moarte; cât despre Winnetou, acesta îmi mărturisise, nu o dată, că în ce privește fuga, nu e în stare să se măsoare cu mine.

Spre bucuria mea, observai că Parranoh, în loc să-și economisească forțele, alerga desperat, fără noimă și, în zăpăceala lui, nu aplica obișnuita tactică în zigzag a indienilor; în schimb, eu îmi reglam respirația și, trămuindu-mi puterile, mutam greutatea trupului când pe un picior, când pe altul — măsură care mi-a fost totdeauna de folos. Cei doi tovarăși ai mei rămăneau tot mai în urmă: le auzeam din ce în ce mai slab respirația, apoi deloc. În schimb, recunoscui, de la oarecare distanță, glasul lui winnetuu:

— Old Firehand poate să se oprească fără grijă! Fratele meu alb îl va prinde cu siguranță pe ticălos și-l va birui. Nu-i scapă nimeni. Are picioare iuți ca vântul!

Oricât de măgulit aș fi fost la auzul acelor vorbe, nu-mi puteam permite luxul să mă uit înapoi, ca să constat dacă înverșunatul *west-man* se opriase într-adevăr locului. Ce-i drept, lumina lunii m-ar fi ajutat să deslușesc repede situația, dar mai important era să nu-l pierd din ochi pe fugarul din fața mea.

O vreme, nu izbutii să mă apropii cu nici un pas de Parranoh, dar când observai că-și domolește fuga, făcui un efort teribil și, peste puțin, ajunsei atât de aproape, încât îi auzeam gâfăiala. Nu aveam altă armă decât cele două pistoale descărcate și cuțitul meu de vânătoare, pe care-l țineam gata de atac. Tomahawkul m-ar fi stingherit la fugă, de aceea îl lepădasem încă de la bun început.

Deodată, Parranoh sări în lături, crezând că-l voi depăși din plin avânt, iar dânsul îmi va cădea în spate. Firește că mă așteptasem la o asemenea manevră. Fulgerător, sării și eu în aceeași direcție, încât ne izbirăm amândoi și băgai cuțitul în el până-n prăsele.

Din izbitură ne rostogolirăm amândoi la pământ, numai că dânsul rămase lat, în timp ce eu, nefiind sigur că-l omorâsem, țâșnii numai-decât în picioare. Văzând că nu mai mișcă, răsuflai ușurat și scosei cuțitul din rană.

Nu era prima oară când biruiam un vrăjmaș. Corpul meu purta destule amintiri din încăierările, nu totdeauna favorabile mie, cu băștinașii stepelor americane, atât de căliți în luptă! Dar aici, iată, zăcea un alb omorât de mâna mea și-l priveam cu oarecare strângere de inimă. Își meritase totuși pe deplin soarta; de aceea nu aveam motive de regret.

Pe când stam și cumpăneam ce trofeu să-mi aleg ca semn al victoriei, auzii îndărătul meu pași grăbiți de om. Mă culcai repede la pământ, dar teama se risipi îndată: era Winnetou, care, în grija lui frățască, alergase în urma mea.

— Fratele meu alb zboară ca săgeata apașului, iar cuțitul nu-i nimerește decât în plin, rosti el, uitându-se la Parranoh, care zăcea fără suflare.

— Dar Old Firehand unde a rămas? întrebai.

— E puternic ca ursul când cad primii fulgi de nea; numai că anii i s-au cam agățat de picioare. Vrea fratele meu să-și ia ca podoabă scalpul acestui atabskah?

— Ia-l tu, frate. Ți-l dăruiesc!

Din trei tăieturi de cuțit, Winnetou desprinsese pielea de pe țeasta mortului. Cât de crunt trebuie să-l fi urât pe acest Tim Finnetey, dacă nici nu șovăia măcar — el, iubitorul de oameni, să-i jupoaie pielea de pe cap! Operația mă scârbea peste măsură. Îmi întorsei ochii în altă parte. Și iată, parcă zării niște puncte negre apropiindu-se încet de noi.

— Winnetou ar face bine să se culce la pământ, îl prevenii pe tânărul apaș. Vom avea de apărut scalpul acestei căpetenii albe! Poncașii se apropiau de noi cu vădită prudență; erau vreo șase la număr și veneau încet, atent, ca și când ar fi fost în căutarea unui obiect pierdut.

Cu burta lipită de pământ, apașul se târî într-o parte, iar eu, ghi-cindu-i intenția, făcui la fel. În ce-l privește pe Old Firehand, acesta

ar fi trebuit, după calculele mele, să ne fi ajuns de mult — însă, pierzându-l, probabil, din ochi pe Winnetou, apucase într-o direcție greșită. Abia după câțva timp observăm că indienii avuseseră grijă să-și ia și caii; animalele veneau în urma lor, duse de dârlogi... Faptul acesta constituia pentru noi o primejdie în plus, iar pentru indieni — un avantaj considerabil: puteau să acționeze călare și, la nevoie, s-o ia la goană. Trebuia, deci, să-i deposedăm de cai. Făcurăm în acest scop un ocol care ne aduse exact în spatele animalelor. Poncașii, nebănuind nimic, mergeau liniștiți înainte.

Să dai peste un cadavru tocmai acolo, la o asemenea distanță de locul bătăliei?! Cuprinși de mirare, poncașii se repeziră și se aplecară asupra mortului. Dacă le-ar fi trecut prin gând că fusese ucis chiar

acolo, pe loc, desigur că nu s-ar fi grăbit să se apropie. Dar ei credeau, pesemne, că omul, fiind rănit, se târâse departe de vălmășagul luptei. Când colo — ce surpriză! Chipul acela schimonosit de spasmele morții era al lui Parranoh! Recunoscându-l, poncașii scoaseră o exclamație de furie și groază.

Era un moment cât se poate de prielnic pentru noi. Cât ai clipi, smulserăm dârlogii din mâinile poncașilor încremeniți de spaimă, încălecarăm și o pornirăm la galop, trăgând caii ceilalți după noi. Goneam îndărăt, spre locul bătăliei. O încăierare cu cei șase poncași ar fi fost prea riscantă. Destul că, aproape neînarmați, izbutiserăm să scăpăm de un dușman întreit ca număr și, pe lângă scalpul lui Parranoh, să aducem cu noi și caii. În orice caz, îi păcălisem zdravăn și îmi imaginam cu satisfacție mutrele lor pleoștite, caraghioase, după ce se vor fi trezit la realitate. Până și veșnic gravul Winnetou nu-și mai stăpâna râsul. Eu, însă, mă gândeam în același timp la Old Firehand. Nu cumva să fi dat și peste el vreun grup răzleț al poncașilor! Și această grijă a mea se dovedi întemeiată. Întorși pe câmpul de luptă, nu-l găsirăm nicăieri pe faimosul vânător, deși de la plecarea noastră trecuse destulă vreme.

Bătălia se sfârșise. Albii, care ne ajutaseră sau, mai precis, nu ne ajutaseră la nimic, adunau cadavrele indienilor. Poncașii scăpați teferi dispăruseră, cărând cu ei pe răniți. La linia ferată, lângă locul unde fusese îngmădiți bolovanii, se zbuciumau acum două focuri mari, luminând împrejurimile și slujind de semnal pentru personalul trenului. Înaintând încet, trenul se apropia și se opri apoi în fața celor două semnale. Feroviarul săriră jos, interesându-se de rezultatele luptei. După ce aflară ce și cum, se porniră pe laude la adresa noastră — lucru la care aș fi renunțat bucuros. Ba conductorul trenului ne făgădui chiar o mențiune specială în raportul pe care urma să-l prezinte administrației, adăugând că va avea grijă ca numele și faptele noastre să ajungă cunoscute peste tot.

— Nu e nevoie, *sir*; căutai să-l temperez. Suntem *westmeni*, nimic mai mult, și renunțăm cu plăcere la reclamă. Dar dacă vă simțiți într-adevăr obligat la recunoștință, atunci popularizați pretutindeni în Statele Unite pe acești eroici gentlemen care au consumat o grămadă de pulbere și merită din plin elogiile noastre.

— Vorbiți serios, *sir*? întrebă conductorul trenului, bănuind în tonul meu oarecare ironie.

— Firește.

— Adică, s-au comportat eroic?

— Peste așteptări.

— Mă bucură nespus. Îmi voi nota numele dumnealor și le voi da publicității. Da unde-i Old Firehand? Nu-l văd nicăieri! Sper că nu i s-a întâmplat vreo nenorocire!

La aceasta răspunse Winnetou:

— Fratele meu Old Firehand, pierzându-i urma lui Parranoh, trebuie să se fi izbit de vreun grup de poncași. Mă duc în căutarea lui, împreună cu Old Shatterhand.

— Bine, plecăm numaidecât, consimții eu. Poate că se află în pericol. Pe dumneavoastră, domnilor, sperăm să vă mai găsim aici la întoarcere.

Ne luarăm puștile și tomahawkurile abandonate când cu urmărirea lui Parranoh și pornirăm grăbiți, apucând direcția de adineauri. Speram că pe drumul acesta vom da de Old Firehand.

Lumina era slabă, zgârcită, nu vedeam decât la mică distanță. Trebuia să ne biziim în primul rând pe auz, ceea ce deocamdată era imposibil, din cauza larmei din jurul trenului, care acoperea orice alt zgomot. Abia după ce ne depărtarăm suficient, liniștea nopții, profundă, atotstăpână, se așternu peste tot. Când și când ne opream din mers, ca să mai tragem cu urechea.

Multă vreme nu auzirăm și nu văzurăm nimic, încât eram gata să ne lăsăm păgubași și să facem cale-ntoarsă, nădăjduind că Old Firehand se va fi întors între timp la tren. Dar tocmai atunci ne ajunse de departe o chemare.

— Pesemne că e Old Firehand, observă Winnetou. Nu cred ca vreun poncaș, scăpat din ghearele morții, să strige și să atragă astfel atenția asupra lui.

— Adevărat! Hai să dăm fuga!

— Desigur că se află în primejdie, altfel n-ar chema! Să ne grăbim!

Pornirăm în mare grabă, dar — ciudat lucru! — Winnetou o luă spre nord, eu spre est. Ne oprirăm amândoi, nedumeriți.

— De ce o apucă fratele meu spre răsărit? Chemarea venea de dincoace.

— Ba nu. Ascultă!

Chemarea se repetă. Căutai să-l conving pe Winnetou:

— E limpede. Se aude de la răsărit.

— Ba de la miazănoapte. Fratele meu se înșală.

— Sunt convins că nu mă înșel. Însă nu avem timp de pierdut.

Winnetou n-are decât s-o apuce spre nord, eu mă duc spre est; unul din noi îl va găsi cu siguranță pe Old Firehand.

— Bine!

Și Winnetou, care în asemenea chestiuni nu greșea niciodată, dispăru în noapte, pe când eu o luai în direcția aleasă de mine. În scurt timp, constatai că tot eu avusesem dreptate; chemarea se auzi din nou, mai aproape, mai tare. Apoi deslușii înaintea mea un grup de oameni încăierați în luptă.

— Hei, Old Firehand, vin și eu! strigai, alergând cât mă țineau picioarele.

Tabloul devenea din ce în ce mai clar. Old Firehand, rănit, se lăsase în genunchi, dar se mai apăra eroic împotriva a trei dușmani, după ce alți trei căzuseră doborâți. Erau cei șase poncași pe care îi păcălisem, luându-le caii. Orice clipă putea fi fatală pentru viteazul *westman*; iar eu mai aveam încă vreo cinci sute de pași până să ajung la el. Mă oprii din fugă și dusei la ochi carabina, pe care mi-o încărcasem între timp. Lumina șovăielnică, bătaile precipitate ale inimii, găfâiala de pe urma alergăturii — toate acestea nu-mi dădeau siguranță la ochit. Mă temeam să nu-l lovesc tocmai pe omul pentru salvarea căruia venisem încoace. Trebuia, totuși, să încerc. Trei focuri consecutive, și iată, tustrei indienii căzură lați! Din câteva salturi, apărui înaintea lui Old Firehand.

— Slavă Domnului! exclamă el. Ați venit la țanc, poate chiar în ultima clipă!

— Sunteți rănit? mă interesai în grabă. Sper că nu e nimic serios?

— Într-adevăr, nu e mortal. Două lovituri de secure. Neputând să mă atingă sus, m-au pocnit jos, la picioare, de am căzut în genunchi.

— Ați pierdut, probabil, mult sânge. Dați-mi voie să văd?

— Da, da, poftiți! Dar să vă spun o vorbă, sir! sunteți un trăgător fenomenal! Pe asemenea lumină și după atâta fugă să-i nimeriți pe tustrei în cap! Numai un Old Shatterhand e în stare de așa ceva. Adineauri, când alergați după Tim Finnetey, nu v-am putut ajunge din urmă; am o rană de săgeată la picior, chestie veche. Mă pierdusem de voi și vă tot căutam când, deodată, ca din pământ, răsăriră în jurul meu acești șase indieni; stătuseră ascunși și așteptaseră să mă apropie. Nu aveam altă apărare decât pumnii și cuțitul; armele de foc și tomahawkul le aruncasem cât colo, ca să pot fugi mai ușor. Ei, și m-au plesnit peste picioare! Trei inși, ce-i drept, au pierit, dar ceilalți m-ar fi ucis numaidecât, dacă nu veneați dumneavoastră. Old Shatterhand, vă asigur că voi ține minte ajutorul ce mi l-ați dat.

În timp ce povestea, îi cercetai rănilor; erau dureroase, dar nu prezentau mare pericol.

Sosi apoi și Winnetou, care mă ajută la pansarea rănilor. Prietenul meu indian recunoscuse deschis că, în ciuda auzului său excelent, greșise de astă dată.

Lăsarăm acolo cele șase leșuri ale poncașilor și ne întoarserăm la linia ferată. Drumul însă îl străbăturăm încet, din cauza lui Old Firehand, care se mișca greu de tot. De aceea, nici nu ne miră faptul că, între timp, trenul plecase. Garnitura nu mai putea aștepta: trebuia să recupereze întârzierea.

Caii pe care îi luaserăm de la poncași stăteau priponiți lângă ai noștri și aveau să ne prindă bine pentru deplasarea mai lesnicioasă a lui Old Firehand.

Firește că, din pricina stării acestuia, eram nevoiți să facem un

popas de o săptămână, sau chiar și mai lung, până ce ar fi fost capabil să se țină singur în șa. Dânsul ne propuse un loc situat la jumătate

zi calare, unde era și pădure, și apă, de care, bineînțeles, aveam

neapărată nevoie atât noi, cât și animalele.

Capitolul XII

ÎN "FORTĂREAȚĂ"

Trecură destule zile până ce Old Firehand se încumetă să plece călare spre "fortăreața" lui, însoțit de Winnetou și de mine. Drumul ne duse printr-o regiune cu triburi vrăjmașe, pe care însă o străbăturăm netulburați. Acum, că primejdiile rămăseseră în urma noastră, puteam să ne dedăm, în sfârșit, odihnei și să ne îngrijim.

Puștile se odihneau și ele în ultimul timp; renunțarăm să le folosim, ca să nu atragem atenția pieilor-roșii. Totuși, nu duceam lipsă de hrană: vânam cu lasso-urile.

Într-o seară, ședeam cu Old Firehand lângă focul nostru de tabără. Winnetou făcea de gardă și, într-unui din rondurile lui, se apropie de foc. Old Firehand îl îmbie:

— Haide, frate, poate vrei să te așezi! Drumul celor din tribul Arapaho nu duce pe-aici. Suntem, deci, în siguranță.

— Ochiul apașului trebuie să fie întotdeauna treaz, răspunse Winnetou. El nu se crede în noapte. Noaptea e ca femeia.

Și dispăru din nou în întuneric.

— Urăște femeile, insinuai eu, pentru a provoca vreo destăinuire intimă, care, șoptită sub licărul duios al stelelor, rămâne de obicei multă vreme în memorie.

Old Firehand desprinsese punga ce o purta la gât, scoase luleaua, o îndesă pe îndelete cu tutun și-i dădu foc.

— Credeți? Poate că nu le urăște decât aparent.

— În orice caz, vorbele lui lasă această impresie.

— Tocmai, vorbele. Dar în fond, nu-i chiar așa, preciza Old Firehand. A fost cândva o femeie pentru care s-ar fi luptat și cu iadul; de atunci, însă, nici nu mai rostește cuvântul *sqnaw*.

— Și de ce n-a luat-o de soție?

— Ea iubea pe altul.

— Indianul nu se dă bătut într-o asemenea situație.

— Dar era vorba de un prieten al său.

— Cum îi zicea?

— Astăzi îi zice Old Firehand.

Îmi ridicai privirea, surprins. Mă aflam în fața uneia din multele drame care se desfășoară în Vestul sălbatic, imprimând oamenilor și

întâmplărilor aceea violență atât de caracteristică. Firește că nu era cazul să insist. Probabil însă că pe chipul meu se citea dorința de a afla cât mai multe. De aceea, după o scurtă pauză, Old Firehand adaugă:

— Nu răscolii trecutul, *sir!* Dar dacă m-aș hotărî vreodată să vorbesc despre trecut, vă asigur că, în ciuda tinereții dumneavoastră, ați fi singurul căruia m-aș destăinui. Și asta pentru că, în scurtul răstimp de când suntem împreună, ați reușit să-mi câștigați prietenia.

— Vă mulțumesc, *sir*. Și eu mă simt foarte legat de dumneavoastră.

— Știu, vă cred. Mi-ați dovedit-o cu prisosință. Fără ajutorul dumneavoastră, m-aș fi topit în noaptea veșniciei. Mă aflu într-o situație extrem de critică, sângeram ca un bizon ciuruit de gloanțe, când ați apărut și m-ați salvat. Numai de un lucru îmi pare rău: am scăpat ocazia să mă răfuiesc personal cu Tim Finnerey. Mi-aș fi jertfit un braț, numai să simt această satisfacție: să-l iau pe mișel în vârful cuțitului!

La aceste cuvinte, un rictus amar și sever se ivi pe chipul său, altfel atât de calm și deschis. Cum stătea în fața mea, cu ochii săgetând, cu pumnii strânși, îmi imaginam cât de crâncenă ar fi fost răfuiala lui cu acel Parranoh sau Finnetey.

Mărturisesc că eram din ce în ce mai curios să aflu cele petrecute cândva și nu mă îndoiesc că oricine în locul meu ar fi fost la fel de curios. Doar era vorba de un fapt cu totul nou pentru mine, și anume că Winnetou fusese cândva îndrăgostit. Nici măcar mie, prietenul și fratele său prin jurământ, tânărul apaș nu-mi încredințase taina! Ori-cum, trebuia să am răbdare. Eram sigur că timpul îmi va dezvălui acest mister.

Old Firehand se întremase mai repede decât ne-am fi așteptat.

Străbătuserăm astfel curând ținutul rapahoșilor și al pawnșeșilor, îndreptându-ne spre râul Mankizila, pe malul căruia Old Firehand își avea așa-numita "fortăreață". Cum cu două zile în urmă trecuserăm înot râul Kehupahan, nu mai rămânea mult până la țintă.

Acolo intenționeam să mă alătur pentru câțiva timp vânătorilor de sub conducerea lui Old Firehand și apoi, prin Dakota și Preria Căinelui, să ajung în regiunea lacurilor. Speram că timpul ce urma să-l petrecem împreună să-mi ofere prilejul de a afla câte ceva din trecutul celebrului *westman*. De aceea tăceam fără să-i tulbur deocamdată discreția. Mă ridicam doar din când în când ca să atâț focul.

La un moment dat, inelul de aur ce-l purtam în deget scânteie puternic în jocul flăcărilor, atrăgând atenția lui Old Firehand. Acesta sări perplex de la locul lui.

— Ce inel purtați, *sir*? Întrebă dânsul.

— E o amintire dintr-un ceas cumplit al vieții mele.

— Vreți să mi-l arătați?

Îl scosei din deget și i-l dădui. Omul apucă inelul cu o grabă nestăpânită și, cum îl văzu mai de aproape, întrebă grav:

— De la cine îl aveți?

O emoție teribilă îl cuprinsese. Îi dădui informații asupra provenienței inelului:

— Îl am de la un băiat. Povestea s-a petrecut la New Venango.

— New Venango? izbucni el. Ați fost la Forster? L-ați văzut cumva pe Harry? Vorbeați parcă de un ceas cumplit, probabil o nenorocire!...

— O împrejurare teribilă, în care eu și bravul meu Swallow era să fim arși de vii, îi explicai, întinzând mâna după inel.

— Nu vi-l dau! refuză Old Firehand. Mă interesează cum de a ajuns inelul în posesia dumneavoastră. Am asupra lui un drept sacru și exclusiv al meu.

— Fiți pe pace, *sir*! Dacă altcineva ar fi refuzat să mi-l înapoieze, aș fi știut să-l constrâng, dar pe dumneavoastră am să vă pun mai întâi la curent asupra celor întâmplate. Pe urmă n-aveți decât să-mi demonstrați ce drept aveți asupra inelului.

— Poftim, vorbiți! Dar vă declar că, dac-aș avea de-a face cu un om în care n-am încredere, inelul acesta ar însemna condamnarea lui la moarte. Haide, spuneți!

Așadar, celebrul *westman* îl cunoștea pe Harry, îl știa și pe Forster. Neliniștea lui dovedea marele interes ce-l purta acestor persoane. Sute de întrebări îmi veneau în minte, dar nu rosteam nici una. În sfârșit, dădui drumul povestirii.

Ședeam lângă foc, față-n față. Old Firehand se rezemase într-un cot și chipul lui vădea încordarea cu care mă asculta. Parcă-mi sorbea cuvintele. Relatându-i scena când îl înșfăcasem pe Harry și-l urcasem în șa lângă mine, omul se ridică, exclamând:

— Așa, așa! Era unica salvare! Continuați, povestiți totul! Tremur pentru viața lui!

Retrăind la rândul meu grava încercare prin care trecusem, mă sculai de jos și-mi continuai istorisirea. Old Firehand se apropie tot mai mult de mine; ținea gura întredeschisă de parc-ar fi vrut să înghită silabă după silabă; ochii dilatați îmi urmăreau mișcarea buzelor; trupul i se încrâncenase, ca și cum s-ar fi aflat el însuși în spinarea calului dezlănțuit și s-ar fi aruncat aievea în valurile spumegânde, cățărându-se apoi pe stânca abruptă și colțuroasă. Mă apucase de braț și mă strângea atât de avan, încât îmi încheștam dinții de durere; asculta cu răsuflarea tăiată, răscolit, zguduit.

— *Heavens!* Cerule! exclamă el ușurat, aflând că trecusem cu bine pe marginea prăpastiei și-l pusesem în siguranță pe băiat. Ce coșmar! M-ați făcut să trăiesc niște momente de zbucium ca și când trupul mi-ar fi fost incendiat. Și, totuși, eram sigur că veți izbuti să vă salvați. Altminteri, băiatul nu v-ar fi putut dărui inelul.

— Nici nu mi l-a dărui! I l-am smuls fără să vreau din deget, iar dânsul habar n-a avut.

— Atunci trebuia să i-l înapoiți numaidecât!

— Firește, am și vrut să i-l restitui, dar băiatul o luase la goană. Am alergat după el și nu l-am mai ajuns. Abia a doua zi l-am zărit în mijlocul unei familii ce scăpase de la moarte pentru că locuia pe un teren mai ridicat.

— Și i-ați spus chestia cu inelul?

— Nu, nici nu m-au lăsat să-i vorbesc. Au și tras asupra mea, încât a trebuit să dispar din ochii lor.

— Așa e Harry, da, exact așa! Nimic nu-l scârbește mai mult decât lașitatea! V-a luat, desigur, drept un laș. Dar cu Forster ce s-a făcut?

— După câte știu, n-a mai scăpat nimeni în afară de familia de care v-am vorbit. Oceanul de flăcări a inundat valea și i-a înghițit pe toți.

— Grozavă pedeapsă! Prea grea, aș zice, față de încercarea mârșavă de a ridica prețurile irosind atâta petrol.

— L-ați cunoscut pe Forster, *sir*? întrebai.

— L-am văzut în câteva rânduri la New Venango. Era un tip arogant, mândru de bănetul lui, deși avea motive, vă asigur, să se poarte mai cuviincios în ce mă privește.

— Și l-ați văzut acolo și pe Harry?

— Harry? făcu el, și un zâmbet ciudat se ivi pe fața lui din nou limpezită. Da, l-am întâlnit și acolo, ca, de altfel, și în Omaha, unde are un frate. Poate l-am mai văzut și altundeva.

— Îmi închipui că ați putea să-mi povestiți câte ceva despre băiat...

— Cred că da. Însă nu acum. Nu, nu! Cele auzite m-au impresiionat în așa măsură, încât n-aș putea să-mi adun gândurile. Mai târziu, la timpul potrivit, vă voi istorisi cele ce știu despre dânsul. Nu v-a spus ce face la New Venango?

— Ba da. Cică era în trecere.

— Aha! Și sunteți convins că a scăpat definitiv de primejdie?

— Categorie!

— Va să zică, l-ați văzut cum trage cu arma?

— Cum vă spuneam, trage excepțional. E un băiat cu totul neobișnuit.

— Aveți dreptate. Tatăl său e un vechi colecționar de scalpuri.

Gloanțele lui nimeresc fără greș între coaste, ținta preferată a indie-nilon. Se vede că băiatul a învățat meșteșug temeinic de la el. Dacă vă

îndoii cumva că știe să tragă fără ezitare, și cu mare precizie, atunci vă înșelați.

— Și unde-i tatăl său?

— Când ici, când colo, și aș putea spune fără exagerare că ne cunoaștem binișor. Poate vă înlesnesc cândva o întâlnire cu el.

— Mi-ar face plăcere.

— Vom vedea, tinere... Meritați, desigur, recunoștința lui de tată pentru salvarea fiului.

— O, nu mă gândeam la asemenea lucru!

— Se-nțelege, se-nțelege; vă cunosc destul de bine. Dar poftim inelul! Veți afla mai târziu ce semnificație are faptul că vi l-am restituit. Deocamdată, mă duc să-l schimb pe Winnetou. Dormiți fără grijă, ca să fiți mâine sprinten și bine dispus. Dimineața ne cocoțăm în spinarea gloabelor și-i tragem pe urmă o călărie de două zile.

— Două zile? Parcă era vorba ca mâine să mergem doar până la Green-Park!

— M-am răzgândit. *Good night!* Noapte bună!

— *Good guard!* Serviciu ușor! Nu uitați să mă treziți când îmi vine rândul.

— Stați liniștit! Pot să veghez și eu o dată în locul dumneavoastră, că, slavă Domnului, ați făcut destule pentru mine!

Eram într-o stare de spirit cu totul stranie. Nu știam ce să cred și, cum stăteam așa întins, înfășurat în pătură, mii de ipoteze îmi treceau prin cap, fără ca vreuna să-mi pară întemeiată. Multă vreme încă, după ce Winnetou se înapoie și se înveli în pătura lui, mă tot sucii ba pe o parte, ba pe alta. Evocarea celor întâmplate la New Ve-

nango mă răscolise; toate amănuntele acelei seri îngrozitoare îmi năpădeau din nou cugetul și printre imaginile coșmarului pe care-l trăisem apărea iar și iar figura lui Old Firehand. Până și în ultima

luptă dintre somn și trezie îmi tot stăruiau în auz cuvintele lui: "Stați liniștit!... Ați făcut destule pentru mine!"

La deșteptare, dimineața, constatai că rămăsesem singur lângă foc.

Totuși, cei doi tovarăși de drum nu puteau fi prea departe — dovadă, căzănelul de tablă, cu apa clocotindă, atârnat deasupra flăcărilor și mai încolo, lângă carnea rămasă de aseară, săculețul cu făină deschis la gură.

Mă ridicai de sub pătură și coborâi la apă, să mă spăl. Acolo, angajați într-o discuție aprinsă, stăteau tovarășii mei. Din reacția lor în clipa când mă zăriră pricepui că obiectul discuției eram eu.

În scurt timp ne pregătirăm de drum și apucarăm apoi spre valea Mankizila călărind paralel cu fluviul Missouri, cam la vreo douăzeci de mile distanță de mal.

Ziua era răcoasă. Înaintam cu spor. Caii, odihniți și hrăniți din belșug

în ultimele zile, străbăteau cu nădejde întinderile verzi ale preriei.

Observai în acest timp o ciudată schimbare în atitudinea prietenilor mei. Parcă-mi acordau o atenție deosebită, aș spune un respect nedisimulat, iar Old Firehand mă învăluia din când în când cu o privire plină de afecțiune și tandrețe.

Mă mișcau totodată dragostea și devotamentul ce și le arătau reciproc. Frați buni să fi fost, și tot nu s-ar fi dovedit mai grijulii unul

față de altul. Îmi făcea impresia că persoana mea juca un oarecare rol în această comportare a lor. Winnetou îl trata pe Old Firehand mai prietenos chiar decât pe mine, ceea ce m-ar fi putut împinge la invidie, dacăș fi fost predispus pentru asemenea simțământ.

Când, pe la prânz, făcurăm un popas și Old Firehand plecă în recunoaștere, Winnetou se tolăni alături de mine și-mi spuse pe neașteptate:

— Fratele meu e curajos ca pisica sălbatică și tăcut precum stâncile de piatră.

Misterioasă introducere, față de care nu reacționai cu nici o vorbă.

— A trecut călare prin flăcări și mie, fratelui său, nu i-a povestit nimic.

— Limba omului, meditați cu glas tare, e ca cuțitul ascuns în teacă: tăios, primejdios. Nu e bine să te joci cu el.

— Fratele meu vorbește înțelept și are dreptate. Totuși, Winnetou e mâhnit când inima bunului său prieten se închide ca și piatra care ascunde în miezul ei grăuntele de aur.

— Dar inima lui Winnetou s-a mărturisit oare urechilor mele?

— Nu ți-am împărtășit eu toate tainele preriei? Nu ți-am arătat cum se recunosc urmele, cum se aruncă lasso-ul, cum se ia scalpul? Nu te-am învățat toate lucrurile pe care trebuie să le știe un bun războinic?

— într-adevăr, m-ai învățat de toate, dar mi-ai vorbit oare și de Old Firehand, care-ți stăpânește sufletul, și de femeia pe care o păstrezi în amintire?

— Winnetou a iubit și iubirea nu sălășluiește în vorbe. Mă întreb, însă, de ce nu mi-a pomenit fratele meu nimic despre băiatul pe care l-a trecut prin foc, călare pe Swallow?

— Pentru c-ar fi sunat ca o laudă de sine. Îl cunoști pe băiat?

— L-am purtat pe brațe; i-am arătat toate florile câmpului, copacii pădurii, peștii apelor și stelele cerului; l-am învățat să tragă cu arcu și să încalcece armăsarii sălbatici; l-am făcut să cunoască graiurile oamenilor roșii și i-am dăruit în cele din urmă pușca de al cărei glonț a murit Ribanna, fiica asineboinșilor.

Îl priveam surprins. Încolțea în mine o bănuială pe care nu cutezam s-o exprim. Și, totuși, cred c-aș fi făcut-o, dacă în clipa aceea nu s-ar fi întors Old Firehand și nu ne-am fi așezat tustrei la masă. În timpul prânzului, vorbele lui Winnetou îmi stăruiau mereu în minte; rapor-tându-le la ceea ce aflasem de la Harry, deduceam că însuși Old Fire-

hand e tatăl băiatului. De altfel, comportarea bătrânului, în ajun, când îi povestisem toată aventura, întărea presupunerea mea. Și, totuși, Old Firehand vorbise de tatăl lui Harry la persoana a treia și nu scăpase nici un cuvânt care să-mi transforme bănuiala în certitudine...

După câteva ore de repaus, pornirăm din nou la drum. Ca și când ar fi știut că-i așteaptă un popas de câteva zile, caii tăiau preria în zbor. Străbăturăm astfel până spre seară o distanță bunicică, apropiindu-ne de lanțul muntos îndărătul căruia se întinde valea lui Man-kizila. Terenul urca din ce în ce mai sus; intrarăm într-un defileu care, după toate aparențele, avea să ne conducă drept spre malul râului.

— Stai! Parola! Răsună deodată un glas pieziș de după niște tufe de bumbac. Și, în aceeași clipă, se ivi dintre crengi țeava unei puști îndreptată asupra noastră.

— Viteaz!

-Și?

— Discret! completă Old Firehand parola, privind cu insistență tufa cu pricina.

Crengile se desfăcură și în fața noastră apărură un ins care îmi provocă o surpriză foarte plăcută.

De sub borurile pleoștite ale unei pălării de pâslă cu o vechime și un colorit care l-ar fi dezarmat pe cel mai abil cercetător, din încălceala unei bărbi fără noimă, neagră-cenușie, pornea un nas de dimensiuni catastrofale, putând sluji drept arătător oricărui cadran solar. Din cauza bărbii atât de stufoase, nu se mai distingeau — în afara eminentului organ olfactiv — decât doi ochișori ageri, jucăuși, care își muiau luminile șirete când spre unul, când spre altul dintre noi.

Acest cap original se sprijinea pe un fel de trup invizibil până la genunchi, pierdut într-o haină vânătorească din piele de țap, croită probabil pe măsura unui semen mult mai voluminos. Astfel, omul nostru părea un prunc îmbrăcat în halatul de noapte al bunicului. Din costumul lui ridicol de larg se iveau picioarele — subțiri și strâmbe ca niște secere, înfășurate în jambiere rupte și atât de vechi, încât păreau să depășească cel puțin cu un secol vârsta stăpânului. Dede-subt răsărea încălțăminte — o pereche de cizme indiene — în care, la nevoie, ar fi încăput întreaga sa persoană.

Omulețul purta o flintă veche, de care numai cu cea mai mare precauție m-aș fi atins. Și cum se apropia de noi, plin de prestanță și măreție, cu greu s-ar fi putut imagina o caricatură mai reușită a unui vânător de prerie.

Sam Hawkens! exclamă Old Firehand. Oare ți-au îmbătrânit într-atâta ochii, încât să-mi ceri mie parola?

— N-aș crede, *sir*. Dar socot că o santinelă în post trebuie să mai arate din timp în timp că nu-și uită îndatoririle. Bine ați venit la Bafou, domnilor! Bucurie, mare bucurie! Să înnebunesc de fericire, nu alta, când îl văd aici pe fostul meu *greenhorn*, supranumit Old Shatter-hand, și pe Winnetou, marea căpetenie a apașilor, dacă nu mă-nșel! Îmi întinse amândouă mâinile și mă strânse la piept cu atâta foc, încât haina lui de vânătoare trosni ca o cutie goală de lemn strivită. Dădu apoi să mă sărute, lucru pe care-l evita cu multă prezență de spirit. Barba, altădată neagră ca pana corbului, îi cam încărunțise.

— Mă bucur din inimă că te întâlnesc, dragă Sam! Îi declarai cu toată sinceritatea. Dar spune-mi, te rog, nu l-ai informat încă pe Old Firehand despre cunoștința noastră și despre faptul că ți-am fost ucenic?

— Firește că i-am spus-o!

— Și dumneavoastră de ce nu mi-ați suflat o vorbă că-l voi revedea pe Sam Hawkens aici?

Reproșul, amical de altminteri, se adresa lui Old Firehand. Acesta răsă:

— Ziceam să vă fac o surpriză. Vedeți, prin urmare, că vă știam cu mult înainte de a ne întâlni; am vorbit adesea de dumneavoastră. O să mai dați aci și peste alte două cunoștințe.

— Nu cumva Dick Stone și Will Parker?

— Exact. Sosirea dumneavoastră va fi și pentru ei o surpriză plăcută. Ascultă, Sam, care dintre ai noștri au rămas azi acasă?

— Toți, afară de Bill Bulcher, Dick Stone și Harris; ăștia trei au plecat să mai facă rost de carne. Micul *sir* s-a întors și el.

— Știu, știu că-i aici. În rest, ce s-a mai întâmplat? Ceva piei-roșii?

— Deloc, *sir*; deloc. N-am simțit pe nimeni, deși (aici Sam își arată pușca) "Liddy" a mea cam umblă, cum s-ar spune, după mărițiș.

— Și cursele?

— Au dat rezultate bune, foarte bune, dacă nu mă-nșel. Veți vedea și singur; vreau să spun că la poartă nu e decât foarte puțină apă. Făcu stânga-mprejur și, în timp ce noi ne reluam drumul, se strecură iarăși în ascunzătoarea lui.

Din cele petrecute înțelesei că ne apropiem de "fortăreață" și că Sam Hawkens făcea de strajă în preajma ei. Mă tot uitam cu atenție ca să descopăr undeva poarta.

La stânga se deschidea o trecătoare plină de bolovani și tufăriș de mure. Era atât de îngustă, că, întinzând brațele, atingeai amândoi pereții laterali. Jos șerpua o gârlă pe al cărei fund pietros nici gând să se imprime vreo urmă de talpă. Curată, străvezie, apa se vărsa în râulețul pe lângă care trecuserăm mai înainte. Old Firehand cârmi pe trecătoare. Noi îl urmarăm, înaintând încet în susul gârlei. Pricepui acum și tâlcul celor spuse de Sam în legătură cu apa de la poartă. Foarte curând stâncile se apropiară atât de mult între ele, încât păreau să ne închidă drumul. Dar, spre surprinderea mea, Old Firehand înainta mereu și, la un moment dat, văzui că dispare, ca și când ar fi trecut prin peretele de piatră. Winnetou dispăru la rândul lui. Ajungând și eu la locul cu pricina, descoperii misterul: iedera extrem de deasă, care atârna de sus, alcătuiuse un fel de perdea, dând iluzia că drumul s-ar închide.

De fapt, dacă treceai înainte, ajungeai într-un soi de tunel lung și întunecos.

Mult și cu nenumărate viraje, călărirăm prin noaptea întortocheată a tunelului, până ce, în sfârșit, răsări înaintea noastră o zare de lumină. Și iată-ne din nou într-o trecătoare care părea prelungirea celei dintâi. La capătul ei, mă oprii, stăpânit de uimire.

Mă aflam în fața unei căldări uriașe, cu pereți de piatră, inaccesibili. Un brâu lat de arbuști încingea această vale aproape circulară, acoperită cu iarbă bogată, unde pășteau herghelii întregi de cai și de catări. O droaie de câini alergau de colo-colo, unii zdraveni — dintr-o rasă asemănătoare lupilor, de care indienii se slujesc pentru pază și tracțiune, alții, niște corcitură mărunte, ușor de îngrășat, a căror carne, alături de a panterelor, trece la băștinași drept cea mai mare delicatesă.

— Iată-mi fortăreața! rosti Old Firehand, întorcându-se spre noi. Vă veți simți aici mai bine ca în sânul lui Avraam.

— Există vreo cale de acces dinspre munți? întrebai eu, arătând spre peretele din fund.

— Cu neputință să se strecoare cineva. Iar cățăratul de afară, pe stânci, e aproape imposibil...

— Cum ați dat peste locul acesta grozav?

— Urmăream un racoon, un urs spălător, și din goană am ajuns tocmai la breșa aceea care încă nu era acoperită de iedera. Firește că am pus numaidecât stăpânire pe viitoarea mea fortăreață.

— Singur?

— La început, singur. Găsisem o ascunzătoare bună, care m-a salvat de nenumărate ori din fața blestemăților de piei-roșii care mă hăituiău. Mai târziu, însă, mi-am chemat încoace "băieții", ca să înfruntăm împreună și primejdii, și asprimea iernii.

Nu termină bine vorba, că răsună deodată un şuier ascuțit peste întinderea văii. Și abia se stinse ecoul, că de jur împrejur, din tufărișul ce împrejmua valea, ieși la vedere o ceată de inși pe care i-ai fi recunoscut de la o poștă că sunt oameni ai Vestului.

Coborâram la pas în întâmpinarea lor și într-o clipă furăm înconjurați. Oamenii erau extrem de fericiți să-l vadă pe Old Firehand iarăși printre ei. Se afla acolo și Will Parker, care, zărindu-mă, se bucură ca un copil. Și bucuria îi crescuse și mai mult, când constată că însuși Winnetou îi acordă un salut prietenesc.

În toiul hărmălaiei, permisă doar într-un loc atât de singuratic, Winnetou își deșeuă fără grabă calul și, bătându-l cu palma pe crupă, îi dădu a înțelege că e slobod să se aștearnă pe fruct. Își săltă apoi șaua pe umăr, luă pătura, frâul și se depărta, făcând abstracție de lumea din jur.

Îi urma și eu exemplul, căci Old Firehand era prea solicitat din toate părțile ca să se mai ocupe de noi. Îl lăsa liber pe bravul meu Swallow și, răspunzând în treacăt curiozității gălăgioase a "băieților", pornii să mă familiarizez cu locul.

Aruncat în sus de forțele ascunse ale pământului, masivul stâncos crăpase cândva ca un uriaș balon de săpun, alcătuind o jumătate de sferă, goală pe dinăuntru, cu gura căscată spre cer, ca un crater colossal. Aerul, soarele, furtunile își luaseră apoi sarcina să fărâmițeze tere-nul dur și să-l facă propriu vegetației, iar șuvoaiele din adânc,

împreunându-se, sfredeliseră cu răbdare peretele de piatră, croind drum pârlului care ne-a servit de călăuză.

Alesei pentru plimbarea mea hotarul din fund al văii. Pășeam între brâul de tufe și zidul de piatră care urca aproape vertical și părea pe alocuri suspendat. Descoperii în zid numeroase deschizături, camuflete cu piei de animale și ducând, probabil, spre adăposturile și magazinele atât de necesare unei așezări vânătorești.

În orice caz, așezarea trebuia să aibă mai mulți locuitori decât cei care ne ieșiseră în întâmpinare. Cel puțin așa era de presupus după numărul femeilor pe care le zăream ba aici, ba colo, în cursul plimbării. Se vede însă că majoritatea bărbaților erau duși la vânătoare și aveau să revină o dată cu iarna care se anunța destul de aproape.

Hoinărind astfel, descoperii la un moment dat, pe una din stâncile care păreau cu totul inaccesibile, o colibă mică, improvizată din crăci.

De acolo putea fi, desigur, văzută întreaga vale, cu toate amănuntele ei. De aceea hotărâi să mă urc până sus. Potecă nu era; în schimb, dădai peste urme de pași și mă luai după ele.

Nu mai aveam mult de urcat, când zării strecurându-se afară, prin ușița joasă a colibei, o făptură omenească pe care eu desigur că nu o deranjasem cu nimic; de fapt, nici nu mă văzuse. Întoarsă cu spatele spre mine, se apropie de marginea stâncii și, făcându-și palma streășină la ochi, cercetă adâncul văii.

Purta o cămașă vânătorească, pestriță, dintr-o țesătură groasă, și jambiere împodobite de la șold până la glezne cu ciucur; mocasinii mici, delicați, aveau bogate ornamentații din mărgelile de sticlă și din păr de porc ghimpos. O basma roșie înfășurată în chip de turban îi acoperea capul și o eșarfă de aceeași culoare îi ținea loc de brâu. Când pusei piciorul pe mica platformă, făptura aceea mă auzi și se întoarse spre mine. Era oare vis, ori vedeam aievea? O bucurie năvalnică mă cuprinse. Strigai:

— Harry! E posibil?

Și mă apropiai de el grăbit.

Daftorrey mă privea sever și rece. Nici o tresărire pe chipul lui, acum și mai ars de soare, nu trăda vreo emoție pricinuită de apariția mea.

— Dacă n-ar fi posibil, îmi răspunse, atunci nu m-ați vedea aici, sir! Dar dreptul de a pune asemenea întrebări e mai degrabă al meu decât al dumneavoastră. Cum de v-ați permis să intrați în tabără? Meritam oare o astfel de primire? Luai deci o atitudine și mai distantă decât a lui.

— *Pshaw!*

Numai atât rostii și, întorcându-i spatele, coborâi încet de pe platformă.

Așadar, Harry era într-adevăr — cum bănuisem — fiul lui Old Firehand. Astfel mi se limpeziră dintr-o dată toate lucrurile.

Deși Harry nu era, în fond, decât un copil, totuși purtarea lui — după toate cele petrecute — mă necăjea serios. Părerea lui Old Fire-hand că băiatul m-ar socoti un laș se confirma, ce-i drept, prin insul-

ta cu care acesta mă gratulase încă atunci, la sondă; nu înțelegeam însă deloc cum anume îmi dovedisem lașitatea. În sfârșit, biruindu-mi proasta dispoziție, revenii în tabără. Înserase. În largul văii jucau, bogate, flăcările unui foc proaspăt încins, în jurul căruia se adunase întreg efectivul prezent în fortăreață, inclusiv Harry, care, după cum îmi dădai repede seama, se bucura de egalitate deplină cu bărbatii maturi. Ședea și el acolo, lângă foc, și parcă mă privea cu mai puțină răceală decât adineauri. Oamenii își istoriseau tot felul de întâmplări din viața lor. Îi ascultai și eu un timp, apoi — după bunul meu obicei — plecai să văd ce-mi face mustangul. Era o noapte superbă, înstelată, cu cerul atât de blând și calm, de parcă habar n-ar fi avut că jos, pe biata noastră planetă, niște creaturi cu totul superioare stau veșnic gata să se încaiere și să se sfâșie între ele.

Un nechezat ușor, vesel, dinspre tufișurile de la gârlă, îmi indică locul unde se afla Swallow. Calul mă recunoscuse imediat și își frecă dragăstos botul de umărul meu. De când mă salvase din foc și apă îl îndrăgisem încă și mai mult. Mângâindu-l, îmi lipii fața de grumazul lui suplu, catifelat.

Deodată, calul fornăi scurt; era obișnuitul lui semnal de alarmă. Devenii atent și mă uitai în jurul meu. O siluetă omenească venea spre mine și zării fluturând basmaua înfășurată în jurul capului. Era Harry. — Scuzați că vă deranjez, rosti el cu vocea oarecum mai blândă.

Mi-am adus aminte de Swallow, calul dumneavoastră, căruia îi datorez viața. Voiam să-l văd, să-i fac o vizită de prietenie.

— Iată-l! În ce mă privește, n-am să vă tulbur întâlnirea. *Good night!* Noapte bună!

Dădui să plec, dar după câțiva pași mă auzii striga:

— Sir!

Mă oprii. Harry se apropie sfios de mine. Se vedea că nu știa cum să-și stăpânească emoția.

— V-am jignit.

— Jignit? făcui cu indiferență. Vă înșelați, sir! Nu sunt decât indulgent cu dumneavoastră și atâta tot. Nici vorbă să mă simt jignit.it. Dură mai bine de un minut până ce băiatul găsi o replică acestui răspuns neașteptat.

— Atunci, iertați-mi, vă rog, eroarea.

— Cu plăcere. Sunt deprins cu erorile.

— Iar eu vă asigur că n-am să mai profit pe viitor de indulgența dumneavoastră.

— V-o pun, totuși, oricând la dispoziție.

Dădui din nou să plec, însă Harry mă prinse de braț.

— Să trecem peste chestiunile noastre personale! Adevărul e că ați salvat de două ori într-o singură seară viața tatălui meu; și aceea, cu riscul propriei dumneavoastră vieți. De aceea, sunt dator să vă mulțumesc, chiar dacă mi-ați arunca în obraz cuvinte și mai grele decât până acum. Abia adineauri am aflat...

— Orice *westman* e capabil de o asemenea faptă. Se petrec adeseori lucruri mult mai impresionante decât cele despre care vorbiți. Poate că omul care sare în ajutorul altuia s-a bucurat și el cândva de un sprijin asemănător. Așa că treburile astea nu prea merită discuție și nici nu e cazul să apreciați oamenii prin prisma dragostei ce o purtați tatălui dumneavoastră.

— La început am fost eu nedrept; acumă chiar dumneavoastră vă subestimați. Vă întreb dacă țineți cu tot dinadinsul să mă jigniți și pe mine?

— Nu țin deloc!

— Atunci îmi îngăduiți o rugămintă!

— Poftim!

— Purtați-mi pică, supărați-vă pe mine cât vreți, dacă vi se pare că am greșit, dar vă rog, nu-mi mai pomeniți de... indulgență! Sunteți de acord?

— Bine.

— Vă mulțumesc! Și acum să ne întoarcem, să le urăm oamenilor noapte bună. Am să vă arăt odaia dumneavoastră. Trebuie să ne odihnim; mâine plecăm devreme.

— Încotro?

— Mi-am așezat cursele la Bee-fork și aș vrea să văd ce s-a prins. Mă veți însoți, firește.

Peste câteva minute, ajunserăm la o ușă cu trapă. Harry mă introduse într-un adăpost complet întunecat și, scăpărând amnarul, aprinse la iuțeală o lumânare din seu de cerb.

— Iată dormitorul dumneavoastră, *sir*. Oamenii noștri se retrag în aceste adăposturi atunci când, sub cerul liber, îi amenință reumatismul.

— Și credeți că m-aș putea alege și eu cu tovărășia lui blestemată?

— Dinspre partea mea, vă doresc contrariul. Dar, vedeți, valea e umedă și vântul nu pătrunde deloc din pricina munților care o înconjoară de jur împrejur. Deci, prevederea e mama înțelepciunii. Somn ușor!

Îmi strânse mâna și, înclinând grațios capul, ieși. Rămas singur, îmi plimbai privirea prin încăpere. Era un fel de peșteră — nu naturală, ci săpată în piatră de mâna omului. Pe jos — piei tăbăcite, pereți — de asemenea, în fund — un pat confecționat din crengi de cireș și așternut cu piei de ciută. Numeroase pături moi de Navajo, clădite în stivă, parcă te îndemnau și ele la somn. De niște țărushi fixați în crăpăturile pereților de piatră atârnav diverse obiecte de-ale lui Harry, ceea ce mă duse la concluzia că băiatul îmi cedase, de fapt, propriul său "cabinet".

Numai oboseala-mi aprigă mă făcu să rămân în acest adăpost scund și puțin comod. Cine s-a obișnuit cu nopțile și cu nemărginirea preeriei, acela numai de nevoie mai poate accepta închisoarea căreia civilizația îi spune "locuință".

Poate că izolarea acestui "dormitor" original făcu ca somnul să mă cuprindă mai vârtos ca de obicei și să mă țină mult în brațele sale. Când mă deșteptai, auzii un glas la intrare:

— Ptiu, *sir*, mai terminați cu măsuratul pe orizontală, dacă nu mă-nșel! Ridicați-vă un pic! O să vă facă bine.

Sării din pat și mă uitai la musafirul nepoftit din cadrul ușii. Era Sam Hawkens. În ajun nu-l văzusem decât cu pușcă; acum se echipase măreț, ca un *trapper*, dovadă că avea să ne însoțească.

— Vin îndată, dragă Sam!

— Să sperăm. Micul nostru *sir* cred că ne și așteaptă dincolo, la ieșire.

— Mergi și dumneata?

— Merg, dacă nu mă-nșel. Doar n-o să se care băiatul cu unelte. Și nici lui Old Shatterhand, ca să zic așa, n-am să-i pretind asemenea lucru.

Afară, îl zării numaidecât pe băiat. Mă aștepta la ieșirea din tabără. Sam își aburcă o legătură imensă de capcane și, fără să-i mai pese de mine, porni ca glonțul înainte.

— Nu luăm și caii? strigai din urmă.

— Dar ce, calul dumneavoastră a învățat cum se așază cursele și cum se prind biberii pe fundul apei?! Mai bine grăbiți-vă, ca să ajungeți la timp. Haide! mă îndemnă Sam plin de importanță.

— Stai nițel, bătrâne, vreau să mai văd ce-mi face calul!

— Nici o grijă! Tânărul *sir* a luat toate măsurile, dacă nu mă-nșel!

Răspunsul lui mă bucură. Va să zică, Harry se ocupase de Swallow încă în zorii zilei, semn că nici stăpânul calului nu-i era indiferent. Desigur că tatăl îi vorbise de mine și-l determinase să-și schimbe părerea. Tocmai mă întrebam cum de lipsește Old Firehand — de obicei atât de atent și grijuliu — când îl zării trecând gârla împreună cu Winnetou și cu încă un vânător.

Winnetou îl salută pe Harry în felul indienilor:

— Fiul Ribannei e puternic cu războinicii de pe malul râului Gila. Ochiul său va zări mulți biberi și brațele sale vor osteni sub povara blănurilor.

Și, observând că-mi rotesc privirea peste vale ca să-l descopăr pe Swallow, mă liniști:

— Pleacă, frate! Winnetou îți va îngriji calul cu toată dragostea. Trecurăm răpa și o cotirăm spre stânga, în josul râului, înaintând până la vărsarea lui în Mankizila. Malurile erau năpădite de mărăciniș des, aproape de nepătruns; vrejurile de viță sălbatică se cățarau pe tufe, se lăbărau peste tot, se încălceau pe tulpinile alăturate, alcătuind o rețea prin care nu răzbăteau decât cu ajutorul cuțitului. Sam, pe cât de mărunțel, pe atât de vajnic, mergea mereu în fruntea noastră și, încărcat cum era de poveri, îmi amintea de tinichigiii slovaci care cutreierau periodic tihnitele târgușoare germane. Deși nimeni nu ne urmărea, totuși cizmele-i uriașe ocoleau cu mare dibăcie orice petec de pământ care ar fi putut păstra vreun semn al pasului său, iar ochisorii veșnic agitați scrutau neobosiți vegetația bogată care, în ciuda vremii târzii, se putea lua la întrecere cu flora virgină din valea lui Mississippi. La un moment dat, Sam se aplecă și se strecură sub niște vrejuri. —Veniți, sir! mă chemă Harry, care îl urma pe bătrânul zurbagiu. Aici se despart potecile biberilor. Într-adevăr, după perdeaua aceea de vrejuri, șerpuia o cărăruie îngustă, pe care înaintarăm un timp paralel cu râul, printr-un vălmășag de copaci și de tufe, până ce Sam, auzind un fel de șuier și mârâit care veneau dinspre apă, se opri numaidecât și, întorcându-se spre noi, își duse un deget la gură. — Aici! șopti Harry. Biberul de gardă a simțit ceva. După o vreme, când liniștea coborî densă peste împrejurimi, ne strecurarăm până la un cot al râului, unde ni se oferi prilejul să contemplăm o întreagă colonie de biberi. Până hăt, în largul apei, animalele construiseră un fel de stăvilă pe care și un om sprinten ar fi putut să pășească destul de lesne. Acum se străduiau de zor să fortifice și să mărească stăvilă. Dincolo, pe malul opus, un grup de biberi rețeau întruna lăstare de copaci până le prăbușeau în apă; alții se ocupau cu transportul materialului, împingându-l cu boturile, în timp ce coechipieri de-ai lor legau și tencuiau construcția cu lut gros, adus de pe mal, potrivindu-l cu etichete și bătându-l cu cozile lor groase, transformate în mistrii. Urmărind cu admirație munca acestui mic destoinic popor, îmi atrase luarea-aminte un biber neobișnuit de solid, care stătea sus pe stăvilă și, după toate aparențele, făcea de gardă. Deodată, biberul își ciuli urechile scurte, se învârti în semicerc, dădu iarăși un semnal sonor, apoi dispăru sub apă. Cât ai clipi, îl urmară și ceilalți biberi. Era extrem de caraghios să-ți vezi cum se afundă cu dosul în sus, plesnind temeinic apa cu cozile și stârnind puzderie de stropi jur-împrejur. Firește că nu era timp să ne pierdem în considerații umoristice. Neașteptata perturbare în familia biberilor fusese provocată, desigur, de apariția unui vrăjmaș. Or, cel mai temut dușman al acestor ființe atât de râvnite nu e altul decât omul! Încă nu dispăruse sub apă ultimul biber, că ne și culcaserăm la pământ, cu armele pregătite, camuflați de crengile joase ale unor coconari. Pândeam cu încordare ivirea vreunui musafir nepoftit. Și iată, peste puțin, ceva mai sus de ascunzătoarea noastră, începu să se agite păpușul. Câteva clipe mai târziu văzurăm furișându-se spre mal doi indieni. Unul ducea în spinare câteva curse, celălalt căra niște blănuri. Ambii erau bine înarmați și atitudinea lor vădea că se știau în preajma dușmanului. — *Zounds!* șuieră Sam printre dinți. Mișeei au dat de capcanele noastre și au cules fără să fi semănat, dacă nu mă-nșel! Las' că le arăt eu cine-i stăpânul capcanelor și al blănurilor! Ridică încet pușca, pregătindu-se să tragă. Eu, însă, îmi ziceam că indienii trebuiesc doborâți fără zgomot. De aceea îl apuca pe bătrânul *trapper* de braț. Încă din prima clipă observasem că e vorba de războinici ai poncașilor; iar vopseaua de pe fețele lor îmi confirma faptul că nu porniseră la vânătoare, ci la bătălie. Așadar, nu puteau fi singuri. Orice foc de armă putea să atragă asupra noastră o droaie de alți războinici. — Stai, Sam, nu trage! Mai bine scoate cuțitul. Țștia au dezgropat secură războiului. Cu siguranță că mai sunt și alții pe aproape.

Sam însă, care avea mare poftă să apese pe trăgaci, se cam codea:
— Firește că e mai bine să-i lichidăm fără zgomot. Dar cuțitul mi-e bătrân și tocit. Cam greu să tai doi vlăjgani dintr-o dată.

— Aida-de! Dumneata sari pe unul, eu pe celălalt. *Come ori!* Haide!

— Hm! Patru capcane dintre cele mai bune! Trei dolari și jumătate bucata! Ai naibii hoți! M-ar bucura, zău, dacă pe lângă cele furate, ne-ar lăsa și pieile lor proprii.

— Dă-i drumul, *sir*, să nu-i scăpăm!

Ne aflam în spatele indienilor care, cu ochii în pământ, căutau să descopere vreo urmă. Lepădând pușca, mă târâi ușurel înainte. Cuțitul îl strângeam între dinți. Deodată, auzii o șoaptă la urechea mea:

— Lăsați-mă pe mine, *sir*! Aranjez eu totul.

Era Harry.

— Mulțumesc, mă descurc singur.

Ajuns la marginea păpurișului, mă săltai o dată, și cu stânga îl apucaii de ceafă pe unul din indieni, iar cu dreapta îi repezii cuțitul între omoplați, încât omul căzu fără să crâcnească. O făcusem, bineînțeles, din motive de forță majoră. Era vorba de poncași. Nu-i puteam cruța. Dacă ne-ar fi descoperit "fortăreața", ar fi fost vai și amar de noi.

Scosei repede cuțitul din rană, gata să sar, la nevoie, asupra celui-lalt poncaș. Dar și acesta zăcea la pământ, iar Sam — încălecat pe victimă — îi trăgea cu nădejde pielea de pe cap.

— Așa, băiete! De-acuma poți să pui capcane în veșnicele plaiuri ale vânătoarei! Dar pe-ale noastre le lași aici! Și, tăvălind scalpul însângerat prin iarbă, adăugă chicotind!

— Prin urmare, asta e al meu. Unul la mână. Old Shatterhand să-l jupoaie pe al doilea.

— Deloc! îl apostrofai. Încă nu cunoști părerea mea în legătură cu scalparea? Mă miră mult că te ocupi de asemenea trebur!

— Am motivele mele, *sir*. De când ne-am văzut ultima oară, am trecut prin destule necazuri. Am fost obligat să mă lupt în fel și chip cu pieile-roșii. De aceea nu mai am nici o cruțare. Parcă ei s-au purtat cu mânuși! Uitați-vă!

Își scoase pălăria pleoștită și, o dată cu aceasta, peruca lui de pomină. De fapt, îi văzusem eu încă de mult țeasta scalpată, roșie ca sângele.

— Ce ziceți, *sir*, dacă nu mă-nșel? Mi-am purtat încă din pruncie, onest și cu drepturi depline, smocul de păr original. Nici cel mai șmecher avocat din lume n-ar fi îndrăznit să-mi conteste acest drept, până s-au găsit o duzină sau două de pawnee, care pur și simplu m-au deposedat. A trebuit să mă duc la Tekama, să-mi cumpăr un scalp nou, adică o perucă, dacă nu mă-nșel. M-a costat o avere: trei legături groase de blănuri de biberi. Mă rog, n-ar fi nimic. Uneori părul ăsta nou e mai practic decât celălalt. Mai ales vara e o plăcere: îl lepezi și nu mai transpiri. Totuși, nu pot să nu mă răzbun. Le-am plătit-o indienilor nu o dată. Vedeți, scalpul ăsta e pentru mine o încântare. Mă bucură mai mult decât cea mai fină blană de biber. Acestea zise, își potrivi la loc peruca și pălăria. Dar nu era timp pentru vorbă lungă și amintiri. În orice moment, putea să zbârâie o săgeată sau să fulgere vreo pușcă dindărătul unui copac. În plus, era nevoie să dăm cât mai iute alarma în tabără și să-i prevenim pe vânători asupra primejdiei.

— Pune mâna, îl îndemnai pe Sam, să-i facem dispăruți pe indienii ăștia!

— Just, adică necesar, vreau să spun. Dar tânărul *sir* ar face bine să treacă nițel în dosul tufelor. Sunt gata să-mi schimb mocasinii pe pantofiori de balet dacă nu ne trezim în curând cu pieile-roșii.

Harry ascultă de sfatul bătrânului, iar noi aruncărăm repede cadavrele în păpurișul de pe mal. Să le aruncăm în apă, n-ar fi fost prudent.

— Așa, s-a făcut! se bucură Sam după ce terminarăm operația. Și acum, luați-l pe micul *sir*, mergeți la "fortăreață" și pregătiți-i pe oamenii de acolo. În ce mă privește, vreau să studiez nițel urmele acestor doi poncași. Poate descopăr ceva mai mult decât au apucat ei să ne spună...

— N-ați vrea, Sam Hawkens, să vă duceți dumneavoastră până la tata? interveni Harry. Vă pricepeți grozav la manipularea capcanelor și pe urmă, nu-i așa, patru ochi văd mai bine decât doi.

— Hm! Cum doriți! O fac și pe-asta. Dar să nu-mi puneți vină dacă iese vreo dandana.

—• Nici o grijă, Hawkens! Știți doar că-mi place și mie să am satisfacții. Dumneavoastră v-ați ales cu un scalp; trebuie să mă aleg și eu cu ceva. Haideți, sir!

Și băiatul îl părăsi pe Sam, luând-o prin desigur. Eu îl urmau.

Deși trebuia să fiu atent la eventuala primejdie din jur, nu puteam să nu-l admir pe Harry, care, asemenea unui vânător iscusit, se strecura fără pic de zgomot prin încălceala tufelor, dovedind multă pricepere și agilitate.

Era cu neputință ca băiatul să nu fi fost familiarizat încă de mic cu viața din "țara vânatului", să nu fi înregistrat impresii care i-au ascuțit simțurile, i-au călit sufletul și au dat destinului său o direcție atât de neobișnuită.

Merserăm astfel preț de o oră, fără răgaz, până dădurăm de o altă colonie de biberi, ai cărei membri, însă, nu-și părăseau deloc vizuinile.

— Aici instalaserăm noi capcanele pe care le-au furat cei doi poncași, mă informă Harry. Iar colo sus se ramifică acel Bee-fork la care voiam să ajungem. Se pare însă că va trebui să renunțăm, căci, vedeți, urmele roșilor vin dinspre pădure. Să mergem după ele. Era gata să pornească, dar îl oprii:

— Harry!

Stătu și mă privi întrebător.

— N-ar fi mai bine să vă întoarceți și să lăsați restul în seama mea?

— Ce vi s-a năzărit?

— Cunoașteți primejdiile la care vă puteți expune mergând în direcția asta?

— Și de ce nu le-aș cunoaște? Imposibil să fie mai mari decât cele prin care am trecut până acum.

— Vreau să vă cruț!

— Păi asta vreau și eu! Știu să mă păzesc. Ori credeți că orice față vopsită mă și bagă în speriet?

Ne continuarm drumul distanțându-ne de cursul râului și înaintând printre arbori, sub rămurișul bogat și verde al pădurii. Pământul era învelit cu mușchi umedi pe care, fără multă osteneală, puteai desluși orice urmă de pași.

Deodată, Harry, care mă preceda, se opri în loc. Jos se vedeau urmele nu a doi, ci a patru oameni care se despărțiseră acolo. După cum se știe, poncașii doborâți de noi erau echipați de campanie; presupuneam deci că și alți războinici de-ai lor se vor fi aflând prin preajmă.

În același timp era limpede că numai o acțiune de mare importanță i-ar fi putut determina să bată atâta drum pe teritoriu inamic. Iată de ce-mi trecu prin gând că prezența lor aici ar fi în legătură cu atentatul nereușit împotriva trenului și că s-ar putea să fie vorba de o expediție de răzbunare, în care indienii pun în joc totul și nu cruță nimic.

— Cum procedăm? întrebă Harry. Urmele acestea duc spre tabăra noastră. Indienii nu trebuie s-o descopere cu nici un preț. Li urmărim pe cei patru, sau o apucăm fiecare în altă direcție?

— Oricum, tusalpatru sunt iscoade și au venit încoace dinspre tabăra poncașilor, care, desigur, așteaptă înapoierea lor. De aceea e preferabil ca, mai întâi, să reperăm tabăra, să vedem câți sunt și ce planuri urmăresc. În ce privește "fortăreața", cred că santinela de la intrare știe ce are de făcut pentru a nu trăda nimănui secretul.

— Aveți dreptate! Mergem înainte!

Pădurea cobora acum în pantă lungă, prelingându-se în vale. Ici și colo se căscau niște adâncituri mari asemenea unor bazine împresurate de ferigi și arbuști sălbatici.

Tocmai ne apropiam de o astfel de râpă, când un miros suspect îmi atrase atenția. Scrutând adâncul pădurii, observai drept înaintea noastră o coloană subțirică de fum, care ba se înălța, ba dispărea, ba urca iarăși, jucăușă, printre coroanele copacilor.

Fumul nu putea proveni decât de la un foc aprins de indieni, și iată de ce: pe câtă vreme albi aruncă pe foc craci întregi, stârnind astfel flacără mare, înaltă, cu fum mult și gros, băștinașii întrețin focul împingând vreascurile încet, treptat, cu vârful în jos, provocând o ardere mai mult mocnită, cu flacără mărunță și fum abia vizibil. Winnetou obișnuia să spună despre procedeul albilor: "Fețele palide fac atâta căldură cu focul lor, încât nici nu se mai pot apropia de el ca să se încălzească".

îl oprii pe Harry și-l făcui atent asupra celor constatate.

— Stați după tufișul de colo; eu mă duc să-i pândesc pe indieni.

— Și eu de ce să nu merg?

— Ajunge unul singur; în doi crește primejdia de a fi descoperiți.

Băiatul căzu de acord. Călcând ușor ca să nu lase nici o urmă, se pitula după un tufiș, în timp ce eu mă strecurai de la copac la copac în direcția coloanei de fum.

Într-un bazin din cele pomenite se aflau o mare mulțime de indieni, care șezând, care culcați, încât abia își găseau loc. La intrare stătea nemișcat ca o statuie de bronz un flăcău chipeș, cu părul revărsat pe umeri; pe alocuri erau postate străji care, din fericire, nu observaseră apariția mea.

Dădui să-i număr pe rând, câte unul, dar mă oprii deodată uluit.

Primul care-mi sări în ochi — cu puțință oare!? — era căpetenia albă Parranoh sau Tim Finnetey, cum îi zicea Old Firehand. Și doar îl re-

Winnetou-3

229

cunoscusem perfect atunci, noaptea, la lumina lunii, când l-am înjunghiat! Să fie numai o iluzie? Imposibil! Nu știam ce să mai cred. Și, culmea — individul avea în cap chica lui întreagă, deși văzusem cu ochii mei cum l-a scalpat Winnetou. Or, de-atunci apașul nu și-a scos nici o clipă scalpul de la brâu.

Pe neașteptate, una din santinele păru că se îndreaptă spre locul unde mă adăpostisem eu, culcat îndărătul unui bolovan uriaș. A trebuit să mă trag înapoi și să fac repede cale-ntoarsă.

Ajunsei iarăși la Harry și-i făcui semn să vină după mine. Ne înapoiarăm la punctul unde se ramificau urmele iscoadelor. De aci o luarăm pe potecuța tăiată prin hățiş de poncașii doborâți de noi. Această cobora până jos în valea prin care trecuserăm la sosirea noastră și unde ne întâmpinase santinela.

Știam acum precis că poncașii căpătaseră întăriri și ne urmăriseră îndeaproape cu intenția să se răzbune. Popasul nostru în timpul bolii lui Old Firehand le oferise răgazul să-și adune toate forțele disponibile.

Dar de ce era nevoie ca numai pentru trei inși să mobilizeze atâția războinici și de ce nu ne-au atacat mai demult, asta n-o mai înțelegeam — afară de cazul că Parranoh știa unde se află "fortăreața" și plănuia să atace întreaga așezare.

Cele două iscoade croiseră o potecă destul de bună, încât coboram relativ repede spre valea ce se întindea înaintea noastră. Când, deodată, auzii un zăngănit ca de fiare venind dinspre un desiș de cireși sălbatici.

Făcându-i semn lui Harry să se ascundă, mă lungii repede la pământ, trasei cuțitul din teacă și mă târăi în ocol către locul cu pricina. Primul lucru care mă izbi era o grămadă de capcane de fier și alături — o pereche de picioare subțiri, strâmbe, încălțate în niște mocasini colosali. Descoperii mai apoi un surtuc vânătorească de dimensiuni remarcabile, la căpătui căruia, sus, odihneau borurile obosite ale unei pălării de păslă sub care se ițea o barbă câltoasă, fără noimă. Și din haosul bărbii pândeau doi ochișori vioi, atenți, sfredelind frunzișul.

Era Sam. Dar ce căuta bătrânul aici când eu îl credeam de mult sus, în "fortăreața"? Enigma era în fond lesne de dezlegat: n-aveam decât să-l întreb. Mă furișai deci ușurel în spatele lui, bucurându-mă de pe acum de spaima ce avea s-o tragă.

Ușor, cât se poate de ușor, pusei stăpânire pe pușca de lângă el, preistorica lui Liddy, și îi ridicai cocoșul ruginit.

Auzind clămpănitul, Sam sări atât de iute în picioare, încât își agăță de rămușiș faimoasa pălărie laolaltă cu peruca. Iar când văzu propria-i armă îndreptată asupra lui, sub nasul de papagal stropit cu toate culorile curcubeului, i se căscă o gură cât o șură.

— Sam Hawkens, îi șoptii, închide repede gura, că de nu, îți vâr toate capcanele în ea!

— *Good luck!* Păcatele mele! M-ai speriat, *sir*; dacă nu mă-nșel!

răspunse omulețul care, în pofida spaimei, nu scosese nici măcar o exclamație. Și, potrivindu-și peruca și pălăria la locul cuvenit, adăugă: *Dracu' să vă ia!* Mi-au înghețat măduarele, vreau să spun... dacă ați fi fost o piele-roșie, atunci...

— ...atunci mâncarea ce ai înghițit-o aseară ar fi fost, desigur, ultima. Iată-ți pușcociul! Și spune-mi, te rog, ce ți-a venit să te culci tocmai aici?

— Să mă culc? Adică să dorm? Ei, asta-i bună! Nici vorbă de așa ceva... chiar dacă, întâmplător, nu v-am băgat de seamă. Îmi zburau gândurile la perechea aia de șobolani pe care voiam să-i vânez și să le iau pielea. Totuși, cum să spun, apelez la discreție. N-are rost să știe lumea cum l-ați luat pe bătrânul Sam ca din oală.

— Lasă, nu află nimeni.

— Dar unde-i tânărul *sir*?

— E aici, mai în spate. Auzisem sunând fierăria asta și fusesem, firește, curios să știu cine trage clopotele.

— Clopote? Se auzea chiar atât de tare? Măi, măi, Sam Hawkens, urs idiot și bătrân ce-mi ești! Stai la pândă ca un catâr ramolit, cică să mai faci rost de niște scalpuri, și când colo, te aud până și surzii din Canada, dacă nu mă-nșel! Dar cum de-ați nimerit aici? Veneți și dumneavoastră pe urmele celor două piei-roșii?

Confirmai și îi povestii cele văzute.

— Hm! Va fi mare cheltuială de pulbere, sir, mare de tot! Veneam cu capcanele în susul apei, când, deodată, zăresc doi indieni, dacă nu mă-nșel. Se foiau la marginea tufișului, la vreo opt pași de mine. Firește că m-am făcut una cu pământul. Unul a luat-o în jos, celălalt în sus, ca să cerceteze valea. Las' că-mi pică ei în mână, mi-am spus. Am așteptat până a trecut unul pe lângă mine, pe urmă m-am ascuns repede aici. Numai să se întâlnească amândoi sub nasul meu, c-apoi îi întreb eu de nume!

— Crezi că se poate?

— Firește că se poate. Dacă sunteți deștept, duceți-vă în partea cealaltă și o să-i prindem în clește. Preveniți-l și pe micul *sir*; să nu facă vreo boroboață.

Procedai după sfatul lui și, întorcându-mă la Harry, îl informai, în câteva cuvinte, asupra situației. Apoi ne postarăm exact în dreptul lui Sam, așteptând să se întoarcă cei doi indieni.

Răbdarea ne fu supusă la greu examen. Trecură câteva ore până auzirăm pașii unui om care se furișa în direcția noastră. Era unul din poncașii pe care-i așteptam, un hojma de bărbat, dat naibii se vede

— pentru că, nemaiavănd loc de cingătoare pentru câte scalpuri lua-se în viața lui, își împodobise și pantalonii cu ciucuri din păr de om.

Abia intră în "domeniul" nostru, că se și pomeni înșfăcat de ambele părți și doborât. La fel o păți și celălalt, care apără după scurt timp. Treaba împlinită, ne înapoiarăm tustrei la "fortăreață".

La intrare îl găsirăm de gardă pe Will Parker, care stătuse pitulat îndărătul unor tufe și trebuie să-l fi văzut pe poncaș spionând la numai câțiva pași de el. Sam îl măsură, dezamăgit.

— *Greenhorn* mi-ai fost, *greenhorn* ai să rămâi până nu te-or apuca roșii de chică, dacă nu mă-nșel. Crezuși, pesemne, că poncașii umblă după furnici, de n-ai înfipt cuțitul în el?!

— Ascultă, Sam Hawkens, mai ține-ți limba-n frâu, că altminteri fac cu tine ce n-am făcut adineauri! Cui îi zici *greenhorn*? Lui Will Parker? Păi, numai gluma asta, și ajunge să-ți găuresc mutra, hodorogule! Oare fiul mumă-ti n-are atâta glagorie în cap ca să știe că pe o iscoadă mai bine o lași să treacă decât s-o dobori fără rost, trădându-ți astfel prezența?

— Fie pe voia ta, omule, dacă nu te îmbie, cum văd, nici un scalp indian...

Și Sam porni țănoș spre gârlă. Dar înainte de a dispăre după stânci, se mai întoarse o dată spre Will Parker și adaugă:

— Cască bine ochii! Dincolo, în văgăună, e un cuib întreg de arcași. S-ar putea să-și vâre și ei nasul printre picioarele tale. Păcat de tine, dacă nu mă-nșel, mare păcat!

Și ne-o luă iarăși înainte. Mai că nu se zărea de sub capcanele lui. Curând ieșirăm din răpă și ne plimbarăm în voie privirea peste întreaga tabără. Bătrânul *trapper* șuiera o dată lung, ascuțit, și toată lumea se înfățișă în mare grabă ca să afle ultimele noutăți.

Old Firehand ne ascultă tăcut până la capăt. Dar când îi comunicai chestiunea cu Parranoh, scăpă o exclamație de mirare și totodată de bucurie.

— Dacă nu v-ați înșelat cumva, *sir*, înseamnă că pot să-mi împlinesc în cele din urmă jurământul și să-l prind în pumni pe ticălos. Ani de zile aceasta mi-a fost singura și cea mai arzătoare dorință.

— Dar chica lui mă cam derutează.

— Aș! Nu e nici o minune. Îl aveți ca exemplu pe Sam Hawkens cu căpățâna și cu peruca lui. Și, totuși, mai că nu-mi vine să cred că nu l-ați ucis în noaptea aceea. Poate că n-a fost decât rănit și, găsindu-l, poncașii l-au transportat de acolo. S-o fi întremat în timpul zăcerii mele. Apoi s-o fi apucat să ne adulmece, să ne urmărească.

— Atunci de ce nu atacă?

— Nu știu. În orice caz, va fi având vreun motiv. Aflăm noi mai târziu. Sunteți obosit, *sir*?

— Nu prea.

— Vreau să-l văd și eu. Mă însoțiți?

— Se înțelege. Dar trebuie să vă atrag atenția că drumul e primejdios. Indienii își vor aștepta zadarnic iscoadele, apoi vor trimite oameni în căutarea lor. Iar aceștia vor da peste cele două cadavre. Ne putem pomeni printre poncași și fără sprijin de nicăieri.

— Posibil, firește. Dar nu mă rabdă inima să stau aici, în bună liniște, până ne vor ataca. Dick Stone!

Acesta fusese plecat la vânătoare, deci nu mă văzuse până atunci. Omul mă salută cordial, după care Old Firehand îl întreabă:

— Știi ce avem de făcut?

— Îmi închipui.

— I-ați pușca și hai după pieile-roșii!

— Sunt gata, *sir*! Plecăm călare?

— Nu. Mergem numai până la groapa aceea a lor... Și voi, aștilalți, nu stați cu mâinile în sân! Camuflați cu verdeață catch-urile, adăposturile pentru piei! Nu poți să știi ce se mai întâmplă. Dacă indienii trec cumva de stânci și vin încoace, barem să nu găsească nimic de jefuit. Harry, tu du-te la Will Parker! Iar tu, Bill Bulcher, vezi să fie ordine în absența noastră!

— Ia-mă și pe mine, tată! se rugă Harry.

— N-are nici un rost, băiete. Mai bine odihnește-te. O și-ți vină și ție rândul la timpul convenit.

Harry mai stăruie, dar Old Firehand rămase ferm pe poziție.

Pornirăm așadar în trei, tâind gârla.

După câteva instrucțiuni date santinelei, ne îndreptarăm spre locul unde stătuse ascuns Sam Hawkens. Drumul care ducea de acolo spre râpă era în orice caz mai potrivit; aveam acoperire din ambele părți și, în plus, siguranța că-i vom întâlni pe indienii care, după cum chibzuisem, își vor fi părăsit ascunzișul ca să-i caute pe camarazii dispăruți.

După ce noi plecaserăm, în zori ieșise și Winnetou din tabără și, din păcate, încă nu se întoarse. Ne-ar fi fost, desigur, un însoțitor ideal. Pe de alta parte, întârzierea lui mă cam îngrijora. Nu era deloc exclus să se fi întâlnit cu poncașii. Or, în acest caz, cu toată vitejia lui, n-ar fi putut scăpa teafăr.

Mă gândeam, tocmai, la aceste lucruri, când, deodată, tânărul șef al apașilor răsări dintr-un desiș. Mâinile noastre care, la foșnetul crengilor, se închețaseră pe puști, reveniră brusc în poziția normală.

— Winnetou va merge și el cu oamenii albi ca să-i vadă pe Parranoh și pe poncași, hotărî acesta.

Îl privirăm nedumeriți. Știa, va să zică, de prezența dușmanului în acele locuri.

— I-a zărit oare fratele meu roșu pe cei mai cruzi dintre războinicii siucșilor? Îl întrebai.

— Winnetou trebuie să-l ocrotească pe fratele său, Old Shatterhand, și pe fiul Ribannei. De aceea s-a ținut toată vremea după ei. A văzut și cum s-au înfipt cuțitele în trupul celor două iscoade. Cât despre Parranoh, acesta și-a pus pe cap chica unui războinic din neamul osagilor. Are părul mincinos și gândul viclean. Winnetou îl va uide.

— Nu, să nu te atingi de Parranoh! Lasă-l în grija mea! protestă Old Firehand.

— Winnetou l-a mai dăruit o dată prietenului său alb.

— Acum nu-mi mai scapă, fii sigur căci...

Restul frazei nu-l auzii, pentru că, în acel moment, observai doi ochi lucind dindărătul unei tufe și, repezindu-mă, dintr-un salt, îl înșfăcai pe spion.

Și cine credeți că era? Parranoh în persoană! Abia îl apucasem însă de beregată, că tufele vecine foșniră amenințător și câțiva poncași se năpustiră în ajutorul căpeteniei.

Prietenii mei, văzând ce se întâmplă, săriră la rândul lor în luptă.

Pe șeful alb al poncașilor îl imobilizaseră apăsându-l cu genunchiul în piept. Cu stânga îl strângeam de gât, cu dreapta îi încleștam mâna în-care ținea cuțitul. Se zvârcolea ca șarpele și făcea eforturi desperate

să se smulgă din strânsoare. Zvârlea din picioare ca taurul împiedicat, încercând să se ridice; scalpul de împrumut, bogat și pletos, îi zburase de pe cap; ochii bulbucați mai că-i săreau din orbite; gura îi spumega și țeasta, pe care Winnetou o jupuisese de piele, zvâcnea oribil în ritmul pulsului său sălbatic. Parcă aveam de-a face cu un animal turbat. Îi înfipsei nemilos degetele în beregată, încât trupul i se chirci, se cutremură, mădularele i se frânseră fără vlagă și, dând ochii peste cap, rămase inert la pământ. îl biruisem.

Abia acum, în fine, mă uitai înjur și văzui o scenă pe care nici un condei n-ar putea-o descrie. Pentru a nu atrage atenția inamicului, nimeni dintre noi nu se folosisese de pușcă, ci numai de cuțit și de tomahawk. Și, totuși nici un poncaș nu mai rămăsese în picioare. Toți se zvârcoleau pe jos, însângerați și zdrobiți.

Winnetou tocmai își înfîgea cuțitul în pieptul unui poncaș doborât; nu avea nevoie de ajutorul meu. Old Firehand îl strivea pe unul sub genunchi și încerca să-l țină la distanță pe un altul, care-i sfărtecăse brațul. Alergai într-acolo și-l trăsni pe poncaș cu propria-i secure. Tre-cui apoi la Dick Stone care, între două leșuri, se zbătea sub genunchii unui vlăjgan gata să-l omoare. îl izbii și pe acesta cu tomahawkul unuia dintre morții de alături.

Stone se sculă de jos și-mi strânse mâna.

— *By God*, pe Dumnezeuul meu, *sir*; asta zic și eu ajutor venit la timp! Să te bați cu trei inși, când nici n-ai voie să tragi cu pușca, e cam mult! Vă mulțumesc.

Old Firehand dădu să-mi întindă și el mâna, dar tocmai atunci îl zări pe Parranoh culcat la pământ.

— TimFin...? Căpetenia? Cine l-a altoit?

— Old Shatterhand, răspunse Winnetou în locul meu. Marele Spirit i-a dat putere de bivoli care spintecă pământul cu coarnele sale.

— Omule, exclamă Old Firehand, câte drumuri am bătut, n-am mai întâlnit ființă ca dumneavoastră! Dar Parranoh și ai săi cum de-au reușit să se ascundă aici, cu toate că Winnetou se găsea prin preajmă?

— Eu nu mă aflu în partea asta, lămurii Winnetou. Căpetenia albă descoperise urmele și se luase după ele pe potecă. Desigur că războinicii săi vor fi în curând aici. Eu zic ca frații mei albi să mă urmeze numai-decât până în wigwamul nostru.

— Așa e! întări Dick Stone. Trebuie să ajungem cât mai curând la "fortăreață".

— Bine, să mergem, aprobă Old Firehand, al cărui braț sângera din belșug. Dar până una alta, trebuie să ștergem urmele luptei. Dick, tu postează-te nițel mai în față și vezi să nu fim surprinși.

— Gata, mă duc, *sir*; dar scoteți-mi mai întâi cuțitul din spate. Nu-i chip să-l ajung cu mâna.

Unul dintre poncași îi implântase cuțitul care, în cursul încăierării, intrase și mai adânc în carne. Din fericire, rana era ușoară și, după ce-i smulserăm cuțitul, Dick Stone — cu trupul lui de fier — părea ca și nevătămat.

— Cum îl cărăm de-aici pe prizonier? se interesă Old Firehand.

— Să-l ducem pe sus, îmi dădui cu părerea. Dar când o să-și vină în fire, vom mai avea nițel de furcă.

— Adică, îl ducem în spinare? întrebă Stone. De mult nu m-am simțit mai zdravăn ca acum. Hai să-i pregătesc flăcăului ăsta bătrân o călătorie cât mai plăcută!

Lovi de câteva ori cu securea, culcă la pământ niște arbuști, curăță tulpinile, luă pătura lui Parranoh tăind-o fâșii-fâșii, apoi dădu din cap satisfăcut.

— Alcătuim o targă, dacă vreți, un fel de sanie, numele n-are importanță, îl legăm bine de tot, îl culcăm ca în leagăn și dă-i drumul! Propunerea fu acceptată și pusă în practică. Apoi ne puserăm în mișcare, lăsând însă în urma noastră o dără atât de pronunțată, încât Winnetou, care era ultimul, se tot căznea să o șteargă, cât de cât... A doua zi, foarte devreme, eram de mult în picioare și urcam pe stânca unde îl revăzusem prima oară pe Harry. Soarele încă nu mijise pe culmi și o pace adâncă domnea peste întreaga tabără. Jos, în vale, plutea o ceață deasă, învăluind tufele în rotocoale alburii, dar sus văzduhul era clar și o boare proaspătă încă adia în jurul tâmpelor. Un botgros tot sălta printre vrejurile de mure, îmbiindu-și parcă, din gușa lui mare, ca de purpur, femeiușcă neastâmpărată. Ceva mai încolo, țopăia pasărea poreclită "pisică" pentru țipătul ei caraghios, care aducea a mieunat. Iar jos răsuna viersul măiestru al unei alte minuni zburătoare care, după fiece arpegiu, parcă se aplaudă singură, cu un măcăit zgomotos. Totul era cât se poate de idilic și atrăgător. Însă gândurile mele stăruiau mai puțin la acest concert matinal și mai mult la întâmplările petrecute în ajun. După aprecierea unuia dintre vânătorii noștri care cutreierase pădurile și se întorsese în "fortăreață", poncașii erau mult mai numeroși decât presupuneam. Omul mai zărise încă o tabără de-a lor, unde își țineau și caii.

Era deci aproape sigur că acțiunea poncașilor nu viza niște persoane izolate, ci întreaga noastră așezare. Or, punând în cumpănă numărul covârșitor al inamicului, situația noastră nu era de invidiat. Pregătirile în vederea apărării împotriva unui eventual atac ne ocupară toată după-amiaza până seara târziu. Astfel, nici nu mai avurăm timp să luăm o decizie în legătură cu soarta lui Parranoh. Acesta zăcea, legat fedeleș și bine păzit, într-o mică peșteră scobită în piatră... Zilele următoare, poate chiar mai repede, aveau să se petreacă evenimente importante. Tocmai meditam cu îngrijorare la această perspectivă, când zgomotul unor pași apropiați mă smulse din gânduri.

— Bună dimineța, *sir*! mă salută Harry. S-ar părea că somnul v-a părăsit cam devreme, ca și pe mine, de altfel.

Dădui la rândul meu binețe și adăugai:

— Vigilența e calitatea cea mai de preț în acest colț de lume plin de primejdii neașteptate.

— V-ați speriat de pieile-roșii? întrebă băiatul zâmbind.

— Știu că glumiți. Totuși, dacă e să judecăm serios, nu suntem în total decât treisprezece oameni, în timp ce dușmanul numără de vreo ~~zece~~ ori pe-atât. Nu-l putem înfrunta într-o luptă fățișă. Singura no-

astră speranță ar fi să nu ne descopere.

— Vedeți lucrurile prea în negru. Treisprezece bărbați ca ai noștri sunt în stare să se bată și să pună pe fugă pieile-roșii.

— Eu judec altfel. Poncașii sunt furioși din pricina atacului nostru neașteptat, mai mult, din pricina pierderilor suferite ieri. În plus, ei știu că Parranoh, căpetenia lor, se află în mâinile noastre. Fără îndoială că au și cercetat terenul, au găsit leșurile și au constatat lipsa lui Parranoh. Când o hoardă ca a lor a bătut atâta drum în vederea unui scop, atunci îl va urmări cu cea mai mare dârzenie și viclenie.

— Toate bune, *sir*; dar nu văd de ce ne-am înfricoșa. Îi cunosc eu. Sunt lași, își pierd repede cumpătul, atacă numai pe la spate și pe cei lipsiți de apărare. Am bătut în lung și-n lat pământurile lor, de la Mississippi până la Oceanul Pacific, din Mexic până în regiunea lacurilor. I-am fugărit și i-am hărțuit. Uneori, am fost nevoiți să ne retragem și să ne ascundem în fața superiorității lor numerice, dar întotdeauna, datorită curajului nostru, am rostit ultimul cuvânt.

Îl priveam atent, fără să-i răspund. Băiatul, însă, citea, probabil, în ochii mei cu totul altceva decât aprobare. De aceea, după o scurtă pauză, reluă:

— Gândiți cum vreți, *sir*; dar uneori numai arma e în stare să slujească anumite simțăminte ale omului, fie el bărbat matur, fie tânăr ca mine. Dacă ați trece pe la Bee-fork, ați vedea mormântul a două ființe pe care le-am iubit mai presus de orice. Au fost omorâte de indieni. De atunci, ori de câte ori zăresc fluturând o chică de indian, mâna îmi zvâcnește și simt nevoia să mă răzbun. Mulți s-au prăbușit de pe caii lor, fulgerați chiar de pistolul acesta cu care mi-a fost ucisă

mama și de a cărui precizie v-ați convins și dumneavoastră la New Venango.

Scoase pistolul de la brâu și mi-l ținu sub ochi.

— Sunteți un bun țințaș, *sir*; dar cu această vechitură n-ați nimeri nici într-un trunchi de copac aflat la numai cincisprezece pași de aici.

Winnetou-3
239

Gândiți-vă, deci, cât exercițiu mi-a fost necesar ca să ajung la o asemenea siguranță...

— De unde aveți pistolul? De la Winnetou, nu-i așa?

— V-a spus el?

— Da.

— Va să zică, știți totul?

— Nu știu nimic în plus.

— Da, îl am de la Winnetou. Așezați-vă, *sir*! Să vă istorisesc câte ceva, deși situația în care ne găsim nu prea îngăduie vorbă multă.

Harry se așeză și el lângă mine și cercetă o clipă valea ce se întindea sub ochii noștri. Apoi își începu povestirea:

— Tatăl meu era inspector silvic, dincolo, în vechiul continent. Își trăia zilele pașnic și mulțumit alături de soția și de fiul său; până au început unele evenimente care au răscolit viața familiei sale silind-o să plece din patrie. În timpul traversării oceanului, i-a murit soția, adică mama băiatului. Apoi, în Lumea Nouă, s-a pomenit fără mijloace de trai, fără cunoscuți. S-a agățat de singura soluție, adică, acceptând ca băiatul să fie adoptat de o familie înstărită, s-a dus în Vest, ca vânător. Astfel și-a petrecut destui ani, plini de încercări, afirmându-se ca un *westman* destoinic, foarte prețuit de albi și temut de dușmani. Participând la o expediție de vânătoare, a ajuns la Quincourt, în mijlocul triburilor de asineboini, unde l-a întâlnit pentru prima oară pe Winnetou, care urca de pe malurile lui Colorado ca să aducă de sus, din regiunea Mississippi, argila sfântă pentru calumele tribului său. Tata și Winnetou au fost primiți de căpetenia Ta-ceatunga, s-au împrietenit cu el și au cunoscut în wigwamul lui pe fiica acestuia, Ribanna. Era frumoasă ca răsăritul zilei, fermecătoare ca raza munților. Nici una din fetele tribului nu se pricepea ca dansa la prelucrarea pieilor fine și la cusutul măiestru al straielor de vânătoare. Când ieșea să aducă lemne, făptura ei ca de regină se mlădia cu o grație fără seamăn și păru-i atârna în cozi grele și lungi până la pământ. Era favorita lui Manitu, a Marelui Spirit, era mândria

neamului ei, și tinerii războinici se grăbeau să-i pună la picioare scalpurile dușmanilor. Dar nici un bărbat roșu nu se bucura de atenția ei, căci Ribanna îl iubea pe vânătorul alb, deși acesta era cu mult mai în vârstă decât ceilalți adoratori. Dintre aceștia, Winnetou era cel mai tânăr, aproape adolescent. La rândul lui, musafirul alb îi purta fetei cele mai calde sentimente. Îi călca veșnic pe urme, o veghea cu duioșie și-i vorbea ca unei fete albe. Și iată că, într-o seară, Winnetou veni să-i vorbească: "Omul alb nu seamănă cu ceilalți din neamul său. Din gurile lor curge minciuna ca mațele din burta bivoliilor spintecați. El, însă, nu l-a mințit niciodată pe Winnetou, prietenul său". — "Fratele meu roșu are brațe vânjoase de războinic, și la sfat e mai înțelept ca oricare dintre căpetenii. El nu râvnește la sânge nevinovat. De aceea i-am întins cu drag mâna de prieten. Să vorbească, așadar!" — "Fratele meu alb o iubește pe Ribanna, fiica lui Ta-ciatunga?" — "Mi-e mai scumpă ca toate turmele preriei și ca toate scalpurile oamenilor roșii." — „Și va fi bun cu ea? Nu-i va vorbi cu asprime? Îi va dărui inima? O va păzi de furtunile vieții?" — "Am s-o port pe brațe și am s-o apăr de orice restriște." — "Winnetou cunoaște cerul, știe numele și graiul stelelor; dar steaua vieții lui apune și în inima lui se lasă bezna. El ar fi vrut să culeagă trandafirul din Quicourt, să-l ducă în wigwamul lui, să-și culce capul ostenit la sânul Ribannei de câte ori se va fi întors de la vânătoare sau din satele vrăjmașe. Dar ochii ei lucesc la vederea fratelui meu alb și buzele ei îi șoptesc numele. Winnetou va părăsi lăcașul fericirii și va rătăci însingurat pe malurile lui Rio Pecos. Nici când mâna lui nu va mângâia capul unei femei, nici când glăsciorul unui fiu nu-i va bucura urechea. Dar se va întoarce aici la vremea când cerbul ia drumul trecătorilor și va vedea dacă Ribanna, fiica lui Ta-ciatunga, e într-adevăr fericită." Și zicând acestea, Win-

netou se pierdu în noapte. A doua zi nu a mai fost de găsit. Când s-a întors în primăvară, a revăzut-o pe Ribanna, și ochii ei aprinși îi mărturisiră mai bine decât orice cuvânt fericirea pe care o trăia.

Tânărul apaș luă în brațe pruncul — adică pe mine — (număram pe atunci doar câteva zile), îl sărută pe gură și, așezându-i palma pe creștet, rosti ca într-un legământ: "Winnetou te va ocroti ca pomul în crengile căruia dorm păsările și sub care se adăpostesc viețuitoarele preriei când le amenință furtuna. Viața lui va fi și a ta, sângele lui va fi și al tău. Niciodată răsufierea lui nu se va stinge și brațul nu va osteni când va fi să-l apere pe fiul rozei din Quicourt. Fie ca roua dimineții să se aștearnă sub talpa ta și soarele să-ți lumineze drumul spre bucuria fratelui meu alb." Trecură apoi anii și eu creștui mare. Și în aceeași măsură creștui și dorul tatălui meu după primul lui născut.

Eu luam parte la joaca băieților de seama mea și-mi plăcea grozav să-i imit pe războinici. Tata nu-și mai putea stăpâni dorul ce-l mistuia, într-o zi mă luă cu el și plecarăm amândoi spre răsărit. Acolo, alături de fratele meu și în mijlocul lumii civilizate, cunoscuți o viață nouă de care, la un moment dat, mi se păru că nu voi reuși să mă mai despart. Tata se întoarse singur în Vest și mă lăsă în grija părinților adoptivi ai fratelui meu. Dar curând, nostalgia Vestului mă răscoli în așa măsură, încât abia de mai putui răbda. O nouă vizită a tatei puse capăt șederii mele în lumea modernă. M-am întors cu el în adevărata mea patrie. Și iată că acolo găsisem tabăra pustiită și arsă. După multe căutări, dădurăm de un vampum, o anume scoică pe care Ta-ciatunga o creștase pentru ca, la întoarcerea noastră, să putem afla despre cele petrecute. Tim Finnetey, un vânător alb, vizitase încă mai demult, în repetate rânduri, tabăra și se îndrăgostise și el de roza din Quicourt. Dar asineboinii nu-l simpatizau, pentru că era tâlhar și le jefuise nu o dată catch-urile. Așadar l-au gonit, iar el, la rândul lui, a jurat să se răzbune. Aflase de la tata, cu care se întâlnise de mai multe ori în Black Hills, la Colinele Negre, că Ribanna devenise soția lui și apelă la tribul "Picioarele-negre", îndemnându-l la război împotriva asineboinilor. Aceștia au năvălit asupra taberei într-un moment când războinicii noștri erau plecați la vânătoare. Au prădat, au incendiat totul, au ucis

bătrânii și copiii, au răpit femeile și fetele. Când s-au întors ai noștri, n-au mai găsit decât cenușă. Repede, s-au luat pe urmele tâlharilor și, cum aceștia plecaseră doar cu câteva zile înainte, ar fi reușit, probabil, să-i prindă și să le plătească faptele. Între timp, după plecarea lor, am sosit și noi. Dar ca să fiu scurt: în drum l-am întâlnit pe Winnetou, care venea de peste munți să-și vadă prietenii. Aflând de la tatăl meu ce se întâmplase, viteazul apaș ni se alătură imediat. N-am să uit niciodată imaginea celor doi bărbați care, tăcuți și cu inimile arzând, călăreau cu o grabă nestăpânită, ca să-i ajungă din urmă pe oamenii noștri. I-am găsit la Bee-fork. Dibuiseră că "Picioarele-negre" poposesc în valea râului și așteptau să cadă noaptea, ca să-i atace. Pe mine mă lăsaseră la cai, dar nu m-a răbdât inima să stau deoparte, și în clipa decisivă m-am strecurat până la marginea pădurii. Tocmai atunci trosni primul foc de armă. A fost o noapte îngrozitoare.

Dușmanul era superior ca număr și vacarmul luptei n-a încetat decât la ivirea zorilor. Asistasem la încheștarea aceea sălbatică, auzisem gemetele muribunzilor și mă ghemuisem înfricoșat în iarba umedă, rugându-mă Cerului. Pe urmă, m-am întors la caii noștri. Straja de acolo dispăruse. Mă cuprinse o frică teribilă și, când răsună urletul de triumf al dușmanilor, am înțeles că suntem înfrânți. Abia seara, după ce stătusem ascuns întreaga zi, îmi luai inima în dinți și mă furișai până la locul bătăliei. Pacea stăpânea împrejurimile și morții se scâltau parcă în lumina lunii. Îngrozit, rătăceam printre cadavre și, deodată, la un pas, o descoperii pe maică-mea, împușcată în piept, cu brațele înlănțuite desperat în jurul surioarei mele abia venită pe lume, ucisă și ea cu o lovitură de cuțit. Priveliștea mă copleși și căzui într-un lung leșin. Cât voi fi stat așa, nu știu. Se făcu ziua, seară, apoi iarăși zi. Și iată, răsunară niște pași. Mă ridicai de jos și, o, Doamne! îi văzui pe tata și pe Winnetou, amândoi zdrențuiți, plini de răni. Covârșiți de numărul mare al dușmanilor, fuseseră prinși, legați și ridicați, dar izbutiră să se elibereze și să fugă...

Respirând adânc, Harry tăcu și privi aspru în depărtări. Apoi se întoarse brusc spre mine:

— Mama dumneavoastră mai trăiește, *sîr!*
— Da.
— Ce-ați face dac-ar veni cineva și ar ucide-o?
— Aș lăsa ca legea să-l pedepsească pe ucigaș.
— Bine. Și dacă brațul legii e prea slab sau prea scurt, ca, de pildă, aici, în Vest, atunci nu i-ați veni în ajutor cu propriul dumneavoastră braț?
— Pedepsa nu e totuna cu răzbunarea, Harry! Prima este răsplata necesară a fărâdelegii comise și e strâns legată de noțiunea de justiție; a doua, însă, e odioasă și-l coboară pe om la treapta pe care se află animalul.
— Vorbiți așa, fiindcă prin vinele dumneavoastră nu curge sânge fierbinte de indian. Când cineva, în mod conștient, se leapădă de omenie și devine un pericol pentru ceilalți, atunci trebuie tratat ca o fiară, adică ucis. În ziua în care am îngropat sub țărână cele două ființe dragi ca să nu le sfâșie vulturii, inimile noastre nu cunoșteau alt simțământ decât cel al urii cumplite împotriva ucigașilor. Răscolitor s-a înălțat jurământul pe care Winnetou l-a rostit atunci și în numele nostru: "Căpetenia apașilor a scormonit țărâna și a găsit săgeata răzbunării. Pumnul lui e ca piatra, piciorul sprinten și tomahawkul ascuțit ca fulgerul. Winnetou îl va căuta și-l va prinde pe Tim Finnetey, ucigașul rozei din Quicourt. Îi va lua scalpul ca să răzbune moartea Ribannei, fiica asineboinilor!"
— Chiar Finnetey a ucis-o?
— Chiar el. În primele clipe ale luptei, când se părea că cei din tribul "Picioarelor-negre", buimăciți de surpriză, vor fi învinși, Tim Finnetey a împușcat-o. Winnetou l-a văzut, a sărit la el, i-a smuls arma și l-ar fi omorât pe loc, dacă n-ar fi fost împresurat de o ceată întreagă. După o luptă inegală, disperată, apașul căzu prizonier. Ca să-și bată joc de el, îi lăsară pistolul golit de gloanțe. Aceasta e arma pe care mi-a dăruit-o mai târziu și de care nu mă despart niciodată, fie că bat caldarâmul orașelor, fie că umblu prin ierburile preriei.
— Trebuie să vă spun că...
Băiatul făcu un gest hotărât și-mi tăie vorba:
— Știu ce vreți să-mi spuneți! Mi-am spus-o și eu de mii de ori. Dar se vede că nu cunoașteți legenda lui *flatsghost*, strigoiul preriilor, care stârnește vârtejuri sălbatice și nimicește totul în calea lui?... Prin vinele mele pulsează ceva din acest duh dezlănțuit și trebuie să mă supun chemării lui, deși știu că mă duce la pierzanie. Era ca o presimțire gravă. Tăcerea se așternu apoi, grea de gânduri. Băiatul acesta cugeta, vorbea și acționa ca un om în puterea vârstei. Mi se părea nefiresc, straniu, înfricoșător. Rupsei liniștea și-l mustrai, căutând cuvinte aspre. Dânsul mă ascultă clătînând din cap. În fraze emoționante îmi istorisi toate amănuntele acelei nopți de groază, ca și viața lui de mai târziu, care-l aruncase între extremele sălbătăciei și ale civilizației. Și înțelesei până la urmă că nu aveam nici un drept să-l condamnm...
Deodată, un șuier ascuțit sfâșie văzduhul.
— Tata își cheamă oamenii, mă lămuri Harry. Să coborâm. E tim-pul să-l judecăm pe prizonier, pe Tim Finnetey. Mă ridicai de jos și-l prinsei de mână:
— Am o rugămintă, Harry.
— V-o îndeplinesc bucuros, dacă se poate.
— Lăsați-i pe ceilalți să se ocupe de judecarea prizonierului.
— Îmi cereți tocmai imposibilul. De atâta vreme doresc cu ardoare să stau înaintea lui și să-i zvârl moartea în față; de mii de ori mi-am zugrăvit acest ceas în toate culorile, cu toată imaginația de care sunt capabil. Ceasul acesta a devenit scopul vieții mele, răsplata tuturor suferințelor. Și acum, tocmai acum, când o să-mi ating ținta, vreți să renunț? Nu, nu, cu nici un preț!
— Dorința dumneavoastră se va împlini și fără să participați direct la judecată. Spiritul cată a năzui spre țeluri mai înalte decât cel pe care vi l-ați propus; omul poate avea satisfacții mai mari decât cele pe care i le oferă răzbunarea.
— Credeți cum vă place, *sir*; eu rămân la hotărârea mea.
— Prin urmare, nu vreți să-mi împliniți rugămintea.
— Chiar dac-aș vrea, nu pot. Veniți.

Precocitatea acestui tânăr atât de dotat îmi inspira un viu interes, dar regretam îndărătnicia și spiritul său vindicativ. Impresionat în chip bizar de convorbirea noastră, coborâi încet în urma lui.

După ce trecui pe la Swallow ca să-i aduc salutul meu matinal, mă îndreptai spre grămada de oameni strânși în jurul unui copac, de care era legat Parranoh.

— Ticălosul! Trebuie distrus, dacă nu mă-nșel! Își ridica tocmai glasul Sam Hawkens. Numai că eu nu vreau s-o înjosesc pe Liddy a mea cu asemenea înșărcinări.

— Firește că trebuie să piară! aprobă Dick Stone. Tare mi-ar prii să-l văd cum se leagănă pe cracă! Altceva nu merită. Ce părere aveți, *sir*?

— De acord! răspunse Old Firehand. Dar tabăra noastră, aici, frumoasă și îngrijită, nu se cade s-o murdărim cu sânge de fiară. La Bee-fork, unde i-a ucis pe-ai mei, acolo să-și primească pedeapsa. Vreau să-mi împlinesc jurământul chiar pe locul unde am jurat.

— Dați-mi voie, *sir*; interveni Stone, atunci de ce l-am mai cărat degeaba până aici? Credeți că am poftă să-mi las tocmai acum cărlionții în mâinile indienilor?

— Să auzim ce crede Winnetou, căpetenia apașilor! rosti Old Firehand, înțelegând motivele acestei obiecții a lui Stone.

— Winnetou nu se teme de săgețile poncașilor; la brâu atârână scalpul acestui câine atabaskah; fratele alb să-i stăpânească în schimb trupul; i-l dăruiesc, să facă ce-o vrea cu el.

— Și dumneavoastră?

Întrebarea îmi era adresată mie.

— Isprăviți cu el pe loc! Firește că nimeni dintre noi nu se sperie din cauza indienilor, dar nu văd de ce ne-am expune inutil prime-jdiei, trădând totodată dușmanului că ne aflăm în acest ținut. Indi-

vidul nu merită un asemenea risc.

— N-aveți decât să rămâneți aici, *sir*; să va păziți culcușul! interveni Harry, nemulțumit. În ce mă privește, cer ca sentința să fie neapărat executată la locul crimei. Soarta însăși a vrut așa, scoțându- ni-l în cale pe ucigaș tocmai aici și nu în altă parte. Suntem datori

față de morții noștri, cărora le-am jurat să nu avem odihnă până în ceasul răzbunării.

Mă depărtai fără să-i răspund.

Prizonierul sta legat de trunchiul copacului, drept, neclintit, fără să se vaite, în ciuda durerii pe care, desigur, i-o pricinuiau funiile intrate în carne și în pofida situației grave în care se găsea. Nici o fibră nu tresărea pe chipul lui mâncat de ani și de patimi. Pe fața-i hâdă parcă se citea întreaga poveste a vieții sale, și țeasta jupuită, pe care jucau reflexe sângerii, sporea impresia dezgustătoare pe care indidul ar fi făcut-o chiar și asupra unui spectator neutru.

După o consfătuire lungă (eu mă ținusem deoparte), cercul se desfăcu și oamenii începură să se echipeze de plecare.

Așadar, Harry își impusese voința, iar eu nu reușeam să-mi alung presimțirea unei nenorociri. Old Firehand se apropie și-mi puse mâna pe umăr:

— Lăsați ca lucrurile să-și urmeze calea, *sir*; și nu judecați greșit niște procedee care ies din tiparele așa-zisei dumneavoastră culturi.

— Eu nu-mi îngădui să condamn procedeele dumneavoastră, *sir*: Crima trebuie pedepsită. Așa e drept. Dar să nu-mi luați în nume de rău dacă nu voi asista la execuție. Plecați la Bee-fork?

— Plecăm. Și pentru că nu veniți cu noi, mă bucur să vă pot încredința securitatea taberei. Știu că o las pe mâini bune.

— Dacă, totuși, se va întâmpla ceva, nu eu voi fi vinovatul, *sir*: Nu va depinde de mine... Când vă întoarceți?

— Greu de precizat. Să vedem ce ne așteaptă dincolo. Ei, rămâneți cu bine și fiți cu ochii-n patru!

Se îndreptă spre grupul destinat să-l însoțească pe prizonier. Acesta fu dezlegat de copac. Se înapoie și Winnetou, care cercetase în grabă dacă trecerea e sigură și nu constatare nimic suspect. După ce-i îndesară prizonierului un căluș în gură, porniră cu toții spre ieșire.

— Fratele meu alb rămâne aici? mă întrebă Winnetou înainte de a se alătura celorlalți.

— Căpetenia apașilor îmi știe gândurile. Nu e nevoie să le mai rostesc.

— Fratele meu e atent ca și piciorul înainte de a călca în apa cu crocodili. Dar Winnetou nu poate să rămână. El trebuie să meargă împreună cu fiul Ribannei.

Plecă și el. Înțelegeam că-mi împărtășește temerile și că numai din grijă pentru ceilalți, mai ales pentru Harry, se hotărâse să-i urmeze. Pușini rămaseră cu mine în "fortăreață", printre ei și Dick Stone. Le adusei la cunoștință că mă duc să cercetez împrejurimile.

— Nu cred să fie necesar, observă Stone. Avem un om de strajă. Și apoi, Winnetou a cercetat chiar adineauri terenul. Mai bine stați pe loc și profitați de odihnă. S-ar putea să aveți de lucru mai târziu.

— Cum așa?

— Păi, vreau să zic, indienii ăia n-or fi ei orbi și surzi de-a binelea. Vor dibui ei că e rost de niscai vânat prin preajmă.

— Ai perfectă dreptate, Dick. Tocmai de aceea vreau să-mi rotesc puțin privirea, să văd dacă nu e vreo mișcare pe undeva. Între timp, stați de pază aici cu toată atenția. N-am să lipsesc mult.

Îmi luai carabina și ieșii din "fortăreață". Omul din post mă asigură că nu observase nimic care să-i dea de bănuț. Eu, însă, mă obișnuisem să cred numai ce-mi văd ochii. Mă apuca, deci, să caut printre tufe urme de indieni.

Chiar la intrarea în valea noastră zării câteva crenguțe frânte și, la o cercetare mai atentă, constatai că acolo stătuse culcat un om și că, la plecare, ștersese cu mare grijă conturul trupului său întipărit în frunzișul de pe jos și în huma moale, afânată.

Fuseserăm, așadar, spionați. "Fortăreața" era descoperită și un atac se putea produce în orice moment. Presupunând însă că dușmanul își va îndrepta în primul rând atenția asupra lui Parranoh și a escortei sale, trebuia să-l previn cât se poate de repede pe Old Firehand și, ca atare, luai hotărârea să-i ajung din urmă.

Dădui străzii dispozițiile necesare și pornii după convoiul nostru, care o luase pe malul râului, în sus. Drumul trecea tocmai pe lângă locul unde, cu o zi înainte, se desfășurase bătălia. Ceea ce bănuiam se întâmplase aievea. Poncașii veniseră la fața locului și descoperiseră morții. Iarba era călcată pe o mare porțiune. Era, deci, de presupus că un număr considerabil de oameni se îndeletniciseră aici cu evacuarea cadavrelor...

După un timp relativ scurt, ajunsei la vărsarea lui Bee-fork în Man-kizila.

Cum nu știam unde fixaseră ai noștri locul de execuție, trebuia să-mi dublez atenția și, mereu ascuns după verdeață, să calc fără greș pe urmele lor.

Acum apa ocolea un luminiș unde așa-zisa "vegetație neagră" făcuse loc ierburilor să crească în voie. Aici, chiar la mijloc, se înălța un pâlă de molifiți, sub care ședea vânătorii noștri discutând aprins, în vreme ce prizonierul stătea legat de un arbore.

Exact înaintea mea, la cel mult trei lungimi de om, câțiva indieni îi pânneau pe ai noștri de după tufele de mărăcini. Am înțeles de îndată că ceilalți poncași executaseră o manevră, ocolind pe stânga și pe dreapta, ca să-i înconjoare pe albi și, printr-un atac fulgerător, să-i nimicească ori să-i arunce în râu.

Nu mai era timp de pierdut. Îmi dusei carabina "Henry" la ochi și trăsei. Câteva clipe, nu se mișcă nimeni, nici un zgomot nu se făcu auzit. Atât prietenii cât și dușmanii erau, pesemne, uluiți de întorsătura neașteptată pe care o luaseră lucrurile. Dar mai apoi izbucni strigătul de luptă al indienilor, de peste tot, de după fiecare tufă; un nor de săgeți se abătu asupra luminișului și, ca la un semn, un furnicar de oameni

alergând, gâfâind, urlând acoperi câmpul. Se încinse o bătălie dintre cele mai crâncene.

Aproape în același timp cu indienii mă aruncai și eu în luptă și tocmai bine nimerii peste un poncaș care se năpustise asupra lui Har-ry, împiedicându-l să tragă în Parranoh pentru că aceasta fusese

intenția băiatului. Firește că-l doborâi imediat. Stând spate la spate sau lipiți de trunchiurile copacilor, vânătorii noștri se apărau din rășputeri, înconjuțați de dușmani. Erau *trapperi* încercați, tot unul și unul, care mai făcuseră față multor încercări și nu cunoșteau frica. Dar era limpede că vor fi înfrânți de numărul covârșitor al atacanților,

cu atât mai mult, cu cât — surprinși într-o poziție neprielnică — fuseseră aproape toți răniți încă din primele clipe.

Câțiva indieni se repeziră de la bun început la Parranoh ca să-l elibereze și, în ciuda intervenției pline de curaj a lui Old Firehand și

Winnetou, reușiră până la urmă să-și realizeze planul. Smucindu-se violent și dezmoșindu-și repede brațele, Parranoh — înalt și solid — smulse tomahawkul din mâna unui poncaș și se repezi la Winnetou: — Vîno-ncoace, câine Pîmo ce-mi ești! Vîno să-mi plătești pielea de pe cap!

Apașul, insultat cu numele de ocară al tribului său, încercă să-și țină piept vitejește, dar fusese rănit; pe deasupra, se pomeni atacat și din altă parte. Old Firehand se afla în plină luptă, încercuit de dușmani, iar noi, ceilalți, eram atât de încălărați cu poncașii, încât ne-ar fi fost imposibil să sărim în ajutorul cuiva. Să fi continuat, fără nici o șansă, rezistența? Ar fi fost curată nebunie. Trebuia să renunțăm la orice ambiție deșartă. De aceea, smulgându-l pe Harry din mijlocul dușmanilor, strigai:

— Săriți în apă, oameni buni! În apă!

Și, fără a mai sta pe gânduri, mă arunca cel dintâi. Cu tot vacarmul, oamenii mă auziră și cei care reușeau să scape de împresurare îmi urmau îndemnul. Apa, deși adâncă, era destul de îngustă; ajun-gea să vâslești de câteva ori ca să atingi malul opus. Totuși, eram

departe de a fi în siguranță. Eu îmi făcusem planul să ajung până la limba de pământ ce despărțea râulețul de apele fluviului Mankizila, pe urmă să-l trec înot și pe acesta. Îi făceam tocmai semn lui Harry, indicându-i direcția aleasă de mine, când crăcănatul de Sam — cu haina leoarcă și cu mocasinii fleșcăiți — ne depăși, sfidând cu ochisorii lui isteți pe indienii care îl urmăreau. Sări cât putu în lături, luând-o pieziș și dispărând într-un zăvoi cu sălcii.

Mă luai numaidecât după el, căci planul lui mi se părea într-adevăr mai ingenios decât al meu.

— Dar tata, ce-i cu tata? Îmi strigă Harry înspăimântat. Trebuie să mă întorc, nu pot să-l părăsesc!

— Lăsați! Hai după mine! Îl îndemnai, trăgându-l de mână. Dacă n-a reușit singur să scape, atunci, în zadar, nu mai putem să-l salvăm! Într-o grabă febrilă, fugind printre sălcii, ajunserăm în sfârșit din nou la malul lui Bee-fork, și anume ceva mai sus de locul unde ne aruncaserăm în apă. Indienii, neînțelegând manevra, se îndreptau cu toții spre Mankizila. Astfel noi, dincoace, ne puteam vedea cu oarecare siguranță de drum. Sam Hawkens, însă, se opri locului.

— Vedeți puștile alea părăsite, sir? mă întrebă.

— Le-au lepădat indienii când au sărit în apă.

— Hi-hi-hi-hi, că proști mai sunt, zău așa! Ne-au lăsat, va să zică, pușcoacele!

— Ai vrea să le iei? Periculoasă treabă!

— Cum adică, periculoasă? Credeți că Sam Hawkens e un fricos și un papă-lapte?!

Sărind în zigzag ca un cangur hăituit, Sam strânse puștile grămadă.

Mă apuca și eu să tai corzile arcurilor risipite pe jos, scoțându-le astfel din uz pentru câțva timp.

Nimeni nu ne-a împiedicat în această operație. Nici vorbă să le treacă prin cap indienilor că, fugăriți și amenințați cu moartea, am fi avut curajul să ne întoarcem chiar la locul luptei. Hawkens ridică

grămada de puști, le privi cu oarecare milă, apoi le slobozi în apă.

— Bune unelte, sir, tare bune! În astfel de țevi s-ar putea cuibări guzganii fără să le pese de nimic, dacă nu mă-nșel. Dar să mergem!

Aici nu prea suntem la adăpost.

Pornirăm de-a dreptul, fără nici un ocol, ca să ajungem cât mai curând la tabără. Numai o parte dintre indieni fuseseră la Bee-fork. Având în vedere faptul că iscoadele lor ne descoperiseră "fortăreața", era de presupus că ceilalți poncași, profitând de absența noastră, se vor fi decis la un atac asupra micului grup de apărători.

Mai aveam încă o bună bucată de mers, când răsună o împușcătură în vale.

— Înainte, sir! Îmi strigă Hawkens, grăbindu-și pașii.

La rândul lui, Harry, cuprins de neliniște, zorea cât îl țineau picioarele. Așadar, temerile mele fuseseră justificate și, chiar dacă acum

reproșurile nu-și aveau locul, vedeam limpede că băiatul se muștră în sinea lui.

Împușcăturile se repetară. Nu mai încăpea îndoială că vânătorii rămași în "fortăreață" se apărau împotriva indienilor și că aveau nevoie de ajutor. Deși drumul prin pădure era foarte anevoios, izbutirăm totuși să ajungem relativ repede până în preajma taberei. Ne oprirăm chiar în dreptul ieșirii din "fortăreață", acolo unde descoperisem urmele iscoadei. Fără îndoială că poncașii stăteau ascunși la marginea pădurii, amenințând și blocând intrarea. Pentru a ne asigura succesul, trebuia deci să ajungem neobservați în spatele lor.

Deodată, îndărătul nostru foșniră niște tufe. Parcă s-ar fi strecurat cineva pe acolo în mare grabă. La un semn al meu, ne ascunserăm tustrei, așteptând să se ivească cel în cauză. Mare ne fu bucuria când recunoscurăm pe Old Firehand, însoțit de Winnetou și de încă doi vânători. Scăpaseră, va să zică! Și chiar dacă Harry nu-și manifesta zgomotos fericirea de a fi iarăși împreună cu tatăl său, vedeam cât de profund îl mișca faptul acesta și ce mult îi ardea inima. Drept care

mă împăcai definitiv cu el.

— Ați auzit și voi împușcăturile? întrebă repede Old Firehand.

— Desigur!

— Atunci, haide, să dăm o mână de ajutor! Ce-i drept, intrarea e strâmtă de tot; poate fi apărată și de un singur pușcaș. Totuși, mai știi ce se întâmplă?!

— Nu se întâmplă nimic, *sir*; dacă nu mă-nșel, își dădu cu părerea Sam Hawken. Roșii ne-au descoperit cuibul și ce și-au zis? "Hai să vedem ce clocesc albi acolo!" Bill Bulcher, care e de schimb la intrare, trebuie să-i fi împușcat cu ceva plumbi; așa că, din toată zarva asta, ne-am alege până la urmă cu niște pielicele de gușgan.

— Se poate. Dar trebuie să ne convingem la fața locului. Și să nu uităm că urmăritorii vor ajunge în curând aici; vom avea deci, împotriva noastră, un număr dublu de indieni.

— Și cu oamenii noștri risipiți cum rămâne? întrebai eu.

— Hm! Avem mare nevoie de ei; nu ne putem lipsi de nici un braț valid. Dar nimeni nu va reuși să treacă de unul singur prin blocajul indienilor și să intre în "fortăreață". Ar trebui, totuși, să vedem dacă nu încearcă vreunul să se strecoare până aici.

— Frații albi să rămână pe loc, interveni Winnetou. Mă duc să văd unde și-au atârnat poncașii scalpurile.

Fără să mai stea pe gânduri, Winnetou plecă, iar nouă nu ne rămase decât să ne așezăm și să-i așteptăm întoarcerea. Între timp, doi dintre oamenii noștri risipiți reușiră să ni se alăture. Auziseră și ei focurile de armă și se furișară în mare grabă până la noi... Eram acum în total nouă inși, ceea ce însemna cât de cât o forță.

Trecu destulă vreme până se întoarse Winnetou. Purta la cingătoare un scalp proaspăt. Doborâse, deci, un poncaș fără să-l fi văzut și simțit nimeni. Acum însă, vrând-nevrând trebuia s-o luăm din loc; descoperind mortul, poncașii ar fi avut indicii sigure asupra poziției noastre.

După părerea lui Old Firehand, trebuia să ne strecurăm pe lângă desigur, să cădem în spatele inamicului și să-l izgonim din ascunziș. Pornirăm deci, după ce ne curățarăm bine armele scoase din apă. Merserăm astfel preț de câteva minute. Apoi toate cele nouă puști trosniră, nimerind în plin. Un urlet cutremură văzduhul.

Înșirați pe o linie destul de lungă și trăgând foc după foc, băgarăm spaima în poncași. Crezându-ne mult superiori ca număr, aceștia o luară la goană. Dar în loc s-o apuce spre valea deschisă, unde ne-ar fi oferit o țintă sigură, dădură buzna chiar printre trăgătorii noștri și fugiră fără să se mai sinchisească de morții lor...

Noi însă, trecând de Bill Bulcher și Dick Stone care stăteau pitiți la intrare, ne făcurăm apariția în "fortăreață" și furăm numai decît asaltați de micul grup de apărători, dornici să afle cele petrecute. În clipa aceea, se auzi un tropăit ca al unei cirezi de bivoli.

Surprinși, luarăm imediat poziție de tragere. Însă mare ne-a fost uimirea, când văzurăm niște cai înșeuăți și înaintea lor, călare, un om în costum vânătoresc, rănit la cap și cu fața însângerată. De altfel, tot trupul îi era năpădit de răni. Omul se afla într-o stare vrednică de milă.

Se opri exact la intrare și păru să-l caute pe omul în post, Bill Bulcher. Cum nu-l zări, clătină nemulțumit din cap și descălecă în fața porții. Atunci răsună de lângă mine glasul lui Sam, care se grăbi să-i iasă în întâmpinare.

— Mă las jupuit de viu dacă ăsta nu-i Will Parker! Are felul lui de a sări din șa, dacă nu mă-nșel!

— Fie cum spui, măgar bătrân! răspunse noul venit. Iată-mă, Will Parker în carne și oase, adică *greenhorn-ul*, mă rog, știi dumneata... ha-ha-ha! Iar când ieșirăm și noi în fața porții, adăugă:

— Ce-mi văd ochii? Păi, sunteți aici toți, grămadă, vitejilor care, dimpreună cu feciorul mamei mele, ați rupt-o la fugă din fața pieilor-roșii! Ei, *sir*, nu vă fie cu supărare, dar uneori fuga e tare sănătoasă!

— Lasă, omule, știu și eu cum e fuga. Mai bine spune ce-i cu caii ăștia? întrebă Old Firehand.

— Hm! Mi-a trăsnit nu știu cum prin gând că pieile-roșii or să mă caute peste tot în afară de propria lor vizuină. Și m-am vârat acolo. Nu mai era țipenie de om. Ei, și atunci prăpăditul de *greenhorn*, mă ascultă, Sam Hawkens, ha-ha-ha-ha! ce credeți că face? Se furișează frumușel până la locul unde se aflau caii și unde nu rămăseseră decât doi paznici. Ardeau, pesemne, de dorința să-și lase pielea în mâinile mele. Și le-am făcut pe plac! A fost o treabă destul de urâtă. M-am ales și eu, nu-i vorbă, cu câteva zgârieturi, dar nu m-am lăsat. Mi-era că rămân caii de izbeliște. Pe caii nevolnici i-am gonit în prerie; pe ăștia buni i-am adus cu mine.

— Zău, zău? Așa să fie? zise Dick Stone mirat de vitejia tovarășului său.

— Firește că-i așa! întări Parker. Și, bagă de seamă, fără cai, poncașii sunt pierduți. Nu le mai rămâne, vorba aia, decât "să ia de pe jos"... Vedeți murgul ăsta, *sir*? Un asemenea exemplar de soi mu-sai să fi fost chiar al șefului!

— Parranoh! mormăi Sam zbârlit de căudă. Ticălosul pe care l-am dus cu toată pompa la plimbare în aer liber, dacă nu mă-nșel... Am înghițit o gălușcă formidabilă, pe cinstea mea!

Old Firehand nu-l luă în seamă. Se apropie de cal și-l măsură cu admirație.

— Marfă rară, conchise, adresându-mi-se. Dacă ar fi să aleg între ăsta și Swallow, nu știu, zău, pentru care m-aș hotărî.

— Winnetou vorbește cu sufletul cailor și aude cum le curge sângele în vine. Tot Swallow e mai bun! hotărî apașul.

Șuierând prin văzduh, o săgeată nimeri pe neașteptate brațul lui Hawkens, dar ricoșa din mâneca surtucului său de piele, tare ca scândura. Concomitent, răsunară din desiș strigăte asurzitoare "ho-ho-hi". Dar în ciuda acestei demonstrații războinice, nimeni nu se ivi de nicăieri. Sam Hawkens ridică săgeata de jos și o privi cu scârbă:

— Un fleac de nuia, ni-hi-hi-hi! Se dă la surtucul meu! Treizeci de ani i-am tot pus petic peste petic și uite că stau acum în el ca San lago în sânul lui Avraam, dacă nu mă-nșel!

Cum își va fi sfârșit oda închinată bătrânului surtuc — nu știu, pentru că o zbughirăm cu toții după tufiș, ca să putem răspunde la salutul atât de puțin amical al poncașilor. Dacă am fi încercat să ne refugiem iarăși în "fortăreață", ar fi durat prea mult, din cauza intrării foarte strâmte; căutând să trecem unul câte unul, puteam fi împușcați pe rând. Pe de altă parte, ar fi însemnat să abandonăm caii capturați de Will și care se găseau afară, lângă intrare...

De fapt, întreaga larmă nu fusese decât un fel de demonstrație agitatorică; practic, nimeni nu întreprinse vreo acțiune agresivă.

Poncașii se retraseră și amuțiră imediat, așteptând întăriri. Iar noi socotirăm mai prudent să ne întoarcem totuși în "fortăreață".

Puserăm de santinelă pe unul dintre vânătorii care nu participa-seră la deplasare, fiind deci mai odihnit. Ceilalți ori își oblojeau rănilile, ori mâncau, ori își vedeau de somn.

Lângă foc, unde se adunaseră mai ales cei cu mâncărime de limbă, domnea multă însuflețire. Toți aveau câte ceva de comentat, toți aveau câte o idee. De altfel, nimeni nu se temea de un atac al poncașilor. Dobândisem o mulțime de scalpuri; aventura se încheiase favorabil pentru noi; rănilile erau ușoare. În plus, adăpostul nostru părea să fie sigur;

aveam alimente și muniție din belșug. Așa că dușmanii puteau să ne asedieze mult și bine sau să-și spargă capetele în stâncile din jur. Old Firehand era și el optimist. Numai Winnetou parcă stătea la îndoială. Se retrase mai la o parte, lângă calul său, și părea copleșit de gânduri grave.

— De ce s-a întunecat fratele meu și grijile îi brăzdează fruntea?

Ce temeri îl apasă? întrebai, apropiindu-mă.

Căpetenia apașilor vede cum coboară moartea din munți. Valea e cuprinsă de flăcări, apa e roșie ca sângele. Winnetou vorbește cu Marele Spirit. Orbiți de ură sunt ochii fețelor palide. Pofta de răz-

bunare alungă înțelepciunea. Va veni Parranoh. Va veni după scalpurile vânătorilor voștri. Dar Winnetou e gata de luptă; el îi va prohodii pe dușmani.

— Cum să pătrundă Parranoh aici, în tabără, când intrarea e păzită?

— Fratele meu vorbește fără să creadă nici el în propriile sale cuvinte. Poate oare un singur pușcaș să țină în loc o grămadă de oameni care ar năvăli asupra porții?

Avea dreptate Winnetou...

Vorbii mai apoi cu Old Firehand în această privință. Dar el mă asigură:

— Dacă ar îndrăzni, i-am împușca pe rând, de cum ar ajunge în dreptul râpei.

Părea să aibă și el dreptate. De aceea, renunțai să mai stăruie, deși bănuiam că realitatea l-ar putea dezminți destul de ușor.

Firește ca o dată cu seara, vigilența noastră spori simțitor. Deși mi se împlinise dorința de a intra în schimb abia către zori, când indienii preferă de obicei să atace, nu-mi găseam deloc liniștea. Vegheam mereu, gata pentru orice eventualitate.

Noaptea era liniștită. Focul învăluia împrejurimile într-o lumină nestatornică. Swallow păștea fără grijă tocmai la capătul văii, unde domnea întunericul. Mă deplasai până acolo. îl găsii chiar lângă stânci. Mângâindu-l ca de obicei, dădui să plec, dar încremenii locului: parcă se rostogolise de sus o pietricică. Swallow își înalță repede capul ciulind urechile. Cum și zgomotul respirației ne putea fi fatal, îl apucaii de bot, acoperindu-i cu palma nările dilatate. De sus era greu să ne zărească cineva; în schimb, de jos, puteam să văd cu ușurință orice mișcare profilându-se pe bolta limpede a cerului. Priveam încordat.

Căutam să descopăr ce anume provocase rostogolirea pietrei.

La început, nu observai nimic suspect... Pe urmă, însă, descoperii câteva umbre desprinzându-se de stânci și coborând încet. Mai apoi deslușii un întreg șir de indieni prelingându-se de sus, de pe creste,

cu pași mășurați. Înaintea lor venea un ins care părea să cunoască foarte bine locul. Acesta nu mai avea mult până să ajungă în vale.

Cu un singur foc de carabină mi-ar fi fost ușor să-l arunc în prăpastie, dând astfel și semnalul de alarmă. Pierzând călăuza, ceilalți n-ar mai fi cutezat să coboare pe un teren atât de primejdios. Din păcate, însă, nu aveam la mine decât pistolul, cu care degeaba aș fi tras la o asemenea distanță. Să fi tras numai un semnal de alarmă? Atunci poncașii m-ar fi încolțit înainte ca tovarășii să-mi poată veni în ajutor. M-aș fi aflat într-o situație extrem de grea... De aceea mă hotărâii pentru altă soluție.

Călăuza — probabil Parranoh — care nu bătea, se vedea, întâia oară acest drum, ajunsese tocmai lângă un stei pe care era nevoit să se cațăre spre a-l ocoli. Dacă reușeam să ajung acolo înaintea lui, soarta îi era pecetluită. Hotărâii deci să urc cu toată viteza. Dindărătul blocului de piatră puteam, de altfel, să-i înfrunt și să-i lichidez pe toți, dacă s-ar fi apropiat de mine.

Dar nu apucaii să fac primul pas, când la intrarea în "fortăreață" răsună o împușcătură, urmată curând de altele. Era un șiretlic al indienilor, care simulau un atac la intrare, pentru a ne distra atenția de la obiectivul propriu-zis al atacului. Eu, cu grabă sporită și cu îndârjire, mă cățăram tot mai sus. Mai-mai să-mi ating țința, când bolovanii de sub mine cedară și căzui de-a berbeleacul din pietroi în pietroi, rostogolindu-mă până jos. Câtva timp rămăsei fără cunoștință. Când îmi revenii, indienii din față se aflau la câțiva pași de mine. Deși lovit și zdrelit peste tot, mă ridicai fulgător și, trăgând glonț

după glonț, sării în spinarea lui Swallow, care mă duse în galop către focul nostru de tabără...

Poncașii, știindu-se descoperiți, urlau cât îi ținea gura și alergau în urma mea...

...S-a încins apoi o bătălie cruntă, fantastică... Ne vârașem prin ascunzători, prin peșteri, și de acolo ne apăram cu desperare... A fost o luptă cum nici cea mai bogată imaginație n-ar putea-o zugrăvi. Focul,

pe jumătate stins, își arunca reflexele slabe asupra oamenilor, care păreau niște demoni ieșiți din infern și angajați într-o teribilă sfâșiere. Printre urlete răzbăteau îndemnurile noastre la luptă și pocnetele seci, scurte ale pistoalelor. Pământul părea că se cutremură sub pașii grei ai morții.

Nu mai încăpea nici o îndoială că eram pierduți. Poncașii ne copleșeau ca număr, și zadarnic am mai fi sperat să le ținem piept. O întorsătură în favoarea noastră era tot atât de puțin posibilă ca și o eventuală încercare de a răzbate printre rândurile lor. De aceea eram cu toții convinși că, peste puțin, vom părăsi această lume. Dar, totodată, eram hotărâți să ne vindem pielea cât mai scump și să ne apărăm crâncen, fără istov.

În toiul încăierării, gândul mă ducea la bătrânii mei de acasă, care nu vor mai primi nici o veste de la fiul lor dispărut. Dar îmi alungam gândul, mă smulgeam din resemnare, îmi adunam iar și iar puterile. Situația cerea o supremă tărie fizică și morală.

— Ah, de-aș fi avut carabina cu mine!... Dar așa, mânat de o cruntă înverșunare, loveam ca nebun cu tomahawkul în jurul meu.

— Așa, *sir*; dați-i înainte! mă îmbărbăta Sam Hawkens din peștera în care se vârase. Noi amândoi, ca să zic așa, ne potrivim grozav. Ar fi mare păcat să ne curețe, dacă nu mă-nșel!

Eu izbeam fără să scot o vorbă; era o luptă surdă și cu atât mai necruțătoare. Will Parker, sfidând rănilor primite în ajun, își rotea de zor patul puștii și lovea cu nădejde. Auzindu-l pe Sam, îi strigă în bătaie de joc:

— Sam Hawkens, uite-ncoa', măgar bătrân! Uite cum se face treaba! Ieși din vizuină, omule, și spune dacă *greenhorn-ul*... ha-ha-ha... dacă a învățat ceva, ori ba!

În dreapta, la nici doi pași de mine, se afla Old Firehand. Proptit în peretele de piatră și stropit tot cu sânge, îi snopea în bătaie pe poncașii grămădiți în jurul lui. Părul pletos, cărunț, îi era năclăit de

sudoare. Picioarele parcă-i prinseseră rădăcini în pământ. Cu tomahawkul într-o mână, cu cuțitul în cealaltă, îi ținea la distanță pe dușmani. Avea mai multe răni chiar decât mine, dar nimeni nu reușea să-l doboare. Iar eu, deși încolțit din toate părțile, nu puteam să nu-i admir din când în când statura de uriaș.

Deodată, croindu-și drum prin mulțimea indienilor, apără Parra-noh. Îl fulgeră din ochi pe Old Firehand și exclamă:

— În sfârșit, mi-ai căzut în mână! gândește-te la Ribanna și mori!

Dădu să treacă pe lângă mine ca să ajungă la Old Firehand; dar îl prinsei de umăr și ridicai tomahawkul să-lucid. Mă recunoscu imediat, sări în lături și tomahawkul meu lovi în gol.

— Și tu? urlă el. Pe tine te vreau de viu! Luați-l în primire!

Nici nu avui vreme să mai ridic de jos securea. Cât ai clipi, Parra-noh își descarcă pistolul în Old Firehand. Acesta își desfăcu larg brațele și, fără a scoate măcar un strigăt, se prăbuși ca din zbor în mijlocul dușmanilor.

Îmi era de parcă eu însumi aș fi fost împușcat, într-atât mă răscoli soarta viteazului meu tovarăș. Culcându-l la pământ pe un indian care tocmai se legase de mine, dădui să sar asupra lui Parranoh, când observai silueta unui om, întunecată, mlădioasă, strecurându-se ca șarpele printre dușmani. Și omul acela se înălță crunt în fața ucigașului:

— Unde-i broscuul de atabaskah? Eu, Winnetou, căpetenia apășilor, voi răzbuna moartea fratelui alb!

— Ha, câine de Pimo? Mânca-te-ar iadul!

De rest nu-mi mai dădui seama. Atras câteva clipe de înfruntarea dintre cele două căpetenii, neglijai propria-mi apărare și mă pomenii cu un laț în jurul gâtului. O smucitură puternică, o lovitură în creștet... Și îmi pierdui cunoștința...

Când îmi revenii, era liniște și beznă, și mă căzneam în zadar să ghicesc unde mă află și ce se întâmplase cu mine. O durere groaznică

în creștet făcu să-mi amintesc, în sfârșit, de lovitura ce promisem. Apoi, încet-încet, se limpeziră amănunte, imagini, închegându-se într-un tot.

Pe lângă rana de la cap, mă chinuiau celelalte răni ca și strânsoarea diabolică a funiilor care mă imobilizau complet, mușcându-mi adânc din carne. La un moment dat, tresării. Parcă tușise cineva lângă mine, slab, înăbușit.

— E cineva aici? întrebai.

— De bună seamă că este! Ca și când Sam Hawkens n-ar fi nimeni, dacă nu mă-nșel...

— Dumneata, Sam? Spune-mi, omule, unde ne găsim!

— Păi, cum s-ar zice, suntem la umbră. Ne-au vârat în peștera asta, vreau să spun în depozitul de piei. Știți și dumneavoastră unde le-am îngropat. N-or să găsească o pielică, vă asigur, nici una!

— Și ceilalți? Ce soartă au ceilalți?

— Așa și-așa, *sir*: Old Firehand, stins, Dick Stone, stins, Will Parker, stins (ăsta, domnule, era un *greenhorn*, hi-hi-hi, un *greenhorn* fără leac, dar nu voia s-o creadă, da, nu voia s-o creadă, dacă nu mă-nșel!), Bill Bulcher, stins, Harry Korner, stins, toți, toți până la unul. Numai dumneavoastră mai pălpâiți, vreau să spun. Și Winnetou, la fel. Și micul *sir* mai pălpâie parcă. Și pe urmă, va să zică, Sam Hawkens, nu-i așa, pe care nu l-au curățat încă de tot, hi-hi-hi-hi!

— Știi precis că Harry mai e în viață? insistai.

— Credeți că eu, bătrân colecționar de scalpuri, nu știu ce-mi văd ochii? L-au aruncat în peștera de alături, împreună cu Winnetou. Aș fi stăruit să mă cazeze și pe mine acolo: se pare însă că mi-au refuzat audiența.

— Și cum se simte Winnetou?

— E ciuruit tot, *sir*: Dacă scapă de-aici, va arăta ca surtucul lui Sam Hawkens: petic peste petic.

— De scăpare, nici nu poate fi vorba deocamdată. Mă întreb, însă, cum de a căzut viu în mâinile poncașilor?

— Ca și noi. S-a bătut ca un păgân, nu alta, hm, e al dracului de viteaz, dacă nu mă-nșel! Mai degrabă s-ar fi lăsat ucis în luptă decât să cadă prizonier și să fie fript la stălpul torturii. Însă n-a fost chip.

Când l-au apucat, era cât pe-acți să-l rupă în două!... Mă rog, și credeți că nu-i nici o șansă de scăpare? Vă asigur că Sam Hawkens ar avea mare poftă de așa ceva.

— Degeaba pofta, Sam, când n-ai nici o perspectivă!

— Nici una? Hm! Sună a Will Parker... Oameni de treabă indieni ăștia, foarte de treabă! M-au jefuit cum scrie la carte. Mi-au luat și pistolul, și pipa, hi-hi-hi-hi, ce-or să se mire de parfumul ei! Cam duhnește a hoit, dar o să le placă. S-a dus naibii și Liddy, biata mea Liddy! Cine știe ce șacal va pune stăpânire pe ea! Și pălăria, și peruca, minunea de perucă, hi-hi-hi-hi... Am plătit-o atunci, la Dekama, cu trei legături de... Adică, știți, ce să vă mai spun! Mi-au luat-o și pe-asta. Însă cuțitul, vedeți dumneavoastră, cuțitul mi l-au lăsat. Oameni cumsecade! Văzusem că e lată rău și mi-l vârase în mânecă, să stea acolo. Și uite că stă!

— Va să zică, ai cuțitul la tine? Dar cum îl scoți din mânecă?

— Asta, recunosc, e o treabă grea. S-ar cuveni să-mi dați un pic de ajutor.

— Hai să încerc. Poate reușesc să mă dau de-a rostogolul până latine...

Era, de altfel, singura modalitate de a mă urni din loc. Dar nici nu apuca să-mi sfârșesc bine vorba, că pieile agățate la intrare se dădură în lături și în peșteră intră Parranoh, însoțit de câțiva indieni. Plimbă nițel torța cu care venise, prinzându-ne chipurile în lumina ei. Nu-mi luai osteneala să simulez că aș zăcea și acum în nesimțire, dar nici nu-i dădai vreo atenție.

— În sfârșit, ești al meu! șuieră el printre dinți. Ți-am rămas oarecum dator; acum, însă, nu vei mai avea motive să te plângi.

Cunoști asta?

Și-mi puse sub ochi un scalp. Era chiar scalpul lui, luat de Winnetou. Știa, deci, că eu îl înjunghiasem atunci! Să i-o fi spus Winnetou? Cu neputință! Apașul, oricâtă străduință s-ar fi depus, n-ar fi

scos nici o vorbă. S-ar putea însă ca Finnetey însuși să mă fi recunoscut atunci, la lumina focului, sau chiar în momentul încăierării. Nu dădai nici un răspuns.

— Veți simți și voi, reluă dânsul, ce înseamnă să-ți tragă cineva pielea peste urechi. Doar puțină răbdare, până se face ziuă. Atunci vă voi răsplăti cu toată recunoștința!

— N-are să vă meargă, dacă nu mă-nșel! interveni Sam Hawkens, cu gura lui neastâmpărată. Sunt curios ce piele mai găsiți pe căpățâna mea, ca să mi-o trageți peste urechi... Doar mi-ați luat peruca. Operă de maestru, ce zici, bătrâne Wambarico?

— Insultă-mă cât poțesteți! Mai găsim noi ceva piele pe tine ca să tejupui!

Și, după o pauză în care ne controla legăturile, rânji:

— Credeați, desigur, că Tim Finnetey nici nu bănuiește în ce gaură v-ați ascuns, ca șoarecii. Eu cunosc valea asta încă înainte s-o fi mirosit câinele de Firehand, fi-i-ar sufletul blestemat. Eram sigur că vă adăpostiți aici. Mi-a spus-o unul... uite cine!

Scoase de la brâu un cuțit și-l vârî sub nasul lui Sam. Acesta privi mânerul de lemn, citi literele încrustate, și exclamă:

— Fred Owins! Hm, toată viața lui a fost o pramatie! Vreau să sper că a simțit și el gustul cuțitului.

— Nici o grijă, omule! Credea el că va scăpa vânzându-mi secretul, dar degeaba! i-am luat viața și pielea, cum veți păți și voi, de altminteri, numai că de-a-ndoaselea: întâi pielea și apoi viața.

— Cum vreți! Eu, unul, mi-am făcut testamentul. Vă las moștenire peruca, așa îi zice, dacă nu mă-nșel. O să vă prindă bine, hi-hi-hi-hi! Parranoh îl izbi cu piciorul și ieși împreună cu însoțitorii lui.

Un timp rămaserăm, tăcuți, nemișcați. Pe urmă, crezându-ne în oarecare siguranță, reușirăm cu multă trudă să ne apropiem de-a rostogolul unul de celălalt. Deși cu mâinile strânse ca în menghine, scosei până la urmă cuțitul din mâneca lui Sam și îi tăiai legăturile din jurul

brațelor. Astfel, după câteva clipe, eram amândoi în picioare, dezmoțindu-ne de zor mădulele.

— Bravo, Sam Hawkens! S-ar părea că nu ești chiar atât de prost! se felicita omulețul. Ai mai trecut tu, nu zic ba, prin destule belele, dar asta de-acum le pune capac la toate. Mă întreb pe unde ai să scoți cămașa, dacă nu mă-nșel?

— Să vedem mai întâi ce-i pe afară, Sam!

— Cred și eu! Asta în primul rând!

— Apoi să facem rost de arme. Dumneata, oricum, ai un cuțit, dar eu sunt cu mâinile goale.

— Găsim noi ceva!

Ne apropiarăm de ieșire și dădurăm nițel în lături cele două piei ce închipuiau ușa.

Niște poncași îi escortau tocmai pe cei doi prizonieri din peștera vecină, iar dinspre lagăr venea Parranoh. Se crăpase de ziuă, încât puteam cuprinde cu ochii întinsul văii. Aproape de intrare, Swallow al meu se cam războia cu murgul capturat de bietul Will Parker.

Zărindu-mi prietenul drag și neostenit în credință, renunțai la o evadare pe jos, de altfel cea mai prielnică în situația dată. Puțin mai încolo păștea calul lui Winnetou, căruia cu greu i-ai fi ghicit valoarea după aspectul lui ciolănos și greoi. Dacă reușeam să ne facem rost de arme și să ajungem la cai, aveam oarecare șanse de salvare.

— Observați ceva, *sir*? se înveseli Hawkens.

— Ce să observ?

— Colea, flăcăul acela bătrân care stă lungit în iarbă fără grijă.

— îl văd.

— Și obiectul de alături rezemat de un pietroi?

— Ei da.

— Păi asta înseamnă cum s-ar zice pară mălăiață în gura bătrânului

Sam Hawkens. Să nu-mi spuneți pe nume dacă pușca de colo nu e Liddy în persoană! Iar dumnealui poncașul o fi având la el și o pungă cu gloanțe.

Bucuria lui Sam mă afectă destul de puțin, pentru că toată atenția mea se îndreptase asupra lui Parranoh. Din păcate, nu deslușeam nimic din discuția lui cu cei doi prizonieri. Trecu o bună bucată de vreme până se hotărî să plece de lângă ei. Totuși, ultimele cuvinte pe care le rosti cu glas tare ajunseră pună la urechile mele și-mi lămuriră conținutul întregii convorbiri.

— Fii gata, Pimo! Am și pus să bată stâlpul, iar tu, aruncând o privire cruntă lui Harry, ai să te prăjești alături de el. Făcu un semn și ordonă ca prizonierii să fie duși lângă focul pe care oamenii săi îl încinseseră din nou și în jurul căruia făcuseră cerc. Apoi se depărta țănoș, sigur de sine.

Sosise momentul să acționăm, fără amânare. Dacă Winnetou și Harry ajungeau în cercul pieilor-roșii, era exclus să-i mai putem salva.

— Ce zici, Sam, mă pot bizui pe dumneata? îl întrebai pe mărunțel.

— Hm ! Cum, adică, să știu eu, când nici dumneavoastră nu știți?

Hai să încercăm, dacă nu mă-nșel!

— Dumneata îl iei în grijă pe cel din dreapta, eu pe celălalt. Repede de tot, înțelegeți, le tăiem curelele.

— Pe urmă o luăm și pe Liddy, așa-i?

— Ei, ești gata?

Confirmă din cap. Era entuziasmat de perspectiva unei asemenea lovituri.

— Atunci, fii atent, îi dăm drumul!

Ușor, neauziți de nimeni, îi ajunserăm din urmă pe indienii din escortă care îi târau după ei pe prizonieri. Deși își întorceau mereu ochii către victimele lor, nu apucaseră să ne observe.

Înarmat cu cuțitul, Sam îl atacă pe unul din indieni cu atâta dibăcie, încât acesta se prăbuși surd, ca un bolovan. Eu însă, neavând armă, sării asupra celui lalt, îi smulsei cuțitul de la brâu și-i tăiai beregata, încât nici nu apucă să mai strige. Doar sângele șuieră țâșnind din rană și omul căzu la pământ.

Tăiarăm apoi curelele care-i imobilizau pe tovarășii noștri, eliberându-i. Toată operația se desfășură cu o iuțeală fantastică. Winnetou și Hany nici nu-și dădură bine seama ce se petrece.

— Înainte! Puneți mâna pe niște arme! le strigai eu, căci îmi dădeam seama că altfel evadarea nu era posibilă. Luând punga cu gloanțe de la brâu poncașului ucis, mă repezii după Winnetou, care, înțelegând imediat situația, se năpusti nu înspre ieșire, ci drept în mulțimea de indieni adunați în jurul focului.

Când e vorba de viață sau de moarte, omul e capabil de performanțe uluitoare. Astfel, știind ce riscuri prezintă acțiunea noastră, trecurăm glonț printre indienii surprinși, buimăciți, smulgându-le armele din mâini.

— Swallow, Swallow! îmi chemai calul și, cât ai clipi, mă avântai în șa.

Winnetou sări pe roibul său, iar Hawkens încăleca primul cal mai acătării care-i căzuse sub ochi.

— Urcă aici, lângă mine, repede, pentru numele lui Dumnezeu! îi strigai lui Harry, văzând cum încearcă zadarnic să încalece mustangul lui Finnetey, care zvârlea avan. îl apuca de braț, îl săltai în șa și o întinsei la galop spre ieșirea unde tocmai dispărea Sam.

Se dezlănțui atunci un vacarm nemaipomenit. Urlete umpleau văzduhul, puștile trosneau, săgețile șuierau jur-împrejur, tropoteau și nechezau caii pe care se aruncaseră poncașii gonind sălbatic pe urmele noastre.

Eu fugii ultimul și mi-e cu neputință să descriu în ce fel trecui prin tunelul acela îngust, întortocheat, fără să fiu ajuns din urmă. Hawkens nu se mai zărea; Winnetou cobora spre dreapta, în valea prin care, cu câteva zile înainte, ne îndreptasem încoace. Întorcea mereu capul ca să vadă unde sunt. Eram tocmai la curmătură, când un foc de armă îl făcu pe Harry să tresară. Fusese lovit.

— Swallow, dragule, iuțește pasul! îmi îndemnai calul. Neliniștea mă cuprinse. Goneam în galop nebun, ca și atunci, după explozia de la New Venango.

Întorcând o clipă capul, îl văzui aproape de tot pe Parranoh, mânăndu-și cu furie mustangul în urma mea. Pe tovarășii din față nu-i vedeam pentru moment din cauza curmăturii. Nu m-aș fi dat în lături de la o înfruntare cu Parranoh, dar — cu Harry în brațe — aș fi fost, desigur, handicapat. De aceea nu-mi rămânea altă soluție decât să fug cât mai repede.

Zburam de-a lungul malului ca purtați de furtună. Roibul lui Winnetou, cu picioarele-i solide și lungi, alerga atât de iute, încât îi scăpărau copitele. O ploaie de pietriș se stârnea îndărătul lui. Swal-

low — deși cu doi oameni în spinare — ținea pasul cu colegul său. Și, totuși, simțeam — chiar fără să mă uit înapoi — că Parranoh nu se dă bătut: galopul mustangului său se auzea deslușit, amenințător. Din plină cursă, îl întrebai pe Harry:

— Sunteți rănit? Răspundeți!

— Da.

— Grav?

Sângele-i cald mi se prelingea pe mâna cu care îl țineam strâns lipit de mine. Prea îl îndrăgisem, ca să nu fiu cuprins de cea mai vie îngrijorare.

— Mai puteți suporta drumul?

— Sper.

Îmi îndemnai iarăși calul, care zbura ca o rândunică. Abia de-și atinge copitele de pământ. Nu degeaba fusese botezat "Swallow".

— Țineți-vă bine, Harry! Încă puțin și suntem salvați!

— Nu-mi prea pasă de soarta mea. Dacă vă stingheresc, lăsați-mă jos!

— Ba nu! Trebuie să trăiți î Aveți dreptul la viață!

— Acum, când tata e mort, mi-e totuna. Mai bine am fi pierit amândoi! Băiatul tăcu. În răstimp, ne continuarm goana sau mai bine zis zborul.

— Tata s-a stins din vina mea, reluă Harry, căinându-se. Dacă vă ascultam, Parranoh ar fi fost ucis la "fortăreață" și tata n-ar fi murit de gloanțele indienilor!

— Nu vă mai gândiți la ce-a fost! Să vedem cum ne descurcăm de-acum încolo!

— Eu, în orice caz, trebuie să cobor din șa. Parranoh a cam rămas în urmă; putem să răsflăm un pic.

— Bine, să încercăm!

Privii îndărăt, ferm hotărât să-l înfrunt pe dușman. Părăsisem de mult cursul apei și călăream acum peste șesul întins, paralel cu linia pădurii din stânga noastră. Parranoh rămăsese mulțisor în urmă. Bunul meu Swallow se dovedi net superior mustangului său. După șeful alb al poncașilor, veneau grupuri mici, răzlețe, de războinici care, în ciuda avansului nostru, nu abandonaseră urmărirea.

Dincoace, înaintea noastră, Winnetou coborâse de pe cal. Stătea îndărătul roibului său și-și încărcă arma cucerită de la poncași. Mă oprii și eu. Îl ajutai pe Harry să alunece jos, sării apoi din șa și-l culcai în iarbă. Dar iată că, între timp, Parranoh se apropie atât de mult, încât nu mai avui răgazul să-mi încarc pușca. Mă aruncai deci iarăși pe cal și apucaî tomahawkul.

Desigur că Parranoh observase mișcarea, dar se lăsă dus de propriul său avânt și se năpusti asupra-mi agitând securea. Atunci trosni un foc de armă. Trăsese Winnetou. În turbarea lui, Parranoh tresări ca atins de trăsnet. Îl lovii și eu cu tomahawkul. Și nemernicul căzu din șa cu ochii holbați, cu capul zdrobit.

Apropiindu-se, Winnetou răsturnă cu piciorul trupul inert și zise:

— Șarpele de poncaș n-o să mai șuiere. Nici n-o să mai batjocorească pe căpetenia apașilor spunându-i Pimo. Fratele meu alb să-și ia înapoi armele.

Într-adevăr, cuțitul, securea, pistolul și carabina mea se aflau asupra lui Parranoh. Le luai din nou în stăpânire și mă grăbii să văd de Harry. Între timp, Winnetou îl prinse pe mustangul rămas fără stăpân. Poncașii ajunseseră atât de aproape, încât gloanțele lor ne-ar fi putut ajunge cu ușurință. Încălecarăm deci repede și pornirăm în galop forțat.

Deodată, la stânga noastră luciră parcă niște arme: într-adevăr, dinspre liziera pădurii se apropia o trupă numeroasă de călăreți; intercalându-se între noi și poncași, veneau în goana mare asupra celor din urmă.

Era un detașament de dragoni din fortul Wilke. Văzând că dragonii vin în ajutorul nostru, Winnetou își răsuci roibul, țâșni ca fulgerul pe lângă ei și, cu tomahawkul ridicat, se năpusti asupra poncașilor, care abia de-și mai puteau stăpâni caii. Eu rămăsei pe loc, ca să văd de rana lui Harry.

Nu era adâncă. Neavând altceva la îndemână, rupsei o fâșie din cămașa mea și improvizei un bandaj ca să opresc cât de cât hemoragia.

— Ce ziceți, o să mai puteți călări, împreună cu mine? îl întrebai pe băiat.

Zâmbi și se apropie de calul lui Parranoh, al cărui frâu Winnetou mi-l trecuse din goană. Și iată-l pe băiat săltându-se sprinten în șa.

— Acum, când nu-mi mai văd sângele, parcă nici rana nu mă mai doare. Uitați-vă, indienii se retrag. Haide după ei, sir!

Lipsiți de căpetenia lor, care i-ar fi condus în luptă sau cel puțin le-ar fi organizat retragerea, urmăriți îndeaproape de dragoni, poncașii goneau îndărăt pe drumul ce-l bătuserăm noi în fuga noastră. Era, deci, de presupus că-și vor căuta un refugiu în "fortăreața" părăsită... într-adevăr, indienii o cotiră spre intrare. Dar tocmai în clipa când primul călăreț dădu să treacă înăuntru, un glonț îl prăbuși de pe cal.

Alt foc, și încă un indian căzu de-a rostogolul. Ceilalți, constatând uluiți că intrarea e blocată și că, dintr-o clipă în alta, pot cădea în mâinile noastre, se repeziră spre Mankizila și, urmăriți pas cu pas de

dragoni, galopară disperați de-a lungul malului.

Nu mai mică decât a lor era însă mirarea mea în ce privește ajutorul acesta neașteptat și prețios care ne scuti de atâtea alte eforturi. Mă lămurii însă repede asupra identității curajosului pușcaș. Nici nu se stinsese încă bine tropotul cailor pe care goneau dragonii, că se și arătă, dintr-o claie de stuf, un nas enorm deasupra căruia jucau doi ochișori foarte isteți. Apoi, orientându-se după nasul trimis în recunoaștere, ieșiră la iveală de după o stâncă, cu precauție, dar și cu încredere, celelalte părți componente ale unui ins cât se poate de caraghios.

— Binecuvântați să-mi fie ochii, *sir*! Ce vânt v-a purtat încoace, dacă nu mă-nșel? întrebă prichindelul, nu mai puțin surprins ca mine.

— Dumneata, Sam? Cum de-ai ajuns aici? Doar am văzut cu ochii mei cum ai șters-o călare!

— Am șters-o călare? Mulțumesc de așa călărie! Dădui peste o bestie, *sir*. Abia se urnea din loc. Își scutura ciolanele, Doamne, Doamne! Gata să mă împrăstie pe jos, dobitoc bătrân ce sunt! Am avut inspirația să las bestia în câmp, blestemata naibii, și m-am întors, hi-hi-hi-hi! Îmi ziceam că roșii, luându-se grămadă după voi, vor fi lăsat "fortăreața" pustie. Și chiar așa s-a întâmplat, vai de capul lor! Ce s-au mai speriat adineauri! Ce mutre, domnule, ce mutre, vreau, să spun!... Dar soldătoii ăștia de unde au mai răsărit, sir?

— Aflăm noi mai târziu cum de-au picat la momentul oportun tocmai în locul acesta uitat de lume. Apariția lor seamănă cu un miracol. Nu exagerez spunând că ne-au salvat de la pieire.

— Ba nu sunt de acord. Old Shatterhand, Winnetou, Sam Hawks, păi ăștia știu să se salveze și singuri! Totuși, ca să zic așa, au sosit taman la țanc. N-o să ne uite poncașii cât or trăi. Sunteți de părere să pornim numaidecât după ei?

— La ce bun! O scot dragonii la capăt și fără noi. Nici Winnetou nu se mai sinchisește de ei; a intrat în "fortăreață" împreună cu Har-ry. Să vedem mai bine de morții noștri!

Pășind din nou în această vale care ne pusese la grele încercări, îi văzurăm pe Winnetou și pe Harry chiar la locul bătăliei, aplecați asupra trupului lui Old Firehand. Băiatul plângea în hohote, lipindu-și de piept capul tatălui său, în timp ce apașul cerceta rana. În clipa când ajunserăm și noi, Winnetou exclama fericit:

— Iuf, iuf, iuf! Nu e mort... trăiește!

Cuvintele lui ne-au electrizat pe toți. Harry chiui de bucurie.

Participarăm laolaltă, plini de nădejde, la eforturile apașului de a-l readuce pe Old Firehand în simțiri. Și mare fu satisfacția când, după un timp, acesta deschise într-adevăr ochii. Ne recunoscu, îi surâse băiatului, dar nu putu scoate nici o vorbă și căzu iarăși în nesimțire.

Îl examinai la rândul meu. Glonțul îi găurise plămânul drept și ieșise prin spate; o rană foarte gravă, care îi provocase multă pierdere de sânge. Și totuși, în ciuda faptului că mai fusese rănit destul de recent în bătălia de la calea ferată, nădăjduiam amândoi — Winnetou și cu mine — că, grație organismului său extrem de viguros și, firește, cu o îngrijire atentă, va izbuti să-și revină. Îl pansarăm după metoda verificată a lui Winnetou și îi așternurăm un culcuș cât se poate de bun, în raport cu locul și cu împrejurările.

În sfârșit, aveam răgazul să ne îngrijim și de noi. Nimeni nu scăpase neatins, totuși ne câmpirăm de bine, de rău rănile. Ceilalți tovarăși, însă, plătiseră cu viața, fiindcă nu luaseră în seamă avertismentul meu.

Către amiază, sosiră și dragonii. îi urmăriseră pe poncași cu atâta perseverență, încât nu le scăpase nici unul. Comandantul — un ofițer — ne declară că apariția detașamentului său n-a fost întâmplătoare. Aflând că poncașii încercaseră să provoace deraierea trenului, el hotărâse să-i pedepsească. Pornise, deci, pe urmele lor, fără să-i slăbească o clipă. Aceasta cu atât mai mult, cu cât, între timp, fusese informat și asupra campaniei lor de răzbunare împotriva noastră. Pentru a-și odihni caii ofițerul și trupa rămaseră trei zile cu noi în "fortăreață", timp în care avurăm grijă să-i înmormântăm pe cei căzuți. Apoi ne adresă invitația ca, de îndată ce Old Firehand va putea să suporte drumul, să-l transportăm la fortul Wilke unde, chiar dacă nu se va bucura de o atenție atât de frățească, va fi, în schimb, supus unui tratament medical corespunzător. îi făgăduirăm, firește, să răspundem invitației.

Că bătrânul șolțic Sam Hawkens deplânse cu profund regret moartea lui Dick Stone și a lui Will Parker se înțelege de la sine. Ne asigura întruna că, pe viitor, nici un poncaș nu va mai scăpa de răzbunarea lui. Eu, însă, nu-mi schimbai deloc atitudinea. Cine fusese acest Parranoh? Un alb! Iaca încă un argument care-mi întărea convingerea că numai datorită "fețelor palide" indianul a devenit așa cum arată azi...

Sfârșitul volumului III

Urmează volumul IV al romanului *W i n n e t o u : Tălharii pustiului.*

é 0-^2 o

CUPRINS

Capitolul IX PESTE GRANIȚĂ.....

Capitolul X PRIN MAPIMI.....

Capitolul XI OLD FIREHAND.....

Capitolul XII ÎN "FORTĂREAȚĂ".....

K a r l M a y

WINNETOU

Volumul 3

Apărut: 1997. Format: 70x108V₃₂

Coli tipar: 11,90. Coli editoriale: 11,22. Tiraj: 5000 ex.

Casa de editură «LITERA»

str. B.R Hasdeu, nr. 2, Chișinău, MD 2005, Republica Moldova

Operator: *Vitalie Eșanu*

Tehnoredactor: *Cristina Rusu*

Corector: *Nadina Marciuc*

Redactor: *Nicolae Marciuc*

Editor: *Anatol Vidrașcu*

Tiparul executat sub comanda nr. 71467.

Combinatul Poligrafic, str. Mitropolit Petru Movilă, nr. 35,

Chișinău, MD 2004, Republica Moldova

Departamentul Edituri, Poligrafie și Comerțul cu Cărți

În literatura de

Aventuri autorul

Își asumă rolul

Atotștiutorului

Și trebuie să-l joace

Până la capăt.

Karl Mai areingenuitatea naratorului

Popular care cade

Spre norocul său

Și al cititorilor,

În capcana propriei

Sale invenții.

Ion Roman

4840004002138